

AHMET AKINCI

EZOTERİK ÖĞRETİLER

Pulsatone

Ezoterik Öğretiler

Ahmet Akıncı

Ezoterik Öğretiler

© Dharma Yayınları, 2008

Yayın hakları Dharma Yayınları'na aittir.
Yayıncının yazılı izni olmaksızın çoğaltılamaz.
Kaynak göstermek koşuluyla alıntı yapılabilir.

1. Basım: Haziran 2008

Yayıncı ve Genel Yayın Yönetmeni: Namık Kemal Atalay
Düzeltili: Murat Sağlam
Kapak Tasarımı: Dharma Creatif
Sayfa Düzeni: Çiğdem Dilbaz

Şefik Matbaası'nda basılmıştır.
Marmara San. Sit. M Blok No: 291
İkitelli - İstanbul
Tel: (0 212) 472 15 00/3 hat

Kütüphane Bilgi Kartı (CIP):
Ahmet Akıncı
Ezoterik Öğretiler
İstanbul, Dharma Yayınları, 2008, 270 sayfa

ISBN: 978-9944-986-76-2

Dharma

Satış ve Dağıtım: Mollafenari Sok.
No: 17 Cağaloğlu/İstanbul
Tel: (0 212) 512 81 21 • Faks: (0 212) 512 50 21
e-posta: dharma@dharma.com.tr
internet satış adresi: www.dharma.com.tr

Ezoterik Öğretiler

Ahmet Akıncı

İçindekiler

Önsöz	9
1. Ezoterizm ve Mistisizm.....	13
1.1. Ezoterizme Giriş	13
1.2. Ezoterik Öğretilerin Genel Özellikleri	16
1.3. Mistisizm.....	22
Ezoterik ve Mistik Öğretiler (Temel Örnekler)	25
2.1. Gnostisizm	25
2.2. Hermetizm	30
2.3. Gül ve Haç öğretisi. Rosakrusianizm	38
2.4. Thelema	40
2.5. Kabala	44
2.6. Sufizm	49
3. Yaratıcı Kavramı.....	53
3.1. Ezoterik anlayış ve Yaratıcı	58
3.2. Hiçlik	60
3.3. Yaratılış Öncesi Yaratıcı.....	61
3.3.1. Öz	61
3.3.2. Mutlak Hiçlik - Mutlak Varlık - Sınırsız Işık	62

4. Yaratılış	73
4.1. Yaratılış Başlıyor	74
4.2. Alemler Oluşuyor	75
4.3. Hayat Ağacı ve Yaratılış'ın Mekanları.....	79
4.4. Alemler	81
4.4.1. İlk Çıkış Alemi	82
4.4.2. Yaratılış Alemi	82
4.4.3. Şekillenme Alemi.....	83
4.4.4. Hareket Alemi.....	85
5. Hayat Ağacı ve İnsan Ruhu ile Bağlantısı	87
6. Hayat Ağacı'nı oluşturan seviyeler ve insan ruhu ile bağlantıları.....	91
6.1. I. Seviye: Göksel Üçlü, Transpersonal Plan.....	91
6.1.1. I.Tezahür: Taç (Kaynak)	94
6.1.2. II.Tezahür: Bilgelik	97
6.1.3. III.Tezahür: Anlayış, İdrak	100
6.1.4. Bilgi seviyesi	103
6.2. II.Seviye: Arketipal Ruh.....	105
6.2.1. IV.Tezahür: Sevgi ve/veya Merhamet	106
6.2.2. V.Tezahür: Sertlik. Iradenin Merkezi.....	108
6.3. III.Seviye: Kişisel Benlik (Self)	111
6.3.1. VI.Tezahür: Güzellik, Uyum. Kalp Merkezi	111
6.4. IV.Seviye: Üst Astral Plan	117
6.4.1. VII. Tezahür: Duyguların Merkezi. Zafer ya da Sonsuzluk	117
6.4.2. VIII.Tezahür: Düşüncenin Merkezi. Görkem ...	119
6.5. V.Seviye: Alt Astral Plan	121

6.5.1. IX.Tezahür: Geçmişin Gücü. Temel.....	122
6.5.2. Astral Işık	127
6.6. VI.Seviye: Etherik ve Fiziksel Beden.....	131
6.6.1. X. Tezahür:Bedensal ve Dünya. Krallık.....	131
7. Ezoterizmde ruh kavramı	141
7.1. Ruh nedir?	141
7.2. Ruhun yapısı.....	143
7.2.1. Yaşam Gücü. Hayvansal Ruh (Nefs)	150
7.2.2. Dış (Alt) Ruh	152
7.2.3. İç (Üst) Ruh.....	177
7.2.4. Yaşayan Ruh	181
7.2.5. Tek Ruh.....	184
8. Ruhsal Gelişim Prosesi	186
8.1. Algılama	188
8.2. Ruhun gelişimi.....	194
8.2.1. Birinci aşama	194
8.2.2. İkinci aşama.....	198
8.2.3. Üçüncü aşama	202
8.3. Ruhsal olarak nasıl gelişeceğiz?.....	211
8.4. Ruhsal özellikleri nasıl ediniriz?	213
8.5. Ruhsal gelişim.....	216
9. Ezoterizm ve Günlük Yaşam	219

Önsöz

Kim ya da Ne yarattı bizi?
Neden, Ne Zaman ve Nasıl yaratıldık?
Var olmamızın nedeni ne?

İlk bakışta oldukça felsefi görünse de, mağaralardan çıkışından başlayarak günümüzdeki modern(!) yaşantısına kadar geçen on binlerce yıllık var oluşu süresince insanoglunun kendisine en fazla sorduğu sorular bunlar. Tüm yaşamı boyunca aklını sürekli biçimde kurcalayan, yaşamının her anında yanıtlarını aradığı sorular. Ama bırakın aradığı yanıtları bulmayı, sahip olduğu onca modern, teknolojik olanaklara karşın henüz çözümünün yanına bile yaklaşmadığı bir problem ile karşı karşıya insanoglu. Hem de öylesine bir açmaz ki! Bir yanda nereye ait olduğunu keşfetmeye yönelik yaratılışından gelen dayanılmaz bir istek, diğer yanda ise bu yerin neresi olduğu, nasıl ve Kim ya da Ne tarafından yaratıldığı hakkında somut bir yanıtı olmaması.

Bu bitmek tükenmek bilmeyen arayışı tarih boyunca değişik fikirler, çözümler, yorumlar üretmesine neden olmuş ve dinler, mistik öğretiler, bilim çevreleri, ateist düşünce gibi bir sürü farklı alandan bu sorulara değişik yanıtlar gelmiş. Ancak üzerinde herkesin fikir birliğine vardığı bir yanıt hala yok. Her kesim kendi yanıtlarını veriyor ve her birinin doğruluğuna inanan binlerce, milyonlarca insan var. Büyük bir kısım ise bu konulara kafa

yormanın boşuna olduğunu, çünkü bir yanıt bulunamayacağını düşünerek bu konuyu yok farzediyor ve sadece fiziksel yaşantısını sürdürüyor. Doğuyor, yiyor, içiyor, para kazanıyor, alıp satıyor, dünyasal bir yaşam sürüyor ve ölüyor.

Ancak günümüzde giderek artan sayıda insan, giderek artan bir yoğunlukta bu konulara kafa yoruyor. Çünkü artık bazı kesimlerin özellikle semavi dinlerle ilgili olarak (bence yanlış bir biçimde) empoze ettiği “Bu budur. Çünkü böyle yazıyor. İnanın!” tarzı bir yaklaşım günümüz insanını tatmin etmemeye başladı. Artık sorguluyor. “Evet böyle yazılmış ama neden?” diye soruyor. “Acaba bununla ne kastediyor? Sadece itaat etmek ona yetmiyor, arkasındaki nedeni arıyor. Zaten olması gereken de bu. İnsanın doğası gereği sorgulaması, araştırması, nedenini öğrenmesi gerek. “Bilmediklerimiz her zaman bildiklerimizden fazla olacaktır!” gerçeğinden ötürü bu sınırsız arayışın devam etmesi gerek.

Ne yazık ki bilimsel yaklaşım da bu konuda çaresiz. O da olanca pratik gücüne, donanımına, teorilerine, sınırsız maddi kaynaklarına karşın mesela hala, “Nasıl?” sorusuna yanıt olarak henüz bir “Büyük Patlama¹” dan öteye gidebilmiş değil. O bile henüz, Neden? sorusunun yanıtını veremiyor. Neden yaratıldı her şey? Ya da, Yaratılış’tan önce Ne ya da Kim vardı?

Belki de bu ve buna benzer soruların yanıtlarını bulmak için başka şeylere ihtiyacımız var. Belki tek tek var olan tüm bu yaklaşımları bir arada düşünmeli ve dinsel, bilimsel, mistik, felsefi tüm yaklaşımları bir araya toplamalıyız. Bu farklı(!) alanların birbirlerine karşı olan acımasız, “Yalnız benim dediğim doğru, diğerleri ise külliye yanlış!” tarzı yaklaşımlarını bir kenara bırakıp hepsini bir arada içeren bir anlayış geliştirmeliyiz. İşte bu

1 Evrenin yaratılışının bir Büyük Patlama sonucu gerçekleştiğini ileri süren kuram. Big-Bang (A.A.)

aşamada belirtmeliyim ki özellikle Yaratıcı, Varoluş ve Yaratılış kavramlarına oldukça çarpıcı ve çoğu zaman da belli noktalarda, başka öğretilerin, semavi dinlerin ve bilimin öngörmediği, yanıt vermediği (hatta bazen veremediği) yaklaşımlar getirdiği halde gerek dinler ve gerekse bilim tarafından hak ettiği saygıyı görmeyen bir anlayış hatta bir sistem var. Nedir peki bu sistem? Tüm farklı görüşleri bir ölçüde bir arada içermek suretiyle bu soruların yanıtlarını arayan ve hemen tümü aynı temellere dayanmakla birlikte bir takım çeşitli farklı öğretilerden oluşan bu anlayış Ezoterik Anlayıştır. Peki neden çoğunluğun böyle bir sistemden haberi yok? Açıklayacağız.

Elinizdeki bu kitap ezoterizmin yukarıda sözünü ettiğimiz, Varoluş ve Yaratılış ile ilgili sorulara - Ne, Kim, Nasıl, Neden - verdiği yanıtları açıklamaya çalışacaktır. Ama dikkat edin! Hiçbir zaman “Doğrusu budur!” demeyecektir. Çünkü insanoglu bir konu hakkında, özellikle de Yaratıcı, Varoluş, Yaratılış gibi konularda “bu budur” diyebileceği sonuçlara varmak istediğinde çok dikkatli davranmak durumundadır. Ezoterik anlayışa göre sadece akli, sadece inancı ya da yalnızca mantığı kullanmak insanı doğru sonuçlara götürmez. Ezoterik yaklaşım her zaman akli, inancı, mantığı ve felsefeyi bir arada harmanlamayı gerektirir. Özellikle de binlerce yıldır yanıtı bulunamamış, halen sorgulanan ve belki de insanlığın var olduğu süre içinde de sorgulanmaya, yanıtı aranmaya devam edilecek böylesi bir konuda. Bu nedenle bu kitap sadece söz konusu konulara bu tür bir yaklaşım getirecektir. Çorbaya serpilen bir tutam tuz misali. Çok küçük bir katkı sadece. Okuyun, aklınıza yatmasa bile zihninizde uyandıracığı soru işaretleri için bile belki okuduğunuza değecektir. Hazır mısınız?

O halde başlıyoruz!

1. EZOTERİZM VE MİSTİSİZM

1.1. Ezoterizm'e Giriş

“Ezoterik” (*Yun. Esoterikos*) terimi -kelime anlamı olarak- kadim Yunan'da, içerdiği bilgi çoğunluğa açıklanmayan ve sadece takipçileri arasında birinden diğerine ve genelde sözlü olarak aktarılan her türlü gizli doktrine ya da öğretiye uygulanan bir terimdir. Pratik anlamda değerlendirildiğinde ise bu söz konusu “bilgi” esas olarak ruhsal (spirituel), okült² ve bazen de majik³ bilgidir. Ancak burada esas dikkat çekmemiz gereken şey, söz konusu bilgiyi içeren bu öğretilerin özünde sadece ruhsal gelişim amacıyla kullanıldıkları (ya da kullanılmaları gerektiği) gerçeğidir. Bu temel ana fikir doğrultusunda değerlendirdiğimizde ise sanılanın aksine, majik yani büyüye dayalı uygulamaların temelde ezoterizmin uygulama alanına girmediğini görürüz. “Ezoterik” deyimini bir başka deyiş ile de; “Bir doktrinin, öğretinin ya da verilen herhangi bir şeyin gizli içeriği” olarak ifade edilebilir. Bu özellik nedeniyle Ezoterik öğretiler çoğu zaman Türkçe'ye

2 Latince *Occultus*. Sırlar bilgisi, Genellikle “doğaüstünün bilgisi” olarak anlaşılır. Popüler anlamda ise belli kişiler tarafından anlaşılan bilgi olarak da düşünülür.

3 Doğaüstü, paranormal pratikler. Büyü.

“Gizli Sırlar Öğretileri” olarak da çevrilirler. Bu kapsamda baktığımızda ezoterizm hem gizliliği ve hem de ruhsal gelişmeyi bir arada içeren bir kavram olarak karşımıza çıkar. Buraya kadar yaptığımız tüm tanımları bir araya getirdiğimizde ise; “Ezoterizm sadece seçilmiş belirli bir topluluğa (inisiye olarak tabir edilir) ve yalnızca ruhsal gelişimi sağlamak amacıyla bir takım semboller ve/veya şifreler aracılığı ile aktarılan, çoğunlukla metafizik⁴ öğretilere verilen addır” diyebiliriz. Ezoterik kelimesi Türkçe’de aynen kullanılabildiği gibi “içrek” ya da “batını” biçiminde de çevrilir. Ancak aslına bakacak olursak bu terimler ezoterizm kavramını yalnızca içsel yönü ile sınırladıklarından kavramın özünü tam olarak ifade etmezler. Çünkü pratikteki uygulamaları göz önüne alındığında ezoterizm, sanılanın aksine sadece batını yani içsel yanla sınırlı kalmaz ve aynı anda hem doktrini yani teoriyi ve hem de pratiği bir arada gerektirir. Bu özelliği ile (dikkat edin!) Beden ve Ruh olarak tanımlanan varlığın “bütünü” kapsama alanı içine alır. Hem içsel uyum ve birliğin sağlanması (ruhsal), hem de dışsal uyumun ve çokluğun (fiziksel) idrak edilmesi ezoterizmin temel konusudur. “Yaratılmış gerçeğin içsel ve dışsal olarak idrak edilmesi ezoterizmin ana çalışma konusunu oluşturur” da diyebiliriz. Bunu basitçe açıklamak için konuyla ilgili çok bilinen şu örneği verelim hemen: Elimizdeki metal paraya baktığımızda Yazı ve Tura olmak üzere birbirine benzemeyen iki farklı yüzü olduğunu görürüz. Ama bu farklılıklarına rağmen her ikisi de bir arada aynı fiziksel nesneyi ortaya koyarlar: metal parayı! Ezoterik öğretiler de tıpkı bu örnekte olduğu gibi, Yaratılış’ın sırlarına ulaşabilmek için yalnızca etrafımızda var olan, beş duyumuzla algılayabildiğimiz ve öğrenebildiğimiz fiziksel gerçeğin değil ama aynı zamanda onun ötesin-

4 Yunanca Meta-physika. Fizik ötesi anlamına. Felsefenin bir kolu. Varlığın ve fiziksel gerçeğin doğası ile ilgili çalışmaları kapsar. “T-nrı var mıdır?”, “Realitenin doğası nedir?”, “İnsanın evrendeki yeri nedir?” gibi sorulara yanıt arar. Babası ve bilinen en önemli temsilcisi Aristo’dur (Aristoteles).

de var olan ruhsal gerçeklğin de keşfedilmesinin ve öğrenilmesinin şart olduğunu öngörürler. Çünkü onlara göre ruhsal ve fiziksel gerçeklikler, her ne kadar birbirinden tamamen farklı gibi görünseler de aslında birbirlerini tamamlayan ve “bütünü” oluşturan oluşumlardır. Ezoterizmin ana teması şöyledir: “Mutlak içsel özgürlüğü ve uyumu elde edebilmek istiyorsan tüm dışsal limitleri aşmalı ve tüm gerçeklği bir bütün olarak, bir arada idrak edebilmelisin.”

Ezoterizmin temel amacı özgür ve bağımsız bir kişilik (personalite) yaratmak ama aynı zamanda da tüm bir içsel uyuma ve birliğe ulaşmaktır. Bunu, “kendi içinde bağımsız ama aynı zamanda da bütüne bağımlı olmak” kavramıyla da tanımlayabiliriz.

Biraz önce ezoterizmin içeriğini tanımlarken onun gizli yanından da bahsettik. Çünkü o, sözlerin ve yazıtların kelime anlamlarından çok ifade ettikleri özleri ile ilgilenir. İşte bu kavram çok önemlidir ve ezoterik sistemi ekzoterik⁵ ya da dinsel sistemlerden ayıran anahtar noktadır. Bu konuda tüm ezoterik öğretilerin verdiği mesaj aynıdır: “Asla okuduğunu kelime anlamıyla değerlendirme! Mutlaka arkasında var olan gizli anlamı, derinlerde saklı olanı görmeye çalış!” Ezoterizme gönül vermiş olan kişi amacına ulaşabilmek için, yazıtın ya da duyduğu söz ya da deyişin arkasında var olan gerçek hazineyi bulabilmek için daha derinlere doğru gitmek zorundadır. Bu ise doğrudan, tecrübeyi ve kişisel farkındalığı da beraberinde gerektirir ki bu uğraş kimi zaman, hatta çoğunlukla, bir insan ömrüne sığmaz. Ruhsal gelişimini sağlamak amacıyla ezoterik anlayışı uygulamaya çalışan kişi, tüm yaşamı boyunca tecrübesini aklını, iradesini ve inancını kullanarak seçtiği yolda ilerlemeye çalışır. İşte bundan dolayı ezoterik yol herhangi bir dogmaya, onu sorgulamadan

5 Latince ex-terra. Dışa ait olan, dıştan gelen, dışrak. Çoğunluğa, halka açıklanan, ait olan.

koşulsuz olarak itaat etmeye, bağlanmaya ve körü körüne inanmaya karşı çıkar.

Şimdi konuyu biraz daha açabilmek için tarih boyunca ortaya çıkmış tüm ezoterik öğretilerin ortak noktalarını ana hatlarıyla ortaya koymaya çalışalım. Bu bize ezoterizmin nasıl bir şey olduğu konusunda daha net bir fikir verecektir kuşkusuz.

1.2. Ezoterik Öğretilerin Genel Özellikleri:

Konumuza başlamadan önce hemen tekrar vurgulayalım ki ezoterik öğretiler temelde ve büyük ölçüde (ama *sadece* değil) metafizik öğretilerdir. Ancak burada aklınıza; “Ezoterizm eşittir metafizik” gibi bir şey gelmesin. Burada sadece, “Metafizik deneyimler olayın büyük kısmını oluşturur” demek istiyorum. Bunun nedenini ise birazdan anlayacağız. Peki, pek çok yerde adını sıkça duyduğumuz ve çoğu zaman (hatta neredeyse her zaman) özüyle hiç ilgisi olmayan bir biçimde ve konuyu bilen bilmeyen herkesin, rastgele kullandığı bu metafizik kavramı tam olarak nedir acaba?

Hakkında kabaca ve çok kısa bir tanım yapmamız gerekirse metafizik bilgi, “Doğa’nın fiziksel görüntüsünün ya da beş duyumuzla algılayabildiğimiz kısmının ötesini, yani sezgilerle anlaşılabilen ve kavranabilen kısmını öğrendikçe edinilen bilgidir” diyebiliriz. Yaratıcı, fiziksel evrenin yanı sıra ruhsal evrenleri de kapsadığından ve oluşturduğundan, O’nu öğrenmeye giden yolda fizik ötesi deneyimlerin de gerekli olduğu açıktır. Bu nedenle ezoterizm, fizik öğretilere ek olarak metafizik yani fizik ötesi unsurları da bünyesinde büyük oranda barındırır.

Bu kısa vurgudan sonra ezoterik öğretilerin birbirleriyle olan ortak noktalarından, kısaca ezoterik anlayıştan bahsetmeye başlayabiliriz.

Ezoterik anlayışı benimsemiş bir kişi her şeyden önce (O’na farklı Adlar verilmiş de olsa) her şeyi yaratan Yaratıcı’nın varlığı-

na inanır. İşte bu en temel noktadır. Yani konuyu bilmeden ya da bildiği halde başka amaçlar uğruna saptırarak kullanan kişilerin ya da görüşlerin tam aksine görürüz ki ezoterizmin yapısını oluşturan temel kavram bir yaratıcı gücün varlığına olan inançtır. Ancak bu inancın tanımı dinsel biçimden biraz daha farklıdır. Bu fark ezoterik anlayışta, “ruhsal ve fiziksel tüm evrenlerin Yaratıcı’dan oluşması ve yaratılmış her varlıkta O’ndan bir parça bulunması” olarak açıklanır. Ancak yukarıdaki tanıma bakıp da ezoterizmi panteizm⁶ ile de karıştırmamak gerekir. Aradaki farkları konuyu açıkladıkça çok net bir biçimde göreceğiz.

Ezoterik öğretilerin tümü, bildiğimiz ve bilmediğimiz, idrak edebildiğimiz ve edemediğimiz her şeyin Yaratıcı tarafından yaratıldığını, O’nun bir yansıması (tezahürü) olduğunu ve onun kadar mükemmel olmayan tüm bu yaratılmış varlıkların bütün yaşamları süresince fiziksel ve ruhsal olarak tekamül ederek (gelişerek) O’na dönmeye çalıştıklarını öngörürler. Bu süreçte ise kişinin birbirinden ayrı düşünülmesi mümkün olmayan iki farklı ödevi vardır:

1. Kendi tekamülünü sağlamak ve (çok daha önemlisi),
2. Başkalarının tekamülünü sağlamak.

İşte bu yaklaşım da ezoterik öğretilerin bir başka ortak noktasını oluşturur. Buradan da kolayca anlayabileceğimiz gibi bu görevlerini yerine getirebilmesinin tek yolu kişinin bir toplum ya da topluluk içinde yaşamasıdır. Bu da genelde karıştırılan ve ezoterikler ile mistikler birbirinden ayıran çok önemli bir noktadır. Genelde mistiklerin izlediği yol olan inziva, bir ezoterik için asla bir ruhsal gelişim yolu değildir. Çünkü ruhsal ve fiziksel gelişmenin temeli, Yaratılış’ı öğrenmek ve bilgi edinmektir. Ve kişi de bu amaca ancak iç dünyasının yanı sıra çevresinde var olan dış dünya ile temas halinde olmak suretiyle ulaşabilir.

6 Yaratıcı ile Yaratılış’ın aynı olduğunu savunan görüş. Yunanca Pan-theos. “Evren ve T-nrı aynı şeydir” anlamına

Bu nedenle ezoterik öğretilerde insan, ruhsal gelişimi için inzivaya çekilerek kendini dış dünyaya kapamaz. Tam tersine bir toplum içinde yer alarak hem kendisinin, hem de başkalarının gelişimlerini sağlamaya çalışır. Yine bu amacına ulaşabilmek için, kendi çabasıyla edindiği geleneksel ezoterik bilgi ile sınırlı kalmaz ve içinde yaşadığı çağın gerektirdiği her türlü bilimsel gelişmeyi de kendisinin ve etrafındakilerin ruhsal gelişimi için kullanır.

Ancak ezoterizmin uygulanması sırasında gereken bazı fedakarlıkların insanlar tarafından tam olarak algılanmasında ortaya çıkan sorunlar, onun semavi dinlerden ayrılan yönleri nedeniyle takipçilerinin karşılaştıkları zorluklar ve ayrıca bu öğretilerin geniş halk kitleleri tarafından yanlış algılanıp bozulması sonucu yok olabileceği endişeleri, geçmişte bu öğretinin bilgelerini, öğretileri bazı semboller ve gizli ifadeler ile takipçilerine aktarma zorunluluğuna itmiştir. Bu nedenle hemen tüm ezoterik öğretiler bir takım sembollerin, gizli işaretlerin, metaforların⁷ ve alegorik⁸ hikayelerin arkasında saklı kalmışlardır. Ancak! Bugün artık durum değişmektedir. Yaratılış'ın doğal, fiziksel ve ruhsal gelişiminin bir sonucu olarak insanlık artık ezoterik bilgiyi doğrudan almaya çok yaklaşmıştır. İçinde bulunduğumuz zaman öyle bir zamandır ki insanlık hem ruhsal ve hem de zihinsel gelişimi açısından buna *neredeyse* hazırdır. Yapması gereken şey sadece öğrenmeyi istemek, bilgiyi araştırmak ve Yaratılış'ı öğrenmektir. Süreç çoktan başlamış ve geçmişte gizli olarak nitelendirilen pek çok gizem yavaş yavaş gün ışığına çıkmaya başlamış ve hatta çıkmıştır, çıkmaya da devam etmektedir. Ancak yanılmayalım. Bu iş öyle kolayca ve hazır konma biçiminde olmamaktadır ve olmayacaktır. Sistemin doğası gereği bunun için çaba göstermek şarttır. Hiç bir şey yazılı, hazır bir ders kitabı gibi okuyup

7 Bir şeyin doğrudan, onunla hiç ilgisi olmayan bir şeye benzetilmesi. Mecaz.

8 Soyut bir düşüncenin somut bir örnek ile anlatılması.

öğrenmemizi bekler durumda değildir. Ruhsal ve zihinsel açıdan hazır olduğumuza göre yapmamız gereken tek şey çaba göstermektir. Elbetteki önümüzde sayısız engel hazır durumda bizi beklemektedir. Ama bu da işin, olmazsa olmaz kısmıdır. Çünkü önümüzde bir engel yoksa onu aşmak için gösterilen bir çaba da söz konusu olmaz. Çaba olmadan da öğrenme olmaz.

Burada insanı bekleyen en büyük engel ise “hurafe” olarak da tanımlayabileceğimiz yanlış ya da yararsız bilgidir. Peki doğru bilgidен kastımız nedir? Doğru bilgi, Yaratıcıya giden yolda, *O’nu öğrenebilmek için O’nun yarattıklarını öğrenmek* yolunda edindiğimiz gerçek bilgidir. Peki ama bu ayrımı nasıl yapacağız? Neyin tanrısal bilgi olup ruhsal açıdan bizi yükselteceğini ve neyin tanrısal bilgi olmayıp kötü ve insanlığa yararsız amaçlar için kullanılacağını nasıl bileceğiz? İşte bu yol ayrımında insanın yapması gereken şey inancının yanında, ona verilen en büyük hediyeler olan aklını, mantığını ve sağ duyusunu kullanmasıdır. Bunu yapmadığı, kulaktan dolma bilgiye hiç sorgulamadan, üzerinde düşünmeden ve mantık yürütmeden inandığı sürece kolaylıkla başka yollara sapacak ve kendi ruhsal gelişim sürecinden uzaklaşacaktır. Sanırım bu konuda daha fazla ayrıntı vermeye gerek yok. Ancak bugün görüyoruz ki insanlığın ruhsal gelişim sürecinde gelip takıldığı en büyük engel de bu noktadadır. Burada vurgulamamız gereken şey, inancın ruhsal gelişim konusunda kesinlikle temel ve gerek şart olduğu ama yeter şart olmadığıdır. Ancak kesinlikle çıkmazda değiliz. Çünkü, bu açmazını aşabilmek ve ruhsal gelişimini sürdürebilmek için insana yaratılışı ile birlikte, meleklerle dahi sunulmamış ilahi bir hediye verilmiştir. Nedir bu ilahi hediye? İyiyi ve Kötüyü, Doğruyu ve Yanlış seçme özgürlüğü! Yani Serbest İrade. Bu konu bir başka kitabımızda (Kabala. Sınırsız’a Yolculuk) ayrıntılı olarak anlatıldığından burada ayrıntısına girmeyeceğiz. Yapmamız gereken şey, inancımızı aklımız ve mantığımızla destekleyip, yaşadığımız süre boyunca yaptığımız hatalardan aldığımız dersler yoluyla

edindiğimiz tecrübeleri kullanarak tanrısal bilgiyi edinmeye, bir başka deyişle Yaratıcıya ulaşma yolunda ilerlemeye çalışmaktır. Zaten var oluşumuzun tek nedeni de budur.

Yaratıcı'ya ulaşmak dedik ama burada vurgulamak zorunda olduğumuz bir nokta var aslında. Ezoterik öğretilerin ortak anlayışına göre Yaratıcı'nın "Öz'ü" yanına yaklaşılamayan, hiç bir şekilde ulaşılamayan bir uzaklıktır. Tüm ezoterik anlayış ortak bir biçimde, Mutlak Hiçlik olarak da zorlukla ve belli belirsiz bir biçimde ifade edilebilen Öz'ün bütünüyle idrak ötesi olduğunu kabul eder. O asla ulaşılamaz, kavranamaz, insan aklına ve düşüncesine sığmaz bir mertebedir. Hakkında söylenebilecek hiçbir şey O'nu tanımlayamaz. Ancak elbetteki var oluşumuzun amacı olarak, yaklaşılabileceğimiz, ulaşabileceğimiz bir mertebe vardır. Bunu ileride açıklayacağız. Ancak bundan sonra anlattıklarımızın temelini oluşturacağı için mutlaka göz önüne almamız gereken şey, Yaratıcıya ulaşmak teriminden kastımızın asla "O'nun Öz'üne ulaşmak" olmadığıdır. Bunu unutmayalım ve aklımızın bir kenarında tutalım.

Devam ettiğimizde görüyoruz ki, ezoterik öğretilerin bir başka ortak özelliği Yaratıcı ve Yaratılış'ın Bir ve tek olduğuna (ancak Yaratıcı = Yaratılış değil. Dikkat!) olan inançtır. Bu kavram, ezoterik öğretileri diğer ekzoterik öğretiler ve inanç sistemlerinden ayıran oldukça önemli bir noktadır. İlerleyen bölümlerde daha ayrıntılı olarak da anlatacağımız üzere tüm ezoterik öğretiler Yaratıcı'nın, yarattıklarından ayrı bir varlık olmadığını, aksine var olan her şeyin "O" olduğunu ortaya koyarlar. "Bu düşünce ne anlama geliyor?" dersiniz sorunuzun yanıtı şu olur: *"O'ndan başkası yok!"* Bir başka ve daha ayrıntılı yanıt ise şöyle olabilir: *"Yaratıcı var olan her şeydir!"* Bundan kasıt ise yaratılmış olan her şeyin O'nun bir parçası, daha doğrusu bir yansıması (tezahürü) olduğudur. Ancak çok kritik bir hataya düşmemek için de bu cümlelerin sonuna hemen bir başka cümle eklenir: *"Ama var olan her şey Yaratıcı değildir!"* Bu cümleleri ve ifade ettikleri

yüce gerçeği ilerleyen bölümlerde açıklayacağız. Burada sadece çok kısa olarak şunu söyleyebiliriz ki beş duyumuzla ve sezgilerimizle algılayabildiğimiz ve algılayamadığımız, idrak edebildiğimiz ve edemediğimiz her şey O'ndan bir parçadır, O'nun bir yansımasıdır. Ancak hiç biri tek başına O değildir.

İşte bu anlayıştan hareketle tüm ezoterik öğretiler O'nun yarattıklarını öğrenmenin O'na giden tek yol olduğunu ortaya koyarlar. “Eğer parçaları öğrenirsek bütün hakkında da bilgi sahibi oluruz” felsefesidir bu. Ancak bir başka gerçek ise şudur ki; “Bütün her zaman onu oluşturan parçaların toplamından daha büyüktür.” Dolayısıyla ne kadar uğraşırsak uğraşalım O'nun Öz'üne hiçbir zaman ulaşamayız. Bir çelişki gibi görünse de böyle olmadığını takip eden bölümlerde, Yaratıcı'nın doğasından bahsettiğimizde –elbetteki idrakimiz ölçüsünde– göreceğiz.

Ezoterik anlayışı oluşturan öğretilerin bir başka ortak noktası ise ruh varlığına bakış açılarıdır. Ezoterik öğretilerin tümünde ortak olan anlayış, hepsinin ruhun ölümsüzlüğünü kabul etmeleridir. Yine ileride ayrıntı vermek üzere bu konu hakkında bir kaç kısa söz söyleyelim şimdi.

Yaratıcı'dan bir parça olması, ancak O'ndan ayrı bulunması sebebi ile ruh varlığı sürekli bir biçimde O'nu arama ve O'na dönmeye çalışma çabası içindedir. Ruhun neden Yaratıcı'dan ayrı olduğu sorusunun yanıtını ise yine ilerideki konularımızda vereceğiz. Ruh varlığı Yaratıcı'ya ulaşabilmek için O'nun yarattıklarını öğrenmek ve bunun için de en alttan başlayarak en üste doğru yükselmek yani ruhsal olarak gelişmek zorundadır. Bu amaca yönelik olarak da hem fiziksel hem de ruhsal âlemleri yaşamak, onları deneyimlemek durumundadır. Bu amaçla ruhsal gelişmişliği seviyesinde olmak üzere, fiziksel ve ruhsal âlemlere doğar, yaşar. Yaşarken öğrenir, öğrendikçe tecrübe kazanır ve ölür. Fiziksel ölümü ile birlikte eğer henüz ruhsal gelişimini tamamlamamış ise, yeniden deneyim kazanmak üzere bir başka bedene doğar ve bu süreç ruhsal gelişimi tamamlanıncaya ka-

dar sürer. Evet sanırım neden bahsettiğimi anladınız. Popüler adı Yeniden Doğuş ya da Re-enkarnasyon olan bu süreç, bu deneyimler olayı tam olarak ifade etmeye yetmediğinden, ezoterik öğretilerde Ruh Göçü adını alır. Bu konuya da ileride oldukça ayrıntılı biçimde değineceğiz.

Buraya kadar olan anlatımımızda ezoterizmin kabaca tanımını yapmaya, ezoterik anlayışın temel prensiplerini ortaya koymaya ve ezoterik öğretilerin birbirleri ile ortak noktalarını vurgulamaya çalıştık. Bu aşamada, temel ilkeleri itibarıyla ezoterizme çok benzediği için bir başka kavramı daha açıklamamızın iyi olacağını düşünüyorum. Ülkemizin de geçmişinde ve halen bugününde son derece tanıdık olduğu ve en büyük ustalarını bağrından çıkardığı bir kavram bu. Mistisizm! Onu da temel kavramları bazında çok kısaca açıkla ve Yaratıcı'ya ulaşma yolunda binlerce insanın tercih ettiği bu iki yolun birbirine göre benzer ve farklı yönlerini gösterebilirsek konuya bakışımız açısından oldukça yararlı olacaktır. Bakalım:

1.3. Mistisizm

Mistisizm ya da pek kullanmadığımız Türkçe deyiimiyle Gizemcilik, kelime anlamından da anlaşılabilceği gibi temelde bir gizem ile ilgili olan bir bağlantıyı ifade eden bir kavramdır. Bu kavram felsefi açıdan bakıldığında, insan ruhunun tanrısallığa doğru olan dinsel bir eğilimi ya da arzusu olabildiği gibi, bu tür bir arzu ve eğilimin dışında gelişen bir başka sistem de olabilir. Temel olarak baktığımızda felsefi bir sistem olarak mistisizm insanın, daha doğrusu insan ruhunun, tefekkür⁹ ve sevgi *yoluyla*, Yaratıcı ile (ama Öz'ü ile değil!) *doğrudan* bir birlik oluşturma ve bu sonuca giden yolları ve süreçleri belirleme çabalarını ortaya koyar. Öğretinin anlayışına göre bu tefekkür işleminin te-

9 Derin düşünme. Kavramlar ve eşyanın tabiatı hakkında ayrıntılı biçimde, kalpten düşünme. İki bilgi arasında bir ilişki kurarak meçhul olan üçüncü bilgiye ulaşma.

meli, Sınırsız Olan'ın bilgisinin, karşılaştırma yoluyla dolaylı olarak değil ama sezgi yolu ile (sevgi) doğrudan idrak edilmesidir. İşte bu fark, bu sistemi diğer ezoterik öğretilerden ayırır.

Son ortaya koyduğumuz açıklamaya göre biraz daha ayrıntılı bir tanımını yapmak istediğimizde; “Mistisizm doğrudan deneyimleme, sezgi ya da idrak yoluyla, mükemmel gerçeklik, tanrısal, ruhsal gerçek ya da bunların bilinçli farkındalığı ile birlik oluşturmayı arayıştır” diyebiliriz. Aynı zamanda bu deneyimin, tanrısal bilgi ya da anlayışın önemli bir kaynağı olduğunun da inancıdır.

Mistisizmi benimseyen kişiler Mistik ya da Gizemci olarak adlandırılırlar. Mistikler genel anlayış olarak, günlük yaşantımızda beş duyumuzla algıladığımız, fiziksel görüntülerin arkasında gizli bulunan daha derin ve daha temel bir varoluş durumu bulunduğunu düşünürler. Onlara göre bu gizli ya da saklı durum, odaklanması gereken esas noktadır ve birbirinden farklı çeşitli durumlar biçiminde idrak edilebilir. “Nedir bu farklı durumlar?” dersek: Yaratıcı, mükemmel gerçeklik, evrensel varoluş, yüce bir güç ya da bir ilke. Mistiklere göre söz konusu ettiğimiz, bu temelde farklı ama özünde Bir olan durum(lar) her ne kadar gizli ya da saklı olsalar da yine de doğrudan anlaşılabilir ya da deneyimlenebilir durumdadırlar. Bu tür deneyimlere çeşitli öğretilerde vahiy, tanrısalığın doğrudan deneyimlenmesi, Nirvana (Budizm), aydınlanma (Gnostisizm), satori (Zen Budizmi), Samadhi (Hinduizm) vs. gibi çok çeşitli adlar verilir. Meditasyon, zikir, dua vs gibi bir takım yollarla sağlanan bu deneyimler bazen kişinin benliğinin ortak bir evrensel benlik içinde erimesi ya da tüm Varoluş ya da Tanrısal (Kozmik) Bilinç ile sağlanan bir ara bağlantı biçiminde karakterize edilirler ve genellikle beraberinde gelen bir barış, neşe ya da mutluluk duyguları biçiminde algılanırlar.

Her ne kadar halk arasında dinsel bir kapsamda değerlendirilseler de mistik deneyimler herhangi bir dinsel eğitim ya da

eğilimden bağımsız olarak, herhangi bir anda ve herhangi bir kişinin başına gelebilir. Bu deneyimler bilinçli harcanan çabalarla sağlanabildiği gibi hiçbir çaba göstermeden, bilinç dışı olarak kendiliğinden de gerçekleşebilir ve hiçbir dinsel deneyimle ilgisi olmayabilir. Bunu da dikkate alarak çok rahatlıkla; “Mistisizm kavramı, eğitim ve pratik yoluyla mistik deneyimler yaşamak için yapılan bilinçli ve sistematik çabaları işaret etmekte kullanılır” da diyebiliriz. Bu amaca yönelik olarak kullanılan teknikler ise meditasyon, dua, dünyasal zevklerden uzaklaşma, çeşitli mantraları¹⁰ ya da tanrısal adları tekrarlama vs biçiminde olabilir. Her ne kadar mistikler çoğunlukla bir dinsel mezhebin üyeleri olsalar da, çoğu zaman öğretilerinde ve pratikte belirli dinsel bakış açılarının ötesine giderler.

Bu çok kısa açıklamaları yaptıktan sonra şimdi, insanlık tarihi boyunca dünyanın çeşitli yerlerinde ortaya çıkmış ve insanlığı derinden etkilemiş en önemli ve temel bir kaç ezoterik ve mistik öğretiyi biraz daha yakından inceleyelim. Çünkü konumuzun bundan sonraki esas aşaması olan ruhsal gelişim yolumuzda kullanacağımız temel kavramları bu öğretilerin temeline oturtacağız.

Bu öğretileri incelerken, ayrıntıda birbirlerinden çok farklı gibi görünen temel ortak noktaları yakalamaya çalışmamız gerekir. Farklı adlar, farklı yerler, farklı varlıklar, ama hep aynı temel kavramlar. Başlayalım...

10 Sanskritçe. Man (akıl)–tra (araç). Dini hece ya da şiir. Ruhsal kanalları açmak amacıyla kullanılan sözcük ya da şekiller.

2. EZOTERİK VE MİSTİK ÖĞRETİLER (TEMEL ÖRNEKLER)

2.1. Gnostisizm

Gnostisizm, milatın ilk yüzyıllarında önce Akdeniz bölgesinde görülmeye başlanan ve oradan da Orta Asya'ya doğru uzanan, çeşitli mistik inisiyasyona yönelik dinler, mezhepler ve bilgelik okulları için kullanılan genel bir kavram ya da öğretilerdir.

Özünde hem felsefi hem de dinsel bir akım olan Gnostisizm ad olarak Yunanca *gnosis* kelimesinden türer ve kelime olarak “bilgi” anlamına gelir. Ancak zaman içinde bu kelime daha ziyade “aydınlanma” ve “idrak” kavramları ile özdeşleşmiştir. “Kelime olarak bilgi anlamına gelir” dedik ama söz konusu bu bilgi, matematik ya da fizik gibi fiziksel bilimlerde kullanılan gerçek-sel, entellektüel ve rasyonel bilgi değildir. Daha ziyade, Yaratıcı'nın ve içimizde var olan tanrısal ya da ruhsal doğanın ilişkisel ya da deneysel yollarla ulaşılan bilgisidir. Gnostikler –onlara göre– toplumun tam anlamıyla varlığının farkında olmadığı, Yaratıcı, İnsanlık ve Evren'in geri kalanına ait “gizli bilgiye” sahip olduklarına inanırlar.

Ne yazık ki bu antik akım ve ona ait yazılı eserler 5. yüzyılda Roma ordusu ve katolik, dinsiz avcıları tarafından neredeyse ta-

mamen ortadan kaldırılmıştır. Ancak öğreti son yüzyılda Mısır'da 1940 Nag Hammadi ve 1970 El Minya'da ortaya çıkarılan gnostik kütüphane ve yazıtlarla tam anlamıyla bir yeniden doğuş yaşamaktadır.

Tarafsız bir bakış açısıyla özüne baktığımızda bu akımın, yaşamın ana amacı olarak mistisizmi ya da biraz önce yukarıda bahsettiğimiz özel bilgiyi (gnosis) izlemeyi teşvik ettiğini görüyoruz. Öğreti, diğer ezoterik öğretilerle ortak bir biçimde Yaratılış'ı, Işığın (iyi) ve Karanlığın (kötü) güçleri arasında var olan mitolojik bir mücadele olarak tanımlıyor ve onu kötü niyetli güçlerin (Demiurge) yönetimi altında olan bir maddesel âlem ve Yaratıcı (Monad) ve Aeonlar tarafından yönetilen daha yüce bir ruhsal âlem olmak üzere iki bölüme ayırıyordu. Bu öğreti hakkında biraz daha iyi bilgi sahibi olabilmek amacıyla temel gnostik terimlere biraz daha yakından bakalım şimdi.

Gnosis: Daha önce de söylediğimiz gibi bu sözcük her ne kadar “aydınlanma” anlamında kullanılmakta ise de gerçekte “bilgi” anlamına gelir. Ancak gnostik bilgi, öğretinin felsefesine göre yalnızca bildiğimiz anlamda bir entellektüel yani akılsal bir egzersiz değildir. Ama aynı zamanda sadece ruhsallığın bir yanını anlamaya yönelik pasif bir anlayış da değildir. Bunun aksine gnostik bilgi kişinin, içinde yaşadığı fiziksel âlemin tutsaklığından kurtulmasını sağlayan kurtarıcı ve özgür bırakıcı bir işleve de sahiptir. Yine söz konusu bu bilgi genel ya da maddesel anlamda “bilmek” yoluyla sağlanan bilgi değil ama Tanrısal Olan ile doğrudan bağlantı sonucu sağlanan, ezoterik ve/veya mistik deneyimler sonucu elde edilen bilgidir. “İkisinin arasında ne fark var ki?” dersiniz aradaki farkı şu basit örnekle açıklayabiliriz. “Ben İstanbul'un Türkiye’de olduğunu biliyorum” cümlesi ile “Ben, İstanbul’u ziyaret ettiğim için Türkiye’de olduğunu biliyorum” cümlesi arasında bilgiye yönelik bir fark olduğu hemen gözümüze çarpar. İşte gnostik bilgi ikinci örnek cümledeki bilgiye karşılık gelir. Yani pratik deneyimleri içeren bilgiye.

Yaratıcı: Gnostisizmde Yaratıcı insansal ilişkilerin tamamen ötesindedir. O, insan duyuları tarafından hiçbir biçimde algılanamaz ve Öz'ü asla bilinemez. Yüce Baba, Gerçeğin Yüce Tanrısı, Mutlak Olan, Tek Olan, Monad, Mükemmel Aeon (*Aion Theleos*), Başlangıç Öncesi (*Proarkhe*), Başlangıç (*E Arkhe*) ya da Derinlik (*Bythos*) gibi bazı isimler alır. Yaratılış'ı var ederken ilk aşamada Aeon adı verilen bir seri doğaüstü ama yine de kendisine oranla sınırlı varlıklar yaratmıştır. Öğretiye göre Yaratıcı'nın kendisi de aslında bir Aeondur ve içinde Düşünce (*Ennoia*), Zarafet (*Charis*) ya da Sükunet (*Sige*) adı verilen bir içsel varlık taşır. Sonraki aşamada kendisinden, çiftler (duad) halinde ortaya çıkmak üzere bir seri başka Aeon'lar yaratır. Bunların en alt seviyeli olanları, tüm gnostik mezheplerde ortak olan *Jesus* ve *Sophia* adlı iki Aeon'dur. *Sophia* bir bakiredir. Yunanca'da "Bilgelik" karşılığıdır ve kendisinden *Demiurge* (Yun. *Demiurgos*) adı verilen ve aslında hiç var olmaması gereken, kusurlu ve alt seviyeli bir yaratıcı-tanrı doğurmuştur. Bu düşük seviyeli tanrı daha sonra kendisinden, dünya ve üzerindeki yaşam formlarını yaratır. *Demiurge* temel olarak kötü, kıskanç ve şefkatten mahrum bir tanrıdır. Ama o, kendinin çok yüce ve üstün bir varlık olduğunu düşünür. O'nun bu gururu ve beceriksizliği, dünyanın şu an içinde bulunduğu kötü duruma ve insanlığın büyük çoğunluğunun içinde bulunduğu körlüğe ve umursamazlığa yol açmaktadır. Bunun üzerine tek olan Yaratıcı, insanlığı ondan korumak için iki kurtarıcı Aeon daha yaratır. Bu kurtarıcı varlıklar ise Mesih ve Kutsal Ruh adlarını alırlar. Var edilmiş olan tüm bu Aeonlar bir arada *Pleroma* adı verilen bir ışık bölgesi oluştururlar. *Demiurge* ise kendisinden *Archon* adı verilen bir alt grup daha yaratır. Archonlar maddesel âlemin üzerinde hüküm sürerler ve bazen maddesel âlemden yükselen ruhun ya da ruhların önüne bir takım engeller çıkarırlar. Bu varlıklar semavi dinlerde, Eski Ahit'te sözü edilen meleklerle karşılık gelirler.

Pleroma: Genel anlamda Yaratıcı'nın güçlerinin tümü olarak değerlendirilir. İlahi *Pleroma* gnostisizm'de tanrısal yaşamın merkezidir ve bizim dünyamızın ötesinde yer alan bir ışık bölgesidir. Ölümsüz ruhsal varlıklar olan Aeonlar ve bazen de Archonlar'ın mekânıdır. Gnostikler İsa'nın Pleroma'dan gönderilmiş orta seviyeli bir Aeon olduğunu ve insanlığın onun sayesinde kayıp bilgiyi bularak kendi tanrısal kaynağına döneceğine inanırlar.

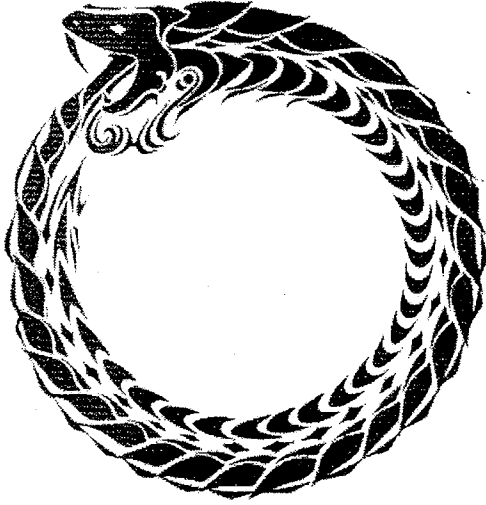
Beden ve Ruh dualitesi: Gnostisizme göre insan ruhu tanrısal kaynaklıdır ve aslında özünde iyidir. Fiziksel beden ise dünyasaldır ve tersine kötüdür. Bu anlayış doğrultusunda gnostikler temelde fiziksel âleme, maddeye ve insan bedenine düşmanlardır. Ama yine de bazı insanların bedeninde *Sophia* tarafından verilmiş ışığın ya da tanrısallığın kıvılcımlarının tutsak edilmiş durumda bulunduğuna inanırlar.

Kurtuluş: Öğretiye göre, kişi kurtuluşa ancak kendi ruhsal özünün bilgisini edinerek ulaşabilir. Bu bilgi ise ışığın ya da ruhun tanrısal bir kıvılcımıdır. Bu sayede kişi ölüm anında bedenin tutsaklığından kurtulabilir. Ruh bu böylece yükselebilir ve yüce Yaratıcı ile bir olabilir. Gnostik öğretiler insanları birbirinden farklı üç gruba ayırırlar. Bunlar: 1. Üst ruhsal (İng. spiritual), 2. Alt ruhsal (İng. soulish) ve 3. Karnal. Üst ruhsallar dünyadaki davranışlarından bağımsız olarak kurtarılabilir durumda olanlardır. Alt ruhsallar ancak gnostik yolu izler ve bu sayede gnostik bilgiye ulaşabilirlerse kurtulabilirler. Karnallar ise ümitsizce kaybolmuş durumdadırlar.

Dünya: Gnostikler dünyayı, semavi dinlerin ve pek çok ezoterik öğretilerin aksine, önceden mükemmel yaratılmış ve daha sonra ise Adem ve Havva'nın günahı sonucu bozulmuş bir biçimde düşünmezler. Onlara göre dünya alt seviyeli bir tanrı tarafından (*Demiurgos*) kaynağında ya da özünde kötü olarak yaratılmıştır.

Yılan Sembolü (Ouroboros): Bazı gnostik mezhepleri yılanı kutsal bir anlam yüklerler. Onlara göre yılan figürü yaratılan

ilk çifti günah işlemeye teşvik eden ve baştan çıkaran bir kavram değildir. Bunun tam tersine, Adem ve Havva'yı İyi ve Kötünün Bilgisi Ağacından yemeye teşvik etmek suretiyle onların tam olarak insan olmalarını sağlayan bir kurtarıcıdır.

Şekil.1 Ouroboros

Mesih: Gnostikler İsa'yı bir kurtarıcı ya da bir yargılayıcıdan çok bir aydınlatıcı olarak değerlendirirler. Onlara göre İsa'nın görevi, kişilere gnostik ya da ezoterik bilgiyi vererek onları kötü tanrının (*Demiurge*) kontrolundan kurtarmak ve ölüm anında içinde Yaratıcı'nın da yer aldığı ruhsal yuvalarına dönmelelerini sağlamaktır. Bazı gnostiklere göre mesih saf bir ruhtur ve sadece bir ışık bedene sahiptir. İsa ise onun, takipçilerine insan formunda görünmüş halidir. Bazı gnostikler mesih'in yeniden dirilmesinin İsa haçta ölmeden önce gerçekleştiğine inanırlar. Yeniden dirilişini ruhunun bedeninden kurtulması olarak tanımlarlar.

Evren (Kozmos): Gnostisizm’de Evren üç farklı krallığa bölünmüştür:

1. Dünyasal Kozmos. Gnostik sembolizmde Dünya Evren’in merkezidir ve yer üstü ve yer altı olmak üzere ikiye bölünmüştür. Etrafı ise hava ve bunun yanında yedi tane iç içe geçmiş ilahi küre ile çevrelenmiştir. Bunlar Ay, Venüs, Merkür, Güneş, Mars, Jüpiter ve Satürn adlarını alırlar. Satürn’un ötesinde ise kendi kuyruğunu yiyen bir yılan biçiminde kıvrılmış, *Leviathan* adı verilen bir varlık hüküm sürmektedir. Bu yedi ilahi kürede ise daha önce temel kavramları anlatırken sözünü ettiğimiz Arhonorlar adı verilen şeytani ve zorba ruhsal varlıklar bulunur. Bu kürelerin ötesinde ise içinde HayatAğacı’nı, İyi ve Kötünün Bilgisi Ağacı’nı ve Eski Ahit Yaratılış bölümü 3:24 de bahsedilen Dönen Ateş Kılıcı’nı¹¹ içeren Cennet (Pardes) bölgesi yer alır. Cennet’in ötesinde ise Zodyak’ın on iki burcuna bölünmüş durumda yıldızlar konumlandırılmıştır.

2. Orta Krallık. Karanlığın içsel mavi dairesinden ve ışığın dışsal sarı halkasından oluşur. Bu halkaların içinde ise *Sophia* âlemi yer alır.

3. Yaratıcı’nın Krallığı. İki küreden oluşur. Dışta, bilinemeyen ve asla ulaşılabilen yüce T-nrı’nın ve içte de Oğul’un küresi.

Gnostik öğretiyi böylece ana kavramları ile çok kısa bir biçimde açıkladıktan sonra ezoterik öğretilerin tarih boyunca tüm insanlığı yakından ve derinden etkilemiş en önemli temsilcilerinden birine, Hermetizm’e bir göz atalım şimdi.

2.2. Hermetizm

İnsanlık tarihi boyunca hemen tüm ezoterik ve mistik öğretilere ve inanışlara temel olması bakımından Hermetizm en temel

¹¹ T-nrı tarafından Cennet’in giriş kapısını korumak için yerleştirilmiş olan dönen ateş kılıcı.

ezoterik öğretilerden biri olarak kabul edilir. Aslına bakacak olursanız, “Bu konuda bir başka temel ezoterik öğreti olan Kabala ile çekişirler” diyebiliriz. Şimdi Hermetizm hakkında, temel ilke ve görüşlerini ortaya koyacak biçimde biraz bilgi vermeye çalışalım.

Hermetizm özünde kadim bir “ruhsal, felsefi ve majik gelenek” ve bir “ruhsal gelişim yolu” olarak tanımlanabilir. Bu öğreti adını büyük bir Mısır bilgelik ve büyü tanrısı olan Toth’un Yunan-Mısır formu olan tanrı Hermes Tresmegistos’tan alır. Bu ad Yunanca, “Üç kere En Yüce Hermes” anlamına gelmektedir. “Üç kere yüce” adından kasıt ise takipçilerine göre Hermes’in Toth’un üçüncü enkarnasyonu olmasıdır. Hermes Tresmegistos aynı zamanda tamamı sadece on üç satırdan oluşmakla birlikte bugün tüm hermetik felsefenin özünü oluşturan meşhur Zümrüt Tablet’in¹² de (İng. Emerald Tablet) yazarıdır.

Hermetik öğreti, insanlığın Tanrısal Olan ile “birlik” durumuna ulaşabilmesi için ruhsal bir yolculuk içinde olduğunu kabul eder. Öğretilerde bu çaba, insanlığın “Yüce İşi” ya da “Yüce Çabası” olarak tanımlanır. Hermetizme göre kişi eğer Tanrısal Olan’a ulaşmak istiyorsa öncelikle O’nu istemek ve daha sonra da O’na yönelme yolunda bir çaba göstermek zorundadır. Bu cümleyi kısaca özetlersek hermetik öğreti bize ruhsal gelişmenin insanın isteği ve çabası olmadan elde edilemeyeceği gerçeğini gösterir.

Hermetik öğreti politeistik (çok tanrılı) görüntüsünün altında temelde monoteistik yani tek tanrılı bir yoldur. Tıpkı Kabala gibi o da Yaratılış’ta tek bir yüce Tanrısal Birlik’ten çıkan çok sayıda oluşum ya da tezahür felsefesini ortaya koyar. Hermetizme göre Yaratıcı hem her yerde var olan yani her şeyin içinde olan ama aynı zamanda da her şeyin ötesinde olandır. Evren ise yücedir ve –Gnostisizm’in aksine– temelde iyidir.

12 Tabula Smaragdina. Yaratıcı’nın sırlarını ve tezahürlerini ortaya koyan sayılan antik yazıt. Çok sayıda tercümesi vardır. En bilinen cümlesi; “Bir Olan’ın mucizelerini gerçekleştirebilmesi için Aşağısı Yukarısı ve Yukarısı Aşağısı gibidir.”

Hermetik felsefe, kişi eğer Yaratıcı'yı aramaya başlayacaksa bunun en iyi yerinin ve başlangıç noktasının Doğa'nın sırları olduğunu ortaya koyar. Bu çabaya yönelik ruhsal merakı ve arama isteğini teşvik eder. Bir varlık olarak insanın, isteği ve kullanılan bazı teknikler sayesinde, içinde yaşadığı somut âlemin ötesindeki soyut âlemlere ulaşabileceğini öngörür. Bu amaca ulaşabilmek için ise büyü, meditasyon, ritüel ve diğer ruhsal ve majik uygulamaları da devreye sokar. Kutsal Olan'ı arayanları ayrıca var olan tüm şeylerde mevcut olan *dengeyi* de görmeye çağırır.

Hermetizm sadece sözlü bir öğreti değil ama aynı zamanda tarih boyunca öğreticileri tarafından yazılı eserler aracılığıyla da aktarılan bir ruhsal bilgidir. Hermes Trimegistus'a atfedilen orijinal hermetik kitaplar Hermetika (*Lat. Hermetica*) adını alırlar ve kozmik ilkeler üzerine tartışmalar, doğanın, Yaratıcı Varlığın, yaratılmış varlıkların ve Yaratılış'ın düzeni, Kutsal Olan'ı bilme isteği, mistisizm, büyü, astroloji, simya ve ilaçları da içeren oldukça geniş bir uygulama alanını kapsarlar. Hermetika adı verilen bu kitaplar genellikle iki ana başlık altında toplanırlar: Felsefi (dinsel) Hermetika ve 2. Teknik (majik) Hermetika

Hermetizmin takipçileri "hermetikler" adını alırlar. Hermetikler arayıcıdırlar. Onlar, Kutsal Gerçeğin arayıcıları, Bilgeliliğin arayıcıları, Anlayışın arayıcıları, Gnosis yani Bilgi'nin ya da Aydınlanma'nın arayıcılarıdırlar. Hermetik merak, aynı zamanda başka öğreti ve anlayışlara da açık olmayı ve başkalarının izlediği ruhsal yolları tolere etmeyi de öngörür. Bu merak kısmen kitaplar aracılığıyla giderilir. Sözlü olmasının yanı sıra aynı zamanda yazılı bir öğreti olması dolayısıyla da sadece bir öğretmenin aracılığıyla ya da grup olarak takipçilerinin arasında yapılan meditasyonlarla yetinmeyip başkalarının edindiği tecrübelerin yazılı kayıtlarından yararlanmayı da teşvik eder.

Ancak ruhsal olan üzerinde sadece okumak ve bu biçimde araştırmak Hermetizm'in felsefesinde yeterli bir çaba değildir. Çünkü kişisel ve pratik bir deneyim olmadan bu konuda elde

edilebilecek şey çok azdır. Bu nedenle öğretide her ne kadar kişisel okuma yoluyla çalışma ve öğretim teşvik edilirse de bunun yanında rituel, meditasyon ve diğer pratikler yoluyla elde edilen ruhsal deneyimlerin de şart olduğu vurgulanmaktadır. Bunlara ek olarak, kişinin kendi seçimiyle yapacağı dinsel bir adanmışlığın da onun gelişiminde çok büyük rol oynayacağı ayrıca belirtilir.

Şimdi öğretinin bazı temel ilkelerine ve kabullerine biraz daha ayrıntılı biçimde bakmaya ve hermetizmin ana felsefesini ortaya koymaya çalışalım. Ana kavramları şunlardır:

“...Aşağısı Yukarısı Gibidir”

Tam açılımını aşağıda vereceğimiz bu deyiş, hermetik felsefenin temelini oluşturan ünlü Zümrüt Tablet’in –tüm ezoterik felsefenin de temelinde bulunan– en önemli deyişidir. Pek çok farklı yorumlanışı olsa da genel anlamda şu biçimde çevrilebilir:

Hiç yalansız, en kesin ve temel gerçek şudur: “Bir Olan’ın mucizelerini gerçekleştirmesi için, Aşağısı Yukarısı ve Yukarısı da Aşağısı gibidir.”

Zümrüt Tablet’in tamamı yalnızca on üç satırdan ibarettir. Ama o, bu kısacık metnine karşın içeriğiyle hermetik akımın mihenk taşı oluşturmaktadır. Bu gizemli yazıtın kaynağı antik çağın tarihi içinde kaybolmuştur ve hatta gerçek adı bile tam bir sırdır. Yine de yüzyıllar boyunca sadece hermetik felsefenin değil ama aynı zamanda büyü ve simyacıların da ilham kaynağı olmuştur. Bu gizemli tablet bilinen en eski hermetik yazıttır. Aslında ayrıntılı biçimde ve derinlemesine incelendiğinde tam bir kabalistik anlayışla yazılmış olduğu da görülür. Tablette söz konusu edilen tüm kavramlar aynı zamanda Kabala’nın da temel kavramlarıdır. Öylesine iç içe girmiş durumdadırlar ki hangisinin daha eski olduğu tarihçiler arasında halen tartışma konusudur.

“Aşağısı Yukarısı gibi ve Yukarısı da Aşağısı gibidir” ya da bir başka yorumu ile “Aşağıda Olan Yukarıda Olan gibi ve Yukarıda

Olan Aşağıda Olan Gibidir” deyişi aslında tüm Yaratılış’ın yapısını bir arada özetleyen ve üzerinde çok dikkatlice düşünülmesi gereken bir kısa ifadedir. Hermetikler (tıpkı Kabalistler gibi) Yaratıcı’nın ya da Kutsal Olan’ın, hem her şeyin içinde, ulaşılabilir ve hem de her şeyin ötesinde ve ulaşılamaz olduğuna inanırlar. Bu iki kavram birbirine tamamen zıt ve çelişiyor gibi görünse de aslında çelişmezler. Buna göre Yaratıcı, Kendisinden tezahür etmiş olan tüm ruhsal ve fiziksel evrenlerde mevcut olan tüm şeylerde ve tüm seviyelerde (insan bedeni ve ruhu da dahil olmak üzere) vardır ve aynı zamanda da hepsinin ötesindedir. “Her Şeyin Bir olduğu” kavramı göz önüne alındığında Aşağısı ile Yukarısı arasındaki bağlantı nedeniyle ruhsal seviyede ne oluyorsa sonuçlarının maddesel âlemde de kendini göstereceği ve yine benzer biçimde maddesel âlemde olmakta olan şeylerin sonuçlarının ruhsal âlemi de doğrudan etkileyeceği ortaya çıkar. Tüm bu şeylerin yani beden ve ruh, iç ve dış, gece ve gündüz tüm zıt kutupların arasında bir denge oluşturmak daha doğrusu başlangıçtan beri var olan bu dengeyi bulmak ve kurmak bir hermetiğin ruhsal işinde esastır.

Her şey Kutsaldır

Yukarıda belirttiğimiz gibi Kutsal Olan tüm şeylerde var olduğundan ve yaratılmış olan her şey O’ndan bir parça, bir yansıma olduğundan Hermetizm yaratılmış olan, var edilmiş olan her şeyi kutsal olarak görür. Bu nedenle de yaratılmış olan her şeyin ve insanların temelde (ruhsal anlamda) iyi olduklarına ancak fiziksel âlemde tecrübe kazanabilmeleri amacıyla dünyaya doğduklarında ruhlarının mevcut bulunan en alt seviyesi (Nefs) gereğince geçici olarak dünyasal arzulara ve çoğu zaman da kötü yollara sapabildiklerine inanırlar. Ancak kötünün de insana iyiyi öğretebilmek için gerekli bir olgu olduğunu düşünürler.

İyi’yi yani Yaratıcı’yı arayış sürecinde ise tefekkür, idrak, dua, arama ve gnosis (kutsal bilme) yollarıyla insan varlıkları

her ne kadar Öz'üne tam olarak ulaşamamaları da giderek daha fazla bir biçimde O'na benzemeye çalışabilir ve sonuç olarak O'nunla Bir olmaya çok yaklaşabilirler. Pek çok Hermetik böyle bir amaca bir yaşam sürecinde ulaşamayacağına ve dolayısıyla bu idealin tek bir bedenin yaşamı süresince tamamıyla edinilemeyeceğine inanır. Bu nedenle yeniden doğuş olgusu ile ilgili düşünceler Hermetikler arasında değişik biçimlerde algılanır ve kabul görür.

Soyut Âlemlere Geçiş

Hermetikler yalnızca teorik, yazılı eserleri araştırmak yoluyla gösterilecek bir çabanın ruhsal gelişim için yeterli olmadığını, bu yolda bireysel deneyimlerin de mutlaka gerekli olduğunu söylerler. Hermetik felsefenin pratik yanını oluşturan uygulama ise kişinin bireysel olarak edineceği deneyimleri kapsar. Hermetik anlayışa göre aslında tüm insan varlıkları fiziksel olmayan soyut ruhsal âlemlere geçebilme yeteneğine sahiptirler. "Ruhsal" olarak tabir edebileceğimiz bu âlemler Hermetizm'de psişik, mental ve spiritüel âlemler olarak değişik seviyelerde adlandırılırlar. Öğretiye göre bu âlemlere erişim yeteneği tüm insanlarda var olan doğal ve içten gelen bir yetenektir ve bir takım ruhsal tekniklerin kullanılması yoluyla kişinin yaşam süresi boyunca geliştirilebilir. Öğretiye göre fizik ötesine (metafizik) erişimin bir başka yolu ise Teürji¹³ ya da bir takım törensel, ritüel uygulamalar yoluyla İlahi Olan'a ulaşmaya çalışmaktır. Ritüel uygulamalar ise bu tür bireysel bir araştırma için çok güçlü bir pratik olabilir ve bu aşamada kullanılan, birbiriyle kombine edilmiş bir sürü psiko-spirituel teknik kişiyi fizik-ötesi âlemlere ulaştırabilir.

13 Okültizmin çalışma alanlarından biri. Kozmik ve doğaüstü güçlerin ilişkilerinin incelenmesi bu güçlerin kullanılması biçiminde tanımlanır.

Yüce Çaba

Hermetizm'de var olan, insanlığın daha önce yer edindiği ve Yaratıcı ile bir arada bulunduğu daha kutsal bir seviyeden “düşmesi” (İng. fall) fikri pek çok din ve ezoterik felsefede de ortak bulunan bir düşüncedir. Bu kavramın değişik versiyonları hermetik akımın farklı komponentleri olan Mısır, Yunan, Gnostik ve İbrani mitolojilerinde de kolaylıkla görülebilir. Ancak bir farkla tıpkı kabalistler gibi hermetikler de bu Cennet'ten Dünya'ya, Yukarı'dan Aşağı'ya ya da Birlikten Çokluğa düşüşü bir kötülük ya da bir ceza olarak görmezler. Tam tersine bunun ruhsal gelişmemiz için mutlaka gerekli ve olması gereken bir durum olduğunu düşünürler. Bu felsefenin takipçilerine göre tıpkı genç bir kişinin, yaşamda deneyim kazanmak amacıyla evinden ayrılması gibi insanlık da deneyim kazanmak için bulunduğu o kutsal mekândan ayrılmak yani “düşmek” zorundadır. Ancak bizim yolculuğumuz er geç eve dönünceye ve yenilenme için Tanrısal Olan'la bir olunca ya kadar süren, bitmeyen bir ruhsal ve fiziksel yolculuktur.

Her hermetiğin yüklenmek zorunda olduğu bu çaba (tıpkı Kabala'da olduğu gibi) çoğu zaman *Tikkun* yani “yenilenme” (restorasyon) olarak adlandırılırsa da bu sadece önceki kutsal durumumuzu geri kazanma işiyle sınırlı bir süreç değildir. Bu çaba aynı zamanda yeni bir şeye de bağlanma çabasıdır. Çünkü bizler ve tüm fiziksel ve ruhsal gerçeklikler enkarnasyon döngüsüne girmekle bir başkalaşım geçirme durumuna düşmüştüzdür. Öğretiye göre Eden ya da Cennet adını verdiğimiz ve daha önce terketmek zorunda kaldığımız o ruhsal bahçeye tekrar döndüğümüzde ve Yaratıcı ile yeniden Bir olduğumuzda orasının artık o eski, bıraktığımız yer olmadığını göreceğiz. İşte bu yeni ve değiştirilmiş Birlik, hermetik çabanın en yüce amacıdır. Bu süreç Hermetizm'de hem Yüce İş (ya da Yüce Çaba) ve hem de Muhteşem Sanat olarak adlandırılır. Bu seviyeye ulaşabilmek gerçek Bilgeligi, Felsefe Taşı'nı, Mükemmel Mutluluğu, *Summun Bonum* yani Yüce İyiliği yakalamaktır.

Öğretiye göre “eve” doğru olan bu yolculuk, anahtarı doğanın yolları ya da doğanın yasaları olan bir sistem aracılığıyla Tanrısal Olan’la bağlarımızı yenileme olarak da anlaşılabilir. Hermetizm’de her bir bağ farklı bir inisiyasyon ile temsil edilir. Bu konuda değişik hermetik okullar değişik doğal yollar takip ederler. Kimi temeli simyaya dayanan bir seri inisiyasyon kullanırken, bir başkası inisiyasyonlarını ruhun seviyelerine dayandırabilir. Bu konuda çeşitli hermetik okullar çok çeşitli ve birbirinden farklı yollar ve teknikler kullanırlar. Elbette ki bunları burada anlatmayacağız. Ancak burada vurgulamaya çalıştığımız şey şudur: Tıpkı Kabala gibi Hermetik felsefe de Yaratıcı’yı aramanın yolunun yaratılanı aramaktan geçtiğini vurgular ve bu amaçla yönelik olarak farklı teknikler ve uygulamalar kullanır. Ancak araçlar ne olursa olsun amaç ortaktır.

Bunun da ötesinde bir hermetiğin amacı, ruhsala ulaşma yolunda tüm maddesel şeyleri reddeden bir ruhsal yolculuk yerine fiziksel ve ruhsal şeyler bir arada olmak üzere var olan tüm şeyleri kucaklamaya ve dengelemeye dayanan bir yoldur. Hermetizm, Mistisizmin uyguladığı gibi Tanrısal Olan’a erişmenin inzivaya ve çileye dayanan bir yolu değil ama tam tersine daha şiirsel olan bir yönüdür. Bu konuda, Tanrısal Akıl’ı sorgulamaya çalışan Hermes Trismegistos şöyle der:

“Kendinizi ölçülmesi mümkün olmayan büyüklüklere doğru götürün.. Bedeninizden tümüyle kurtulun ve sonsuzluk olun! İşte o zaman T-nrı’yı anlayacaksınız...Hiçbir şeyin sizin için imkansız olmadığını idrak ederek kendinizi ölümsüz olarak görün! Kendinizi tüm sanatı, tüm öğrenilecek şeyleri anlayabilen biri olarak ve yaşayan her canlı varlığın doğası olarak görün! Tüm yüksekliklerden daha yukarı gidin ve en aşğıdaki şeylerden daha derine inin! Ateşten ve sudan, kuru ve ıslak olan her şeyden vücuda getirilmiş olan her şeyi duyularınızın içinde toplayın ve bir anda cennetteki, karadaki ve denizdeki her şey olun! Henüz doğmamış olun! Rahimde

olun! Genç olun! Yaşlı olun! Ölü olun ve ölümün ötesinde olun!

Ve tüm bunların hepsini; zamanları, yerleri, şeyleri, nitelikleri ve nicelikleri aynı anda ve bir arada kavradığınızda işte o zaman Yaratıcı'yı anlayabilirsiniz..."

Yukarıdaki bu bilgece söz Hermetizmin, ezoterik öğretilerin temelini oluşturmasının nedenlerini bütün açıklığı ile ortaya koyuyor gibi. Değil mi?

Şimdi son derece gizli olması nedeniyle diğerlerine oranla takipçilerinin sayısı oldukça az olan bir başka ezoterik yoldan bahsedelim kısaca.

2.3. Gül ve Haç öğretisi. Rosakrusianizm

Pek çok kişiye oldukça uzak olan ve adını bile çok az kişinin bildiği bu ezoterik öğreti üzerinde fazla durmadan sadece hakkında çok kısa bilgi vermekle yetineceğiz.

Öğreti ad olarak Gül ve Haç (Fr. Rose et Croix) terimlerinin birleşmesinden oluşmuştur. Rosakrusianizm terimi temelde romantizm, aydınlanma, Hristiyan dindarlığı ve Rönesans okültizminden doğan elemanların birleşiminden şekillenen ve büyü, bilim ve dine ait çeşitli fikirlerden meydana gelen bir karışımı ortaya koyar. Böylesine bir karışımın ana itici gücü ise tıpkı Gnostisizm'de olduğu gibi bireyin gizli ama yine de inkar edilemez bir biçimde bilimsel olan, "bilgiyi elde etme" görevidir.

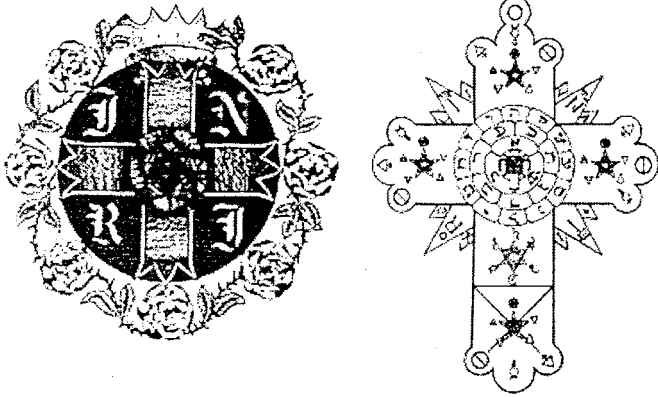
Rosakrusianizm'in gerçek kaynağı tıpkı bir sır perdesinin arkasında gizlenmiş gibidir ve tarihçiler arasında bile halen bir tartışma konusudur. Rosakrusianların geleneksel olarak bir gizli kardeşlik cemiyeti (Gül ve Haç Cemiyeti) oldukları gerçeği haklarında kesin bir bilgi edinmeyi oldukça zorlaştırmaktadır. Tüm bunlara karşın yine de köklerinin antik Mısır'da bulunduğu söylenebilir. Avrupa'daki referansları ise 1115 yılında başlar ve Amerika'da ise ilk defa 1694 yılında görülür.

Rosakrusian öğretiler “özde”, insanları kendilerini bulma, yaşamlarını değiştirme ve Evren’i etkileme yolunda ilerlemeye teşvik ederler. Onlara göre hepimiz yaşamın amacını öğrenmeye ve içsel bilgeliği keşfetmeye adanmış öğreticiler, öğrenciler ve arayıcılar olarak yaşamımızı sürdürürüz. Öğreti, evrenin temel prensiplerini açığa çıkaran ve antik çağlarda denenmiş bir öğrenim ve deney sistemini ortaya koyar. Onların yöntemi yaşamın tüm alanlarında uygulanabilen pratik araçlar ortaya koymaktır. Rosakrusian öğretiler, bireylerin yaşamlarını yönlendirmelerini, iç barışı deneyimlemelerini ve insanlık üzerinde bir iz bırakmalarını sağlamaya çalışırlar.

Rosakrusian öğreti, takipçilerinin fiziksel, akılsal ve ruhsal yeteneklerini geliştirmeye çalıştığı gibi onları, var olan tüm varlıklar, Kozmos, onu yöneten yasalar ve hangi adla çağırılıyor ve hangi adla biliniyor ve idrak ediliyorsa, Yaratıcı arasındaki ilişkiyi idrak etmek üzere bilge olmaya çağırır. Tüm bunlar pratikte çeşitli aşamalardaki inisiasyonlarla ve çalışmalarla gerçekleştirilir.

Rosakrusianlara göre cemiyete adını veren sembol, en yüksek ruhsal idealleri maddesel yaşama uygulayabilen ve Varoluş’un efendisi olan tümüyle gelişmiş bir insanı ortaya koyar. Bir Rosakrusian hiç kimsenin bahşetmesi ya da bir başkasına vermesi mümkün olmayan bir içsel mükemmellik durumuna erişmiş kişidir. Sonuçta varılan bu aşama, daha ziyade çalışma ve pratikle kazanılan erdemler için bir ödüldür.

Gizli bir cemiyet olmaları dolayısıyla takipçilerinin uyguladığı teknikler ve ritüeller dışarıdakiler tarafından çok fazla bilinmez. Bu nedenle de diğer öğretiler gibi yaygınlaşmamış ve halen çok az takipçisi ile sınırlı kalmıştır. Ayrıca ilerleyen zaman boyunca öğretinin üyelerinin bir kısmı maalesef işin özünden uzaklaşmış ve dünyasal idealler uğruna çeşitli yollara girmişlerdir. Bunlar zaman zaman çeşitli medya organlarında gündeme gelmektedir. Ancak işin bu kısmı tamamen konumuz dışıdır. Biz

Şekil.3 Gül ve Haç sembolleri

burada bahsettiğimiz bu ve diğer tüm ezoterik yolların özünden yani temel amacından bahsediyoruz. Neydi bu amaç? Elbette ki “ruhsal gelişim”. Bu nedenle bahsettiğimiz öğretilerin özünden saptırılarak hangi dünyasal amaçlar için kullanıldığı ile ilgilenmiyoruz. Okuyucuların bu konuya özellikle dikkat etmelerini rica ediyorum.

Gül ve Haç Öğretisi’ne oranla daha fazla sayıda takipçisi olmakla birlikte yine de Hermetizm, Kabala vs gibi evrensel öğretilerle karşılaştırıldığında oldukça az bilinen ve daha az yaygınlaşan ezoterik öğretilerden biri de Thelema’dır. Oldukça yakın bir geçmişi bulunan bu öğretinin anlayışı ve takipçilerinin izlediği yol hakkında kısaca bilgi verelim.

2.4. Thelema

Thelema adıyla bilinen ezoterik doktrinin ilk ortaya çıkışı her ne kadar 16 yy. olarak gözüксе de temelleri gerçek anlamıyla 1904 yılında, takipçileri tarafından öğretinin peygamberi olarak anılan İngiliz şair ve mistik Aleister Crowley (1875 - 1947) tarafından ortaya atılmıştır. Crowley’in temel ilkelerini ortaya koyduğu

bu öğretinin yolunu izleyenler ise Thelemitler (İng. Thelemites) olarak adlandırılırlar. Thelema kelime anlamı olarak antik Yunanca'da "irade" anlamına gelir.

Kelime anlamıyla doğrudan ilişkili olmak üzere öğreti temelde bireyselliği ve her bireyin iradesinin kendine has ve eşsiz oluşunu vurgular. Bu bireysellik özelliğinden dolayı onu belli bir kalıba oturtmak oldukça zordur. Onu tanımlamak için kullanabileceğimiz, "din" ya da "öğreti" terimleri bile ancak bazı genel durumlarda uygun düşer. Bu nedenle Thelema bir yanıyla bir öğreti ya da yol, bir diğer yanıyla da bir felsefe ve yaşam biçimi olarak değerlendirilebilir. Bu biçimlerin yansira amacına ulaşmak için çeşitli ritüel yöntemlere de yer verir ve öğretiyle özdeşleşen ve "magick"¹⁴ adı verilen bir seri pratiği ve sembollerini kullanır. Ezoterik doktrinin oldukça ilginç bir yanı olan Thelema'ya bu nedenle biraz yakından bakacağız.

Thelema Teolojisi ve Temel Doktrinleri

Öğretinin kutsal kitabı, daha önce de belirttiğimiz gibi öğretinin temel ilkelerini ortaya koyan ve yaygın biçimde uygulanmasını sağlayan İngiliz mistik Aleister Crowley tarafından ve ilham yoluyla yazıldığı söylenen "Yasa Kitabı" (İng. The Book of Law) olarak adlandırılır. Temel doktrinine baktığımızda ise Thelema teolojisi Yaratıcı'dan tezahür etmiş olan Evren'in varlığının, iki temel kozmik ilkenin birbiri ile etkileşimi sonucu ortaya çıktığını kabul eder. Bunlar: 1. Sınırsız ve sürekli bir biçimde genişlemekte olan ve her yeri kaplayan "Uzay-Zaman Süremi" (İng. Space-Time Continuum) ve 2. Atomik ve bireysel olarak tanımlanan, "Yaşamın ve Bilgeliğin İlkesi". Doktrine göre bu ilkelerin

¹⁴ Öğretinin kurucusu Aleister Crowley tarafından ortaya konulan bu kelimedeki fazla "k" harfi, söz konusu pratikleri bilinen büyüden (magic) ayırt etmek için konulmuştur. Magick fiziksel yasaları zorlayan ya da mucize yaratan tip büyü anlamında değildir.

birbirleriyle karşılıklı olarak etkileşimi, Varoluş'u yöneten Bilincin İlkesi'nin doğuşuna yol açar. Thelema Yasa Kitabı sembolizminde tanrısal ilkeler üç antik Mısır tanrısı ile kişiselleştirilir. Bunlar: Sınırsız Uzayın Tanrıçası *Nuit*, Işık Kanatlı Yılanı (Serpent)-*Hadit* ve Kozmosun Şahin Başlı Güneş Lordu *Ra-Hoor-Khuit* (Horus).

Thelema beden ve ruh kavramları konusunda Hermetizm'in ortaya koyduğu, her insanın fiziksel bedenini tabakalar biçiminde saracak biçimde düzenlenmiş bir ruh ya da Işık Beden'e sahip olduğu doktrinini olduğu gibi kabul eder ve ayrıca her bireyin kendi kişisel, Kutsal Koruyucu Meleğine (*Augoeides*) sahip olduğunu öngörür. Bu kutsal varlık aynı zamanda hem bir "üst benlik" ve hem de ayrı bir tanrısal varlıktır. Doktrine göre yaşam sonrası kavramı ile bir arada olmak üzere yaşamın kendisi de bir süreklilik arz eder. Buna göre fiziksel yaşamın devam edebilmesi önce onun sona ermesine bağlıdır. Bir başka deyişle, "yaşayabilmek için ölmek şarttır". Ama fiziksel beden aksine Koruyucu Melek ya da Üst Benlik ölümsüzdür. O ölüm ve yaşamdan bağımsızdır. Işık Beden ise fiziksel beden ölümünden sonra bir transmigrasyon, metempsychosis ya da daha çok bilinen popüler adıyla re-enkarnasyon sürecine tabidir. Thelema öğretisi Işık Beden'in bilgelik, bilinç ve ruhsal güç yoluyla geliştiğini ortaya koyar. Bu gelişme döngüsü ise birey kendi İradesiyle Işık Bedenin gelişimine karar verebilecek aşamaya gelinceye kadar devam eder. Bu kavramları ruh ve bedeni anlatırken ileride açacağız. Ancak gene de bu aşamada melek, ışık beden vs gibi terimleri sembolik kavramlar olarak düşünmemiz daha uygun olacağını ve onları masalsı ya da dinsel varlıklar olarak almamamız gerektiğini belirtmekte yarar var.

Thelema doktrininde "Bireysel Bilincin ve Toplumsal Bilincin gelişimi" kavramları bir araya getirilir. Dünya tarihi tıpkı Gnostisizm'de olduğu gibi bir seri aeonlara (çağlara) bölünmüştür. Bunlardan her biri kendi baskın tanrısallık kavramına ve yi-

ne kendi kurtuluş ve gelişme formülüne sahiptir. Şu an içinde bulunduğumuz çağ ise Horus Aeon'u olarak adlandırılır. Ondan önceki çağ Osiris ve Osiristen önceki ise İsis Aeon'udur. Neolitik İsis Aeon'u (İlk Çağa karşılık gelir) tanrısallığın "maddesel" ilkesi tarafından yönetilmektedir ve bu nedenle onun formülü Doğa Ana'ya adanma olarak görülür. Osirise ait olan Klasik/Ortaçağ Aeon'u ise Baba İlkesi tarafından yönetilir. Onun formülü ise Baba Tanrı'ya teslim olma ve kendini feda etmedir. Şu an içinde yaşamakta olduğumuz modern Horus Aeon'u ise bireylerin en yüksek ruhsal aşamaya ulaştıkları Çocuk İlkesi tarafından domine edilir ve onun formülü de kendini tanıma yoluyla edinilen sevgi ve bilinçte gelişme ve ilerlemedir.

Thelemik doktrine göre Horus Aeon'unda hüküm süren tanrısal yasa, "İstediğini İradenle Yap" (İng. Do What Thou Wilt) biçiminde ortaya konur. Ancak bu kavram kişinin her aklına gelen isteği ya da arzuyu dilediği biçimde yapması için ona verilen bir izin, bir hak ya da yetki anlamına gelmez. Bu daha ziyade, kişinin yaşamdaki ana amacını ya da gerçek iradesini keşfedebilmesi ve onu gerçeğe dönüştürebilmesi için ona verilen bir tür tanrısal vekalettir. Başkalarının da aynı yolda ama kendilerine özgü ve kendi seçtikleri biçimde aynı şeyi yapmalarına izin vermektir. Bir thelemiti tanımlayan şey yalnızca Thelema Yasası'nın kabulüdür. Tüm thelemitlerin temel işi ise Gerçek İrade'nin (İng. True Will) keşfi ve gerçekleştirilmesidir. Kutsal Koruyucu Meleğin (İng. Holy Guardian Angel) bilgisi ve onunla gerçekleştirilecek bir temas ise bu sürecin gerekli ve kaçınılmaz bir parçasıdır. Tabii burada Kutsal Koruyucu Melek kavramının aynı zamanda Yüksek Benlik olduğu gerçeğini de unutmamamız lazım. Yani burada kastedilen şey aslında kişinin kendi Yüksek Benliğine ulaşma çabasıdır. Bu amaca ulaşmada uygulanan ritüel yöntemler ve pratikler ise çok çeşitlidir ve genel anlamda kullanılan, daha önce de bahsettiğimiz *magick* terimi ile sembolize edilirler.

Thelema Gerçek İrade'nin keşfedilmesine ve gerçekleştirilmesine yönelik olmayan her türlü ritüel ve pratik eylemi "kara büyü" olarak değerlendirir. Buna, bir başka kişinin kendi Gerçek İradesi'ni bulmak ve gerçekleştirmek için yapmakta olduğu her türlü çabaya bir başkasının dışarıdan müdahale etmesi de dahildir. Thelemik doktrin bu tür eylemler sonucu yaratılan uyumsuzluk ve dengesizliğe karşı evrenden mutlaka dengeleyici ve uyum sağlayıcı bir karşı hareketin geldiğini de kabul eder. Bu açıdan da tıpkı Uzak Doğu'nun Karma felsefesine benzer. Thelema kötülük ya da Şeytan (Satan) kavramına Judao-Hristiyan paralelinde yaklaşmaz. Öğretide karışıklık, ümitsizlik, illüzyon ve egoistik bilgisizlik kavramları *Choronzon* adı sembolüyle kişileştirilir.

Thelema'dan sonra sırada, tüm ezoterik ve mistik öğreti ve felsefelere temel oluşturması nedeniyle tüm insanlığı tarih boyunca derinden etkilemiş bir ezoterik öğreti, daha doğrusu bir sistem olan Kabala'dan çok kısaca bahsedeceğiz. "Kabala-Sınırsız'a Yolculuk" adlı kitabımızda çok daha ayrıntılı olarak bahsettiğimiz Kabala'dan burada kısa bilgiler vermekle yetineceğiz ve olayı sadece kitabımızın esas konusunu oluşturan ruhsal gelişim açısından değerlendireceğiz.

2.5. Kabala

Tüm ezoterik öğretiler arasında en ilginç ve gizemli olanlardan biri, belki de birincisi hiç şüphesiz Kabala'dır. Bunun nedenleri arasında, her ne kadar genel anlamda bir Yahudi öğretisi olarak bilinse de aslında özünde evrensel bir öğreti olması, kaynağının tarihin derinliklerinde tamamen kaybolmuş hatta kimilerine göre insanlık tarihinden daha eski olması ve yeryüzünde mevcut olan tüm ezoterik öğretilerin temel kavramlarını bünyesinde toplaması sayılabilir. Ancak Kabala'nın gizeminin esas kaynağı, özünün henüz hiç kimse tarafından gerçek anlamda bilinmemesidir. Gerçekten de derinlemesine incelendiğinde gö-

r l r ki Kabala tüm ezoterik öğretilerin temel kavramlarının tümünü bünyesinde toplayan, sadece kuramsal yönüyle değil ama aynı zamanda pratiğe yönelik yanıyla da hemen tüm ezoterik ve hatta ekzoterik öğreti ve sistemlere temel oluşturmuş bir sistemdir. Onu tam anlamıyla sınıflandırmanın zorluğu nedeniyle “sistem” dedik.       o özünde inanca dayalı bir öğreti olmakla birlikte aynı zamanda felsefeyi, bazen majiyi, mutlaka bilimi vs içinde barındırır. Bu yapısı nedeniyle de takipçileri ya da araştırıcılar tarafından ucu bucağı belli olmayan sonsuz bir denize benzetilir. Kabala geleneginde çok bilinen bir ifadeyle, “gerçek anlamıyla sırlarına erişmenin bir insan ömrüne sığmadığı” söylenir. şimdi bu öğreti ve sistemi biraz ayrıntısına girerek incelemeye çalışalım.

Kelime anlamına baktığımızda “Kabala” teriminin İbranice *kbl* yani kibel (ya da kabel) kökünden geldiğini görüyoruz. Çok genel olarak “almak” anlamına gelen bu kök dolayısıyla kelime Türkçe’ye, “Alınmış Gelenek” biçiminde tercüme edilir. Bu bağlamda da insanlık tarihi boyunca kuşaktan kuşağa, önce sözlü daha sonra yazılı olarak geçirilmekte olan bir mistik ve ezoterik bilginin ve gelenegın s rekliiliğini ortaya koyar. Kabala’nın genel olarak kullanılan bu alış/kabul ediş anlamından başka gene *kbl* köküyle ilişkili olarak diğer çok sayıda başka anlamı da bulunur ve bu anlamlara gelmek üzere Eski Ahit’te tam on beş yerde karşımıza çıkar ve Eski Ahit’in üç bölümünün her birinde –Torah¹⁵, Peygamberler ve Yazmalar– birbirinden bağımsız anlamlar taşır. Bu anlamlara kısaca baktığımızda ise bu kelimenin Torah’ta iki yerde “karşılık” anlamına, Peygamberler’de iki yerde “zıtlık” anlamına ve Yazıtlar’da ise on bir yerde, “alma/kabul etme” anlamına kullanıldığını görüyoruz.

15 Eski Ahit’in ilk beş kitabı. Bu kısım Eski Ahit’in Musa’ya Sina Dağında direkt olarak T-nrı (İHVH) tarafından vahyedilen kısmıdır. Beş kitaptan oluşur ve bu nedenle Pentateuch olarak da anılır.

Biraz önce belirttiğimiz gibi genel olarak bir Yahudi öğretisi, Judaizmin ezoterik yanı ya da Torah'ın ezoterik boyutu olarak tanımlansa da bu buzdağının sadece suyun üzerinde kalan kısmıdır. Kabala'nın bir diğer anlamı ise "gelenek" tir. Yukarıdaki basit tanımından sıyrılıp onu gerçek anlamıyla tanımlamaya çalışırsak şöyle diyebiliriz:

"Kabala Tanrısal Olan'ın doğası, Yaratılış, insan ruhunun kaynağı, yapısı ve kaderi ile İnsanoğlu'nun Yaratılış içinde oynadığı rol konusunda çok geniş bir tartışma alanı içerir."

Ayrıca bu kuramsal ilgi alanına ek olarak, başlangıçta sadece seçilmiş belli bir kesime öğretilen meditatif, ibadete yönelik, mistik ve ayrıca büyüye yönelik bir takım pratik uygulamaları da kapsar. Kabala öğretisi saydığımız bütün bu yönleriyle yalnızca Yahudiler değil ama Yahudi olmayanlar tarafından da yüzlerce yıl boyunca çalışılmış ve kullanılmıştır.

Eski Ahit ile olan bağından ve terminolojisinin İbranice olmasından dolayı halk arasında ezoterik bir Yahudi öğretisi gibi görünen Kabala'nın aslında evrensel bir sistem olduğunu ortaya koymak üzere şimdi onun kaynağına yönelik olan bir başka açıklamaya bakalım:

Kabala'nın ilk yazılı eserlerinin kimine göre 1 yy, kimine göre ise 12 yy da ortaya çıktığı kabul edilir. Söz konusu tarihlere kadar ise tamamen gizli, sözlü bir öğreti olarak kulaktan kulağa bir öğrenciden diğerine aktarılan Kabala'nın kaynağının gerçekte hiç kimse tarafından bilinmediği şüphe götürmez bir gerçektir. Bu nedenle bu konuda söylenen ve yazılan tüm şeylere şüphe ile yaklaşmak gerekir. O, kaynağı kesin olarak bilinmeyen, son derece gizemli ve insanlar tarafından tarih boyunca üzerinde büyük bir yoğunlukta çalışılmış ve tüm insanlık tarihini derinden etkilemiş ve pek çok ezoterik öğreti gibi temelinde sözlü bir sistemdir. Farkettiğiniz gibi ondan öğreti yerine daha ziyade sistem diye bahsediyorum. Çünkü o aslında bir öğretilen ziyade Yaratıcı, Varoluş, İnsan Ruhu ve diğer varlıkların Varoluş

içinde aldıkları yeri açıklamaya çalışan bir bilgi, inanç ve felsefe sistemidir. Bu geniş kapsama alanıyla da tüm ezoterik öğretilere temel oluşturmuş ve ayrıca gerek semavi dinleri ve gerekse diğer batı düşünce sistemlerini (hatta Uzak Doğu sistemlerini) dahi etkilemiştir. Kuramsal Kabala temelinde, var olan her şeyin başlangıcında inancın, bilginin ve bilgeliğin olduğunu ve bunların “bir arada” Yaratılış’ın temelini oluşturduğunu ortaya koyar. O’na göre, Yaratıcıya giden yolda bu üç unsur temel ve olmazsa olmazdır ve bunlar olmadan yapılan her türlü pratik uygulama (özellikle büyü) ise kesinlikle yasaktır.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi doğuşu konusunda kesin bir kaynak olmamakla birlikte kabalistik olarak nitelendirilen en eski yazılı dökümanlar M.S. 1.YY civarlarına aittir. Bununla birlikte Kabala’nın en eski biçimlerini oluşturan vahiy olgusunun çok daha eski sözlü geleneklere dayandığı konusunda görüşler de vardır. Yirminci yüzyılın en önemli kabalistlerinden Gershom Scholem Kabala’nın kaynağının ancak 12. yüzyıl civarına kadar yazılı olarak izlenebildiği sonucuna varmıştır. Kabala kelimesinin orijini ise pek çok tarihçi tarafından Âma İshak’a (Isaac the Blind, M.S. 1160-1236) dayandırılır.

Kaynağına yönelik bir başka görüş ise takipçileri tarafından şöyle ortaya konur¹⁶: “Tanrısal Olan, başlangıçta Kabala’yı, Cennet’te seçkin bir melek grubuna öğretmişti. Adem ve Havva’nın Cennet’ten kovulmasından sonra, insanların tekrar eski asalet ve mutluluklarına kavuşabilmeleri için bu melekler onu dünyanın itaatsız çocuklarına öğretiler. Bu tanrısal bilgi daha sonra Adem’den Nuh’a ve oradan da İbrahim’e aktarıldı. İbrahim, Mısır’da Kabala’nın sırlarının bir kısmının açığa çıkmasına izin verdi. Böylece Mısırlılar bilginin bir kısmına sahip olup bunları diğer doğu ülkelerinin felsefi sistemlerine de aktardılar. Mısır bilgeliğinin tamamına vakıf olan Musa ise doğduğu bu ülkede Ka-

16 Kabbalah Unveiled, MacGregor Matthers, 1970.

bala'ya inisiye oldu ve çölde inzivaya çekildiği kırk yıllık süre içinde bütün vaktini ayırmasına ek olarak bir melekten (Metathron¹⁷) aldığı derslerle de bu konudaki melekelerini iyice geliştirdi. Musa bu gizli doktrinin ilkelerini şifreli bir şekilde Torah'ın ilk dört kitabına yerleştirdi. Musa ayrıca yetmiş kıdemlilerini (elders)de bu doktrinin sırlarına inisiye etti ve onlar da kişiden kişiye onu aktardılar. Kuşaktan kuşağa aktarılışı sırasında Davut ve özellikle Süleyman Kabala'ya en derin inisiye olanlardandı. Ancak kimse onu ikinci Kutsal Tapınağın yıkılışı sırasında yaşayan Rabbi Schimeon Ben Jochai'ye gelinceye kadar yazıya dökmeye cesaret edemedi. Jochai'nin Ölümünden sonra ise oğlu Rabbi Eleazar, sekreteri Rabbi Abba ve müritleri onun yazmalarını derlediler ve Kabalizm'in bilgi hazinesi İhtişam Kitabı ya da Işığın Kitabı Zohar ortaya çıktı."

Yine takipçileri tarafından Kabala'nın, Tanrısal Olan'ın melekleri aracılığı ile Musa'ya aktardığı Torah'ın yazılı olmayan özünü içerdiği belirtilir. Temelinde Torah'a dayalı olmasına karşın Ortodoks Yahudilikten farkı, Yahudiliğin temel ilkesinin Musa'nın yasalarına uymak olmasına karşılık Kabala'nın, Tanrısal Olan ile insan arasında doğrudan bir bağ kurmaya çalışan ezoterik bir sistem olmasıdır.

Temel ezoterik öğretilerden en önemlilerini buraya kadar kısaca ortaya koyduktan sonra şimdi Mistisizme'e örnek olması bakımından günümüzde oldukça kalabalık bir takipçi kitlesine sahip bir başka ekolden bahsedeceğiz. Bize ezoterik öğretiler ile bir karşılaştırma yapabilme şansını vermesi açısından mistik öğretilerin en önemlilerinden birinden, Sufizm'den bahsedeceğiz. Günümüzde çok sayıda takipçisi olan bu öğreti hakkında biraz kısaca bilgi vermek mistisizmin temel ilkelerini anlayabilmek açısından da bize ışık tutacaktır.

17 Metathron ya da Methratton. Kabalistik öğretilerde en yüksek Baş melek.

2.6. Sufizm

“Mistik öğretilerin en önemlilerinden biri kesinlikle Sufizm’dir” diyebiliriz. İslamiyet temeline oturması ve ülkemiz topraklarından çok sayıda ve en önemli ustalarını barındırması nedeniyle dinsel ve kültürel açıdan bize son derece yakın olan Sufizm bugün sadece ülkemiz insanının değil ama tüm dünya mistiklerinin de çok yakından ilgilendiği ve çok sayıda takipçisi bulunan bir öğretilerdir.

Kelime anlamı açısından irdelediğimizde “sufi” sözcüğünün anlamını, mistiklerin maddeyi yani materyalizmi reddettiklerini göstermek üzere giydikleri basit kaba yünden almakta olduğunu görürüz. Kimi tarihçiler tarafından Ortodoks İslam kavramına karşı ortaya çıkmış bir içsel (batını) hareket olarak da değerlendirilen Tasavvuf ya da Sufizm, temelinde İslam’ın ezoterik yanı olarak karşımıza çıkar. Öğretinin temel amacı ise ruhsal gerçeğin takip edilmesidir ve temel ilkeleri Hz. Muhammed’in Allah’a olan yakınlığı ve Cennet’e olan ruhsal yolculuğu da dahil olmak üzere Kuran’da bulunan mistik kavramların üzerine oturtulmuştur. Yaratılmış olan gerçekliğin bilgi ve sevgi yolu ile bireysel olarak anlaşılması Sufizm’in temel yolunu oluşturur. Tasavvufta “anlayış” kavramından bahsettiğimiz zaman bizi Tanrısal Olan’ın anlaşılması sonucuna götürmek üzere kişinin kendi kendini anlaması (bilmesi) ya da mükemmel anlamda kişisel-anlayış (İng. self-understanding) kavramını kastediyoruz demektir. Bu mantıksal ilke temel anlamda Hz. Muhammed’in, “Kendini bilen Allah’ı da bilir” deyişidir.

Tarihsel anlamda öğretinin kaynağı ise Hz. Muhammed’in zamanında İslam dininin doğuşuna kadar izlenebilir. O çağda Hz. Muhammed’in dinsel öğretileri daha sonraları “sufiler” olarak adlandırılacak olan bir grup bilgini derinden etkilemişti. Bu kişiler Medine’de peygamberin camisinin önünde bir platforma oturarak Yaratıcı Varlık ve Yaratılış’ın gerçeği hakkında tartışmalar

yaparlar ve ruhsal saflaşma ve meditasyon yolları ile kendilerini adadıkları, O'na giden içsel yolu ararlardı.

Sufiler Tanrısal Olan'ın anlaşılmasına giden yolu bulabilmenin insana verilen benzersiz bir hak olduğuna inanırlar. Sıradan mantık araçlarının ise böylesine yüce ve her konuyu kapsayan bir kavram için çok sınırlı olduğunu düşündüklerinden sadece konuşmaya dayalı tartışmaların böyle bir gerçeği anlamaya yetmediğini kabul ederler. Onlara göre Tanrısal'ın Varlığı'nı anlama yolunda izlenecek olan yol yoğun bir ruhsal çaba ve "kalbin" anlayışını ve bilgisini gerektirir. İşte bu yaklaşım sufileri felsefecilerden ve var olan her şeyi arama yolundaki bilgileri daha ziyade geleneklere, kelimelere, varsayımlara ve var olanın doğru-
dan anlaşılması yerine bir takım imajinasyonların kullanılması temeline oturtan diğer bilgilerden ayırır. Bu nedenle onların yolu, geleneksel anlayışı takip edenlerden farklıdır. Amaçları, İslamın ekzoterik yani dışa dönük toplumsal yanından ziyade bu evrensel dinin ezoterik yanını anlamak ve ortaya koymaktır.

Sufizm'in temel ilkeleri tamamen Kuran'ın öğretilerine ve peygamberin talimatlarına dayanır. Bir sufi için varlık, Yaratıcı ve O'nun yaratıkları arasında hiçbir ayrım yoktur. İnsanoğlunun sahip olduğu maddesel ve fiziksel araçların yetersizliği ve insanın nefsinin safsızlığı ise çoğunluğun bu temel birliği idrak edememesinin ana nedenidir. Onlara göre kişi maddenin sınırlarından bağımsız olabilseydi o zaman mutlaka bu muhteşem ve sınırsız Varlığı gözlemleyebilirdi. Ama Sufilere göre insanlık için anlayışın böyle bir seviyesine yükselebileme şansı her şeye rağmen yine de vardır. Bazı ruhsal ve bedensel arınma ve meditasyon yolları izlenerek bu amacın gerçekleştirilmesi sağlanabilir. Kişinin kalbi arındığında ise Tanrısal Olan'ın tezahürleri kalbinin aynasında yansımaya başlar ve ancak ondan sonra kişi bulunduğu hayvansal yapıdan (Nefs) gerçek insan varlığı seviyesine doğru yükselebilir.

Sufizm hemen tamamen pragmatik, pratiğe dayalı ve gerçek-

çi bir öğretilerdir. Bir sistem olmadığı için Varoluş'u açıklamaya çalışmaz. Evet, ezoterik bir öğreti olması sıfatıyla temelde Varoluş'un gizemine giden bir yoldur ama hiçbir zaman onun sırrını çözmeye çalışmaz. Sadece yolu gösterir. Aynı biçimde, tam anlamıyla felsefi bir öğreti de değildir. Çünkü temel olarak kalbi ve sevgiyi ele alır. Diğer ezoterik öğretilerin aksine Yaratılış'ı ve Tanrısal Olan'ı tanımlamaya ya da açıklamaya çalışmaz. Bunun yerine Yaratıcı'nın saf sevgiden oluştuğuna inandığından O'nu kalbiyle hissetmeye çalışır.

Sufizm tamamen sevgiye dayalı bir mistik öğretilerdir. Sufilere göre filozoflar insanlık tarihi boyunca Mutlak Gerçek hakkında sayısız şeyler yazmış ve konuşmuşlardır. Ancak onlar Mutlak Olan'ın mükemmelliğine kısıtlı bir açıdan bakmaktadırlar. Dolaşısıyla, görebildikleri şey Mutlak Olan'ın sadece bir parçasıdır. Sınırsız Olan'ın tamamı değildir. Gördükleri yanlış değildir ama bütünü sadece bir parçasıdır. Sufizm'e göre temel gerçek yalnızca Ruhsal Yolun ışığıyla ve yine yalnızca mistik yolla keşfedilebilir. Mutlak Olan'ın mükemmelliğine şahit olmak isteyen kişi mutlaka O'na kendi içsel varlığı ile bakmalıdır. Bu şahitlik ise ancak kişinin kendisi mükemmel olduğunda gerçekleşebilir ve bu da kişinin varlığını kısmen bütünü içinde eritmesiyle mümkündür. Sufizmde bu kavramı ortaya koyabilmek için verilen en tipik örnek okyanus ve su damlası örneğidir. Buna göre eğer Bütün, bir "okyanus" ve Parça da bir "damla" ise sufi; "Okyanusu damlanın gözüyle görmek mümkün değildir" der. Ama damla okyanusa düşüp onunla bütünleştğinde okyanusu onun gözüyle görmüş olur. İşte Sufizm'nin temel felsefesi budur.

Tasavvuf anlayışına göre bilgi iki türdür. Bunlardan ilki dışarıdan, etrafımızdaki fiziksel çevreden okunarak ya da söz olarak elde edilen bilgidir ki buna "zahiri bilgi" diyoruz. Diğerisi ise yalnızca içsel saflık ve arınmışlık ile ve kalpten duyarak elde edilen bilgidir ve bu bilgiye de "batını" ya da "içrek (ezoterik) bilgi" adı verilir.

Bu tanıma göre Kur'an ve şariat kuralları da dahil olmak üzere okuyarak dışarıdan elde edilen bilgi sözel bilgidir. İçsel bilgi ise ancak insanın içinden doğarak edinilir. İşte Sufizm'in üzerinde çalıştığı ve sufilerin edinmek için uğraştıkları gerçek bilgi ise bu batını bilgidir. Bir sufi, Tasavvuf Bilgisi denilen bu gerçek bilginin genel toplum yararına olduğuna, insanları birbirine yaklaştırdığına ve sevgi ve kardeşlik bağlarını geliştirdiğine inanır.

Tarih boyunca var olmuş ezoterik ve mistik öğreti ve sistemlerden bazılarını, ruhsal gelişim sürecini anlatırken bize yardımcı olabilmeleri açısından kısaca açıklamış olduk. Şimdi, kitabımızın temel konuları olan ruhsal gelişimin ne olduğundan, nasıl olması gerektiğinden, ruhsal gelişimimizin amacından ve içinde yaşadığımız fiziksel dünyaya doğma nedenimizden bahsetmeden önce bizim için en temel olan konuyu ele almamız gerektiğini düşünüyorum. "Bu en temel konu nedir?" dersiniz yanıtım şudur: "Şimdiye kadar yukarıda saydığımız bütün bu konuların ve amaçların gerçek ve mutlak nedeni!" Yani "Her şeyi yaratan" "Ruhsal gelişimimizin temel amacı olan" Kısaca ve sonuç olarak ezoterik bir dille söylersek; "Tüm Nedenlerin Nedeni Olan! Yani O. Yaratıcı!"

Çünkü ruhsal gelişimin tek bir amacı vardır: Doğduğumuz Tanrısal Kaynağa dönebilmek! Bu yüzden de bu sınırsız kaynak hakkında ezoterik öğretilerin ne söylediğini de mutlaka incelememiz gerekir. Dolayısıyla, izleyen bölümde ezoterik öğretilerin Yaratıcı'ya ve Yaratılış'a bakış açılarını ortaya koyup daha sonra bu amaca giden yolda ruhsal olarak nasıl gelişmemiz gerektiğini ortaya koymaya çalışacağız.

3. YARATICI KAVRAMI

Dinsel, felsefi, bilimsel ya da ateist hangi açıdan bakarsak bakalım “var edilmiş,” bir başka deyişle “yaratılmış” bir gerçekliğin içinde yaşadığımız yadsınamaz bir gerçektir. Bu gerçeklik içinde var olan ve ortaya çıkan her sonucun bir nedeni olması gerektiğini düşünürsek, “Kendisi de bir sonuç olan bu gerçekliğin de (Yaratılış) bir nedeni olması gerekir” diyebiliriz. Yani sınırsız bir neden-sonuç zincirinden oluşan Yaratılış’ın içinde var olan tüm nedenlerin de nedeni olan ve bunların hepsini var eden bir Yaratıcı. Dünya üzerinde var olan tüm din, felsefe ve inanç sistemleri temelde bu iki kavrama dayanır. “Yaratıcı ve Yaratılan” ya da “Yaratıcı ve Yaratılış”.

Semavi dinlerde Yaratıcı her şeyi yaratan yüce bir *varlıktır* ve Kendi yarattığı Yaratılış’ın üzerindedir. Yarattığı her şeyi ve herkesi izler ve gerektiğinde müdahale eder. Yaratılan ise Yaratıcı’nın kendisine emrettiği şeyleri yapar, yasakladıklarından uzak durur ve fiziksel varlığının sona ermesi yani ölümü ile de Yaratıcı ile aynı seviyeye çıkarak fiziksel yaşamı boyunca yaptıklarının hesabını verir ve sonuçlarla doğru orantılı bir biçimde hak ettiği yere gönderilir.

Ezoterik anlayışta ise bu kavram biraz daha farklı biçimde

ele alınır. Bambaşka olmamakla birlikte temelinde bazı farklılıklar gösterir. Temel fark olarak ezoterik anlayış, birbirinden ayrı gibi görünen bu iki ayrı ucun yani Yaratıcı ve Yaratılış'ın aslında bir bütün olduklarını öngörür. Buna göre sınırsız olan Yaratıcı ve sınırlı olan Yaratılış aslında aynı bütünün parçalarıdır. Bir başka temel fark ise "Tüm Nedenlerin Nedeni" (İng. Cause of All Causes) olarak da adlandırılan Yaratıcı'nın **Öz'ünün**, yaratılmış bir varlık olan insanın idrak sınırlarının bütünüyle ötesinde olmasıdır. Bu kavramı açıklamaya çalışan din, bilim, mantık, felsefe vs. tüm sistemler aslında aynı şeye farklı açılardan yaklaşmakta ve işin özünde birbirlerinden farklı bir şey söylememektedirler. Buna, "Aynı şeye farklı gözlüklerle bakmaktadırlar" da diyebiliriz. Birbirlerinin görüşüne taban tabana zıtmış gibi görünmekle birlikte bütün yaklaşımlar aslında Tek Olan'ın değişik biçimlerde yorumlanmasından başka bir şey değildir.

Yine genel anlamda konuşursak her öğretinin, dinin ve hatta bağımsız bir birey olarak her insanın Yaratıcı kavramını kendince yorumladığını, O'nun varlığını ya da yokluğunu sorguladığını ve doğası hakkında kafa yordüğünü söylersek herhalde çok fazla yanılmış olmayız. O, kimine göre her şeyi yaratan ve yarattıklarının üzerinde olan, kimine göre ise yarattıkları ile birlikte bir arada var olan bir kavram, yüce bir güç, bir ışık ya da bir enerjidir. Bir kısmı O'nu bir varlık olarak kabul edip bir takım özel isimler verirken bazıları ise onu varlığın ötesinde, tanımlanamaz ve ulaşılamaz olarak değerlendirirler. Kimi O'na somut anlamda yaklaşırken kimisi O'nu soyut ve idrak edilemez bir varlık ya da varlık ötesi olarak nitelendirir.

Yaratılmış bir varlık olması nedeniyle insan elbetteki yaratılmasıyla ilgili konularda sürekli olarak düşünmekte, fikir yürütmektedir. Kimi insan zaman zaman, kimi sürekli olarak ve kimi ise bu konularla hiç ilgilenmiyormuş gibi görünmekle birlikte aslında hepsi kafasının içinde sürekli olarak bu kavramlarla ilgili

çeşitli sorular üretir. “Neden, nasıl ve Kim tarafından yaratıldık?” “Doğmamızın nedeni ve yaşamdaki amacımız nedir?” “Yaşamın ötesi var mı?” “Öldükten sonra ne olacak?” İstisnasız olarak her insan yaşamının belli bir döneminde bu soruları mutlaka kendine sorar. Her insanın yaşamının bir döneminde mutlaka öyle bir an gelir ki kişi, hayatın sadece bitkiler ve hayvanların yaptığı gibi fiziksel ihtiyaçların tatmininden, gezip eğlenmekten, çocuk büyütmekten, sadece bu ve benzer şeyleri yaparak doğup, büyüüp ölmekten ibaret olmadığının bilincine varır. “Başka şeyler olmalı mutlaka” diye düşünür. “Ama ne?” Çünkü bu merak, bu konular üzerinde kafa yormak ve yanıtlarını aramak insanın yaratılışında, yapısında vardır. İnsan, doğası gereği, yaratılmasındaki büyük sırrı ya da sırları bilmek ister. İşte ruhsal gelişimimizin temel amacı olan, “yaratıldığımız Kaynağa ulaşma” çabasında en önemli adım da budur zaten. Merak etmek, araştırmak ve öğrenmek.

İnsan bu konular üzerinde düşünmeye başladığında ise aklına ilk gelen soru hemen her zaman “Kim?” ya da “Ne?” sorusudur. “Kim ya da Ne yarattı beni, bizi ve var olan diğer her şeyi?” Bu sorunun yanıtı ararken, üzerinde düşünüp yorum yaparken ya da çeşitli vesilelerle dua eder, çeşitli amaçlarla meditasyon yaparken de üzerinde yoğunlaşacağı bir yaratıcı varlık kavramı ihtiyacı bütün belirsizliği ile ortaya çıkarır. Düşüncesinin ya da sorgulamasının bu ilk ve en basit aşamasında kişi, –kendisi de bir varlık olduğundan–Yaratıcı kavramını kendi gibi bir varlık biçiminde algılar önce. Yüce, her şeyin üzerinde olan, her şeyi yaratan bir *Yaratıcı Varlık*. Sonra O’na Ad koyar. O’nu yüceltir. O’na inanır. Çoğu insan yaşamı boyunca bundan öteye gitmez. Çünkü vardıği bu sınırsız ve mutlak Yaratıcı kavramı onun üzerinde düşüneneğİ son şeydir. Fazla sorgulamadan, üzerinde daha fazla kafa yormadan inanmaya, dua etmeye ve eğer herhangi bir dine bağlıysa O’nun, araçları ile yolladığı emirlerini yerine getirmeye devam eder. Bazısı ise bu Mutlak Varlık kavra-

mı üzerinde düşünmeye devam eder. Biraz daha derin düşünmeye çalışarak O'nun doğasını, işlerini sorgular. “Nedenleri” ve “nasılları” anlamaya çalışır. Derin düşünmeye devam ettikçe daha ileri aşamalarda –eğer becerebilirse– bu, “varlık” kavramından daha üst, daha soyut bir başka kavrama, yani “hiçlik” kavramına ulaşabilir. Ancak bu kavram ilk aşamada onun için son derece soyut, tanımsız, sınırlarını belirleyemediği ve dolayısıyla da bilemediği, hatta kişisel olarak tek başına ulaşmasının olanaksız olduğu bir seviyedir.

Ezoterik düşüncenin farkı işte tam burada kendini gösterir. Ezoterik anlayış, Mutlak Varlığın bu aşamasının da ötesinde olan ama O'ndan asla ayrı olmayan, O'na “Bir” olan bu kavram üzerinde derinlemesine düşünür ve Yaratıcı dediğimiz (daha doğrusu zorlukla diyebildiğimiz) o “bilinmeyenin” doğasına, Mutlak Varlık kavramının yanı sıra Mutlak Hiçlik (yokluk değil) sıfatını da ekler.

Hiçlik, hiçlikten varlığa geçiş ve varlıktan Yaratılış'ın yani tüm ruhsal ve fiziksel evrenlerin var edilişi, kısaca Yaratıcı ve Yaratılış kavramları ve bunların arasındaki bağlantılar oldukça karmaşık kavramlardır aslında. Ancak ruhsal gelişim sürecinin anlaşılabilmesi için bunları idrak etmemiz gerektiğinden dolayı bu konular üzerinde mutlaka bilgi vermemiz ve bunları anlamamız gereklidir. Çünkü ezoterik anlayışın ruhsal gelişime yaklaşımı diğerlerinden gerçekten de çok farklıdır. İlerleyen bölümlerde ezoterik bakış açısından ruhsal gelişimin yalnızca kişiliğimizi geliştirmeye yönelik bir eylem olmadığını tersine çok daha evrensel bir olay olduğunu göreceğiz.

Pek çok ezoterik öğretilerde ortak olan bu Mutlak Hiçlik kavramı ve aşaması, kişinin ulaşmasının olanaksız olduğu bir seviyedir belki. Çünkü doğası gereği insan aklına ve idrakine sığmaz. Ama Mutlak Varlık kavramı öyle değildir. Kişi kendisiyle en azından belli bir seviyede ortak olan bu Mutlak Varlık kavramıyla idrak açısından kısmen başa çıkabilir. O'na ulaşmaya, üzerin-

de düşünmeye çalışabilir. Hatta biraz çabayla ona yaklaşabilir bile. İnsan kendisi de bir varlık olması nedeniyle yaratıcısıyla [ama yalnızca] varlık seviyesinde iletişim kurmaya çalışabilir. İşte bu aşamada sözünü ettiğimiz bu yüce varlık tüm dinlerin, çoğu öğretinin, düşüncenin ve hatta kısmen de olsa henüz tüm somut araştırmalarına karşın bir türlü işin özüne yaklaşamayan bilimin dahi birlikte vardıkları ortak noktadır. Yani, “bir varlık olarak Yaratıcı!”

İşte kişi şimdi bu aşamada kavrayabildiği bu yaratıcı “varlığa” bir isim verebilir. O’nun doğasını, yarattığı şeylerin sırrını araştırabilir. O ve O’nun yarattıkları arasında var olan ilişkileri –elinden geldiğince- inceleyebilir (her ne kadar kabul etmese de bilimin yaptığı şey de budur aslında). Hatta kendinde O’ndan parçalar bulup bunlar üzerinde düşünebilir. Çünkü O her ne kadar kendisinden sınırsız derecede yüce ve uzak olsa da kişi bulunduğu varlık seviyesinde bunları bir aşamaya kadar yapabilir. Bu aşamada ise çoğu zaman son derece önemli ve zaman zaman da bizi çelişkiye düşürebilen bir nokta kişinin aklını kurcalamaya başlar: Sınırsız derecede yüce ve mutlak da olsa Yaratıcı’yı bir varlık olarak düşündüğümüze göre o halde O da yaratılmış olabilir mi? Eğer öyleyse O’nu kim ve nasıl yaratmış?” ya da “Var olduğuna göre O’nu kim ya da ne var etmiş?”

Ezoterik öğretilerin bu soruya yanıtı şudur: Kişinin sınırlı idrak seviyesinde O mutlak da olsa bir varlık olarak idrak edilebilir. Ama **asla** yaratılmış bir varlık değildir. Yalnızca bizim sınırlı idrakimizin alanına girebilmek için tezahür etmiştir. İşte ezoterik öğretilerin Yaratıcı kavramına olan farklı yaklaşımının sırlarından biri de buradadır. Yani Mutlak Varlık aşaması öncesinde yer alan bir Mutlak Hiçlik kavramı. Mutlak Hiçliğin Mutlak Varlığa tezahürü ve O’ndan çıkan Yaratılış gibi bu çok önemli farklara kitabımızın ilerleyen bölümlerinde değineceğiz. Ancak şimdi ezoterik öğretilerde Yaratıcı kavramına biraz daha ayrıntılı olarak girmeye başlamamız gerek.

3.1. Ezoterik anlayış ve Yaratıcı

Öncelikle hemen belirtmemiz gerekir ki gizli öğretiler olmalarından kaynaklanan sembolizmleri nedeniyle tarih boyunca, özlerini bilmeyenler tarafından çok tanrılı olarak değerlendirilse de, aslında tüm ezoterik öğretilerde, her şeyi yaratan ve Bir Olan tek bir Yaratıcı kavramı mutlaka mevcuttur. Bu konuyu örnekler vererek açıklamamız olanaklı aslında, ama burada bu konuya girmeyeceğiz. Sadece bu yanlış anlayışın, O'nun Yaratılış'ın çeşitli kademelerini yöneten seviyelerine verilen Adlarının konuyu derinlemesine bilmeyenlerce çok sayıda tanrıymış gibi algılanmasından kaynaklandığını belirtmekle yetineceğim. Ama belki iki farklı ezoterik öğretilerde Yaratıcı'ya yönelik olarak söylenen aşağıdaki şu iki deyiş bize bu konuda açıklayıcı somut bir örnek olabilir.

"T-nrı, T-nrı'dır! O'nunla karşılaştırılabilecek hiçbir şey yoktur...T-nrı T-nrı'dır! O, O'dur!" (Kabala)

Hiç yalansız ve tek esas gerçek şudur ki, tüm şeyler Bir Olan'dan çıkmıştır. Hepsi Bir Olan'ın bir yansımasıdır. (Hermes, Zümrüt Tablet)

Ezoterik öğretilere göre Yaratıcı yalnızca bir varlık olmadığı gibi pek çok görüşün aksine aynı zamanda bir ışık ya da bir enerji de değildir. Bu tür benzetmeler genellikle Uzak Doğu ve Antik Yunan öğretilerinden alınan ve işin özünün ya da sembolizminin tam anlamıyla anlaşılmasından kaynaklanan yanlış etkilenmelerin doğal bir sonucudur. Peki ezoterik öğretiler neden O'nun bir ilahi ışık ya da enerji olmadığını söylerler? Çünkü, ne kadar saf ve ne kadar yüce olsalar da ışık ve enerji içinde bulunduğumuz fiziksel ve ruhsal âlemlere ait kavramlardır. Ancak Yaratıcı tüm âlemlerin ve tüm Yaratılış'ın ötesindedir. O –ne kadar yüce anlamda değerlendirilirse değerlendirilsin– ne bir ışık, ne bir enerji, ne bir zeka, ne de bir güçtür. Bu tanımlamalar yalnızca O'nunla ilişkilendirilen terimlerden ibarettirler.

Ama gerçekte O'nun Öz'ü tanımsızdır ve insan idrakinin tümüyle ötesindedir. Sınırsız Varlık ya da Mutlak Varlık terimleri dahi bize O'nun Öz'ünü yansıtmaktan uzaktır ve sadece O'nun ışığını tanımlamak ya da onunla etkileşmek için kullanılabilecek bir alt seviyeye karşılık gelebilirler. Ancak bize bu denli uzak olduğu gerçeğine karşın O'nun hakkında hangi seviyeden bahsederek bahsedelim yine de O'nun her yerde var olan Öz'ünden ayrılmış olmayız. Yani tanımlayamıyoruz diye "O bizden ayrıdır" anlamına gelmez. O'ndan sonsuz derecede uzak olsak da O bize yine de çok yakındır. Bu da ilk bakışta bir çelişki gibi görünmekle birlikte yine ezoterik öğretilerin ortaya koyduğu Yaratıcı kavramının bir başka hassas noktasıdır. "O'ndan hem sınırsız derecede uzak ama aynı zamanda da O'na çok yakın olmak" olarak nitelendirdiğimiz bu kavram ya da paradoks bize, var olan her şeyin bir bütün olduğunu göstermesi ve yansıtmaları açısından çok ilginçtir.

Burada ezoterik ile ekzoterik anlayışların konuya yaklaşımları arasındaki farka da değinmemizde yarar olacağını düşünüyorum. Böylece bu iki farklı görüşün O'na nasıl yaklaştığını ve aralarındaki farkı temelde anlamamız mümkün olabilecektir.

Buna göre semavi dinler de dahil olmak üzere genel ekzoterik görüş Yaratıcı'nın doğası, Yaratılış'ı var etmesi sırasındaki aksiyonları ve Varoluş hakkında hemen hiçbir görüş belirtmez. O'nu, yarattığı şeylerin üzerinde, onlardan "ayrı" ama onları sürekli bir biçimde izleyen, bazen ödüllendiren, bazen cezalandıran bir yüce Mutlak Varlık biçiminde değerlendirir ve doğasını ise belirsiz ve soyut bir kavram olarak bırakır. Ezoterizmdeki temel fark ise Yaratıcı'nın, yarattığı şeylerden hem ayrı ama aynı zamanda da onlarla Bir olmasıdır. O, ekzoterik anlayışta olduğu gibi yarattıklarının üzerinde ama aynı zamanda da içinde ve hem de dışındadır. Tüm Yaratılış'ı bir örtü gibi örter, sarmalar, her noktasını doldurur, canlılığını ve (çok önemli bir nokta!) sürekliliğini sağlar. Yaratılmış ve var olan her şey O'ndan bir par-

çadır ve tanrısaldır. Ama dikkat! Bu son cümleden asla, “bu durumda yaratılmış şeyler de bir T-nrı’dır” anlamı çıkarmayınız. Biraz önce yazdığımız şey asla bu anlama gelmez. Burası aslında çok iyi açıklanması gereken kritik bir noktadır. Bu nedenle ileride buna açıklık getireceğiz. Ancak şimdilik üzerinde düşünmeniz için vereceğim bir örnek, bu kritik kavrama güzel bir açıklık getirecektir.

“T-nrı var olan her şeydir; ama var olan herşey T-nrı değildir!”

3.2. Hiçlik

Şimdi ezoterik yaklaşımın Yaratıcı kavramını ekzoterik yaklaşımdan ayıran biraz önce bahsettiğimiz temel farkına biraz ayrıntılı bakalım. “Bu temel fark Hiçlik kavramıdır” demiştik. Aslına bakarsanız bu deyme tasavvuftan oldukça aşınayız değil mi? Hiç olmak, hiçliğe ulaşmak vs. gibi kavramlar tasavvufta da sıklıkla görülür. Konuyla ilgili sorular çoktur: “Nedir Hiçlik?” “Yaratıcı ile ilgisi nedir?” “Hiçlik, yokluk ya da boşluk demek midir?” “Bu kavramlar neyi ifade eder?” biraz daha ileri gidecek olursak: “Nedir yoktan var oluş?” Hepsi de ne kadar soyut kavramlar değil mi? İşte ezoterik öğretiler Yaratıcı’yı sorgularken bu tip soyut soruların yanıtları üzerinde de yoğunlaşırlar. Varlığın Hiçlikten nasıl çıktığı, Yaratıcı’nın bir Varlık mı yoksa Hiçlik mi, yoksa her ikisi birden mi olduğu, gibi. Dinsel ve ekzoterik yaklaşımlar ise bu soyut konulara yanıt aramazlar. Yaratıcı’nın doğası ya da aksiyonları hakkında en ufak bir yorumda bulunmazlar. Onlar sadece O’nun, herşeyi yaratan yüce bir varlık olduğunu belirtir ve orada bırakırlar.

Bu aşamada, kitabımızda ezoterik görüşün Yaratıcı’nın doğası hakkındaki yaklaşımını açıklamaya çalışırken hiyerarşik bir sıra takip edeceğimizi hemen belirtelim. Yani, Yaratıcı’nın insan idrakinin tamamen dışında ve ona bütünüyle kapalı olan Öz’ün-

den başlayarak kademeli bir biçimde ve giderek somutlaşan ve Yaratılış'ın var olması ile son bulan bir sıra olacak bu. Daha sonra bu aşamaları izleyen ve en başından başlayarak Yaratılış'ın yine kademeli bir biçimde soyuttan somuta doğru giden ve sonuç olarak içinde yaşadığımız fiziksel evrenin oluşumuyla son bulacak olan yapısından bahsedeceğiz. Okuyucularımızın bundan sonra bahsedilecek konuları bu gözle değerlendirmesinde büyük yarar olacaktır. Kısaca, her bahsedilecek olan konu bir öncekinin devamı olacaktır. O halde başlayalım.

3.3. Yaratılış öncesi Yaratıcı

3.3.1. Öz

Ezoterik anlayışta Yaratıcı'nın bu Yaratılış öncesi aşamada söz konusu olan durumuna O'nun "Mutlak Öz'ü" adı verilir. Bizim için tamamen belirsiz olan bu aşama yaratılmış tüm varlıkların idrak sınırlarının dışındadır. Bu yüzden burada O'nun hakkında yazabileceğimiz fazla bir şey yok. O, üzerinde yapılabilecek düşünme, tefekkür, yorum, konuşma, fikir yürütme gibi her türlü eylemin tümüyle ötesindedir. Tamamen kapalıdır. Bilinemez, tanımlanamaz, kavranamaz ve bu nedenle de asla ulaşamaz. O sırların sırrıdır. Hakkında fikir dahi yürütülemez. Ezoterik anlayış hiçbir yaratılmış varlığın ne fiziksel ne de ruhsal açıdan bu seviyenin bilincine ulaşamayacağını öngörür. Bu yüzden O'nun hakkında hiçbir şey söyleyemeyeceğiz. Ona "Yaratıcı'nın Öz'ü" gibi kendimizce bir ad verebiliyoruz o kadar.

Yaratıcı'nın bu aşamadaki konumuna bir örnek olmak üzere, çalışmaları modern teozofik Kabala'nın temelini oluşturan Isaac Luria Ashkenazi¹⁸ ya da bilinen akronimi ile *Ari*'nin aşağıdaki sözlerini verebiliriz.

"Henüz hiçbir şey yaratılmamış ve tezahür etmemişken

18 Rabbi Isaac Luria (1534-1572). Lurianik Kabala'nın babası.

yalnızca O vardı. Tüm Varoluş'u dolduruyordu ve hiçbir boşluk yoktu."

Bu tanıma göre Varoluş öncesi yalnızca Yaratıcı vardı ve her yer ve her şey O'ndan ibaretti. Yine Yaratılış var edildikten sonra da yalnızca O vardır. Bu karmaşık kavrama ilerleyen konularda değineceğiz. Yaratılış öncesi yalnızca O vardı ve sonsuz ve sınırsız bir sükunet halindeydi. "Böylesine sınırsız ve mutlak bir sükunetten Yaratılış'ı yaratmaya giden sebep ya da başka bir deyişle Başlangıç'ı tetikleyen kuvvet nedir acaba?" diyecek olursak bu sorunun yanıtını da yine Kabala'nın sözlü geleneğinde buluruz. İşte geliyor:

"T-nrı T-nrı'yı görmek istedi! Ve Kendini içinde görebileceği bir aynayı, Yaratılış'ı yarattı."

Yaratıcı'nın Mutlak Öz'ü ile ilgili daha önce de belirttiğimiz gibi yazılabilecek fazla bir şey yok. Bu nedenle üzerinde fazla durmayacağız. Ezoterik anlayışta da bu aşama ile ilgili fazla bir bilgi yoktur. Ancak bir istisna ezoterik anlayışın önemli temsilcisi Kabala ile kendini gösterir. Kabala'dan bu aşamaya ait oldukça ayrıntılı bir açıklama "Sınırsız'a Yolculuk" adlı kitabımızın içinde mevcuttur. Son derece karmaşık olduğundan burada değinmeyeceğiz ve O'nun doğasının, insan idrakinin sınırlarına giren sonraki aşamalarıyla devam edeceğiz.

3.3.2. Mutlak Hiçlik-Mutlak Varlık-Sınırsız Işık

Yaratıcı'nın, Başlangıç'ın hemen önceki seviyesini, yani var edilişin başlangıç aşamalarındaki durumunu ve doğasını sorgulayan bu üçlü aşama aynı zamanda batını ya da ezoterik öğretiler ile semavi dinlerin ve diğer başka ekzoterik yaklaşımların yol ayrımını oluşturan seviyedir. Bu seviye, Yaratıcı'nın henüz hiç bir şeyin var edilmediği andaki durumunu ve doğasını açıklamaya çalışır ve çevirecek olursak; "Negatif Varoluş'un Örtüleri" adını alır. Bu birbirini izleyen, birbirinden farklı ancak temel-

de Bir olan üç aşamalı seviye O'nun insan aklı ve idraki ile ortaya koyulabilecek en yüksek seviyesidir.

Öz'ünün insan kavrayışına tamamen kapalı ve idrak edilemez olması nedeni ile Yaratıcı hakkında bir şeyler söylemeye başlayabileceğimiz bu ilk aşama ezoterik anlayışta Mutlak Hiçlik aşaması olarak adlandırılır. Aslında Hiçlik de kavram olarak baktığımız zaman tıpkı Öz gibi ulaşılamaz, tanımlanamaz ve idrak edilemezdir. Ancak gene de Öz'e oranla en azından hakkın da fikir yürütülebilir, doğası sorgulanabilir ve varlığı hakkında konuşulabilir. Mutlak Hiçliği izleyen bir sonraki alt seviye olan Mutlak Varlık seviyesinde ise Yaratıcı biraz daha ulaşılabilir ve zorlukla da olsa daha idrak edilebilir bir hal alır. İlerleyen bölümlerde bu seviyeler arasındaki geçişlerin nasıl olduğundan kısaca bahsedeceğiz. Ezoterik görüş insanın ve yaratılmış olan diğer her şeyin birer varlık olduğunu kabul eder ve bu varlığın –biz buna genel adıyla Varoluş diyoruz– Yaratıcı'nın varlık seviyesi tarafından yaratıldığını açıklar. Çünkü ona göre Mutlak Hiçlik öylesine soyut ve yüce bir aşamadır ki ondan Varoluş'un doğrudan çıkması söz konusu değildir. Bu nedenle ezoterik görüş Mutlak Hiçliğin önce bir seviye somuta, Mutlak Varlığa doğru tezahür ettiğini ve bu Mutlak Varlıktan da yine bir seviye aşağıya tezahür yolu ile tüm Yaratılış'ın çıktığını ortaya koyar. Biraz karmaşık olmakla birlikte Yaratıcı hakkında bu açıklamaları yapmamız ruhsal gelişim aşamalarından bahsedebilmemiz için gereklidir. Çünkü ileride de göreceğimiz gibi var olan her şey birbiriyle doğrudan bağlıdır ve ruhsal gelişim sürecinin temel amacı Yaratıcı'ya ulaşma çabasıdır. Bu nedenle üzerinde durmak durumundayız.

Yaratıcı'dan Yaratılış'a doğru giden aşamaları anlatmaya başlamadan önce belki de bir başka soruya yanıt verip daha sonra devam etmemiz uygun olur. Soru basitçe ve kısaca şudur: “Neden?” Yani bütün bunlar neden oldu? Varoluş neden yaratıldı? Sadece bizim değil ama tüm Yaratılış'ın yaratılmasına neden

olan şey nedir? Bu soruların yanıtını bir başka kitabımızda (bkz. Kabala- Sınırsız'a Yolculuk) kabalistik bir bakış açısıyla yanıtlamaya çalışmakla birlikte burada konumuza açıklık getirmesi bakımından bir iki cümle ile açıklayıp geçeceğiz.

Takdir edersiniz ki Varoluş'un yaratılma nedeni ile ilgili bu tür bir soruya verilecek hiçbir yanıtın kesin doğruluğu olamaz. Bu nedenle burada tek yapabileceğimiz, ezoterik öğretilerin bu konudaki görüşünü belirtmek ve onların kendi düşünce sistemlerine göre bu soruya verdikleri yanıtı sizlere bir miktar açıklamaktır. Bakalım neler yapabileceğiz:

Ezoterik anlayışta Varoluş'un yaratılma nedeni olarak Yaratıcı'nın "yaratma isteği", bir başka deyişle "Kendi Öz'ünün farkına varma" ve "Kendini yine Kendi yarattıklarında görme arzusu" olarak gösterilir. Buna göre Yaratılış sürecini tetikleyen şey, bir başka deyişle yaratılış işleminin ana sürücü gücü Yaratıcı'nın bu içten gelen tanrısal İrade hareketidir. Bir başka deyişle, O'nun Kendi içinden gelen yaratma arzusu. Bu aşamada karşımıza yaratma eylemini başlatan ve sürekli bir biçimde sürdüren iki farklı kavram çıkıyor. "Verme" [İradesi] ve "Alma" [Arzusu] kavramları. Bunlar ezoterik anlayışa göre Yaratılış'ın ve aynı zamanda da insanın doğasının temel kavramlarıdır. Verme ve alma derken aslında başlangıçta Yaratıcı'nın Öz'ünde var olan Verme İradesi ve Alma Arzusu'nu anlamamız gerekir. Tabii ki başlangıçtan önce bu iki farklı uç O'nun Öz'ünde bir bütündür. Ayrılmamış ve tam bir Birlik durumundadır. Yani O, yarattıklarını Kendi doğasında (suretinde) yaratmıştır. Bu durumda O, hem yaratılmamış (hiçlik) ve hem de yaratılmış (varlık) olanıdır. Bu durum ezoterik anlayışta "Bilgeliliğin Dengesi" olarak da tanımlanır. Buna göre Yaratılmamış Olan ile Yaratılmış Olan Birdir. Yaratılış da bizim açımızdan bakıldığında, sanki bu ikisi birbirinden ayırmış gibi görünen büyük bir illüzyona tutundurulmuş gibidir. Yarattıkları ne zaman O'nu keşfetseler O Kendini bütünüyle yeniden keşfetmektedir. Ezoterik anlayışa göre bir

tür saklambaca benzetilen bu kavramda Yaratıcı, ihtişamının bu şekilde sürekli bir biçimde gizlenip yeniden keşfedilmesinden haz duyar.

İşte basitçe budur. Yaratıcı'nın Kendisini Varoluş aynasında görme arzusu her şeyi başlatan nedendir. Ruhsal gelişim sürecini bir an için düşünecek olursak bu ilahi istek ya da arzu bize çok önemli bir şeyi daha bu aşamadan gösteriyor aslında. Demek ki bir şeyi yaratmak, meydana getirmek ya da başarabilmek için gereken ilk şey "istemekmiş". Bu mantığın insan ruhuna uygulanışını ilerleyen bölümlerde inceleyeceğiz.

Mutlak Hiçlik

Daha önce "İdrak sınırlarımızın dışında olsa da Yaratıcı üzerinde düşünüp konuşabileceğimiz ilk aşama Hiçlik aşamasıdır" demiştik. Ancak bu noktada kavram açısından bir şeye çok dikkat etmemiz gerek. Hiçlik dediğimiz zaman kesinlikle "yokluk" demek istemiyoruz. Bu kavramlar sıkça birbiriyle karıştırılır. "Yoktan var etmek" terimi de özellikle yanıltıcıdır. "Hiçlikten var etmek" demek bu açıdan daha doğrudur. Neden? Çünkü yokluk demek boşluk demektir. Yani hiçbir şey içermeyen, içinde Yaratıcı'nın bile var olmadığı bir mekân ya da olgu. Ezoterik açıdan ise böyle bir şey asla mümkün değildir. Ezoterik anlayış Yaratıcı'nın varlığından mahrum bir boşluğun asla var olamayacağını savunur. Çünkü O, Yaratılış'ın her yerini ilahi varlığı ile doldurur, canlılığını sağlar ve yaşam verir. Evrende O'nun olmadığı hiçbir yer yoktur. Bu nedenle yokluk kavramı O'nun için söz konusu bile değildir. İşte bu nedenle, "Henüz var olmamış olan tüm şeyler aslında O'nun sınırsız Hiçliği içinde potansiyel olarak vardır" denir. Bizim açımızdan bakıldığında yok gibi gözükabilir ama O'nun açısından böyle değildir. Sadece henüz O'nun tarafından varlığa getirilmemiştir. Bu nedenle de bizim algılama sınırlarımızın dışındadır.

Hiçlik seviyesi O'nun yaratılış öncesi aşamaları arasındaki ilk seviyesidir ve en yüce, en soyut olanıdır. Ezoterik öğretilerde her şeyi yaratan Yüce T-nrı'nın, yine her şeyin kaynağı olarak düşünülen bu ilk seviyesi çeşitli öğretilerde Ain¹⁹, Parabrahmam²⁰, Tao²¹ ve Tüm Şeylerin Nedensiz Nedeni gibi çeşitli adlarla anılır. O bir varlık değildir. Varlık ötesidir. Hiçbir Şey'dir. Yaratıcı tüm Varoluş'un ötesindedir. O Ne aşağıdadır ne de yukarıda. Ne hareketlidir, ne de sabit. O hiçbir yerdedir. Her şeyin başlangıcından önce sadece O'nun var olduğu kabul edilir.

Kendisinden sonra gelecek olan aşamalarda fiziksel ve ruhsal evrenleri yaratacak olan bu “Hiçbir Şey” ezoterik öğretilerde sıfır noktası olarak kabul edilir. Ona istinaden söylenen tüm şeyler yalnızca insanın idraki ile sınırlıdır. Ama O tüm bunların ötesindedir ve bizim idrakimize sığmaz. Bu nedenle tanımsızdır. Oldukça karmaşık görünen Hiçlik kavramı insan idrakinin, aklının ve düşüncesinin tümüyle ötesindedir. O, bilinen ya da idrak edilebilen tüm niteliklerin yokluğudur. Bu kavram insan aklının ve düşüncesinin asla ulaşamadığı ve ulaşamayacağı bir seviyeyi gösterir. O tanımsızdır ve bilinen her şeyin ötesindedir. Hakkında fikir dahi ileri sürülemez. O derecede yüce ve soyuttur ki bu seviyede bir varlık kavramından bahis dahi edilemez. Çünkü hiç bir varlık bu seviyede var olamaz. Yaratıcı, Zaman ve Uzay da dahil olmak üzere her türlü kavramın ötesindedir. Ancak elbetteki fiziksel ve ruhsal mevcudiyetimizi ortaya koyan ve bizim tarafımızdan idrak edilebilir, fiziksel bir var oluştan söz edebilmek için bir şekilde bu sonsuz derecede soyut kavramdan daha somut bir Yaratılış'a, fiziksel âlemlere yani Varlık kavramına bir geçiş söz konusu olmalıdır. İşte bu geçiş ezoterik öğretilerde “tezahür” kavramıyla açıklanır. Buna göre, Yaratılış'ın var

19 Kabala. İbranice “Hiç Olan” anlamına

20 “Brahma'nın ötesine” anlamına Sanskritçe bir terim.

21 Çin, “İdrak edilemeyen.”

edilmesi sırasında sonsuz derecede soyut olan Mutlak Hiçlikten sonsuz derecede somut olan Mutlak Varlık tezahür etmiş ve bunu da Sınırsız Işık izlemiştir. Buradaki çok önemli nokta ise bunun bir tezahür yani Kendini yansıtırma yoluyla olduğu ve asla bir çoğalma olmadığıdır. Buna göre Hiç Olan, Var Olan ve Sınırsız Işık farklı tanrılar ya da farklı varlıklar değildir. Ama İdrak edilemez Yaratıcı'nın, Yaratılış'ın var olabileceği ve insanın da bunu idrak edebileceği bir aşamalara ya da seviyelere doğru tezahürüdür. İşte bu noktada O'nun, "hiçbir şey" olması gibi bu noktadan sonra aynı zamanda var olan "her şey" olduğu gerçeği de karşımıza çıkar ve bu çok önemli nokta ezoterik anlamda tüm Yaratıcı kavramının temelini oluşturur. Tüm ezoterik öğretilerin ortak biçimde söylediği gibi "Her Şey Birdir". Yani Yaratıcı, Yaratılmış ve Yaratılacak Olan her şey. Ekzoterik ve ezoterik anlayışı birbirinden ayıran bu nokta Kabala'da şu kısa ama aynı zamanda da çarpıcı deyişle çok güzel bir biçimde ifade edilir: "O'ndan başkası yok!"

Sınırsız Olan. Mutlak Varlık

Biraz önce de söylediğimiz gibi, Mutlak Hiçlik, Yaratıcı'nın ilk ve "hiçbir yerde var olan" seviyesidir. Ancak yaratılmış varlıkların idrakinin ötesindedir. Bu nedenle Yaratıcı bir varoluşa imkan verebilmek için bir kademe tezahür ederek kendisini Mutlak Varlık seviyesine yansıtır. Bu tezahür, algılarımızın alanına girebilecek ve içinde var olabileceğimiz bir varoluş için gereklidir. Ancak dikkat edelim ki bu sadece bir tezahürdür. Ne bir çoğalma ne de bir başkasının yaratılmasıdır. Sadece bir şekil değiştirme diyebiliriz belki buna. Buna göre Mutlak Varlık, Hiçlikten tezahür eden ve O'nun "her yerde var olan" seviyesidir. Yani tüm Varoluş O'dur. Dolayısıyla O var olan ve olmayan her şeyin toplamıdır. Her yerde var olan Tanrı yani Mutlak Her Şey'dir. Hiçbir sıfat içermeyen (çünkü sıfatlar sadece Varoluş içinde tezahür ederler ve Varoluş ise sonludur) ve tüm şeyleri

doğuran tanrısal varlıktır. Bu nedenle herhangi bir şekil, bir karakteristik ya da irade içermez. Hiçbir harekette bulunmaz. Sonsuz bir sükunet ve denge halindedir. O sadece O'dur. Bu aşamada fiziksel ve ruhsal evrenleri oluşturan ruh ve maddenin orijini, kaynağıdır. Sonraki aşamalarda var edilecek tüm şeyler ise Mutlak Varlığın sadece bir yansıması, bir tezahürüdür.

Ezoterik literatürde bu konuda yazılmış en güzel ve çarpıcı tanımlamalar dan bazıları belki de ünlü kabalist Rabbi Moses Cordovero'ya (RaMaK akronimi ile bilinir) aittir. Ona göre Yaratıcı Bir [Olan], Sonsuz bir Varlıktır ve bir başkası yoktur. O, tüm nedenlerin nedeni ve tüm etkileri ortaya koyandır. Söylendiği gibi sayısal anlamda da Bir -1- değildir. Çünkü sayılar için geçerli olan değişim, geçicilik, tanımlanma ve çokluk gibi kavramlar O'na asla uygulanamaz. Dolayısıyla O'nunla ilgili olarak söylenen Birlik terimi sadece şekilsel anlamda kullanılan ödünç bir terimdir. Yaratıcı var olan her şeyin içindedir ve yine her şey O'nun Sınırsız Varlığının içinde potansiyel olarak mevcuttur. O her şeyin başlangıcı ve nedenidir. Her şeyi şekillendirir ve varlığının devamını sağlar ve her şeyin varlığı kaybolmaya yüz tutsa bile O hala vardır, çünkü Onun varlığı elzemdir. "O, âlemin mekânıdır!" (ama âlem O'nun mekânı değildir). Buna göre Yaratıcı, Varoluş'un ve Yaratılış'ın tüm parametrelerini belirler. Ama mekân kavramı O'na hiçbir biçimde uygulanamaz. Son olarak O'na ait bir tanım vererek konuyu bitirelim:

"Herhangi bir şey henüz tezahür etmemişken sadece O vardı. O var olan her şeydi. Ve O her şeyi var ettiğinde gene O'ndan başka hiçbir şey yoktur. Onun dışında olan hiçbir şey bulamazsınız. Yaratıcı var olan her şeydir. Bununla beraber var olan her şey Yaratıcı değildir. O her şeyde vardır ve her şey onun tarafından var olabilir. Hiçbir şey onun tanrısallığının dışında değildir. Her şey Onun içindedir. O ise her şeyin içinde ve her şeyin dışındadır. Hiçbir şey yoktur sadece O vardır."...(Moses Cordovero, Elimah Rabbati. 1558)

Buraya kadar anlattıklarımızı toparlayacak olursak: Çok fazla ayrıntıya girmeden, ezoterik anlayışın Yaratıcı kavramına bakışının bir özetini yaptık. Doğası ve Öz'ü asla bilinemeyen, bilinemeyecek, hakkında fikir bile yürütülemeyen bir Mutlak Hiçlik ile başladık. Sonra bir varlık olduğumuzdan her şeyi yaratan ve şekillendiren Mutlak Varlık kavramına geldik. En son olarak da içinde bulunduğumuz ve biz de dahil olmak üzere var olan her şey yani Yaratılış dedik. Ve:

“Mutlak Hiçlik, Mutlak Varlık ve Yaratılış Bir'dir. Hiçbiri birbirinden ayrı değildir.” İşte tüm sırların sırrına giden anahatar budur.

Devam etmeden önce bir noktayı yeniden vurgulayalım. Hangi ezoterik sistem olursa olsun Yaratıcıya ait anlatılan, açıklanan her şey sadece bir varlık olarak insanın algılama sınırları dahilinde idrak edilen kadardır. O'nun Mutlak Öz'ünü açıklamak ya da bilmek hiçbir zaman olanaklı değildir.

Hiçlikten var oluşumuza giden yolda tanrısal tezahürün aşamalarını izlemeye devam edelim şimdi.

Sınırsız Işık

Tüm ezoterik öğretilerde tanrısal tezahürün Mutlak Varlık seviyesini izleyen bir sonraki devam eden aşaması ortak bir biçimde “Işık” kavramı ile ilişkilendirilir. Işığın var ediliş nedeni ise Mutlak Varlığın o muazzam gücü ve şiddetine yaratılmış varlıkların dayanmasının mümkün olmamasıdır. Dolayısıyla Mutlak Varlık'tan tezahür eden ve ona göre bir kademe daha aşağı inerek biraz daha somutlaşan bu tanrısal ışık tüm Varoluş'u sarmalar ve fiziksel ve ruhsal yaratılışımızın başlangıç noktasını oluşturur.²²

²² Bu noktadan sonrası bilimin ancak ulaşabildiği Big-bang, “Büyük patlama” teorisinin çıkış noktasıdır. Yani her şeyin büyük bir patlamayla oluşması kuramı.

Bir başka deyişle bu Sınırsız Işık, Yaratıcı ile Yaratılış arasında var olan bağlantı olarak düşünülür. Torah'ta Yaratılış (Genesis, *İbr. Bereshith*) bölümünde bahsedilen; “..ve *Elokim*'in²³ Ruh-u suların yüzü üzerinde dolaşıyordu.” deyişindeki “*Elokim'in* Ruh-u”, O'nun yavaş yavaş Varoluş'a yaşam vermeye başlayan Sınırsız Işığ'ıdır. Tüm Yaratılış'ı çevreler ve var olan her şeye yaşam verir. Sınırsız Işık tüm ruhsal ve fiziksel evrenleri doldurur. O var oluşumuzun özüdür. Öğretilerde ona verilen çeşitli adlar arasında; *Ain Soph Aur* (Kabala), *Daivaprakriti* (Brahman Veda), *Addi-Buddha* (Budizm), *Amitabha*²⁴ sayılabilir.

İlk bakışta son derece karmaşık gibi görünen bu üç kavram ezoterik öğretilerin Varoluş'a bakış açısının da farkını ortaya koyar. Ancak devam etmeden önce hemen şu çok önemli noktayı vurgulayalım. Hiç Olan, Sınırsız Olan ve Sınırsız Işık yalnızca birer kavramdırlar. Yaratıcı'ya verilmiş farklı Adlar degillerdir ve dikkat edin asla birbirlerinden ayrı ve bağımsız oluşumlar degillerdir. Onlar tek olan Yaratıcı'nın birinden diğere kademeli tezahürleridir. Burada doğru kelimeleri tam olarak seçmek gerçekten çok zor. Ancak yapmak zorundayız, başka türlü kavramamız mümkün olmayacaktır çünkü.

Kısaca özetlemek gerekirse Mutlak Hiçlik, Mutlak Varlık ve Sınırsız Işık sıfatları Yaratıcı ile Yaratılış'ı birbirinden ayıran bir sınır gibi düşünülürler ve bu nedenle de çeşitli öğretilerde “örtü” ya da “perde” kavramları ile somutlaştırılırlar. Dolayısıyla; “bu örtüler, ön taraflarında yer alan ve bizim görebildiğimiz, kavrayabildiğimiz ve evrimimizin sonraki aşamalarında ulaşabileceğimiz bir gerçeğin arka planı olarak hizmet ederler” de diyebiliriz.

23 Eski Ahit çevirilerinde Türkçe'ye “T-nrı” olarak çevrilir ancak Kabala'da -Yaratıcı varlığın Adı olduğundan- olduğu gibi kullanılır. Bu nedenle burada olduğu gibi yazılmıştır. Gerçek telaffuzu ise “k” harfi yerine “h” harfi iledir (İbr. ALHIM). Ancak özellikle Kabala'da Yaratıcı'nın Adı'nın yanlış yazılma riski nedeni ile değiştirilerek yazılır.

24 Sınırsız Işık.

Bu noktada insanın aklına gelecek olan soru; “Mutlak Hiçbir Şey-Mutlak Her Şey-Sınırsız Işık üçlüsü insan idrakinin ötesindeyse biz Yaratıcıyı nasıl idrak edeceğiz?” biçiminde olacaktır şüphesiz. Çünkü bu tür sonsuz derecede soyut tanımlamalar insana bir belirsizlik, yokluk ve hatta çaresizlik hissi vermektedir hiç şüphesiz. Ezoterikler bu sorunun yanıtını ise devam eden bölümlerde de göreceğimiz gibi “tezahür” kavramı ile verirler. İdrakin ötesinde olan Sınırsız Yaratıcı, hiçlikten varlığa doğru kademeli olarak tezahür eder ve sınırsız ve sonsuz derecede soyut varlığını her kademede biraz daha sınırlandırmak ve somutlaştırmak suretiyle sınırlı varlıkların idrak edeceği seviyelere indirir. Buna ilerleyen bölümlerde değineceğiz. Şimdi Yaratılış sürecinin aşamalarını izlemeye devam edelim.

Mutlak Varlık’tan tezahür eden Sınırsız Işık, başlangıcına yani Hiçlik aşamasına oranla oldukça somut bir hal almış olmakla birlikte fiziksel âlemlerin var olabilmesi için hala çok fazla soyuttur. İşte bu aşamada Sınırsız Işık tek bir merkeze ya da noktaya yoğunlaşarak, fiziksel bir yaratılışa olanak sağlamak üzere ruhsal ve fiziksel âlemlerin ilk aşamasını oluşturmaya başlar. Bu aşama ve sonrası ise ruhsal ve fiziksel âlemlerin ya da bir başka deyişle tüm ezoterik öğretilerde ve hatta semavi dinlerde de mevcut olan sembolü ile Hayat Ağacı’nın oluşmaya başladığı aşamadır.

Şimdi fiziksel ve ruhsal gerçekliğimizi oluşturan Yaratılış’ı başlangıç aşamasından başlayarak içinde bulunduğumuz fiziksel âlemimizin oluşumuna kadar aşama aşama açıklamaya başlayacağız. Ezoterik anlayış bundan sonra var edilen her şeyi yani Yaratılış’ı bir ağaç sembolü ile ifade eder. Hemen tüm ezoterik öğretilerde ve hatta tüm semavi dinlerde adından bahsedilen bu ağaç Hayat Ağacı adını alır. Bu aşama itibarıyla artık sınırlı ve somut bir var oluştan bahsettiğimizi farketmeniz değil mi? Bundan sonra bahsedeceğimiz her şey artık insanın idrak sınırları içindedir. Ancak gene de söyleyelim ki bu idrakin derecesi

her insan için aynı seviyede değildir. Ruhsal gelişim de bu anlamda gelmektedir zaten. İlerleyen bölümlerde bundan ne kastettiğimizi ayrıntılı olarak açıklayacağız.

Bir başka çok önemli ve gözden kaçırmadığınızı tahmin ettiğim nokta daha var. Buraya kadar bahsettiğimiz her şey Yaratıcı'dan ibaret öyle değil mi? Ne bir çoğalma ne de bir başkası var. Şimdiye kadar vücuda gelen her şey yalnızca O'nun tezahüründen ibaretti. Elbette bundan sonra bahsedeceğimiz her şey de öyle. Hiçlik, Varlık, Yaratılış ve Yaratılış'ı oluşturan ruhsal ve maddesel her şey. İşte bu yüzden Ezoterizm'de; "O var olan her şeydir" denir. Ya da aynı anlama gelmek üzere; "O'ndan başkası yok"

Sınırsız Işık tek bir noktaya yoğunlaşmasıyla artık bizim de içinde bulunduğumuz tüm ruhsal fiziksel evrenleri yaratacak maddesel bir Varoluş yani Yaratılış için gereken başlangıç artık hazırdır. O idrakimize sığmayacak kadar yüce ve muazzam gücün yani Yaratıcı'nın Sınırsız Işık tek bir noktaya yoğunlaştığını düşünün. İnanılmaz, akla hayale sığmaz bir enerjinin bir noktada yoğunlaştığını hayal edin. İşte bundan sonrası Ezoterizm'de, muazzam bir patlama ya da fışkırma ile tüm ruhsal ve fiziksel evrenlerin vücuda getirilmesi aşaması olarak görülür. Günümüz bilimi de her ne kadar sınırlı (sadece maddesel olarak) bir biçimde olsa uzun yıllar sonra bu açılmayı öngörebildi değil mi? Yani şu meşhur Big-Bang (Büyük Patlama). Halbuki bu kavram binlerce yıldır başta Kabala olmak üzere pek çok ezoterik öğretinin bilgisi dahilindeydi. Şimdi bundan sonra neler olduğunu aktarmaya devam ediyoruz. Bakalım Yaratıcı'nın, Kendi Varlığından Yaratılış'ı var etme süreci ezoterik açıdan nasıl devam ediyor.

4. YARATILIŞ

Yaratılış'ın hemen öncesi var olan durum ve Yaratılış'ın nasıl var edildiğine dair en çarpıcı ezoterik yaklaşım bana göre kesinlikle Lurianik Kabala'dan²⁵ gelir. Şöyleki:

“Hiçbir şey ve hiçbir varlık henüz var edilmeden önce yalnızca Sınırsız Işık vardı. Tüm Varoluş'u (=Mutlak Varlık) dolduruyordu ve hiçbir boşluk yoktu. Ne bir başlangıç ne de bir son vardı. Her şey her yana doğru düzenli ve dengeli bir biçimde yayılmış bulunan Sınırsız Işık'tan ibaretti.”

Henüz hiçbir şeyin var olmadığı bu aşamada Sınırsız Işığın doldurduğu bir varoluş kavramı belki biraz garip kaçabilir. San ki zaman ve mekândan bağımsız bir tanımın içinde bir mekân tanımlıyormuşuz gibi geliyor kulağa. Ezoterik anlayış şu an var olan, geçmişte var olmuş olan ve gelecekte var olacak olan tüm âlemlerin, bu âlemlerin içinde yer alan canlı ve cansız tüm varlıkların, ruhların yani kısaca her şeyin Sınırsız Olan'ın içinde önceden var olduklarını öngörür. Tabii ki hiçbir düzeltmeye, tekmüle, gelişmeye gerek olmayan “mükemmel” biçimleriyle. İşte biz buna “potansiyel var oluş” diyoruz. Tıpkı bir tohumun için-

25 Kabala'nın Rabbi Isaac Luria öğretisine ait olan kolu.

de, ileride var olacak kocaman bir ağacın potansiyel bir biçimde var olması gibi.

Her şey en mükemmel haliyle Sınırsız Olan'ın içinde potansiyel olarak var olduğuna göre o halde bu aşamada henüz O'nun içinde Kendini göreceği bir Yaratılış'ın var olması için hiçbir neden yoktu. Sınırsız Işığın bütün görkemiyle tüm Varoluş'u doldurması nedeniyle de ilk gereken şey içinde bir Yaratılış'ın var edileceği bir mekân yaratmak üzere Işığın çekilmesi idi.

4.1. Yaratılış Başlıyor:

Bundan sonra olanları yine Luria'dan dinlemeye devam edelim:

Tüm eserlerini, Adlarını ve Sıfatlarını var etmek üzere âlemleri yaratmak ve tüm tezahürlerini harekete geçirmek istediğinde O, Kendi merkezine orta noktaya doğru çekildi ve sonra Kendini bu merkez noktadan çevreye doğru uzaklaştırdı. Sınırsız Işığını yanlara doğru çekti ve böylece merkez nokta ile Sınırsız Işığın etrafında bir boş yer oluştu. Oluşan bu boşluk mükemmel bir küre ya da daire biçimindeydi ve hiçbir köşe ya da açı içermiyordu. Çünkü Sınırsız Olan Kendini de aynı biçimde sınırlamış ve tam bir küresel ya da dairesel biçim almıştı. Bu nedenle bu merkez noktanın etrafında yer alan boşluk da daireseldi ve mükemmel bir denge durumundaydı. Ne aşağısı vardı ne yukarısı, ne sağ vardı ne sol. Tüm çevrede her yer mükemmel bir biçimde eşitti ve aynıydı. Çünkü Sınırsız Olan'ın Kendisi de mükemmel bir denge, eşitlik ve aynılık durumundaydı. (Bilindiği gibi matematikte bir daireden daha mükemmel simetriye ve dengeye sahip daha üniform bir başka şekil yoktur.)

Boşluğun dairesel ya da küresel olmasının bir başka nedeni daha vardı aslında. Bir sonraki aşamada içinde oluşacak yine dairesel oluşumların (âlemlerin) mükemmel bir biçimde var olabilmeleri için Yaratıcı'nın Sınırsız Işığını her yönden eşit ve

aynı şiddette alabilmeleri. Böylece O'nun Sınırsız Varlığı'nı sınırlaması sonucunda, içinde O'nun *Özünün değil* ama aksiyonlarının, eylemlerinin bilineceği, idrak edileceği, küre biçiminde bir ezeli, ilksel "mekan" yaratılmış oldu.²⁶

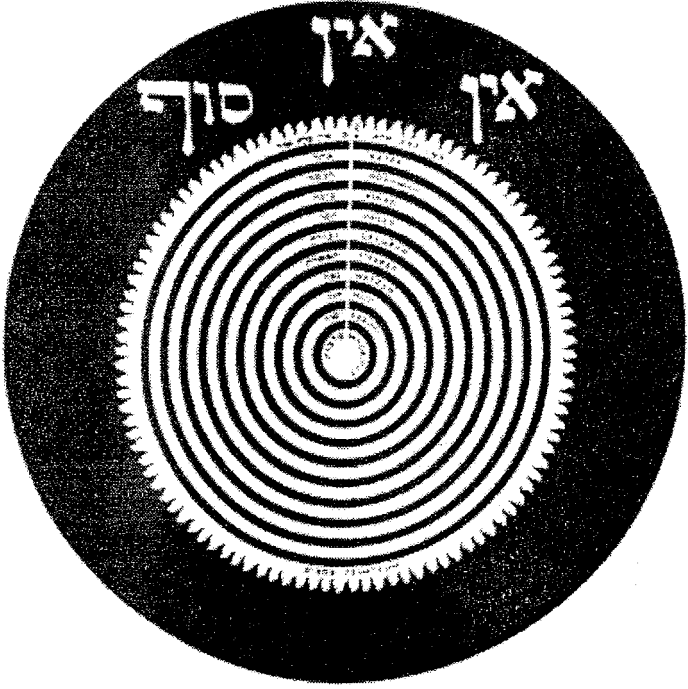
Sınırlama aşamasından sonra sıra artık âlemlerin oluşturulmasına gelir. Luria bu aşamada oluşan bu mükemmel ezeli mekânın aslında tam anlamı ile bir boşluk olmadığını öngörür. Çevreye doğru çekilen Sınırsız Işığın bir kalıntısı, Yaratılış'ın ilksel maddesel temelini oluşturmak üzere bu mekânın içinde kalır. İşte bu kalıntı bir sonraki süreçte şekillendirilmek üzere, içinde var olacağımız fiziksel ya da ruhsal tüm âlemlerin temel ilahi maddesidir

Bu noktada şimdiye kadar gerçekleşen bu sınırlama işlemi hakkında bir şeyi vurgulamanın çok önemli olduğunu düşünüyorum. Bu sınırlandırma işlemini sadece kelime anlamı ile düşünmek bence bizi büyük bir hataya götürür. Bu tür uzaysal ya da fiziksel bir kavramı ya da işlemi Yaratıcı'ya doğrudan uyarlamak gerçekte kesinlikle olanaksızdır. Çünkü O, uzay ve zaman da dahil olmak üzere bilinen her türlü kavramın ötesindedir. Dolayısıyla bu olayı daha ziyade kavramsal olarak ele almak gerekir. Devam edelim.

4.2. Âlemler Oluşuyor:

Sonraki aşamada O, oluşturduğu bu ilahi mekânın içine, her yeri saran Sınırsız Işığından bir ışık ışını ya da iplikçığı gönderir ve bu ışık ışını sürekli bir biçimde tekamül ederek, kademeli bir biçimde (yukarıdan aşağıya) bu mekânın içine iner. Bu ışık çizgisinin üst kısmı Sınırsız Olan'ın Kendisinden çıkmıştır ve Ona değmektedir. Çizginin alt kısmı ise Sınırsız Işığa değmemektedir. Hat biçiminde çekilmiş ve aşağıya doğru uzatılmış durumdadır.

26 Söz konusu süreç Lurianik Kabala'da tzimtzum-büzülme, sınırlama olarak adlandırılır.

Şekil.4 Âlemlerin ve tezahürlerin oluşumu

Yaratılış'ın âlemlerinin oluşmasından önceki bu aşamada, mükemmel bir biçimde gizlenmiş durumda sadece Sınırsız Olan vardı ve O'na daha sonra Kendisini idrak edebilecek kadar yakın olarak yaratılacak olan meleklerin bile gücünün ve kapasitesinin ötesindeydi. Onların dahi Sınırsız Olan hakkında hiçbir idrakleri yoktu. (Çünkü hiçbir yaratılmış zekâ O'nu kavrayamaz.)

“Sınırsız Işığın üst kısmı O'na değmekteydi” derken anlatılmak istenen henüz Işığın O'ndan ayrılmasını sağlayacak bir faz değişiminin mevcut olmadığıdır. Yani üst kısım ya da başı burada Sınırsız Işıkla birlik durumundadır. İşte burada, daha önce belirttiğimiz, Yaratıcı'nın “verme” ve Yaratılış'ın “alma” arzusu

kavramlarının yaratılış sürecinin nasıl sürücü gücünü oluşturduğunu çok bariz bir biçimde görüyoruz. Bu aşamada üst kısımda, ışığın ayrılması için gereken *alma arzusu* yeterince şiddetli değildi. Çizginin altındaki uç kısmı ise Yaratıcı'dan en uzak olardı ve bir başka deyişle en düşük seviyedeydi. Bu nedenle Yaratıcı'dan *alma arzusu* en yoğun olan kısım burasıydı. İşte ışık çizgisinin yaratılan merkez boşluğa inme nedeni de zaten Yaratıcı'nın bu verme iradesi ya da isteği ve yaratılanın da sahip olduğu *alma arzusu* ya da tutkusudur. Bu aşamada Yaratıcı mükemmel verici ve yaratılan orta nokta da mükemmel alıcıdır ve onun bu aşağıdaki sınırsız *alma arzusu* yukarıdaki ışığı söz konusu ince çizgi ya da hat aracılığı ile kendine çeker. Bu noktada kullandığımız “aşağı” ve “yukarı” terimleri bu iki seviyenin birbirine göre durumunu belirtmek içindir. Yoksa “biri aşağıda öbürü onun üzerinde” anlamında değildir. Yalnızca birinin diğerine oranla üstünlüğünü ve saflığındaki farkı belirtmek içindir. Devam edelim.

Bu ışık iplikçisi ya da ışını, ince bir hat üzerinde birdenbire değil ama yavaş yavaş ve kademeli bir biçimde, yaratılan tanrısal mekânın merkezine doğru inmeye başladı. Önce bir kademe inen ışık yavaş yavaş yanlara doğru genişlemeye başladı. Başlangıçta düz olan bu oluşum daha sonra giderek yayıldı ve etrafını dolduran Sınırsız Işık'tan ayrı, mükemmel biçimde yuvarlak bir tekerlek şeklini aldı. “Ayrı” dedik, çünkü ayrılmamış olsaydı kaynağına geri döner ve Sınırsız Işığın içinde kaybolurdu. Gücü gözükmez ve her şey başlangıçta olduğu gibi sadece Sınırsız Işık'tan ibaret olurdu. Dolayısıyla oluşan bu ilk daire Sınırsız Olan'a hem en yakın olardı hem de O'ndan ayrıydı. Aradaki tek bağlantı ise aralarında var olan, Sınırsız Olan'dan çıkan ve aşağı doğru uzayan ince hattı. Bu hat ışığın kendisi değildi. Sadece Sınırsız Işık ile bu ilk oluşum arasındaki bağlantıyı sağlayan ve yayınımları aşağıya ileten ince bir hattı. Çünkü eğer kendisi olsaydı bu yayınımları alan alıcı, vericinin Kendisi gibi olurdu. Sınırsız

sız ve limitsiz. İşte Sınırsız Olan'a en yakın olan ve ilk oluşan bu daire ya da tezahür tüm ezoterik öğretilerde ortak bir biçimde "Taç" olarak adlandırılır.

İlk yayınının sonrasında hat bir kademe daha aşağı indi ve yine ilkinde olduğı gibi yanlara doğıru genişleyerek ilk yaratılan dairenin içinde ikinci bir daire (tezahür, oluşum, âlem ya da kavram. Aslında bunların hepsi) daha oluşturdu. Bu daire de "Bilgelik" olarak adlandırılır. Bir sonraki aşamada aynı biçimde ilk iki daire içinde oluşan üçüncü daire ise "İdrak" ya da "Anlayış" olarak nitelendirilir. Ve böylece daireler sonuğa on tane olacak biçimde birbirlerinin içinde oluşmaya devam ettiler. Onuncu ve sonuncu daire yani oluşum ya da âlem ise Ezoterizm'de "Krallık" adını alır.

Fark edeceğiniz gibi ilk tezahürün yani Yaratılış'ın oluşmaya başladığı bu ilk aşamadan itibaren artık bir farklılaşma başlamıştır. Buraya kadar her şey "Bir" iken ilk tezahürün başlaması ile birlikte seviyeler oluşmaya ve aşağı-yukarı, saf-kaba, soyut-somut vs kavramları yani ikilik (dualite) işin içine girmeye başlamıştır. Çünkü bu seviyede artık bir faz değişimi söz konusudur. Işığın boşluğa inmesiyle oluşan tezahür onun doğasını değiştirmez ancak kendisi başkalaşarak yine kendisinin ışığa karşı olan algılamasını değiştirir.

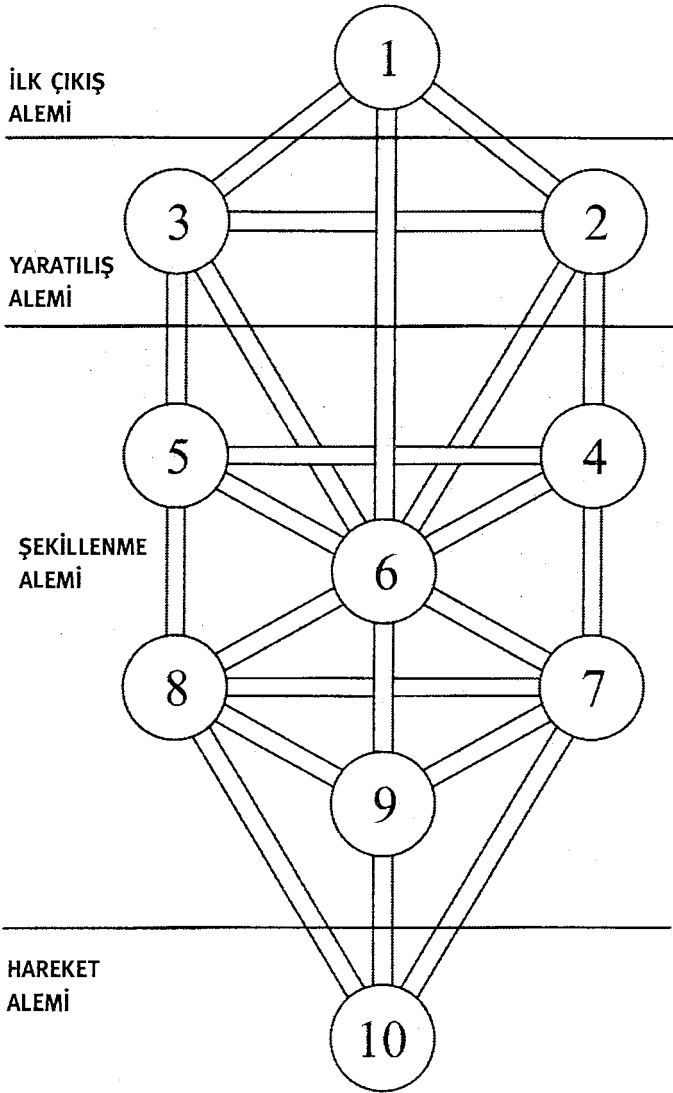
Tüm bu kademeli tezahür sırasında gözden kaçırmamamız gereken bir başka nokta ise yine daha önce bahsettiğimiz "verme" ve "alma" işlemleriyle ilgilidir. Buna göre Yaratıcı mükemmel verici ve ondan aşağı doğıru inen her bir tezahür ise bir alıcıdır. Ancak şuna çok dikkat etmeliyiz ki, Sınırsız Işık ilk tezahür ettiğinde içinde hem verme isteği hem de bir miktar alma arzusu taşır (dualite). Dolayısıyla ondan çıkan her bir tezahür de kendisi alma arzusu ile dolu olmakla birlikte kendi içinde aynı zamanda bir miktar verme isteği de taşır. Aksi takdirde tezahür ettiren ile tezahür eden arasındaki bağ kopar ve bunlar birbirinden tamamen ayrılırlar. Bunun tam aksine Sınırsız Işık aşağıya

doğru her bir kademede oluşturduğu her bir tezahür bir önceki ne oranla şiddeti bir miktar azalmış olmakla birlikte yine de içinde, aşağıya aktarmak üzere, bir miktar verme isteği taşır. Dolayısıyla verme isteği giderek azalırken alma arzusu da giderek artar. Sonuç olarak Yaratıcı en yüce verici ve Yaratılış yani en alt seviye ise en yüce alıcı konumundadır. Daha önce de belirttiğimiz gibi yaratma işlemini sürdüren güç de sadece ve sadece yukarının verme isteği ve aşağıının da alma arzusudur. Bir başka bakış açısıyla söylersek, Yaratıcı ile aramızdaki bağı sağlayan şey Onun bize “verme” yani “ihسان etme isteği” ve bizim de O’ndan “alma arzumuzdur”.

Bu noktaya kadar Yaratıcı’nın doğası, Yaratılış’ı yaratma isteği ve bu istek ile tetiklenen yaratılış sürecinin kademe kademe nasıl başladığını ve ilerlediğini inceledik. Vardığımız aşama ise ezoterik öğretilerde Hayat Ağacı ile sembolize edilen ruhsal ve maddesel Yaratılış’tır. Şimdi onun yine kademe kademe nasıl oluştuğunu ve yapısını incelemeye devam edelim.

4.3. Hayat Ağacı ve Yaratılış’ın Mekânları

Ezoterik bir sembol olan Hayat Ağacı ruhsal ve fiziksel tüm âlemleri bir arada içeren bir kavram yani “Yaratılış’ın kendisidir”. Yaratılış sürecinde yukarıda söz konusu ettiğimiz Sınırsız Işığın bir noktaya yoğunlaşmasıyla ilk somut tezahürü oluşmasının ardından gelen somut varoluştur. Hayat Ağacı en üstten en alta doğru, Yaratıcı’nın Sınırsız Işığ’ını bir filtre gibi süzerek her aşamada yoğunluğunu biraz daha kaybetmesini sağlayan ve böylece bizim sınırlı Varoluş’u idrak etmemize olanak veren, biraz önce daireler olarak bahsettiğimiz bir sıra tezahür ya da oluşumdan oluşur. Bu oluşumlar Işığı, Tanrısal Enerjiyi ya da Yaşam Gücünü (Yukarısı) Yaratılış’a (Aşağısı) aktaran kanallar olarak da adlandırılabilir. Pek çok öğretilerde değişik adlar alırlar. Bunlara en bilinen örnekler olmaları sıfatıyla Çakra ve Sefirot kavramlarını gösterebiliriz.

Şekil. 5 Hayat Ağacı ve Âlemler

Yaratıcının Sınırsız Işığı bu oluşumlardan ya da kanallardan aşağıya, en soyuttan (Tanrısal Ruh) en somuta (fiziksel madde) doğru inerken her aşamada Yaratılış'ın farklı bir yanını oluşturur. İşte daha sonra gelişimini inceleyeceğimiz ruh ve madde varlıkları da bu aşamada kademeli olarak oluşurlar.

4.4. Yaratılış'ın Mekânları: Âlemler

Ezoterik anlayış, Sınırsız Işığın kademeli bir biçimde soyuttan somuta doğru inerken temelde birbiriyle ilişkili ve her birinin içinde yukarıda bahsettiğimiz onlu tezahürleri içeren dört farklı âlem oluşturduğunu öngörür. Bu âlemlere Işığın Mekânları adı da verilir. Işığın giderek gücünü azaltması sayesinde sınırsız derecede soyuttan sınırlı somuta doğru oluşan bu dört âlem çok genel olarak şu adlarla anılır: İlk Çıkış Âlemi, Yaratılış Âlemi, Şekillenme Âlemi ve Hareket Âlemi. Fiziksel mekân anlamında söz konusu olan bu seviyeler aynı zamanda Yaratılış içinde aynı anda var edilen insan ruhunun da seviyelerini oluştururlar. Bu nedenle ilerleyen bölümlerde âlemleri önce ruhsal ve fiziksel mekânlar olarak ele alarak açıkladıktan sonra, insan ruhunun bu mekânlara karşı gelen ya da bu mekânları dolduran seviyelerini de ayrıca ele alacağız. Göreceğimiz gibi kademeli tezahür ya da tecelli sadece fiziksel yaratılış için değil aynı zamanda insan ruhu için de söz konusudur ve her yerde olduğu gibi burada da fiziksel ve ruhsal varlıklar bir bütünün parçalarıdır. Şimdi çok kısaca Yaratılış'ın bu ruhsal ve fiziksel mekânlarını inceleyeceğiz. “Çok kısaca”, diyorum çünkü kitabımızın ana konusu ruhsal gelişimdir. Bu nedenle esas konumuz, bu seviyelerin ruhsal açıdan bize ne ifade ettikleridir. Âlemlerin mekânlar olarak ne ifade ettiği ise farklı bir konudur ve daha önce bir başka kitabımızda anlatılmıştı (Bkz. Kabala-Sınırsız'a Yolculuk).

Şimdi âlemleri oluşum sırasına göre basitçe açıklayalım.

4.4.1. İlk Çıkış Âlemi

Sınırsız Işığın oluşturduğu ilk tanrısal tezahürün ya da tecel-
linin açığa çıktığı, ifşa olduğu âlemdir. Kutsal Âlem olarak da ad-
landırılır ve fiziksel ve ruhsal gerçekliğin en üst noktasıdır. Yara-
tıcı'ya yakınlığından dolayı burası henüz bir hiçlik âlemdir. Öy-
lesine yüce ve soyuttur ki, bırakalım herhangi bir formu ya da
şekli, içinde henüz hiç bir fikrin ya da düşüncenin bile oluşma-
dığı saf ışıktan oluşmuş bir mekândır. İnsan idrakinin ve kavra-
yışının tamamen ötesinde ve saf tanrısalıdır. Yaratıcı'ya yakınlığı
açısından bu seviye için “kendi tanrısal kaynağının tamamen bi-
lincindedir” denir. Bu âlem Ezoterizm’de en yüce ve nihai “Tan-
rısal Gücün Birliği’ni” sembolize eder. Bu birlik ise “Her-Şey-Bir-
de, Bir-Her-Şeyde” deyişi ile ifade edilir.

Bu seviye tüm ezoterik öğretilerin ortak kavramı olan, insa-
nın arketipi yani en yüce formu olarak açıklanan Tanrısal İn-
san’ın (*Adam Kadmon*)²⁷ mekânıdır. Torah’ta; “..Ve *Elokim* in-
sanı kendi suretinde yarattı...” deyişinde kastedilen insan işte
bu seviyedeki İlahi İnsan’dır. Yoksa genel görüşün aksine fizik-
sel, beşer insanı değildir.

Yaratıcı'ya yakınlığı dolayısıyla sınırsız son derece soyuttur
ve insanın idrak sınırlarının ötesindedir. Ayrıca diğer üç âlemin
aksine kendi varlığının bilincindedir. Bu nedenle, sonuçta Yara-
tılış’ın bir mekânı ya da âlemi olmasına karşın kendisinin altın-
da yer alan diğer üç âlemden farklı değerlendirilir.

4.4.2. Yaratılış Âlemi (Göksel Âlem)

Tanrısal İlk Çıkış Âlemi’nin bir seviye altında bulunan ve Si-
nırsız Işığın şiddetinin bir kademe azalması ile oluşan bu seviye
Göksel Âlem olarak da adlandırılır. Tanrısal tezahürün soyuttan
somuta doğru devam eden bu aşamasında saf hiçliğin içinden

27 Adam Kadmon. Tüm âlemlerin üzerinde yaratılan Tanrısal İnsan. Beşeri insanın
arketipi.

(İlk Çıkış) Yaratılış'ın birincil etherik maddesi açığa çıkar. Bu nedenle Yaratılış âlemi bir potansiyel var oluş durumundadır. Yani henüz maddesel bir oluşum söz konusu değildir ama maddeye temel olacak olguların kaynağı bu seviyede oluşmaya başlar. Burada söz konusu olan varlığın durumu ise ezoterik anlayışta “amorf” ya da “şekilsiz madde” olarak ifade edilir. Bir önceki seviyeye ait olan Tanrısal Akıl ya da Zihin bu aşamada yavaş yavaş bir şekil almaya başlar ve tüm Yaratılış'ın **düşüncesi** Hiçliğin içinden fışkırır. Bu seviyede yaratılış eylemi ilk defa olarak “Bir'in Çokluğa ayrılması” biçiminde gerçekleşir. Yani İlk Çıkış Âlemindeki Birlik (Ünite) burada yavaş yavaş Çokluğa (Dualite, Trinite vs) doğru tezahür eder. Ancak dikkat! Söz konusu bu çokluk kavramı sadece sonlu varlıklar yani bizler açısından bakıldığında çokluk olarak algılanır. Ancak, “var olan herşeyin Bir olduğu” gerçeği ise hala değişmeden durmaktadır.

Göksel Âlem ezoterik öğretilerde Bilgelik (Erkek) ve Zekâ (Kadın) kavramlarıyla özdeşleştirilir. Birlikten çokluğa geçişin bu aşamada başladığı gerçeğine tekrar dikkat ederek Yaratılış'ın şekillenmesini izlemeye devam edelim.

4.4.3. Şekillenme Âlemi

Şekillenme Âlemi İlk Çıkış Âlemi'nin altında yer alan üç aşığı âlemin ikincisidir. Bu ruhsal mekân, kitabımızın ilerleyen bölümlerinde doğuşunu ve gelişimini inceleyeceğimiz “ruh” kavramının oluşmaya başladığı, daha doğrusu insan idrakinin sınırlarının içine girmeye başladığı yerdir. Burası popüler terminolojide Astral Âlem olarak da adlandırılır ve seviye olarak bizim de fiziksel bedenlerimizle içinde yer aldığımız Fiziksel Âlem'in hemen üzerinde yer alır. Ondan önce gelen Yaratılış Âlemi'nin biraz önce bahsettiğimiz o soyut, etherik maddesi biraz daha somut bir hale gelerek ruhsal ve varlıksal bir şekil almaya başlar. Bu nedenle bu âlemin özel bilinci “şekillenme” olarak belirtilir. Varoluş bu seviyede genel arketiplerin ya da türlerin şeklini alır

ve bu nedenle bu durum “genel var oluş” olarak adlandırılır (Üstündeki Yaratılış âleminin potansiyel var oluş durumuna zıt olarak). Kısaca önceki âlemde henüz vücuda getirilmemiş, potansiyel olarak var olan oluşumlar yavaş yavaş şekillenmeye başlar. Ancak henüz bildiğimiz anlamda bir fiziksel şekillenme söz konusu değildir. Daha ziyade bildiğimiz şekillerin arketipleri yani yüce formlarının oluşmasıdır.

Astral Plan Ezoterizm, Mistisizm ya da fizik ötesi ile uğraşanlar ya da meditasyon yapanlarca üzerinde en fazla çalışılan ve dolayısıyla en fazla bilinen ve keşfedilen ruhsal âlemdir. Pek çok alt plana ya da seviyeye, küreye ayrılır. Çeşitli inanışlar bu seviyelere değişik adlar verirler. Bunları kısaca adlandıracak olursak: Bir öğretilerde üç temel bölgeye ayrılır: *Kama* (Alt astral) - *Manas* (Orta Astral) - *Budik* (Üst Astral). Bir başka öğretilerde yedi plana ayrılır ve bunlar *Chakra* (Çakra) adını alırlar. Kabala’da ise Hayat Ağacı’nın tamamını oluşturan on *Sephiroth* ‘un altı tanesi bu âlemde yer alır. Bu seviye kişinin astral bedeni ile dahil olduğu seviye olarak oldukça büyük bir öneme sahiptir. Bu, “kişi rüya görürken astral bedeni ile bu âlemdeki olayları deneyimliyor” anlamına gelir. Benzer olarak astral seyahat ya da astral projeksiyon yapan kişi gene bu seviye ile ilişkide bulunuyor demektir. Tıpkı bir altında yer alan âlem olan Hareket Âleminin fiziksel bir yaşama (hayvanlar, bitkiler vs) sahip olması gibi bu âlemde de daha soyut olmak üzere benzer biçimde yaşam bulunur. Şekillenme Âlemi’nin en alt seviyeleri bizim fiziksel âlemimize en çok benzeyen alanlardır ve astral seyahat adını verdiğimiz rüya benzeri bir durum içinde görülebilir ve keşfedilebilir. Daha üst seviyeleri ise daha soyuttur ve sadece bir renkler ve sesler okyanusu biçiminde deneyimlenebilir.

Tıpkı fiziksel maddenin bizim fiziksel evrenimizi oluşturması gibi Şekillenme Âlemi’ni oluşturan medya ise Astral Işık ya da ezoterik deyişi ile Kutsal Ruh (İng. Holy Spirit, İbr. Ruach Ha Kodesh) adını alır. Yaratıcı T-nrı’nın ışığı’nın bir parçası olarak Kut-

sal Ruh tüm astral âlemi doldurur, sarmalar ve ona hayat verir. Yine spiritualizmde Akaşik Kayıtlar olarak adlandırılan olgu da Kutsal Ruh'un bir parçasıdır. Neoplatonizmde Evrensel Ruh (İng. Universal Soul) olarak adlandırılan Akaşik Kayıtlar zamanın başlangıcından itibaren Evren'in tüm tarihini, düşüncelerini ve anılarını içeren muazzam bir anılar okyanusudur. Ölüm sonrası ölümlerin ruhları burada erirler ve yeniden fiziksel dünyaya doğumla birlikte yeni bir ruh bu Kutsal Ruh'un içine enkarne olur. İşte bu nedenle Şekillenme Âlemi inanılmaz büyüklüktedir (aslında sınırsızdır). O sadece Dünya üzerinde var olan tüm insanlığın ve her şeyin anılarını içermekle kalmaz ayrıca bir altında yer alan Hareket Âlemi'nin kayıtlarının tamamını da içerir. Şekillenme Âlemi insan duygularının ruhsal/spirituel kaynağıdır.

4.4.4. Hareket Âlemi

Hareket âlemi üç aşağı âlemin üçüncüsü ve en alt seviyede olanıdır. Genellikle Fiziksel Âlem olarak adlandırılır. Bu aşamada önceki âlemin astral ışığı daha da somutlaşır ve âlemin en alt seviyesinde ise fiziksel maddeyi ve canlı varlıkları oluşturur. Hareket Âlemi'nin en alt seviyesi olan kısmı aynı zamanda insanlığın bilim yoluyla keşfettiği ve anladığı görülebilir evrendir ve kozmosun en uzak sınırlarındaki tüm yıldızları, gezegenleri ve galaksileri içerir. Aslında özünde, tıpkı ondan önce gelen âlemler gibi bu âlem de bir ruhsal diyardır. Bizim sonlu fiziksel evrenimiz ise onun en alt bölümünü oluşturur. Hareket Âlemi'nin Evren adını verdiğimiz fiziksel kısmı çeşitli araçlar ile gözlemlenebilir. Çünkü burası fiziksel maddeden yapılmıştır. Ancak fiziksel algılama araçları olan insan gözü, kameralar ya da teleskoplar vs daha üst âlemleri göremez (Astral ve ötesini). Fiziksel evrenimizin ötesinde yer alan ruhsal âlemleri algılamak ancak ruhun o âleme ait olan parçası yolu ile mümkün olabilir. Örneğin insan ruhunun seviyelerinden olan astral beden (ruach ya da psyche) bir üst âlem olan Şekillenme Âlemi'ni ve daha üst

bir seviye olan superego (pneuma ya da neschamah) ise onun da üstünde yer alan Yaratılış Âlemini görüp deneyimleyebilir. İlk defa ruhun seviyeleri gibi bir kavramdan bahsetmeye başladığımızı farkettiler değil mi? Bu konuya ileride değineceğiz.

Hareket Âlemi'nde bulunan varlıklar doğanın kurallarına bağlı ruhsal bilinçleri ile karakterize edilirler. Bu varlık durumu ise ezoterik öğretilerce –Şekillenme Âlemi'ndeki genel var oluş durumunun aksine– “özel var oluş” olarak adlandırılır. Diğer üst âlemlerdeki toplu ya da grup bilincinin aksine olarak bu âleme ait her birey Yaratılış içinde, kendi kişisel ıslah olma işlemini arar ve bu sayede ruhsal olarak bir üst gelişim aşamasına dahil olabilir.

Buraya kadar bahsettiklerimizle birlikte Yaratılış'ı oluşturan âlemleri çok kısaca açıklamış olduk. Bu âlemlere ait daha ayrıntılı bilgi konumuz ile ilgili olmadığından daha fazla ayrıntıya girmeyeceğim. Bu aşamada son olarak vurgulamak istediğim önemli nokta, bu âlemlerin hiçbirinin kesin sınırlarla bir diğerinden ayrılmadığıdır. Her şeyin Bir olduğu kuralı gereğince tüm âlemlerin arasında bir etkileşim söz konusudur. Buna göre her bir âlemin alt ve üst bölümleri bir önceki ve sonraki âlemin alt ve üst bölümleri ile iç içedir. (bkz. Ahmet AKINCI, Kabala-Sınırsız'a Yolculuk)

Yaratılış'ın mekânlarından çok kısaca bahsettikten sonra artık herkesin adını duyduğu, üzerinde iyi kötü bir bilgi sahibi olduğu, fikir beyan ettiği Hayat Ağacı'ndan bahsetmeye başlayabiliriz. Elbetteki burada Hayat Ağacı'nı ezoterik bakış açısından incelemeye, Yaratılış ve en önemlisi insan bedeni, zihni ve ruhu açısından önemini ve bağlantısını kurmaya çalışacağız.

5. HAYAT AĞACI VE İNSAN RUHU İLE BAĞLANTISI

Okuyucuların zihninde bir resim oluşabilmesine yardımcı olması açısından Hayat Ağacı hakkında kısa bir açıklama yapalım önce. “Hayat Ağacı ezoterik öğretilerde tüm Yaratılış’ı bir arada kapsayan bir semboldür” demiştik. Ancak elbetteki bizim açımızdan önemli olan şey, bu sembolün ifade ettiği kavramdır. Ezoterik anlayışta Hayat Ağacı en üst dallarından en altta bulunan köklerine kadar tüm âlemleri ve bu âlemler içinde var olan her şeyi kapsar. En önemlisi, Yaratıcı da bu kavramın içindedir. Bu da demektir ki bir bütün olarak baktığımızda ağaç, *belli bir seviyede* Yaratıcı’nın da kendisidir. Ağacı oluşturan her bir dal, yaprak ve kök ise birbirinden farklı çeşitli seviyeleri ortaya koyacak biçimde Yaratılış’ın çeşitli kısımlarını, mekânlarını ya da seviyelerini ifade eder. Tüm bu açıklamaları birbirine bağladığımızda ise Hayat Ağacı’nın sembolize ettiği ve Yaratılış’ın en büyük sırrı diyebileceğimiz ve her şeyin özü olarak nitelendirebileceğimiz kavram karşımıza çıkar: “Hepsi Bir’in içinde, Bir hepsinin içindedir!”

Hayat Ağacı kavramının var oluş sebebi daha önce Yaratıcı ve Yaratılış’ın birbirine olan yakınlık/uzaklık ilişkisi biçiminde

söz ettiğimiz, Varoluş'un en temel paradoksundan doğar. Şimdi ona yakından bakmamızın zamanı geldi işte. Bu meşhur paradoks şöyle tanımlanabilir: Yaratıcı'nın Sınırsız Işığı o kadar yüce, soyut ve güçlüdür ki yaratılmış olan hiçbir şey onun şiddetine doğrudan maruz kalıp da varlığını sürdüremez. Diğer taraftan ise, O'nun Varlığı olmadan da Yaratılış bir an bile varlığını sürdüremez. Yani bir başka deyişle, Yaratıcı, Yaratılış'ın hem var oluş hem de yok oluş nedenidir. İşte Hayat Ağacı bu çözümsüz gibi görünen temel paradoksun ezoterik çözümü olarak karşımıza çıkar. Peki nasıl?

Buna göre, Yaratıcı'nın kendi yarattığı Yaratılış ile bağlantılı olabilmesi ve de Yaratılış'ın O'nun muhteşem Varlığına rağmen var olabilmesi ve bu varlığını sürdürebilmesi için Sınırsız Işık aşamasından bir sonraki aşamada (âlemlerin oluşması) bir seri tezahür, tecelli ya da oluşum var edilir. Bu oluşumlar sayesinde Yaratıcı sonlu Yaratılış'a kendi Sıfatlarını ya da Niteliklerini tezahür ettirir ya da yansıtır. Böylece hem Yaratılış Onun sonsuz ve sınırsız Varlığına doğrudan maruz kalmamış olur ve hem de Yaratılış T-nr'ının o her şeye yaşam veren Varlığından mahrum kalmamış olur. Aksi takdirde her iki durumda da Yaratılış'ın varlığını sürdürmesi mümkün olmayacaktır. İşte bu durum ezoterizmin paradoksal sözü olan *"O tüm âlemlerin içindedir, yine de hiçbirisi O'nu kapsayamaz"* deyişinin sırrıdır. Bu oluşumlar sayesinde Yaratıcı kendi yarattığı Yaratılış ile sürekli olarak temas halindedir. O, tüm Niteliklerini Yaratılış'ın dayanabileceği mertebelere bir başka deyişle "aşağıya" bu sayede yansıtır. Böylece tüm âlemler O'nun sınırsız Varlığı ile dolmuş olur. Aynı zamanda Işığın gücü sonlu âlemlerin ve bu âlemlerde var olan tüm şeylerin (yanlızca canlılar değil her şeyin) dayanabileceği bir seviyede Yaratılış'a yaşam vermiş olur.

Sınırsız Işık, kaynağından aşağıya doğru kademe kademe inerken âlemlerin hepsini varlığı ile doldurur. Aşağıya doğru her bir âlemde soyutluğunu ve şiddetini biraz daha azaltıp yo-

ğunluğunu arttırarak en üst âlem olan İlk Çıkış Âlemi'nden en alt âlem olan Hareket Âlemi'ne kadar iner. Daha önce de söylediğimiz gibi Işığın yoğunluğundaki bu düşüş Yaratılış'ın var olabilmesi ve biz sınırlı varlıkların onu idrak edebilmesi açısından şarttır. Bunu günlük yaşantımızdan bir örnek ile açıklamak belki bize Işığın neden bu biçimde şiddetini azaltması gerektiği hakkında daha somut bir fikir verecektir:

Evimizdeki televizyonu düşünelim. Bu cihaz hepimizin bildiği gibi elektrik enerjisi ile çalışır. Şimdi de bu elektrik enerjisinin üretildiği binlerce megavat gücündeki bir nükleer santral düşünelim. Eğer biz evimizdeki televizyonu doğrudan bu santralin çıkışına bağlarsak ne olur? Televizyonumuz o muazzam enerjinin gücüyle anında yanar ve kullanılmaz hale gelir. Çünkü o güce dayanacak biçimde yapılmamıştır. O halde ne yaparız? Santral-
dan çıkan enerjiyi bir seri trafodan geçirir, her bir trafoda gücünü biraz daha azaltarak evimize kadar getirir ve televizyonumuzu ondan sonra ona bağlarız. Böylece zarar görmeden kullanabileceğimiz bir hale getiririz. İşte burada da prensip aynıdır. Burada nükleer santral Yaratıcı, elektrik enerjisini Sınırsız Işık, televizyonu Yaratılış ve trafoları da Hayat Ağacı'nın oluşumları gibi düşününüz.

Ezoterizm'de, tüm âlemleri dolduran tek bir Hayat Ağacı kavramı var olduğu gibi aynı zamanda her âlemin kendi içinde de ayrı ayrı kendi Hayat Ağaçlarını içerdiği düşünülür. Her bir ağacı oluşturan tezahürlerin ya da oluşumların yine kendi içlerinde kendi ağaçlarını taşıdığını da düşünürsek Yaratılış'ın bizimamızdan ne derece sınırsız olduğunu kolayca anlayabiliriz. Ancak tümünün bir bütünün parçaları olmaları açısından (figüratif olarak buna Yaratıcının açısından da diyebiliriz) bakarsak “bir tane Hayat Ağacı vardır” şeklinde de yaklaşabiliriz.

Yapısal anlamda baktığımızda ise Hayat Ağacı, her biri farklı bir seviyeyi işaret etmek üzere on temel küre ya da oluşumdan (alemden, ruhsal seviyeden vs.) meydana gelir. Küre, oluşum,

tezahür, tecelli, sephira (kabala) vs terimleri sizi yanıltmasın! Bunların hepsi yalnızca figüratif deyimlerdir. Aslında onları zihnimizde şekillendirmek gerçekten de çok zordur. Çünkü onlar herhangi bir şekil içermezler. Bu oluşumlar sınırsız Yaratıcı'nın sınırlı âlemlerdeki sıfatları, yansımaları olarak kabul edilirler ve bu nedenle de bulundukları âlem, seviye ya da planlara göre hem soyut ve ruhsal ama aynı zamanda da somut ve maddesel olmak üzere ikili bir boyut içerirler. Bu boyutlar "içsel" ve "dışsal" olarak da adlandırılırlar. Dışsal boyut o tanrısal oluşum ya da tezahürün Yaratılış içinde oynadığı "işlevsel rol" ile tanımlanırken içsel boyutu onun bu aktivitesini gerçekleştirmede ona "ilham veren güç" ile tanımlanır. Buna göre içsel boyut oluşumun, kendisini insan ruhunda ifade etme ya da açığa çıkarma biçimi olarak algılanabilir. Ruhumuzun tanrısal kökeninin temel özelliklerinin ve güçlerinin bir analizini yapmanın, Yaratıcı'nın idrak edilemez varlığını anlamaya giden yolda en iyi araç olduğunu da böylece anlayabiliriz. İşte bu nokta bizi, daha doğrusu ruhumuzu ve bedenimizi Hayat Ağacı'na bir başka deyişle Yaratılış sürecine bağlayan noktadır. Biz de burada Hayat Ağacı'nın bu çok önemli işlevini yani onun insan ruhunu Yaratılış ile birbirine bağlama işlevini inceleyeceğiz. Şimdi yavaş yavaş Hayat Ağacı'nın yani Yaratılış'ın seviyelerini ve insan ruhunun bu seviyeler ile olan bağlantısını incelemeye hazırız artık.

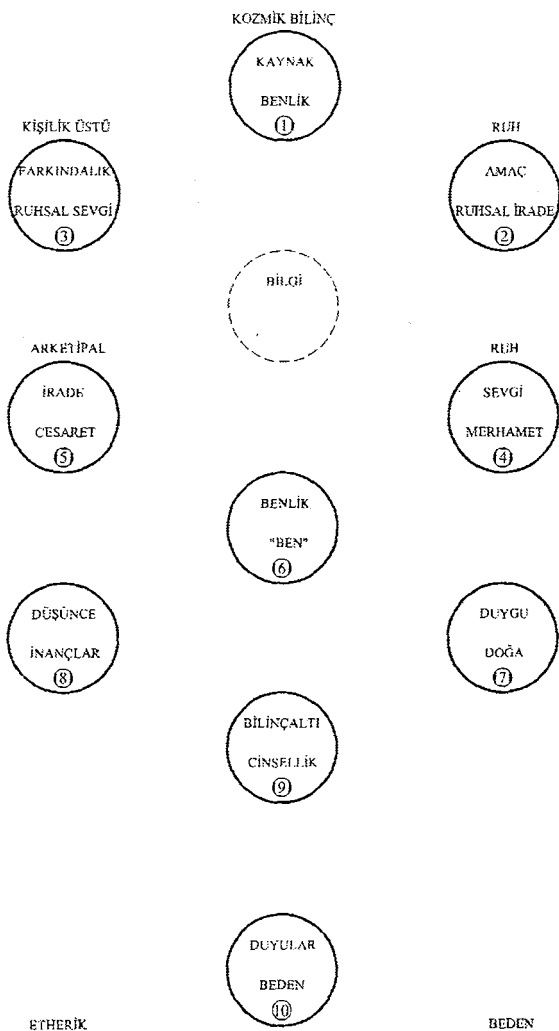
Son bir hatırlatma; Şu andan başlayarak incelemeye devam edeceğimiz kısım Mutlak Hiçlik-Mutlak Varlık-Sınırsız Işık seviyesinin hemen altı yani "perdenin" bizden yana olan tarafıdır.

6. HAYAT AĞACINI OLUŞTURAN SEVİYELER VE BUNLARIN İNSAN RUHU İLE BAĞLANTISI

6.1. I.Seviye: Göksel Üçlü. Transpersonal (Birey ötesi) Seviye

Sonsuz derecede soyut ve idrak ötesi olan Tanrısal Düşünce'nin, bir başka deyişle Sınırsız Işığın yavaş yavaş somutlaşarak bireysel bir "bilinç" kazanmaya başladığı ilk aşama olan bu seviye insanın hatta tüm Yaratılış'ın idrakinin ötesindedir. Burası Transpersonal yani Birey Ötesi Ruh'un (İng.Transpersonal Spirit) mekânı olarak da adlandırılır. Ağacın bu ilk ve en üst seviyesi Varoluş'un ve Benliğin tanrısal "Özü'nü", tanrısal ruhsal "İrade'yi" ve tanrısal ruhsal "Sevgi'yi" içeren üç oluşumdan meydana gelir (Bkz. Hayat Ağacı ve insan ruhu ile bağlantısı) ve sırasıyla Taç, Bilgelik (Hikmet) ve Anlayış (İdrak) kavram ve adlarıyla anılır.

Biz nasıl sonsuz sayıda parçadan oluşan tek bir fiziksel evrende yaşıyorsak aynı şey, kendini anlayabilmek ve tanıyabilmek amacıyla *aramak* için sonsuz sayıda parçaya ayrılmış bu Tanrısal Ruh ya da Sınırsız Işık için de geçerlidir. İlk aşamada Taç adını verdiğimiz, ağacın ilk ve en üst seviyesine kendini yoğunlaştıran bu Sınırsız Ruh bu aşamada bu seviyenin bireysel

İNSAN

Şekil. 7 TCGTKBLH Sayfa 20

ruhu haline gelir. Böylece “tanrısal” seviyeden “bireysel” bilince geçiş için ilk tezahürü gerçekleştiren bu ilahi ışık hala üzerindeki evrensel (kozmetik) ruha bağlıdır ama buna ek olarak ayrı ve tek bir varlık olmak sıfatıyla da kendi temel bilincine sahiptir. Bu yüce ve henüz tek olan, bireysel Üst Ruh, içinde bulunduğu bu kişilik ötesi seviyede *irade* (Bilgelik) ve *farkındalık* (Anlayış) niteliklerine sahiptir. Bu nitelikleri ise, yaşayan her varlıkta Kendisinin bir yansımasını yaratabilmek için kullanır. Söz konusu yansıma ise -ilerleyen bölümlerde bahsedeceğimiz üzere- ağacın daha aşağı seviyelerinde yer alır ve Alt Ruh olarak adlandırılır. Kendini tanıma çabasının bir sonraki aşaması olarak ise bu ruh ağacın ya da Yaratılış’ın daha aşağı seviyelerinde kendini göstermek üzere bireysel kişiliğin (İng. Personality) araçlarının çeşitli formlarını, şekillerini oluşturur. Buna bakarak da kolaylıkla, “Her birimiz ayrı bir kişiliğe sahip olan bireysel ruhlarız” diyebiliriz.

Transpersonal seviyeyi oluşturan bu göksel üçlü (triad) bazı öğreti ya da dinlerde Trinite (İng. Trinity) olarak da adlandırılır. Her ne kadar pratik olarak üzerinde çalışırken bu biçimde üçe ayırmak mümkünse de kendi ruhsallığı içinde, özünde “Bir” olduğunu hiç unutmamak gerekir. Dikkatinizi çektiyse bu ayırımı bazı görüşlerde, öğretilerde ve hatta dinlerde çok şekilde karıştırılan ve maalesef yanlış olarak anlaşılan ve sonucunda da yanlış olarak kullanılan bir şekle dönüşür. Bu üç oluşum ezoterik öğretilerde hiçbir zaman birbirinden ayrı düşünülmez ve bu söz konusu birlik, “Üç Birin içinde, Bir Üçün içinde” şeklinde ifade edilir.

Şimdi daha yakından incelemek açısından Yaratılış’ın bu göksel üçlüsünü oluşturan tanrısal tezahürlere ve bunların bireysel ruh ya da bilinç ile olan bağlantılarına biraz daha ayrıntılı biçimde bakalım. Bu aşamadan sonra karşımıza çıkacak olan her oluşum ve seviyenin ikili bir boyut (dualite) içerdiğini tekrar hatırlatmak isterim. Bu boyutlardan biri, söz konusu seviyenin uzaysal ya da mekân olarak içeriğini (alem) ortaya koyarken

diğeri ise aynı seviyenin insan ruhu açısından niteliği (ruhsal özellik) olarak karşımıza çıkar.

6.1.1. I.Tezahür: Taç (Kaynak), Transpersonal ya da Ruhsal Öz

Sınırsız Işığın somut âlemleri yaratmak üzere yoğunlaşmaya başladığı ilk nokta ya da tezahür olan bu seviye Hayat Ağacı'nda "Taç" adıyla ifade edilir. İnsan aklının kavrama ya da idrak etme yeteneklerinin tamamıyla üzerinde olan şeylere karşılık gelir ve ezoterik öğretilerde boyutsuz bir nokta ile temsil edilir. Bu nokta Yaratıcının Işığının ilk yoğunlaştığı noktadır ve bir hiçlik durumunu yansıtır. Yaşamın "bilinçüstü" âlemine karşılık gelir ve böylece tıpkı bir taç biçiminde kişinin bilincini çevreleyen bir aurayı gösterir. O, asla ulaşılamaz, idrak edilemez ve bilinemez Yaratıcı'nın ilk Tecellisi, sonsuz ve tezahür eden T-nrı'nın idrak edilebilir, kavranabilir ilk Niteliğidir. O sırrına erişilemeyen Monad'dır²⁸ ve var olan tüm şeylerin orijini, kaynağıdır. Bu nokta bugün bilimin yaratılış sürecinin geçmişine doğru ulaşabildiği en uzak nokta olan Büyük Patlama (Big Bang) öncesi Yaratıcı'nın Sınırsız Işığının tek bir noktaya yoğunlaştığı ve oradan da ölçülmesi olanaksız bir güçte sınırsız bir fışkırmayla açılarak tüm ruhsal ve fiziksel evrenleri yarattığı noktadır.

Ruhsal enerjinin merkezi, uzatılamayan ve bölünemeyen, sürekli yaşamın, hareket ve gücün merkezi ve bir metafiziksel nokta olarak Taç oluşumu hem tüm fiziksel şeylerin en yüce kaynağı ve hem de bilincin en yüce birimidir. Kozmostaki ruhsal her şeyin ve geri kalan tüm şeylerin de bir prototipi olarak kabul edilir. Ezoterizmde ona verilen adlar arasında; *Kether* (Kabala), İlk Neden, *Demiurgos* (Gnostisizm) vs sayılabilir. Pisagorcular ona "Tüm Şeylerin Başlangıcı" derler. Buna göre o aynı zamanda tüm fikirlerin de kaynağıdır.

28 Birlik

Bu tezahüre ayrıca, “Benlik Ötesinin Saf Ruhı” (İng. Transpersonal Spirit) ismi de atfedilir. Tacin bireysel meditasyon, tefekkür vs ile deneyimlenebilen ruhsal deneyimi “Yaratıcı ile Birlik” olarak açıklanır ve doğu öğretilerinde bu kavram *Samadhi* adını alır.

Ruh ve beden ilişkisi açısından baktığımızda ise bu yüce tezahürün bedende yerleşik olmadığı hemen anlaşılır. Ruh ile beden arasındaki bağlantı olarak da düşünebileceğimiz bu oluşum Uzak Doğu öğretilerinde, “başın hemen üzerinde havada dolaşır” biçiminde sembolize edilen “Taç Çakra’ya” karşılık gelir. Çeşitli öğretilerde ve semavi dinlerde başın hemen üzerine çizilen bir halka ya da daire biçiminde de betimlenir.

En temel ezoterik sistemlerden olan Kabala’da ona atfedilen Tanrısal Ad AHİH’tir (Eheieh) ve “Varoluş” ya da “Ben Olan[ım]” biçiminde tercüme edilir. Buna göre bu kavram fiziksel açıdan Doğa’nın düzeninin statik ve sürekli harcanan ve yok olan bir düzen olmayıp tam tersine enerjik, titreşimli, sürekli yenilenen ve hep var olan bir düzen olduğunu ortaya koyar.

Ruhsal açıdan bakıldığında ise bu tezahürün üç farklı boyutu vardır ve bunlar; İnanç, Haz ve İrade kavramları olarak ifade edilirler. Kısaca bakalım.

İnanç: İnanç, Taç seviyesinin içsel deneyimi ile ilişkilendirilen en yüksek ruhsal durumdur. Ezoterik sistemlerde Yaratıcı’ya olan inanç en önemli temeli oluşturur ve insanlık ile Yaratıcı arasında var olan en temel “bağlantı” ya da “anlaşma” (ahit) olarak açıklanır. İncanın her insanın ruhunda –bazen bilinçli olmasa da hatta bazen reddedilse de– her zaman mevcut olduğu kabul edilir. Buna göre kişi her ne kadar mantıksal, akılsal, fiziksel, duygusal ya da çevresel nedenlerle bir inancı olmadığını düşünse ve kendini buna inandırır bile ruhunun ya da kalbinin bir yerlerinde o her zaman saklıdır. Çünkü insanın ruhu, kendi kaynağının ve onu yaratan Yüce Varlık ile olan tanrısal bağının her zaman bilincindedir. Fiziksel âleme, tüm ruhsal bilgilerini geçici

olarak unutarak doğduğunda –ki bu unutma onun ruhsal ve fiziksel gelişmesi açısından gereklidir– O’nunla arasında var olan bu bağı ancak inancı sayesinde sürdürebilir. Gerçi bazen insanlar çeşitli nedenlerden dolayı Yaratıcı’nın varlığını inkâr edebilirler. Bu durum ise tamamen onların ruhsal ve fiziksel tekamül süreçlerinin bir parçasıdır. Kişi ruhsal bakımdan tekamül ettikçe ruhsal ve fiziksel gerçekleri öğrenmeye başlayacak ve öğrendikçe çevresindeki mevcut düzene bakıp Yaratıcı’ya isyan etmek yerine O’nu, yani kendi sınırsız Kaynağını, yine kendi içinde aramaya yönelecek ve böylece kalbinin derinliklerinde yatan inancını keşfedecektir.

Haz: Taç tezahürünün ikinci ruhsal boyutu olan haz ise kişinin inancı sayesinde Yaratıcı’ya yakınlaştıkça içinde duyacağı ruhsal zevki ya da alacağı ruhsal tadı ifade eder. Yani daha ziyade “duygulara” yönelik bir boyuttur. İnancın sonucunda kaynağa yakınlaştıkça duyulan bu ruhsal haz, Taç seviyesinin üçüncü ruhsal boyutu olan bilinçüstü İradeyi tetikler, motive eder ve ona hizmet eder.

İrade: Tacin üçüncü ruhsal boyutu olarak nitelendirdiğimiz İrade ise ruhun entellektüel yani akılsal, zekâyâ dönük seviyesinin kaynağıdır. Bu aşamada İradenin iki seviyesi bulunur. Üst seviye –ki doğası gereği tamamen mantık ötesidir– ruhun temel mantığı olan akıl ile başlayan ruhtaki tüm bilinçli ve mantıksal güçleri kontrol eder ve yönlendirir. Alt seviye ise ruhun, zihin tarafından seçilmiş olan bu amaçları kararlılıkla takip eden gücünün kaynağıdır.

Ancak bu aşamada dikkat etmemiz gereken nokta şudur. Bu her iki boyut da (İrade-Akıl ve Haz-Duygu) bu seviyede henüz bildiğimiz ve bireysel olarak sahip olduğumuz akıl ve duygu değişimleridir. Ama onların en yüce kaynağıdırlar ve henüz tarafımızdan idrak edilebilecek bir seviyede değildirler. Yani bizim için potansiyel olarak vardır ve henüz bireyselleşmemiş, kişilik üstü olan Tek Ruh’a aittirler. Sonraki aşamalarda yavaş yavaş

bireyselleşecek ve insan zihninin idrak sınırlarına girdikçe bildiğimiz ve birey olarak sahip olduğumuz akli ve duyguları oluşturacaklardır. Kısaca bu iki boyut Yaratılış'ın bu en yüce seviyesinde, Bilinçüstü Haz ve Bilinçüstü İrade olmak üzere aklın ve iradenin arketipleri olarak dikkate alınmalıdırlar.

6.1.2. II.Tezahür: Bilgelik (Hikmet)

Tacın yani Ruhsal Öz'ün hemen altında yer alan bu tezahür genel olarak "Bilgelik" adını alır. Bu oluşum ezoterik öğretilerde pozitif, eril (erkek) ve aktif sembolleriyle tanımlanır. Bilgelik temel de, "anlamaya yönelik olarak ruhsal bir amaç ortaya koyma kavramı" olarak tanımlanır. Bilgeliğe "ruhsal irade" ya da "ruhsal amaç" sıfatları da atfedilir. Bu tezahür fiziksel bedenimizde (çünkü "Aşağısı Yukarısı gibidir!") yüzün sol tarafına, sol beyine ve Uzak Doğu öğretilerinde -kendisinden bir sonra gelen Anlayış seviyesiyle birlikte- "Ajna Çakra" dediğimiz çakraya karşılık gelir.

Yaratıcı'nın hem her şeyden üstün olması (bize çok uzak oluşu) hem de her şeyin içinde oluşu (bize çok yakın oluşu) paradoksunun ezoterizmde sık sık ifade edilen en temel konulardan biri olduğunu daha önce de belirtmiştik. Yaratıcı sadece her şeyi sarmalamakla kalmaz ama aynı zamanda tüm Yaratılış'ı ve tüm âlemleri doldurur. Bu birbirine tamamen zıt gibi görünen iki seviye arasında var olan bağlantı ise Bilgelik niteliği ile açıklanır. Buna göre Bilgelik kavramı Yaratıcı'nın uzaklığı (üstünlüğü) ve yakınlığı arasındaki geçiş olarak ifade edilir. Bu açıdan bakıldığında Bilgelik Tanrısal Öz'ü alt âlemlere ileten bağlantıdır. O, Varoluş'un yaşam enerjisidir ve dolayısıyla var olan tüm şeyleri destekler ve ayakta tutar. Yaratıcı ve Yaratılış arasındaki bağ olması dolayısıyla da tüm şeylerin potansiyelini içeren bir kap olarak düşünülür. Var edilecek olan tüm şeyler bu seviyede potansiyel bir var oluş durumundadır. Bundan çıkardığımız anlam şudur ki; Bilgelik tezahürü fiziksel Yaratılış'ın henüz varlığa getirilmemiş biçimde, tümünü içeren seviyedir.

O Kabala'da *Hokmah*, Çin Budizmi'nde *Kwan Shi Yin*, Hindu-
lularda ise *Ishvara*²⁹ olarak adlandırılır. Ayrıca Bilgelik kutsal
kitaplarda da Yaratıcı'nın Yaratılış sürecini başlatan Kelam'ı,
Söz'ü olarak geçer. İngilizce'de *The Word*, Yunanca'da *Logos*,
Taoizm'de ise *Yang*'dır. O Eski Ahit'te; "*Ve T-nrı (ALHİM), "Işık
Olsun!" dedi..*" deyişinin sembolize ettiğı, Yaratılış'ın var edilme
aracı, sürücü gücüdür.

Bilgelik seviyesi Yaratılış sürecinde Taç'tan sonra gelen ikin-
ci tezahür olmakla birlikte Ezoterizm'de bilinçli zekânın birinci
gücü olarak görülür. Çünkü kendisinden önce gelen Taç seviye-
si bilinçüstü âlemle olan doğrudan bağı nedeniyle insan idraki-
nin tamamen dışında bir seviyedir. Bu nedenle Bilgelik küresi
idrak edebildiğimiz fiziksel ve ruhsal Yaratılış'ın ilk tezahürü-
dür. O, insan ruhunda idrak ya da kavrayışın gücüyle bağdaştırı-
lır ve Taç seviyesinde yani bilinçüstü âlemde bulunan idraki
olarak sonraki aşamada onu altındaki seviyeye yani bilincin "içi-
ne" doğru yönlendiren gücü oluşturur. Fiziksel yaşantımızla
bağdaştırdığımızda ise Bilgeliğı, "herhangi bir gerçekliğin bir saf-
hasına derinlemesine bakmak ve onun altında yatan gerçeğı açı-
ğa çıkarana kadar kavramsal özünü irdelemek yeteneğı" olarak
da görürüz. Bu irdelemenin sonucunda ortaya çıkan gerçeğin to-
humları ise daha sonraki aşama olan Anlayış (İdrak) seviyesinin
gücünün eşliğinde, entellektuel analiz ve ruhsal ve bireysel ge-
lişme için kullanılabilir. Yaratılış'ın var edilmesi sırasında Taç-
Bilgelik ve onlardan bir sonraki aşama olan Anlayış üçlüsü yani
transpersonal seviye, Hayat Ağacında entellektuel seviyeyi ya
da bir başka deyişle Akıl Âlemi'ni oluşturur. Buradan da görebileceğimiz gibi her şeyin başlangıcı bilgeliktir ve buradan elde edilen bilgi ise daha sonra anlayışın analiz etme gücüyle birleştirilerek daha sonraki aşamalarda aklın ve buna bağılı olarak da

29 Nötral, mutlak gerçeklik olan Brahman sıfatlar aldığı zaman Ishvara olur. Onun da üç sureti vardır: Brahma, Shiva ve Vishnu.

bedenin gelişmesi için kullanılabilir. Bu özelliği ile Bilgelik niteliği aynı zamanda insan ruhunda, bizi aydınlatmaya ve güçlendirmeye çalışan tanrısal kuvvetin akışını bloke eden egoyu ve bencilliği uzaklaştıran gücü de simgeler.

Kabala'nın en önemli yazıtı Zohar, Yaratılış'ı oluşturan tüm şekillerin ve formların Bilgelik seviyesinde yoğunlaştığını öğretir. Buna göre bu kavram bize tüm âlemin tek bir basit fikirden (Platon. Idea) türediğini açıklar. Her ne kadar görülemez ya da algılanamazsa da o her şeyin doğasında mevcuttur ve her şeye yaşam verir. O "tüm yaşamın tohumu" ve "var olan her şeyin gerçek potansiyeli" olarak adlandırılır. Zohar'da "gizli düşünce" adıyla vurgulanır ve tüm bireyselliğin, ayrısalığın ve tüm şeylerin boşluğu olarak tanımlanır. Bilgelik bizim fiziksel ve ruhsal âlemimize ise Kaos (Hyle) kavramıyla yansır. Platonik anlayışta da Yaratılış'ın en temel aracı olarak vurgulanan formlar ya da fikirler olarak göz önüne alınabilir. Henüz bir potansiyel olması dolayısıyla onun içinde vücut bulan fikirler hala gerçekleşmek ve sabitleşmek durumundadır. Aynı Taç seviyesi gibi. Bu nedenle o da zaman zaman Hiçlik olarak değerlendirilir. Bilgelik, kendi üzerinde yer alan ve sınırsız derecede soyut olan Taç seviyesine oranla "bir şey" (varlık) ama kendi altında yer alan fiziksel âleme oranla ise "hiçbir şey" (hiçlik) olarak görülür. İşte bu aşamada karşımıza dualite kavramı çıkmaktadır. Taç seviyesinde henüz ayrılmamış ve tek olan her şey Bilgelik seviyesi ile birlikte yavaş yavaş ayrılmaya ve farklılaşmaya başlar. Ancak çok dikkat etmemiz gereken nokta şudur: Söz konusu dualite yalnızca bu seviyenin altında var olan varlıklar açısından bir dualitedir. Yoksa onun üzerindeki seviyede dualite diye bir şey yoktur. Bu da yine pek çok şekilde karıştırılan bir kavramdır. Yaratılış'ta dualite yoktur ve Her Şey Bir'dir. Ancak sınırlı varlıklar olan bizler yukarıya baktığımızda bunu dualite (ikilik), trinite (üçlük) vs biçiminde algılarız.

6.1.3. III.Tezahür: Anlayış (İdrak)

Yaratılış'ın sonraki tezahürü ise Anlayış kavramı ve adı ile anılır. Bilgelik'ten çıkan ve ondan bir sonraki seviye olan Anlayış, Yaratılış'ta zekanın ikinci bilinçli gücü olarak ifade edilebilir. Ezoterizm'de bu tezahür ya da oluşum negatif, dişi ve pasif kavramlarıyla ifade edilir ve Bilgelik'in anlayışını İdrakin gücüyle ilişkilendirilerek buradan çıkan sonuçların kişinin bilinci tarafından özümsemesinin gücünü simgeler. Ayrıca her fikrin doğasında var olan doğruluk ya da yanlışlığın derecesinin incelenmesi yeteneğini de belirtir. Anlayış ile tanımlanan bir başka özellik ise kişinin kavramları kendine ve başkalarına açıklama, aydınlatma ve izah etme yeteneğidir.

Yaratılış öncesinde yalnızca Sınırsız Varlığın olduğunu ve her yerin O'nunla dolu olduğunu ifade etmiştik. Bu anda başka hiçbir şey yoktu ve dolayısıyla var olan her şey aynıydı ve homojendi. Bu nedenle aynılık ya da monotonluk kavramları Sınırsız Varlık ile karşılaştırıldığında bunlar insan aklının idrak edebileceği en yüksek kavramlardır ve bu nedenle de bu kavramlar Bilgelik'in özü olarak görülürler. Buna karşılık Yaratılış ise Yaratıcı'nın karşı kutbudur. Yaratıcı Varoluş'u verir ve Yaratılış ise onu alır. Dolayısıyla Yaratılış var edilmeden önce bir farklılaşma var edilmiştir ve bu da Hayat Ağacı'nda Bilgelik seviyesinin bir altında yer alan Anlayış tezahürünün özüdür. Bu farklılaşma aslında bir önceki Bilgelik seviyesinde başlar. Ancak daha önce de belirttiğimiz gibi Başlangıç ya da Bilgelik seviyesinde var olan her şey potansiyel durumda farklılaşmıştır. Yani üstündeki Taç seviyesine oranla farklılaşmış ama altındaki seviyelere göre ise henüz farklılaşmamış olarak. İşte bu göreceli olarak farklılaşmamış potansiyel, Anlayış diyarına girdiğinde Cennet ve Dünya sembolizminde ayrılır. Yani özellikle Kabala'da çok net bir biçimde vurgulandığı gibi bu seviye fiziksel ve ruhsal yaratılışımızın başladığı yerdir.

Transpersonal seviyenin son tezahürü olan Anlayış oluşumu

Kabala'da bu nedenle, tüm nehirlerin (kişisel ruhlar) içine aktığı Yüce Deniz ya da tüm bireysel ruhları doğuran Yüce Ana *Binah*, Sanskritçe'de ise *Sakti*³⁰ adlarını alır. O, var olan ya da var olacak olan tüm şeylerin gerçekleştirilebilmesini sağlayan evrensel yaşam gücüdür. Tanrısal Düşüncenin (Bilgelik) bir tasarımı, planıdır. Anlayış ayrıca Hinduizm de *Maya*³¹, Çin Budizminde *Kwan Yin*, Taoizmde *Yin* ve ortodoks Hindularda ise Tanrıça *Kali* adlarını alır. Bu seviye artık yavaş yavaş somutlaşmaya, ortak tek bir ruhtan (Kutsal Ruh) bireysel ruhlara geçmeye başlayan bilinçli Varoluş'un her bir aşamasının temelini oluşturan plandır. O, idrak edemedi dokunup hissettiğimiz, görmeden baktığımız, varlığı hakkında en ufak bir fikrimiz olmadan duyup kokladığımız kök (fiziksel) maddenin soyut biçimidir. Kısaca söylememiz gerekirse nasıl Bilgelik seviyesi bilincin özüyse Anlayış da mümkün olan her türlü fiziksel ve mental fenomenin temel taşıyıcısıdır.

Ruhsal gelişim açısından bizim için en önemli noktalardan biri yine bu aşamada karşımıza çıkmaktadır. Çünkü ezoterik öğretilerde bu seviye Yaratılış içindeki tüm ruhların kaynağı olarak kabul edilen Kutsal Ruh'un (İng. Holy Spirit, Kab. Ruach Ha Kodesh) da seviyesidir. İlk iki aşamada (Taç ve Bilgelik) sonsuz derecede soyuttan bir derece somuta (Taç aşaması) inerek "hiçlikten" "hiç birşey'e" doğru tezahür eden ve oradan da kısmen bir hiçlik durumu olarak nitelendirdiğimiz potansiyel olarak var olma durumuna (Bilgelik aşaması) inerek "potansiyel bir şey" halini alan Sınırsız Işık, Anlayış aşamasında bir kademe daha somutlaşır. Bu aşamada O artık "bir şeydir". Yani artık pozitif olarak vardır. Bu seviyede O, Yaratılış'ın tüm fiziksel bedenlerine bağlanan ve bağlanacak olan tüm ruhları içeren sonsuz ruhlar

30 Güç ya da enerji.

31 İllüzyon. Phenomenal varoluşu ve idraki mümkün kılan kozmik güç. Hindu felsefesinde Evren Mayadan doğar.

denizini oluşturan Tek Ruh ya da Kutsal Ruh adını alır. İşte semavi dinlerde sözü edilen Kutsal Ruh da bu seviyedir. Hemen tüm inanışlarda bu seviyeye çeşitli adlar verildiğini görebiliriz. Hristiyanlıkta *Holy Spirit*, Kızılderililerde *Ulu Manitu* ya da Şamanizmde *Doğanın Ruhı* vs.

İnsan ruhunda İdrak ya da Anlayış'ın gücü, fikirler arasında bir ayırım yapmak, onları birbirinden ayırt etmekte saklıdır. Psikolojik açıdan ise Anlayış, Taç seviyesinin “tutkusu” ile Bilgelik seviyesinin “zekası” arasında bir arabulucu görevi yapar. Gerçekten de O, karşıt ilkelerin arasını bulan ve onların armonisini, uyumunu sağlayan bir oluşumdur. Burada görüyoruz ki Yaratılış'ı ve insan aklının anlayışını ortaya koyan şey ne sadece akıl-bilgelik ne de sadece duygu-zekâ değil ama tüm bu ikililerin dialektik bir karışımıdır. Buna göre bilgelik ancak tutku tarafından bilgilendirildiği zaman kişi değer taşıyan bir şey yapabilir ya da tam olarak anlaşılabilir.

Bilgelik-Anlayış ilişkisi:

Yaratılış'ın ilk tezahürü –Sınırsız Ruh'un henüz tecelli etmeye başlama seviyesi olması nedeniyle– insan kavrayışının ötesinde olduğundan ezoterik öğretiler, evrensel bilincin idrak sınırları içine giren ilk seviyesi olarak Bilgelik seviyesini gösterirler. Bu nedenle de bu seviye “Başlangıç” olarak adlandırılır. Semavi dinlerin kutsal kitaplarında konu edilen, her şeyin yaratılmaya başlandığı seviye de yine bu seviyeye karşılık gelir. Örneğin Eski Ahit'in açılış cümlesi olan, “Başlangıçta her yer ıssız ve boştu...” deyişindeki “Başlangıçta...” kelimesi Bilgelik seviyesini ifade eden sözdür.

Ezoterizm'de Bilgelik-Anlayış planı aynı zamanda zamanın kaynağını da ifade eder. Yüce Yaratıcı dışında var olan tüm şeyler yaratılmış varlıklar olduklarına göre tıpkı onlar gibi zaman da yaratılmış bir varlıktır. Hayat Ağacı'nda zamanın kaynağı ise Bilgelik-Anlayış planı olarak gösterilir. Burada ağacın ikinci tezahürü

rü olan Bilgelik, Geçmiş'i ve üçüncü tezahür olan Anlayış ise Geleceği içine alır. Geçmiş Geleceğe hayat verdiğine göre Bilgelik ve Geçmiş “erkek”, Anlayış ve Gelecek ise “dişi” kavramlarıyla sembolize edilirler. Bilgeliliğin geçmişe ve Anlayış'ın da geleceğe paralel olması gibi ilk tezahür olan Taç seviyesi de “sonsuz şimdi” kavramını ifade eder. Çünkü o, zamanın yani Bilgelik-Anlayış seviyesinin üzerinde olan bir planda var olmaktadır. Ancak daha önce belirttiğimiz üzere bu ilk seviye Yaratılış'ta insan idrakinin tamamen ötesinde olduğundan idrak edilmesi söz konusu olduğunda Bilgelik ile Anlayış seviyeleri arasında bir ara-yüz olarak ortaya konulan ve Hayat Ağacında Kişilik Üstü Seviye (Transpersonal Plan) ile Kişilik Seviyesi'ni birbirinden ayıran sonsuz boşluğun (Abyss) içinde yerleşik olan “Bilgi” seviyesi ile ifade edilir (Bkz. Hayat Ağacı) Hayat Ağacı'nda “tezahür olmayan tezahür” deyişi ile sembolize edilen Bilgi tezahürü geçmiş ile gelecek arasında var olan “geçici şimdi” olarak ifade edilir. Böylece ilk tezahürün tümüyle insan idrakinin ötesinde olan içsel konsepti “Bilgi” ile dışlaştırılarak insan zihni tarafından algılanır hale getirilir. Anlayış seviyesi bu durumda kendisinden bir sonra gelen Bilgi planına temel oluşturmaktadır. Çünkü anlayış olmadan gerçek bilgiden söz etmek olanaksızdır.

Anlayış tezahürü Bilgelik ile birlikte Hayat Ağacında ikinci planı oluşturur ve Ruhsal Farkındalık ve Ruhsal Sevgi ile ilişkilendirilir. Bu yüce ruhsal seviyede farkındalık ile sevgi arasında hiçbir ayırım yoktur. Bir başka deyişle sevgi farkındalık ve farkındalık da sevgidir.

Anlayış tezahürü fiziksel bedenimizde yüzün ve bedenin sağ tarafı ile sembolize edilir. Uzakdoğu öğretilerinde Bilgelikle birlikte “Ajna çakra'ya” (üçüncü göz) karşılık gelir.

6.1.4. Bilgi seviyesi

Bu seviye Hayat Ağacında Taç-Bilgelik-Anlayış tezahürlerinin oluşturduğu Göksel Üçlü ya da Akıl Planı ile onun altında

yer alan ve geri kalan altı tezahürün oluşturduğu Duygu Planı arasında var olduğu söylenen büyük boşluğu (Abyss) doldurur. Bir ara seviye ya da geçiş planı gibi düşünülmediğinden çoğu öğretilerde Hayat Ağacı'nı oluşturan on tezahürün içine dahil edilmez ve daha önce de ifade ettiğimiz gibi, daha çok “tezahür olmayan bir tezahür” gibi düşünülür. Çoğu zaman ise Taç seviyesinin idrak ötesi olması dolayısıyla onun yerine Hayat Ağacına dahil edilir. Tıpkı yukarıda bahsettiğimiz “sonsuz şimdi” yerine “geçici şimdi” olarak kullanılması gibi.

Ruhsal anlamda ise bu seviyeyi oluşturan Bilgi kavramı insan ruhunda “hafızanın” ve “konsantrasyonun” güçleriyle ilişkilendirilir. Bu güçler kişinin Bilgelik ve Anlayış tarafından yaratılan fikirlerin potansiyel anlamlarına olan duyarlılığına ve onları kabulüne dayanır. Bu duyarlılık Bilgi'nin, ruhun bilinçüstü kaynağıyla olan bağlantısından kaynaklanır. Bu açıdan baktığımızda Bilgi seviyesi zekanın iki yüksek gücü olan Bilgelik ve Anlayış arasında var olan kesintisiz bağın güvenliğini sağlar ve aynı zamanda Zekâ Âlemi'ni bir bütün halinde hemen altında yer alan Duygu Âlemi'ne bağlar. Bu sayede kişinin kararlılığını artırır ve gerçekler ile bağlantılı çalışmasını sağlar. Yani kısaca ifade etmemiz gerekirse, “Yaratılış'ta zekâ ile duygu arasındaki bağ bilgidir” diyebiliriz.

Ancak halen Yaratılış'ın üst seviyelerinde bulunduğumuzu hatırlatayım. Bu nedenle bu aşamadaki bilgi henüz günlük yaşamda edindiğimiz ya da edinmeye çalıştığımız fiziksel bilgi değildir. Burası ruhsal bilginin seviyesidir. Yani söz konusu bilgi “tanrısal bilgidir”. Bir başka deyişle tüm ruhların fiziksel bedenlere bağlanmak suretiyle yaşamları boyunca edinmeye çalıştıkları daha düşük seviyeli bilgiyi kullanarak varabilecekleri en son noktanın bilgisidir. İşte bu bilgiye ulaşabilme becerisini gösteren bir bireysel ruh artık bir daha fiziksel âleme doğmaz. Çünkü bireysel anlamda edineceği bir bilgi kalmamıştır.

Bilgi aşaması ezoterik sembolizmde bazen, “Bilgelik ve Anlayışın çocuğu” olarak da adlandırılır.

Bu biçimde, Yaratılış'ın mekân boyutunda baktığımızda en yüce seviyesini (Transpersonal Seviye) ve ruhsal olarak baktığımızda ise Kutsal Ruh'u oluşturan Sınırsız Işık giderek daha alt seviyelere doğru tezahür etmeye devam eder ve her seviyede biraz daha somutlaşır ve yavaş yavaş ruhsal varlıkların idrak sınırlarını içine dahil olmaya başlar. Bakalım:

6.2. II.Seviye: Arketipal Ruh

Yaratılış'ın ya da sembolik adıyla Hayat Ağacı'nın en üst seviyesini oluşturan Transpersonal ya da Kutsal Ruh bir sonraki aşamada Kendini kademe kademe ağacın aşağı ya da alt seviyelerine doğru yansıtmaya devam eder. Oluşan ilk alt seviye ise içinde duygusal niteliklerin ya da arketipal ruhun (İng. soul) var olduğu plandır (Bkz. Hayat Ağacı ve insan ruhu ile bağlantısı). Akılsal Âlem olarak nitelendirdiğimiz bir önceki Transpersonal Seviyenin hemen altında bulunan bu seviye Duygusal Âlem olarak adlandırılır. Çünkü burası insan ruhunun arketipal özelliklerinin oluşturduğu aşamadır. "Tek" Ruh'un yavaş yavaş dışlaşarak (somutlaşarak) "çoklu" (bireysel) bir görünüm almaya başladığı bu seviye üzerinde oldukça ayrıntılı biçimde duracağız. Çünkü fiziksel bedenlerimizin yaşam gücü olan ruhlarımızın var olduğu, ve tüm ruhsal yaşamımızı oluşturan ve etkileyen seviye işte burasıdır. Evet farkettiğiniz gibi artık yavaş yavaş insan bilincinin sınırlarına giriyoruz.

Bu seviye Yaratılış'ta Sevgi ve İrade'nin merkezi olarak ifade edilir. Bu âlemi dolduran ve oluşturan iki farklı tezahür ise Merhamet ve Sertlik adlarını alırlar. Bu iki oluşum daha önce bahsettiğimiz ve bir üst seviyede var olan Sevgi ve İrade tezahürlerinin kutuplarına karşılık gelirler. Yani Merhamet ve Sertlik oluşumları önceki seviyedeki bu iki idrak ötesi duygunun fiziksel yaşantımızdaki temel arketipleri, ilkeleridir ve yaşamımızdaki her bir konu ya da olay Sevgi ve İrade arasındaki ilişkinin bir yansıması olarak açıklanabilir. Ağacın bu seviyesi ayrıca artık

“kişisel ruha” karşılık gelir ve yukarıdaki açıklamamıza paralel olarak, yaşamımızda yer alan her bir olay ya da konu ruhun bir deneyimi ya da ifadesi olarak görülebilir.

Yanlışı anlaşılmasın, bunu söylediğimizde; “Sevgi ve İrade ruhun eşdeğeridir” demek istemiyoruz. Ama aralarında var olan ilişki daha ziyade, “Ruh, sevgi ve iradenin arketiplerini, gelişmesinin ana aracı olarak kullanır” biçiminde yorumlanmalıdır. Dolayısıyla daha sonra ayrıntılı biçimde göreceğimiz, ruhun seviyelerinden Üst Ruh (İng. spirit) ve Alt Ruh’un (İng. soul) arketipleri arasındaki bu etkileşim, ruhun kendini fiziksel gerçekliğe açmasının bir ifadesi olarak ortaya çıkar. İşte bu gerçekliğe bu seviyenin bir altında yer alacak olan planda artık “kişilik” (personalite) diyeceğiz. Sevgi ve İrade arasında olabilecek herhangi bir dengesizlik ise kişiliğimizde sorunlar yaratacak ve arketipleri kullanan ruh bu sorunu kendi gelişmesi için bir fırsat olarak görecektir. Burada Üst Ruh-Alt Ruh-Kişilik arasındaki ilişkide önemli olan nokta ise kişinin kendisini *ruhu olan bir kişilik olarak değil ama kişiliği olan bir ruh* olarak görmesidir. Bir başka deyişle, alt gerçeklikte yaşanan deneyim bir arketip ya da prensip oluşturmaz, bunun yerine üst plandaki bir arketip ya da prensip alt planda bir deneyim oluşturur. Yani yön yukarıdan aşağıya doğrudur.

Ruhun arketipal ya da yüce biçimlerini oluşturan bu seviye hakkında verdiğimiz kısa bilgiden sonra şimdi seviyeyi oluşturan tezahürleri ve insan ruhunun onlara karşılık gelen belli özelliklerinin arketiplerini kısaca açıklamaya çalışalım.

6.2.1. IV.Tezahür: Sevgi ve/veya Merhamet

Yaratılışı’ta, Sertlik ilkesinin tam anlamıyla karşıt ama aynı oranda ondan güç olarak eşit kutbunu oluşturan Merhamet (ya da Sevgi) tezahürü, yukarıda da belirttiğimiz gibi, Hayat Ağacı’nın üçüncü planında yer alır ve insan ruhunda artık bireysel sevgi ya da bireysel farkındalık kavramlarıyla ilişkilendirilir.

Hayat Ağacında, Sertlik tezahürü ile birlikte ikinci planı oluşturan Sevgi, Yaratılış sürecinde yer alan duygusal niteliklerin yani duygusal âlemi oluşturan tezahürlerin birincisidir. Sevgi insan ruhunda tüm Yaratılış'ı kucaklama ve onu erdemin ve mükemmelliğin üzerine inşa etme isteği ile ilişkilendirilir. Ruh dış gerçekliğe (fiziksel âlem) bağlanmaya zorlayan ve sürekli bir biçimde genişleyen bir kuvvet olarak Sevgi ruha ilham verir ve böylece ruhtaki tüm diğer duygusal kuvvetlerin kendilerini ifade etmelerine öncülük ve eşlik eder.

Sevgi tezahürü Yaratılış'ta, ahlaki özellikleri simgeleyen yedi alt tezahürün birincisidir ve bu nedenle insan karakteri üzerinde doğrudan etkilidir. Dolayısıyla kişinin kendini geliştirmesi açısından çok önemli bir kavram olarak ifade edilir. Arketipal olması dolayısıyla Sınırsız Sevgi'yi ya da Nezaket'i simgeleyen bu seviye ezoterik öğretilerde Yaratıcı'nın âlemi "yaratışının" ve "sürekli biçimde yenilemesinin" de ana ilkesidir ve O'nun Yaratılış'a karşı olan sınırsız İyilikseverliği'ni yansıtır. Ancak Yaratılış'ın varlığını sürdürebilmesinin temel kavramı olan "denge" bu aşamada da karşımıza çıkar ve ezoterik anlayış saf Sevgi'nin sürekli bir biçimde genişlemesinin Yaratılış'ın yok olmasına neden olacağını vurgular. Bu nedenle de bu tanrısal nitelik karşıt yönlerdeki diğer güç olan Sertlik niteliği ile ılımlılaştırılarak dengelenir ve insanın ruhu tarafından o şekilde deneyimlenir. Bu anlayışa göre Yaratıcı, Yaratılış sırasında sonsuza doğru sürekli bir biçimde genişlemeye devam eden Merhamet'i "*Yeter!*" diyerek sınırlamıştır³². İşte bu sınırlama Yaratılış içinde Sertlik sıfatıyla gerçekleştirilerek denge oluşturulur. Sevgi niteliğinin insan ruhunda deneyimlenmesi saf tanrısalılık ya da ruhsallık boyutuna kar-

32 Yeter!-Dai! Kabalada Hayat Ağacının seviyelerinden birinin tanrısal Adı olan Shaddai Adı Kabbalah'ta genellikle "Kaadir-i Mutlak T-nn" olarak çevrilir. Midrash'a göre bu kelime; "Dai diyen" (dai, yeterli demektir) anlamına gelir. Kabbalist bilgiler SHDI Adı'nı şöyle ifade ederler: "Ve bu Ad ile O [yaratığı] âleme şöyle dedi: "Yeter!" (dai).

şılık gelir ve Yaratıcı'nın iyiliğini yansıtan insan sevgisinin çeşitli görüşleri biçiminde tanımlanır. Böylece O, yarattığı âleme ruhsal değerleri sunar.

Psikolojik açıdan ise Sevgi tüm insan ilişkilerinde yer alan temel unsurdur. İnsanın yaşantısında o, anne ve babanın çocuklarına gösterdiği ve ilettiği temel sevgi duygusu ya da aşıkları bir araya getiren güç ve psikolojik iyileştirmede gereken temel unsurdur. Kabala'da *Chesed*, Hinduizmde *Indra* ona verilen adlardan bazılarıdır.

6.2.2. V.Tezahür: Sertlik. İradenin Merkezi

Yaratılış'ta Merhamet niteliğinin karşıt ve dengeleyici kutbu olan Sertlik tezahürü ezoterizmde "bireysel irade" ya da "bireysel güç" kavramlarıyla değerlendirilir.

Sertlik niteliği ruhta [eğer karşıdaki kişi yanlış kullanmaya eğilimli ya da buna değmeyen bir kişilikse], kişinin mükemmelliği diğerlerine yaymaya karşı olan dürtülerini yani Merhamet'i (ya da Sevgi'yi) sınırlayan gücü temsil eder. Yaratılış'ın değerliliğini ölçen ve ona eşlik eden bir kuvvet olarak Sertlik ayrıca ezoterik öğretilerde Yargı durumu olarak da nitelendirilir. Kişinin iç (kötü eğilimleri) ya da dış düşmanlarının üstesinden gelmesini sağlayan şey Sertliğin sınırlayıcı kudretidir.

Bu tanıma göre Merhamet ve Yargı nitelikleri (ya da Sevgi ve Sertlik) bir arada işlev görerek ruhun dış dünyaya karşı olan yaklaşımına bir iç denge getirirler. Örneğin Hayat Ağacı'nı ya da Yaratılış'ı Mükemmel İnsan (*Adam Kadmon*) olarak da sembolize eden Kabala'da Sevgi sağ kol sembolü ile diğerlerini kendine doğru yakınlştırırken Sertlik sol kol sembolü ile hak etmeyenleri dışlama işlevini yerine getirir. Sonuçta Sertliğin kudreti, kişinin doğuştan gelen (yani arketipal olarak ruhunda doğmadan önce var olan) ve Merhamete karşı olan içgüdüsel arzusu- nu tamamlayan bir güç haline gelir. Bu şekilde ve ancak Sertliğin gücü sayesinde Sevgi, ruhun ya da kişinin dış gerçekliğin ka-

ba yüzeyine işlemesini ve sonuç olarak da onunla başa çıkmasını sağlayabilir. Sertlik seviyesi Yaratılış'ta "sınırlama" ve "engelleme" ilkelerinin seviyesidir. Sertliğin gücü ise Yaratıcı'nın Sınırsız Sevgisi'ni sınırlaması ve onu alıcının (ruhun) kapasitesine göre ya da daha önemlisi hak etme derecesine göre dağıtmasıdır. Sertlik Yaratılış'ın kendi özünü yansıtır (sınırlama ve engelleme) ve ayrıca Tanrısal Yargı ve Erdemliliği, yaratılmış olan fiziksel ve ruhsal âleme sunar. Ezoterik öğretilerde, Sevgi eğer kontrol edilmez bir biçimde büyürse sonlu âlemin yaratılmasını engelleyecek sınırsız bir genişleme ortaya koyar. Bu nedenle Sertlik niteliği Sevginin karşıtı, sınırlayıcısı ama aynı zamanda da onun tamamlayıcısı olarak görev yapar. Buna göre yalnızca Sertliğin sınırlaması sayesinde sonlu varlıklar Sınırsız Yaratıcı'nın içinde tekrar hapsolmadan ortaya çıkabilir ve yaşayabilirler.

Bu tanıma göre, ne Sevgi ve ne de Sertlik nitelikleri Yaratılış'ı tek başlarına taşıyamazlar. Ancak bu ikisinin birbirini tamamlaması ve uyum içinde ya da gerçek tanımla bir "denge" durumunda işlev görmesi ile bir âlemin var oluşu sağlanabilir. İnsanın psikolojik seviyesi açısından ise merhamet ve yargının dialektiği kişinin hem kendi hem de başkaları ile olan ilişkilerinde elde etmesi gereken çok kritik bir dengedir.

Bu tanımla arketipal bazdan kişisel baza indirdiğimizde ise buna kendi yaşamlarımızdan pek çok örnek bulabildiğimizi görürüz. Örneğin, kişisel yapı olarak Sevgi ya da Merhamet özelliği ağır basan kişiler eğer bu yanlarını zaman zaman irade ya da sertlik özellikleri ile dengelemezlerse ya da yaşantılarındaki tüm olaylara aşırı merhametle yaklaşırlarsa kolayca suistimal edildiklerini ya da olayda aradıkları sonucu ya da yaşamda istedikleri başarıyı bulamayacaklarını hemen görebilirler. Tersine olarak iradesi çok güçlü olan ama bu özelliklerini daha çok disiplin ve sertlik yönünde kullanan kişiler de hemen toplum ya da insanlar tarafından dışlandıklarını, başlangıçta işlerini görüyor gibi görünmeler de zamanla bunun böyle olmadığını göreceklerdir.

“Aşağısı Yukarısı ve Yukarısı Aşağısı gibidir” kuralını hatırladığımızda ise bu durumun Yaratılış açısından da aynı olduğunu kolayca anlayabiliriz. İşte bu nedenle, “Denge Yaratılış’ın anahtarıdır” denir. Arketipal seviyelerde olduğu gibi kişisel seviyelerde de var olan bu mükemmel denge ise Yaratılış’ın varlığını sürdürmesinin tek ve gerçek anahtarıdır. Günlük yaşantınızda karşılaştığınız dengesizlikler, davranış bozuklukları ya da dünyamızda var olan kargaşa, savaşlar vs bu dengeyi negatif yönde bozar evet, ancak bu sizi umutsuzluğa sürüklemesin. Yaratılış’ta her etkinin mutlaka karşıt yönde bir tepkisi oluşur. Ne kadar uğraşırsak uğraşalım ya da her ne olursa olsun bu mükemmel dengeyin bozulması asla mümkün değildir. Ancak var olan şudur: Yaşantımızda dengeyi bozan davranışlar, olaylar vs ruhsal gelişmemizi olumsuz yönde etkiler. Her ne kadar mükemmel bir sistem olan Yaratılış bunu kendi içinde dengelerse de bu tür davranışlar, sözler ve hatta düşünceler ruhsal gelişimimizi olumsuz yönde etkiler, yani geciktirir.

Tabii ki insanın ruhsal açıdan sürekli bir biçimde dengede olması mümkün değildir. Böylesi bir ruhun zaten fiziksel âleme doğması söz konusu değildir. Hatta ruhsal açıdan öğrenebilmenin yolu sürekli olarak (ama bilinçli olarak değil) hata yapmaktan ve bu hatalardan ders çıkarmaktan geçer. Ancak bu biraz önce söylediklerimizle çelişmez. Hepimiz, her ne kadar çoğunlukla farkında değilsek de ruhsal gelişmemizi sürdürebilmek için bedenlendik ya da doğduk. Bu yüzden, “Kişi dengeye ulaşmaya çalıştığı ya da yaklaştığı oranda ruhsal açıdan gelişir” diyebiliriz. Yapmamız gereken ise düşünce, söz ve davranışlarımız arasında bir denge oluşturmaya çalışmaktır.

Şimdi Yaratılış’ta alt seviyelere doğru olan yolculuğumuza devam edelim ve bakalım Tek Ruh ya da Üst Ruh’u (İng. spirit) oluşturup sonradan kişiselleşerek sınırsız sayıda Alt Ruh’a (İng. soul) bölünecek olan Sınırsız Işık bundan sonraki aşamalarda nasıl tezahür ediyor. Bu aşamaları gördükçe, kişinin neden ve

nasıl ruhsal açıdan gelişmesi gerektiği üzerinde bir sonuç çıkarmamız mümkün olacaktır.

6.3. III.Seviye:Kişisel Benlik (İng.Self)

6.3.1. VI.Tezahür: Güzellik, Uyum. Kalp Merkezi

İnsan ruhunda var olan tüm duyguların arketipsel formunu oluşturan bilinçüstü seviyeden aşağılara, kişisel ruha doğru geliştiğimizde karşımıza çıkan bu bir sonraki alt seviye, tezahür ya da oluşum Güzellik ya da Şefkat ad(lar)ı ve kavram(lar)ı ile anılır (Bkz. Hayat Ağacı ve insan ruhu ile bağlantısı). Bu seviye ezoterik anlayışta Yaratılış'ın ya da ruhun merkez noktası olarak ifade edilir ve bireysel ruh ile astral kişilik arasında yer alan boşluğun tam ortasındaki “Ben” olarak adlandırılır. Bireysel “Ben’in” olduğu aşama olduğundan da ruhsal gelişim açısından çok önemli bir işlevi vardır. Bu önemli seviyeye verilen pek çok sayıda ad arasında “kişinin (ya da kişiliğin) merkezi”, “bireysel benliğin merkezi”, “bireysel kimliğin merkezi”, “egonun merkezi” ve hatta bazen “ruhun merkezi” sayılabilir. Günümüzde üzerinde büyük bir yoğunlukta konuşulan, çalışılan bu merkez pek çok değişik biçimde tanımlanır. Ona bazen “Ego” denir evet; ama o hem Ego’dur hem de değildir. Bu yüzden biz ona “saf bireysel-farkındalık” ya da basitçe “Ben” diyeceğiz. Bu söz konusu Ben Hissetme, Bilinçaltı, Düşünme ve Duygudan oluşan kişiliğe (personality) sahip olan bir Bendir. Ruhun bu sıfatlarla tanımlanan seviyesi insan bedeninde de vücudun merkezi olan kalbe karşılık gelir ve ruhsal seviyede Güzellik ve Uyum nitelikleri ile tanımlanır.

Güzellik ya da Uyum kavramları ruhta, Sevgi ve Sertliğin ya da Merhamet ve Yargı'nın biraz önce sözünü ettiğimiz zıt, birbirleriyle çelişen eğilimlerini yumuşatma gücüyle ilişkilendirilir. Böylece Sevgi ve Sertliğin birbirine eşit ama karşıt güçlerine Güzelliğin katılmasıyla Hayat Ağacı'nda (aynı zamanda da insan ruhunda) daha önce bahsettiğimiz moral ya da duygusal âlemin

üçlüsü oluşur ve denge sağlanır. İşte burada, ruhtaki Ben'in ya da Yaratılış'taki Güzellik tezahürünün önemi ortaya çıkmaktadır: Burası tüm Ağacın ve Ruhun gerçek merkezidir.

Yukarıda da ifade ettiğimiz gibi Sevgi ve Sertlik nitelikleri arasındaki karşıt ilişki Güzellik ya da Uyum seviyesinde açığa çıkar ve burada yumuşatılarak çözülür. Bu seviye bir yandan Yaratıcı'nın Sınırsız Sevgisi'ni diğer yandan da Onun Şiddetli Yargısı'nı dizginler. Garip gibi görünmekle birlikte (içinde sertlik ya da yargılamayı da içermesi nedeniyle) bu dengeleme ya da armoni güzelliğin temelidir. Tüm bu söylediklerimizi bir araya getirdiğimizde ise şunu söyleyebiliriz: "Tüm güzel şeyler (Güzellik) ruhsal olanı (Sevgi), şekil ile sınırlanmış ve koşullandırılmış (Sertlik) biçimde içerirler."

Bu tanım bazı insanların ruhsallığı neden yalnızca doğal ve artistik (fiziksel) güzellik biçiminde deneyimlediklerini de açığa çıkarmaktadır aslında. Bu konuya ilerde değineceğiz. Bu şekilde Güzellik kavramı (ve oluşumu) Yaratılış'a estetik bir boyut katar. Bu duygusal üçlü arasında (Sevgi-Sertlik-Güzellik) ise paradigmatik bir ilişki bulunur. Yani hem aralarında güçlü bir karşıtlık bulunur, hem de birbirlerinin yerini alabilirler. Bu biçimde biri diğerini belirleyen ve hatta yaratan bu karşıtlar dialektik düşüncüyü çizgisel düşünceden ayıran merkezi fikri de oluştururlar. Bu fikir Güzellik ve Uyum kavramı içinde bedenlenir ve bu nedenle de ezoterik öğretilerde, "mutlak gerçek" olarak da tanımlanır. Güzellik seviyesinin mutlak gerçeği ise bu relatif gerçeklerin karşıt olarak bir diğerini belirlediğidir ve işte bu dinamik (yani karşıtların birbirlerini belirlemesi) en yüce anlamıyla Gerçek'tir. Birçok farklı oluşumun gerçeklerini birbirleri ile uyumlandırmasından dolayı Güzellik seviyesi ağaçta merkez durumundadır ve bu nedenle de ezoterik öğretilerde "Kutsal Olan" sıfatıyla da tanımlanır.

Psikolojik açıdan bakıldığında ise Güzellik, insan aklının zıtlık ve çelişmeyi birbiriyle uyumlandırabilme kapasitesi olarak

tanımlandırılmayı Anlayış'tan bile fazla hak eder. Çünkü Şefkat psikolojik iyileşme açısından temeldir ve bu şefkat ile kişi kendi içindeki ve ayrıca kendisi ile diğerleri arasındaki çelişmelerle birlikte yaşayabilir. Buna ek olarak Güzellik seviyesi ayrıca insan ruhunun güzelliğinin uyumunun anlaşılmasını da belirtir.

İnsanı ortaya koyan çok önemli bir tanım onun, kendi kişiliğinin içinde yaşarken bunun farkına varması gerçeğidir. Kişi kendini hissederek, farkına varır, düşünür ya da bunların birkaçını bir arada yapar. Yaşamdan örnekler verirsek; bazı insanlar –örneğin analitik düşünce yapısına sahip kişiler, bilim adamları vs.– sadece düşünceleriyle tanımlanma eğilimi gösterirler ve akıla (ya da zihine) kendi varlıklarının merkez noktası olarak bakarlar. Başkaları ise –örneğin sanatçılar ya da başka duygusal kişiler– kendilerini daha çok duygularıyla tanımlarlar ve bunların, kendi varlıklarının temeli olduğunu düşünürler. Daha az sayıda insan –ki bunlara mankenleri ya da fiziksel bedenlerinin çok fazla beğenen kişileri örnek verebiliriz– ise daha çok fiziksel bedenlerinin farkındalığındadırlar ve kendilerini böyle ifade ederler.

Böyle tanınmakta bir yanlış yoktur elbette. Ancak işin doğrusu, kişinin yaşadığı dünyada kendisini mutlaka tüm bu tanımlanma araçlarının bir orta noktasıyla deneyimlemeleri gerektiğidir. Bu nokta ruhsal gelişim işleminin anahtar noktasıdır. Bu dünyada var oluş amacımız olan, ruhsal anlamda bir bütün olmak ya da ruhsal dengeyi bulabilmek ve bu sayede ruhsal ve dolayısıyla fiziksel açıdan gelişebilmek için yapılması gereken eylemler bu bakış açısıyla şöyle ifade edilebilir:

1. Dengeli bir tutunma noktası bulabilmek. Sadece akıla ya da yalnızca duyguların üstünlüğüne ya da fiziksel görünüme dayanan değil, ama bu tezahür araçlarının her biri tarafından eşit biçimde tanımlanan bir nokta. Bu elbette yazıldığı kadar kolay bir eylem değildir; çünkü oldukça yüksek duygusal ve fiziksel farkındalık gerektirir.

2. Bu tanımlamaların hepsini birden olabildiğince eşit oranda

kullanmak. Bunun için önce zihinde kişilik (personalite) tarafından tanımlanmayan, temiz ve berrak bir yer bulabilmek gereklidir. Çünkü o zamana kadar kişi, bu farkındalığı edinmediğinden belli bir kişilik geliştirmiştir ve bu kişiliğini ruhsal gelişim yönünde düzeltebilmek için ilk aşamada zihninde bir beyaz sayfa, berrak bir yer yaratmak durumundadır. İşte şimdi bu berrak yerde olması gerekeni yeniden tanımlamak için berrak seçimler yapmak mümkün olabilecektir. İşte Ben seviyesi bu berraklığın keşfedileceği yerdir. Burası kişinin kendine; “Ben Benim, saf bireysel bilincin ve bireysel seçiciliğin merkeziyim” diyebileceği Bendir. Bu berrak, merkezi yerde bulunan kişinin isteği ise deneyim kazanmak ve kendini ifade edebilmek için önce alt seviyelerle tanımlanmak ve buna ek olarak da ruhun niteliklerini ortaya koyabilmek üzere üst planlarla ya da seviyelerle temas kurabilmektir.

Daha önce de söylediğimiz gibi Sınırsız Işığın Kendini Yaratılış’a yansıttığı ya da bir başka deyişle Yaratılış’ı oluştururken ilk tezahür ettiği seviye Ruhsal ya da Transpersonal Benliktir. Biz buna kısaca “Öz” diyoruz. Çünkü O her şeyin tüm Yaratılış’ın özüdür. O evrenseldir. Bizim açımızdan hiçlik gibi algılanır fakat hemen üzerindeki seviye (Sın. Işık) ile karşılaştırıldığında bir varlıktır ve tüm enerjileri doğuran değişmez merkezdir. Bu nedenle tüm ezoterik öğretilerde ve semavi dinlerde “T-nrı” olarak adlandırılır (Yaratıcı olarak değil, Dikkat!). Burada çok kritik bir şey söyledik aslında. Çünkü burada bahsettiğimiz öz Yaratıcı’nın Öz’ü değildir yanlış anlaşılmasın. Gerçi bunu daha önce anlattık, ama bir yanılgıya düşmemek için bir kez daha vurgulamakta yarar var. Yaratıcı’nın Öz’ü tanımsız ve tamamen idrak ötesidir. Bunu karıştırmayalım. Yani varlıktır dedüğümüzde asla ve asla Yaratıcı’nın Öz’ünden bahsetmiyoruz.

Biraz önce de söylediğimiz gibi Taç seviyesi tüm Yaratılış’ın Özü (kaynağı) olarak nitelendirilirken, Uyum ya da Güzellik olarak adlandırdığımız bu seviye “Kişisel Benlik” ya da “kendi bi-

linci "Ölün Ben" olarak nitelendirilir ve yukarıdaki Öz'ün (Taç), insan bilincinin idrak seviyelerinde yer alan bir yansıması, projeksiyonu ya da bir kıvılcımı olarak tanımlanır. Yani bir başka deyişle o aşağıdaki Öz'dür.

Bu iki seviye (Taç-Güzellik) arasında var olan ilişki ise kısmen Güneş ile Dünya arasındaki ilişkiye benzetilebilir. Buna göre Güneş'ten güçlü ısımlar, enerjiler yayılır ve Dünya'yı ve üzerinde yaşayan tüm varlıkları etkiler. Aslında bu enerjiler olmadan onlar hiç bir şekilde var olamazlar. Varlıklar ise bu enerjiler yardımıyla, gelişmeleri için gerekli olan koşulları aynı zamanda kendileri de oluştururlar. Öz ise benzer biçimde kişisel bilincin (Güzellik) küçük bir kısmını aşağı yansıtır. Bu küçük kısım ise yine yukarıdaki örneğe benzer biçimde kişisel farkındalık, zeka, harekete geçme gücü vs yoluyla gelişir. Burada kişisel farkındalık aşağıdan (kişilik ve çevre) gelen beslenmenin etkisi ile yukarıdan yansıyan enerjilerin çarpışmasının birleşimi biçiminde gelişir. Ancak burada çok önemli bir nokta karşımıza çıkar: Kişisel Benlik kendi gelişimi için elzem olan bu özellikleri alabilmek için kişilik ötesi Öz'e nasıl ulaşacak? Ya da daha doğru bir biçimde söylersek, "O'nu nasıl algılayacak?" Buna, "Kişi ya da bilinç ruhsal gelişimini sağlayabilmek için üst âlemlerle nasıl temas kuracak?" biçiminde de yaklaşabiliriz. Bu sorunun yanıtı ezoterik öğretilerde iki aşamada verilir:

1. Önce Öz'den gelen ışımanın (tanrısal bilginin) farkına varmak ve bilinçli olarak kendini bu bilgiye ya da enerjiye açmak,
2. Ruhsal olarak yukarı doğru yavaş yavaş yükselerek en sonunda Öz ile -en azından kısmen- birleşmek.

Yukarıda söz ettiğimiz, kişinin kendi farkındalığı ile isteyerek ve bilinçli olarak zihnini, bilincini üst âlemlerden sürekli olarak gelmekte olan ruhsal yardıma ya da ışığa (ya da adına ne derse-niz deyin) açması ve sonuçta ışığın kaynağına yaklaşması ya da

çok nadiren de olsa onunla birleşmesi durumuna çeşitli ezoterik öğretilerde çeşitli adlar verilir. Bunlar arasında *devekut* (kaba), *nirvana* (budizm) vs. sayılabilir. Gerçekte bu eylem sonucu yaşanan deneyim sözcüklerle tanımlanması olanaksız bir deneyimdir. Öylesine güçlüdür ki yaşam boyu kişinin yaşadığı tüm fiziksel ve ruhsal deneyimler onunla karşılaştırıldığında son derece zayıf, sonlu ve düşük derecededir.

Kişisel bilincimizin yine bizim tarafımızdan keşfedilmesi yani bir “Ben” sahibi olduğumuzun ruhsal olarak deneyimlenmesi eylemi, bizim bilincimizi bu gezegende yaşayan tüm diğer canlıların bilincinden ayırır. Ancak bahsettiğimiz bu deneyim, yani kişisel Ben’imize ulaşma çabası sırasında bu kişisel benlik, saf kişisel bilinç olarak değil ama genellikle düşündüğümüz, hissettiğimiz, duyumsadığımız tüm diğer şeyler tarafından perdelenmiş ve onlarla karışmış bir biçimde algılanır. Bu olumsuz faktörler ise onunla aramızda bir engel, bir perde oluştururlar ve ona ulaşmamızı engellerler. Aslına bakarsak bunların tamamı kendi yarattığımız içsel engellerdir. Hiç bir dış kuvvet bu olaya doğrudan müdahalede bulunmaz. Çevre koşulları, yaşadığımız olaylar vs gibi dış kuvvetler sadece bizim içsel durumumuzu etkilerler. Bu nedenle kişisel bilincimizi, yaşamımızın apaçık ve deneysel bir gerçeği yapmanın tek yolu, bu diğer faktörleri ayıklayabilmektir. Yaşadığımız tüm yaşamlarımızın nedeni de budur zaten: “Kendi öz benliğimize ulaşabilmek.” Zihinsel ya da bilinçli olarak farkına varamasak da bilinçaltımız (buna da biraz sonra değineceğiz) bizi hep buna zorlar. Bir düşünün! Hepimiz bazen uyurken rüya görürükken, gündüz vizyonlarımızda ya da zaman zaman içimizde kısa süreli olarak duyduğumuz bazı içten gelen hislerle bir şeylere ulaşmak, bir yerlere varmak zorundaymışız da bunu yapmıyormuşuz gibi hissetmez miyiz kendimizi? Hayatında bu tür deneyimleri yaşamayan kimse yoktur. Çünkü bilinçaltımız bizi sürekli olarak buna zorlar. O sürekli olarak içimize fısıldar: “Başka bir yer daha var!” ya da “Sen bu değilsin, başka bir şey-

sin. Ara onu, bul hadi!" Ama biz bilinçli ya da bilinçsiz olarak hep kulaklarımızı bu sese kaparız ve genellikle içinde yaşadığımız mevcut fiziksel âlemin gerçekleri, zevkleri ya da acıları ile uğraşırız. İşte yaşam yolculuğumuz/yolculuklarımız da bundan ibarettir aslında. Ve biz aradaki engelleri kaldırabildiğimiz ölçüde o berrak, tüm olumsuz duygulardan uzak ve Yaratıcı'nın Sınırsız Işığı'nın sürekli olarak yıkayarak saflaştırdığı o yere yaklaşabilir ve belki de (aslında eninde sonunda) ulaşabiliriz.

6.4. IV.Seviye: Üst Astral Plan

Ağaçtan aşağıya doğru inmeye devam edip Yaratılış'ın gidecek biraz daha somutlaşan ve üst seviyelere oranla biraz daha nispeten fiziksel bir şekil almaya başlayan mekânlarına ve aynı zamanda da insan ruhunun algılama sınırlarına doğru indiğimizde karşımıza çıkan bu bir sonraki seviye, grup bilincinin ya da bir başka deyişle kollektif bilincin astral maddesinin oluşturduğu âlem ya da mekândır (Bkz. Hayat Ağacı ve insan ruhu ile bağlantısı). Üst seviyelere oranla bilincimizin algılama sınırlarına daha fazla girdiği için de hem o bizim bilincimizi etkiler hem de bizim bilincimiz onu. Bu seviyede Yaratılış'ın bireysel benliklerinin (ya da bireysel ruhların) duygularını ve düşüncelerini oluşturan iki tezahür yer alır. Dolayısıyla burası Yaratılış'ta duygularımızın ve düşüncelerimizin mekânıdır. Söz konusu iki tezahürden duygulara karşılık geleni "Zafer" ya da "Sonsuzluk" ad ve kavramlarıyla, düşüncelere karşılık geleni ise "Görkem" adı ve kavramıyla sembolize edilir ve bu iki tezahür birlikte ağaçta üst astral planı oluştururlar. Şimdi bu seviyeyi oluşturan tezahürleri ayrıntılı biçimde inceleyelim.

6.4.1. VII.Tezahür: Duyguların Merkezi.

Zafer ya da Sonsuzluk

Bu mekân ya da tezahür Yaratılış'ın "duyguları" içeren planına karşılık gelir. Yalnız burada bir kavram kargaşası yaşamamak

için şunu ifade edelim ki, duygu dediğimiz zaman (ing. feeling) kastettiğimiz şey coşkular (ing. emotion) değildir. Onları birbirinden ayırmak oldukça zor olsa da bu iki kavram birbirlerinden farklıdırlar ve onları farklı düşünmek gerekir. Ancak bu durum teorik olarak mümkün gözükse de pratikte bu pek mümkün olmaz. Gene de bir ayırım yapmaya çalışalım.

Duygular içten gelir ve pozitif ve negatif enerjiler içerirler. Bunlara örnek olarak sevgi ve nefreti, neşe ve üzüntüyü verebiliriz. Coşkulu duygular ise her zaman tepkiseldir. Yani sizin dışınızda oluşan şeylere yine sizin içsel tepkinizin bir sonucu olarak doğarlar. Ezoterik anlayış duyguları, Yaratılış'ta Zafer ya da Sonsuzluk seviyesinin nispeten üst bölümlerine coşkuları ise onlara oranla daha alt seviyelerine yerleştirir. Ancak elbetteki bu, coşkular daha düşük, duygular ise daha yüksek seviyeli, anlamına gelmez. Coşkular duygulardan farklıdırlar ancak mizacımızın eşit biçimde değerli bir başka kısmını oluştururlar.

Duygu ve Düşünce tezahürleri Hayat Ağacı ya da Yaratılış'ta birbirinden farklı iki ayrı kutup oluştururlar. Tıpkı ruhun arketiplerinin (Sertlik-Merhamet) seviyesindeki gibi bu iki tezahür de birbirine tamamen zıt ancak eşit güçtedirler. Günlük yaşantımızda yer alan ve ruhsal gelişimimize yönelik olan tüm durumlar bu iki tezahür arasındaki karşılıklı etkileşmenin terimleriyle ifade edilebilirler. Bir başka deyişle ruhsal yaşantımızı ya da daha önemlisi ruhsal gelişmemizi kontrol eden her şey yani düşüncelerimiz, konuşmalarımız, davranışlarımız, başka insanlarla ve toplum ile olan ilişkilerimiz vs bu iki birbirine karşıt kutup tarafından etkilenir ve kontrol edilir.

Şimdi siz de durup bir düşünün ve duygularınız ve düşünceleriniz ile ilgili olarak yaşamınızdaki kendi deneyimlerinizi gözünüzün önüne getirin! Siz bunlardan hangisine daha fazla bağlısınız? Duygularınız mı? Yoksa düşüncelerinize mi? Şunu bilin ki ruhsal gelişme “dahil olma” ya da “katılma” ile gelir. Mesela kendinizi duygulardan ziyade aklınız ile hareket eden biri ola-

rak düşünün. Bu durumda dengeyi sağlamak için akli gücünüzü bastırmaya çalışmak yerine eşitliği buluncaya kadar duygularınızı arttırmaya çalışın. Yaratacağınız değişikliğe etrafınızdakiler (hatta siz de) inanamayacak. Tabii ki duygularıyla daha fazla hareket eden biri için de tersi geçerlidir. Ama bunun öyle kolay bir şey olduğunu da sanmayın. Dünyadaki en zor şeylerden biri –hatta belki de en zoru- bir insanın kişiliğini düzeltmesidir (Ezoterizm. *tikkun*)

6.4.2. VIII.Tezahür: Düşüncenin Merkezi. Görkem

Duygu planı ile birlikte Yaratılış'ın üst astral seviyesini oluşturan diğer mekân olan bu seviye insan ruhunda ise akıl ya da zekâ boyutunu oluşturur ve ezoterik anlayışta bu seviye “zeka”, “entellektuel akıl” ve “somut akıl” kavramlarıyla ifade edilir. “Aydınlanmış” ya da “tanrısal Işıkla dolmuş” aklın görkemini ifade eden bu tezahür ağaçta, daha önce bahsettiğimiz üst seviyelerle (Transpersonal Seviye) ilişkilendirilen soyut akıldan ziyade somut aklın seviyesidir. Ancak bu somut zekayı ışıkla dolduran ya da yukarıda dediğimiz gibi aydınlatan da yine soyut aklın ışığıdır. Soyut akıl dediğimiz zaman daha önceki seviyeleri anlatırken de açıkladığımız gibi Evrensel Bilinci kastediyoruz demektir.

Düşünce seviyesi ezoterik öğretilerde “iletişim” kavramı ile de ilişkilendirilir. İletişim ise bilgiyi açığa çıkarmak, değiş tokuş etmek ya da bilgiye bağlanmak biçiminde tanımlanabilir. İletişime, hep vurguladığımız Aşağısı-Yukarısı yaklaşımı açısından bakacak olursak o, yukarı seviyede yani soyut anlamda, ruhsal bilgiyi elde etmek ya da ona ulaşmak için ruhsal âlemlerle ve o âlemleri dolduran varlıklarla yapılan bir bağlantıyken daha somut seviyede değerlendirdiğimizde ise fiziksel âlemin bilgisine ulaşmak ve onu kullanarak ruhsal anlamda gelişmek üzere başka kişilerle yaptığımız bağlantı ya da ilişki olarak anlaşılmalıdır. Görkem seviyesi iletişimin hem içsel (ruh) hem de dışsal (mad-

de, çevre) yanıyla ilişkilidir. İçsel yan kendi bütünsel benliğini-
zin değişik kısımları arasındaki, örneğin çeşitli duygularımızın
birbiriyle ya da duygularımızın düşüncelerimizle vs. olan iletişimi-
miyken dışsal yan ise benliğimizin diğer benliklerle yani çevre-
mizdeki insanlarla olan iletişimi olarak tanımlanabilir.

Yine bir başka işlev olarak Görkem (Düşünce) boyutu ruhta,
kişinin yaşam amacını gerçekleştirmeye giden yolda kendi iç
dünyasından doğan bir kararlılık ve azimle sürekli olarak ilerle-
mesini sağlayan güçle ilişkilendirilir.

Düşünen, entellektüel akıl günümüzde genellikle fiziksel be-
yin ile ilişkilendirilir. Ancak gerçek hiç bir zaman bu kadar basit
ve tek yönlü değildir. Düşünce planı Yaratılış içerisinde Duygu
planıyla sürekli bir etkileşim halindedir. Aralarındaki bu kutup-
laşmanın fiziksel bedenimizdeki merkezi ise Güneş Sinir Ağı
(İng. Solar Plexus) olarak adlandırılan ve midemizin hemen üze-
rinde, giriş kısmında, sinirlerin bulunduğu yerdir ve ruhsal ola-
rak orada deneyimlenir. Güneş Sinir Ağında ya da midemizin
üst kısmında ağrı, enerji ya da diğer etkileri hissettiğimiz zaman
onları genellikle ya duygularımızın ya da coşkularımızın bir so-
nucu olarak değerlendiririz. Örneğin korktuğumuzda midemiz-
de duyduğumuz ya da çok üzüldüğümüzde karnımızdan gelen
hıçkırarak ağlama gibi tüm deneyimler, hep duygularımız ile dü-
şüncelerimizin birbirleriyle etkileşimi sonucu ortaya çıkmakta-
dır.

Duygu - Düşünce ilişkisi hem fiziksel ve ruhsal yaşantımızı,
hem de buna paralel olarak ruhsal gelişmemizi, çok önemli
oranda etkileyen bir ilişkidir. Ruhsal gelişim seviyelerinin bir
gereği olarak, bazı insanlar duygusal bazıları ise akılsal ağırlıklı
düşünür, davranır ve yaşarlar. Kararlarında, ilişkilerinde genel-
likle bir tarafları daha ağır basar. Ancak artık yukarıda anlattık-
larımızdan biliyoruz ki bu iki karşıt ama aynı oranda da birbiri-
ne eşit iki güç arasında bir denge bulmak hem günlük yaşantımı-
zın hem de ruhsal gelişmemizin gereğidir. Yalnızca akla dayalı

ya da yalnızca duygulara dayalı yaşamak hayatımıza iniş çıkışlar getirir. Peki bu dengeyi nasıl kuracağız? İşte bu sorunun yanıtı tüm ezoterik anlayışın temelini oluşturan ve günümüzde çoğumuzun bir şekilde duyduğu ancak anlamını derinlemesine incelemeye pek de gerek duymadığı şu deyişle verilir: “Kendini bil!”

Bu aşamada bu deyiş şu anlama gelir: “Kendini dinle ve tanımaya çalış! Kendi değer yargılarına göre sen nasıl bir insansın? Karşılaştığın değişik durumlarda nasıl düşünüyor, nasıl hissediyor, nasıl davranıyor, nasıl tepkiler veriyor, ne tür kararlar alıyorsun? Sonra kendini sorgula! Bu düşünce, duygu ve davranışların sence doğru mu? Bunlar başkalarını nasıl etkiliyor?”

Eğer akıp giden yaşantının bir anında –tıpkı bir kasetçaların duraklat tuşuna basar gibi– bir an durup kendini ve eylemlerini sorgularsan ve üzerinde düşünürsen kişiliğinin daha önce hiç tanımadığın daha doğrusu farkında olmadığın yönlerini keşfedecek, eylemlerinden ise bazılarının hatta tamamının sana çok daha farklı göründüğünü göreceksin. İşte bu aşamada, duygularını bazen çok fazla öne çıkardığını ya da tam tersine aklını daha fazla kullandığını fark edeceksin. Bazen tersini yapmak, birini diğerrinin yerine koymak daha iyi olurdu değil mi?” Sanırım demek istediğimi anladınız. İşte denge budur.

Şimdi hem mekân hem de ruhsal anlamda ağacın yani Yaratılış’ın alt seviyelerine doğru olan yolculuğumuza devam edelim.

6.5. V.Seviye: Alt Astral Plan

Ruhsal Yaratılış’ın içerisinde duyguların ve düşüncelerin oluşturduğu Üst Astral seviyenin hemen altında bulunan bu sonraki seviye mekân olarak Alt Astral Âlem adıyla bilinir (Bkz. Hayat Ağacı ve insan ruhu ile bağlantısı). Bu âlemin yapısını oluşturan astral madde ise üzerinde yer alan âleme oranla biraz

daha somut (elbette içinde bulunduğumuz fiziksel âleme oranla hala oldukça soyut), akışkan ve sonsuz derecede elastiktir ve her türlü şekli alabilen bir yapı gösterir.

İnsan ruhu açısından baktığımızda ise Yaratılış'ta ruhun bu seviyesi ruhsal gelişmemizde çok önemli bir işlev gören bilinçaltımızın mekânıdır. Yine burası zihnimizin fantazilerini ve özellikle de rüyalarını “şekillendirdiği” (ama oluşturduğu değil) yerdir. Aslında rüyalarımız tam olarak bu seviyede oluşmazlar. Bir rüya bu seviyeden daha alt ya da daha üst herhangi bir seviyede yer alan herhangi bir plandan kaynaklanabilir. Ancak rüyayı zihnimizde algılamamızı sağlayan madde işte bu Alt Astral mekânı varlığı ile dolduran Astral Işık'tır ve bir rüya hangi seviyede oluşursa oluşsun bu seviyede şekillenir ve bilincimizin algılama sınırlarına girer. Yaratılış sürecinde Üst Astral seviyeyi oluşturan tezahür ise ezoterik öğretilerde “Temel” (İng. Foundation) adı ile adlandırılır. Şimdi bu oluşuma biraz daha yakından bakalım:

6.5.1. IX.Tezahür: Geçmişin Gücü. Temel.

Önce bir özet yapalım ve başlangıçtan itibaren bu aşamaya gelene kadar tüm anlatıklarımızı kısaca toparlayalım:

Sınırsız derecede soyut, bütünüyle idrakimizin ve tüm Varoluş'un ötesinde olan Yaratıcı'nın, en üst seviyeden başlayarak aşağıya doğru ve kademe kademe tezahür ederek önce Sınırsız Işığı ve yine onun da bir kademe daha tezahür etmek suretiyle Yaratılış'ı oluşturduğunu ve sonra her seviyede biraz daha somutlaşarak yavaş yavaş idrakimizin (bilincimizin) sınırlarına girmeye başladığını belirttik. Son olarak da, aşağıya doğru tezahür etmeye devam ettikçe ruhsal ve fiziksel âlemleri ve bu âlemlerde bulunan varlıkları, mekânları, zamanı yani bildiğimiz ve bilmediğimiz, algılayabildiğimiz ve algılayamadığımız tüm şeyleri oluşturduğunu ortaya koyduk. Sanırım buraya kadar resmi zihnimizde biraz da olsa canlandırabiliyoruz değil mi? Şimdi geldiğimiz noktadan devam edelim:

Bir sonraki mekân olan Alt Astral planı oluşturan bu seviye Yaratılış'ta, fiziksel âlemin üzerine oturduğu soyut temel seviye, mekân ya da âlem olarak değerlendirilir ve tüm Hayat Ağacı boyunca yukarıdan aşağıya doğru akan ruhsal enerjinin bir başka deyişle tanrısal Işığın toplandığı bir rezervuar olarak ifade edilir. Bu seviyeyi dolduran astral ışık her yere nüfuz eden ve her yerde var olan sonsuz derecede elastik bir maddedir. Fiziksel dünyanın üzerine bina edildiği, son derece ince, içinde bulunduğu-muz somut fiziksel âleme oranla son derece soyut, elektriksel ve manyetik bir yapıdır.

Bu seviye Yaratılış'ta ayrıca bilinçaltı, yaşam enerjisi ve sek-süel enerji kavramları ile de ilişkilendirilir. O temeldir ve ölüm-süz olan ruh'un ya da bilincin, geçmiş fiziksel yaşamları boyunca topladığı ve beraberinde mevcut olarak sonraki fiziksel yaşa-mına taşıdığı her türlü tecrübeyi ve bilgiyi sarmalar. Ayrıca o, kendimizi ve kendi âlemimizi yarattığımız, Yaratılış'ın üst sevi-yelerine ait olan potansiyel enerjiyi ya da bir başka deyişle ge-lecek enerjisini alt seviyeye aktaran mükemmel bir taşıyıcıdır. Burada bahsettiğimiz söz konusu enerji ise hepimizin çok iyi bil-diği "bilinçaltı" terimi ile adlandırılır.

Kendisi de yaratılmış bir varlık olan zaman açısından incele-diğimizde Yaratılış'ın en üst seviyesinden (1.Seviye) başlayarak Kişisel Benlik seviyesine (3.Seviye) kadar olan seviyeler "Gele-ceği" yani içimizdeki potansiyeli, ondan bir alttaki seviye olan Üst Astral Seviye de "Şimdi'yi" temsil eder. Her zaman Şim-di'nin içinde var olan ve onunla birlikte taşınan "Geçmiş" ise Tem-el tezahürünün yer aldığı bu seviye tarafından temsil edilir. Bu açıdan baktığımızda da Geçmiş'in Şimdi'yi doğrudan etkile-diğini söyleyebiliriz. Dolayısıyla burada kastedilen şudur ki, herhangi bir anda kim olduğumuzun yanıtı o zamana kadar bize ne olduğu ve yine o zamana kadar ne öğrendiğimize ait süreçler ile belirlenir. İşte bu nedenle her ne kadar çoğu insan farklı dü-şünürse de geçmiş çok önemlidir. Serbestçe kullanmak üzere

edindiğimiz, geçmişe ait enerjiler yoğrularak şimdi olduğumuz tüm varlığımızın bir parçası haline gelirler. Ancak biz genellikle, yaşadığımız acıları, üzüntüleri, gözyaşı ve duygusal felaketler gibi deneyimlerimizi bir parçamız olarak kabul etmeyiz. Onun yerine bu enerjileri ya tamamen yok sayarız ya da bastırırız. İşte bu biçimde bastırılan bu enerjiler bizi (bilinçaltımızda) kontrol eder ve bulunduğumuz yerde tutarlar. Çünkü biz her ne kadar onları yok saysak da Varoluş'ta hiçbir şey yok olmaz. Farklı seviyelerde de olsa varlığını sürdürür.

Tüm diğer temel yaşamsal itkilerimizle birlikte bilinçaltı dediğimiz bu enerji de, Alt Astral seviyenin ana maddesini oluşturur. Eğer tüm enerjilerimiz uyum içinde çalışıyorsa o zaman bu seviye diğer üst seviyelere ait enerjilerin içimizde açığa çıkabilmeleri açısından onlara tamamen olumlu bir temel oluşturur. Ancak bastırdığımız ya da yok saydığımız kısım ise – ki bu şöyle ya da böyle hepimizin içinde vardır – ruhumuzda ya da bilinçimizde kurmaya çalıştığımız dengeyi bozucu yönde rol oynar.

Fiziksel yaşamında kişinin var olan ihtiyaçlarını iki ayrı bölümde toplamak mümkündür: Fiziksel ihtiyaçlar ve varlıksal ya da ruhsal ihtiyaçlar. Yiyecek, barınma vs gibi fiziksel ihtiyaçlarımız kısmen ya da tamamen giderildikleri zaman bunların hemen arkasından varlığımıza yönelik ihtiyaçlar doyurulmaya başlanır. Bunlar ise sevgi, gerçek, güzellik, bilgi vs olarak adlandırılırlar. İşte Alt Astral seviye ya da bilinçaltı, bizi önce fiziksel ihtiyaçlarımızı karşılamaya yönlendirir ve daha sonra bize varlıksal ve ruhsal ihtiyaçlarımızı açığa çıkarma yetisi sağlar.

Aslında yukarıda bahsettiğimiz bu bastırma/yok sayma eğilimleri, doğrudan kötü ya da olumsuz olarak değerlendirilecek şeyler değildirler. Tam tersine, bir sürücü güç olarak bu dengesiz enerjiler, yaşamlarımızda sürekli olarak üzerinde uğraşmak zorunda olduğumuz ve onların sayesinde bilgimizi, idrakimizi ve bilgeliğimizi arttırdığımız enerjilerdir. Yani bir başka biçimde söylersek bize ne kadar acı, üzücü vs. gelse de ruh yalnızca bu

tür tecrübeler sonucu gelişimini sağlamakta ve sürdürebilmektedir. Başlangıçta çoğu kişiye ters gelse de ruhun gelişmemiş daha doğrusu gelişmeye muhtaç yanlarını harekete geçiren şey yalnızca ve yalnızca bu tür olumsuz deneyimlerdir. Yaratılış'ta her şeyin bir nedeni olduğunu nedensiz hiçbir şeyin var olmadığını daha önce açıklamıştık. Çoğu insan tarafından, "Bu nasıl bir adalettir ki benim başıma hep kötü şeyler gelirken ya da benim yaşıntım bu kadar kötüyken başkalarının ki böyle olmuyor?" tarzı yorumlar sıkça yapılır. Mantıksal olarak bakıldığında da sanki gerçekten de bir adaletsizlik varmış gibidir. Ancak ilahi gerçek şudur ki her kişi ruhsal açıdan gelişmesi için kendisine gereken tecrübeleri mutlaka yaşar. Geçmiş'te yaşadığı, Şimdi yaşamakta olduğu ya da Gelecek'te yaşayacağı bu tecrübelerin derecesi ve türü ise onun geçmiş yaşamları boyunca edindiği ruhsal gelişmeye paraleldir. Ve yine çok önemli bir başka nokta, kişinin yaşadığı veya yaşayacağı bu acı/tatlı tecrübelerin kendisini doğrudan etkilediğidir. Yaratılış canlı bir organizmadır ve kendisine yapılan her türlü etkiye mutlaka bir tepki verir. Buna ek olarak başkalarının duygu, düşünce ve davranışları da bizim yaşayacağımız tecrübeleri etkiler. Benzer biçimde biz de başkalarını etkileriz. İşte böylece kolaylıkla; "Tüm Varoluş sınırsız ve inanılmaz mükemmellikte tasarlanmış, mükemmel bir denge durumunda bulunan ve bunu sürekli olarak koruyan, aklımızın alamayacağı kadar karmaşık bir canlı yapıdır," diyebiliriz.

Yaratılış'ta hiçbir şey tamamen iyi ya da tamamen kötü değildir. Her pozitifin içinde biraz negatif ve her negatifin içinde biraz pozitif etki vardır ve bu da enerjiiyi serbest bırakmanın ve dengeyi yaratmanın tek yoludur.

Biraz önce, "Alt Astral seviye ezoterik anlayışta ayrıca seksüel enerji ile de ilişkilendirilir" demiştik. Seks yaşamımızda hem dengeleyici hem de dengeyi bozucu bir faktördür. Seksüel enerjinin iyiye (pozitif) ya da kötüye (negatif) yönelik gücü tüm ezoterik öğretilerce bilinen ve vurgulanan bir faktördür. Bu vurgu-

lar yüzünden bazı ezoterik öğretiler (Tao, Kabala vs.) çoğu görüşlerce sapkın olarak adlandırılırsalar da seks, potansiyel ya da geleceğe yönelik enerjileri açığa çıkaran başlıca fiziksel etkenlerden biridir. Bu konuyu en ayrıntılı biçimde insan ruhuyla ilişkilendiren kişi ise kendi çağına ve hatta halen çağımız psikolojisine damgasını vuran Sigmund Freud'dur. Kabala ile doğrudan ilgilenen bir kişi olarak Freud, psikanaliz ile ilgili teorisinde bilinçaltı ve cinsel arzular kavramlarını çok belirgin bir biçimde işlemiştir. Bu teorisini oluştururken de hiç şüphe yok ki bu seviyeye ait bilgilerden yararlanmıştır. Tabii biz spekülasyon yapmamak için bu konuya fazla girmeyeceğiz.

“Geçmiş, Şimdi'nin kararlılığını, onun olduğu gibi durmasını sağlar” demiştik. Gelecek ise potansiyel değişimdir. Alt Astral seviye ya da bilinçaltımız kişiliğimizi sağlar ve katı bir karakter yaratılmasını sağlar. Bu noktada bizim yapmamız gereken şey ise kişiliğimizi serbest bırakmak ve içinde, insan ruhunun biraz sonra inceleyeceğimiz farklı seviyeleri olan üst ruh (İng. spirit) ve alt ruhun (İng. soul) açığa çıkabileceği özgür karakterler haline gelebilmektir.

Sonuç olarak Alt Astral plan ya da bilinçaltı, düşünce ve duyguların, geçmiş ile geleceğin arasında bir dayanak noktası olarak tanımlanabilir. Ezoterik öğretiler bu seviyeyi Ay ile sembolize ederler. Ay'ın kendi ışığı yoktur. Ancak o, gece boyunca Güneş ile Dünya arasında bir yansıtıcı olarak görev yapar. Her ne kadar Ay'dan farklı olarak kendi ışığına sahipse de Temel seviyesi de aynı Ay gibi üzerindeki Kişisel Benlik seviyesinin ışığını bir altında bulunan seviyeye aktarır.

Bildiğiniz gibi Ay bize yalnızca bir yüzünü gösterir. Ama o'nun sürekli karanlıkta kalan ve hiç görmediğimiz bir başka yüzü daha vardır. İşte bilinçaltı (ve de Temel seviyesi) da böyledir. Gördüğümüz tarafı (ışığı ileten taraf) onun seksüel enerji işlevini yerine getiren tarafıdır. Sürekli karanlık olan tarafı ise onun “alt bilinçaltı” dediğimiz yanını ortaya koyar. İşte bu, bize

duygularla coşkular arasındaki farkı anlama olanağını verir. Her ne kadar çoğu zaman bunlar birbiriyle karıştırılarak kullanılırsa da coşkular tepkisel ve duygular ise tesir edici yani etkiseldir.

Şimdi bu seviyeyi oluşturan ve dolduran astral madde ya da diğer adı ile Astral Işık hakkında biraz daha fazla bilgi vermemin yerinde olacağını düşünüyorum. Çünkü bu madde fiziksel bedenimiz ve zihnimiz ile üst âlemler arasındaki bağlantıyı sağlayan köprüdür ve bu bakımdan ruhsal yapı ve onun gelişimi açısından üzerinde önemle durmamız gereken bir olgudur.

6.5.2. Astral Işık

Alt Astral âlemi ve ruhumuzun bilinçaltı seviyesini tümüyle dolduran, ya da daha doğru bir deyişle söylersek, onu “oluşturan” Astral Işık değişik öğretilerde pek çok farklı isimle anılır. Bunlara örnek olarak akaşa³³, elan vital³⁴, orgon enerjisi³⁵ vs. verebiliriz.

Bu astral madde –her ne kadar bilim bunu resmen kabul etmese de- kabaca fiziksel maddenin enerji çifti olarak da tanımlanabilir. Daha önce de belirttiğimiz gibi o, rüyalarımızı şekillendiren malzemedir. Aslında rüyalar daha önce de belirttiğimiz gibi Yaratılışın herhangi bir seviyesinde tek başına ya da bir kombinasyon biçiminde oluşabilirler. Ama rüyalarımızda gördüğümüz bütün o imajları oluşturan madde Alt Astral planın enerjisi olan Astral Işıktır. O, görsel olarak ya da diğer duyularımızı kullanarak hayal ettiğimiz her şeye ışık ve yaşam veren maddedir.

Astral plana eş değer olan bu ışık ya da madde (tabii madde

33 Sanskritçe “ether”. Hinduizmde evreni oluşturan beşinci elementtir. Hintçe “gök-yüzü” anlamına.

34 İlk olarak Fransız filozof Henry Bergson’un “Yaratıcı Evrim” (1907) adlı eserinde sözü edilmiştir. “Yaşam Gücü” anlamına gelir.

35 Psiko-analist Wilhelm Reich tarafından ortaya konulan bir terim. “Evrensel Yaşam Enerjisi” anlamına gelir.

deyince fiziksel âlemimize ait bir maddesel oluşum ile karıştır-mıyoruz) ayrıca Astral Projeksiyon ya da Astral Seyahat olarak adlandırılan sürecin de gerçekleştiği âlemdir. Günümüzde adını sıkça duyduğumuz ve bilinçli ya da bilinçsiz olarak mutlaka her insanın karşılaştığı astral projeksiyon tanım olarak, “kişinin iradesinin ve imajinasyonunun (düşünce gücünün) bir kombinasyonu sayesinde gerekli ve uygun imgelerin yaratılması yöntemi” olarak ifade edilebilir. Yani “kişinin bazen bilinçli bir farkındalık bazen de bilinçsiz, kendiliğinden ve bir takım koşulların bir araya gelmesi sonucu bilincini, içinde yaşadığı fiziksel âlemden bu âlemin üstünde bulunan üst ruhsal âlemlere taşıyabilmesi ve o âlemleri deneyimleyebilmesi” olarak tanımlanabilir. İşte bu süreç Astral Işık aracılığı sayesinde gerçekleşir. Her ne kadar üst âlemleri hissetme kalitesi kişilerin ruhsal gelişimlerine bağlı olarak farklılık gösterirse de istemimiz dışı başımıza gelen görsel imajinasyon imgeleri (gündüz-rüyaları, gece-rüyaları vs) de astral seyahatin imgeleri ile aynıdır.

Burada konumuza bir pencere açarak konuyla ilgilenen kişilere bir mesaj oluşturması açısından oldukça önemli bir noktaya dikkat çekelim. Astral Projeksiyon çoğu yazılarda ya da konu hakkında iyi kötü bilgi sahibi kişilerce, fiziksel bedenle ruhsal beden ile arasındaki bağlantı olan etherik dublenin (astral bedenin) ya da enerji çiftinin, kişinin fiziksel bedenini terketmesi biçiminde tanımlanır ya da bilinirse de (genelde başın üzerinden ve bir gümüş ya da altın iplik eşliğinde), söz konusu bu tanım, aslında etherik çiftin ya da dublenin astral projeksiyon sırasında bedenden ayrılmasıdır ve Astral Seyahat değildir. Her ne kadar konumuza doğrudan dahil olmasa da belirtmeliyiz ki bilinçsiz bir biçimde yapılan ve etherik dublenin ya da çiftin bu, bedenden ayrılması çabası oldukça tehlikeli bir tecrübedir. Bu nedenle konuyu iyi bilmeyen kişilerce kesinlikle uygulanmaması gerekir. Konunun ciddiyetini ortaya koyması açısından ezoterizmde en bilinen örnek olmak üzere astral

projeksiyonun en üst seviyede uygulandığı bir tecrübeyi yine Kabala'dan verelim.

Söz konusu bu tecrübe hem Talmud³⁶ ve hem de Zohar'da ayrıntılı biçimde anlatılır. Çok az kişinin becerebileceği, muazzam yoğunlukta bir meditasyon ve kabalistik tefekkür ile ve Yaratıcı'nın kabalistik Adlarını kullanarak (bir başka deyişle astral yolculuk ile) Pardes'e (Cennet) yani ruhsal gerçekliğimizin doruk noktası olan o mistik "bahçeye" ulaşmayı başarabilen dört bilgenin hikayesidir bu. Bakın bu deneyim sırasında ve sonrasında olanlara:

Bilgelerin adları *Ben Azzai*, *Ben Zoma*, *Acher* (asıl adı *Elisha Ben Avuya*). Söz konusu ruhsal seviyeye ulaştıktan sonra başına gelenlerden dolayı *acher*-“diğeri” olarak anılır) ve Rabbi *Akiba*'dır. Bu astral yolculuğun sonu ise biri dışında diğer üçü için tam bir ruhsal ve fiziksel yıkım olmuştur. Bu dört bilgeden en büyüğü olan Rabbi *Akiba* yolculuk için ruhsal açıdan en hazır olanlarıdır ve kendisini fiziksel âleme sağlam bir biçimde top-raklaması sayesinde ruhu başarılı bir biçimde bedenine geri dönebilmiştir. Diğer üçünün başına gelenler ile ilgili kısa bi alıntı ise Talmud ve Zohar'dan şöyle aktarılabilir:

“..*Bilgelerden Ben Zoma Tanrısal Varlığa baktı ve aklını yitirdi (Mezmurlar 25:16)...“Diğeri” ise bahçede birbirinden ayrı iki T-nrı gördüğünü sandı ve dinden çıkarak bir kafir oldu. Diğer bilge Ben Azzai'nin ruhu ise gördüğü o muhteşem manzara karşısında geri dönmek istemedi ve Işığın cazibesi karşısında bedenini üzerinden atarak orada kaldı (yani Tanrısal Varlığı gördü ve öldü) (Mezmurlar 116:15)...”*

36 Sözlü Torah'ın büyük kısmından alıntı olan ve legal ama daha ziyade vaaza yönelik ve hatta açıkça mistik materyal içeren yazıt. Mishnah ve Gemara bölümlerinden müteşekkildir. Talmud'un iki versiyonu vardır: 5. yy'a ait olduğu kabul edilen ancak daha eski dökümanları da içeren Babil Talmudu ve daha eski olan Filistin ve Yeruslayim (Kudüs) Talmudu.

Elbetteki bu seviyede bir astral projeksiyon gerçekleştirmek ancak çok yüksek bir ruhsal gelişmişlik durumu gerektirir ve kaç kişinin harcıdır bilinmez. Ancak yine de ruhsal âlemin güzelliği kadar tehlikeleri de söz konusudur. Bu konuyu burada derinlemesine incelemeyeceğiz. Ancak vurgulamak istediğimiz şey bu tür bir deneyimi gerçekleştirmeden önce kişinin kendisini ruhsal ve fiziksel olarak çok iyi hazırlaması ve gereksiz macera aramaması gerektiğidir.

Astral Projeksiyon ya da Astral Seyahat dediğimiz işlemde aslında bedenden ayrılan hiç bir şey yoktur. Tam aksine bu olay kişinin zaten içinde bulunduğu, ancak bunun bilincinde olmadığı üst seviyelere doğru zihnini yönlendirmesidir. Genellikle bilinçli olarak meditasyon vs. ile, ama bazen de gereken ortamın kişi açısından bilinç dışı olarak kendiliğinden oluşmasıyla bilinçsiz olarak gerçekleşen bu yöntemde kişi zihnini yukarıdan gelen enerjilere açarak “bilincinin zaman ve mekânda yolculuk etmesini” sağlayabilir. Bu söylediğimiz şey bir an çok garip mi geldi? Değildir. Çünkü daha önce de söylediğimiz gibi Her Şey Birdir ve burada gerçekleşen şey ise aslında fiziksel ya da ruhsal bir yolculuk değil, ama tam anlamıyla bir projeksiyondur. Yani bilincin zaten içinde bulunduğu, ama içinde olduğunu fark etmediği zamanları ve mekânları algılamaya başlamasıdır. Tabii ki bu algılamamanın seviyesi ve şiddeti doğrudan kişinin ruhsal gelişim derecesi ile bağlantılıdır. Her insanın üst âlemleri, ancak kendi ruhsal gelişmişlik seviyesi derecesinde algılayabileceği gerçeğinin en güzel örneği ise Hz. İbrahim ile ilgili olarak Eski Ahit’te verilen ayettir (Genesis. *Bereshith* 15:5) bence. Şöyle der: “*Ve T-nrı (IHHV) İbrahim’i yukarıya, Yaratılış’ın üzerine yükseltti...Ve İbrahim orada yıldızları, gezegenleri ve var olan tüm evreni bir baştan bir başa gördü...*” Bu ayeti biraz önce verdiğimiz bilgiler ışığında değerlendiresek sanırım ne demek istediğimiz kolayca anlaşılır hale gelir.

Astral Âlem ve onunla bağlantılı kavramlara böyle kısaca yer

verdikten sonra artık yolculuğumuzun son aşamalarına yani Yaratılış'ın bizim de içinde bulunduğumuz mekânlarına yaklaştığımız gezimize devam edelim.

6.6. VI.Seviye: Etherik ve Fiziksel Beden

Yaratılış'ın onuncu ve son aşaması olan bu mekân (Bkz. Hayat Ağacı ve insan ruhu ile bağlantısı) aynı zamanda (ruhsal açıdan) hem fiziksel bedenlerimizi hem de onunla ruhsal bedenimiz arasındaki bağlantı olan ve fiziksel bedenimizin dış gerçekliğinin “arkasında” var olan etherik bedeni simgeler. mekân olarak fiziksel evrenimiz, ruhsal olarak ise fiziksel bedenimiz, bu âlemin en alt seviyesinde bulunurlar. Bu bağlamda baktığımızda da, “Etherik bedenimiz fiziksel bedene can veren olgu ve var oluşumuzun yaşam gücüdür” diyebiliriz. Bu seviyeyi oluşturan tezahür ise ezoterik anlayışta, algılarımızla yani duyularımız ve fiziksel bedenimizle ilişkilendirilir ve “Krallık”, “Egemenlik” ya da “Hakimiyet âlemi” adlarıyla anılır. İnceleyelim:

6.6.1. X.Tezahür: Beden ve Dünya. Krallık

Sınırsız Işığın şiddetini iyice azaltarak giderek somutlaşmak suretiyle var ettiği Yaratılış'ın bu en son seviyesi yukarıda da bahsettiğimiz gibi etherik bedenin ve duyuların bölgesidir. O, ayrıca ağacın en üst seviyesinde bulunan saf Ruhsal Öz'ün “aşağıdaki krallığı” olarak da adlandırılır. Yani bir başka deyişle burası, Yaratılış'ın en yüce Kaynağı'nın içinde açığa çıktığı ve bizim gibi sonlu varlıklara ifşa olduğu yerdir.

Bu seviye hem etherik beden ve duyular ve hem de dış dünya olmak üzere ikili bir niteliğe sahiptir. Daha doğrusu özellikle duyular yoluyla deneyimlenen, “beden ile dış dünya arasındaki temas noktasını” temsil eder. Diğer taraftan, “Bu seviye bizim fiziksel evrenimizin de içinde bulunduğu mekândır” demiştik. Bu âlemin en alt seviyesi ise tamamen fiziksel maddeden oluşur ve

beş duyumuzla idrak edebildiğimiz tüm fiziksel formları, şekilleri yani fiziksel evrenimizi oluşturur.

Burası ayrıca Uzakdoğu öğretilerinde, yedi ana çakranın en düşüğü olan *Muladhara* çakraya karşılık gelir. Bu enerji bölgesi bedenimizde omurganın taban kısmı ile ilişkilendirilir. Krallık ya da Egemenlik olarak adlandırılan bu seviye ezoterik öğretilerde dört element ile ilişkilendirilir ve dolayısıyla da “Elementlerin Küresi” olarak da tanımlanır. Hepimizin çeşitli vesilerle aşına olduğumuz söz konusu bu dört element “ateş”, “hava”, “su” ve “toprak” olarak bilinir. Bu elementler görünüşte yalnızca adlarına karşılık gelen şeyleri temsil eden sembollerse de aslında bundan daha fazlası vardır. Ezoterik anlayış, içinde yaşadığımız fiziksel dünyada var olan her şeyin bu elementlerin çeşitli kombinasyonlarından meydana geldiğini öngörür. Mesela, demir metali sertliği açısından toprağın, iletkenliği açısından havanın, manyetizmi açısından ise ateşin özelliklerini taşır. Ya da bir bulut, bir fırtına bulutuna dönüşmesi ile ateşin, yağmur üretmesiyle suyun, seyrekliği ve hafifliği ile de havanın etkisindedir. Örnekler bu biçimde çoğaltılabilir.

Daha önce de söylediğimiz gibi Yaratılış’ın ya da Hayat Ağacı’nın en alt seviyesi ya da planı olan bu tezahür bedene ve dış dünyaya yani fiziksel evrenimize karşılık gelir. Bu ikisi (beden ve evren) arasında ise gerçek ve canlı bir uyuşma, bir benzerlik vardır. Bu nokta da bu son âlemin ruhsal gelişimimiz açısından önemini bütün açıklığı ile ortaya koyar. Çünkü ruhsal açıdan gelişebilmek için önemli olan şey, bedenimiz ve içinde yaşadığımız fiziksel evrenimiz arasında var olan bu benzerlik ve uyumu anlamak, iç dünyamızı ve bedenimizi dış dünyamız ve evrenimizle ilişkilendirmektir. “Her Şey Bir’dir” anlayışı uyarınca, var edilmiş olan her şeyin birbiri ile doğrudan bağlantılı olduğunu ve her türlü iyi ya da kötü değişikliğin, var olan her şeyi doğrudan etkilediğini söyleyebiliriz. Buna fiziksel evrenimiz, doğa, doğanın varlıkları, bedenimiz ve hatta bilincimiz ve düşünceleri-

miz de dahildir. Bu nedenle her türlü düşünce, konuşma ve davranışımızın hem başka insanları ve hem de tüm Evreni doğrudan etkilediğini aklımızdan çıkarmamamız gereklidir. İşte gerçek ruhsal gelişmenin anahtarı da budur. Hz. İsa; “Sadece davranışlarımız ve konuşmalarımızdan değil, düşüncelerimizden de sorumluyuz” der. Diğer taraftan ezoterik anlayış, “Bir kelebeğin kanat çırpışı bile Evren’de bir etki yaratır” görüşünü ortaya koyar. Kelebek Etkisi (İng. Butterfly Effect) diye bilinen bu örnek yukarıda bahsettiğimiz karşılıklı etkileşimi son derece güzel bir biçimde özetlemektedir.

İşte biraz önce söylediğimiz, var olan her şeyin tek bir bütünü parçaları olduğu gerçeğinin idrak edilmesi, kişinin bilincini bir anda ruhsal gelişmenin sonsuz akıntısına açar. Bu bilince erişebilen bir kişi Evrene, çevresindeki insanlara ve doğaya başka gözlerle bakmaya başlar. Mesela önceden de doğayı kirletmenin kötü bir şey olduğunun farkındadır. Ama çoğu zaman, “Ya vah vah!” deyip geçmektedir. “Bir yerde orman yangını mı olmuş vah vah”. Ya da “Sanayileşme yüzünden hava kirliliği artıyor-muş. Gerçekten de çok kötü!” deyip yine de içinde yaşamaya devam ettiği doğaya artık o kadar da kayıtsız kalamadığını görecektir. Çünkü artık bilmektedir ki doğa ve insandan birinin varlığını sürdürmesi diğerrinin de varlığını koruyabilmesine bağlıdır. Fiziksel yaşantımızın zevkleri ve arzuları ise bu gelişmeye karşı koyan negatif etkiler olarak ruhsal gelişmemize engel olma ya da onu geciktirme yönünde etki gösterirler.

Genelde kişi, kendini doğrudan etkilemediği sürece çevresinde olup biten olumsuz değişimlere tepki göstermez ve hayatını kendince yaşamaya devam eder. Sabah kalkar, işe gider, çalışır, eve döner, yemek yer, uyur ya da gezer, eğlenir, tatile çıkar, para harcar vs. Onun için önemli olan kendisinin ve ailesinin ya da yakınlarının yaşamı ya da yaşamdan zevk alabilmesidir. Daha önce de söylediğimiz gibi kişiyi ruhsal gelişmeden alıkoyan bu fiziksel arzular, zevkler ya da ihtiyaçlar -bir çelişki gibi görünse

de- aslında ruhsal gelişmeye yardımcıdırlar. Çünkü bunlar yaşam boyu mücadele etmek durumunda olduğumuz engellerdir ve kişi tüm yaşantısı boyunca onlarla savaşarak, bu etkileri birer birer ortadan kaldırmak ve böylece ruhsal yönden yükselmek durumundadır. Bu anlayış ezoterik sistemde şu deyiş ile vurgulanır: “Karanlık Işığı yok edemez, yalnızca üstünü örtebilir!” Yani ışığa ulaşmak için önce onu saran karanlığı ortadan kaldırmak gereklidir. İşte insan benzer biçimde yaşantısı boyunca kendi ışığını çevreleyen karanlığı yavaş yavaş ortadan kaldırdıkça içindeki ve bunun sonucu olarak da dışındaki ışığa yaklaşmaya başlar. İşte ruhsal açıdan gelişme budur. Ve bu çabası sırasında birdenbire farkeder ki, fiziksel bedeni de paralel olarak gelişme göstermektedir. Stresleri azalır, fiziksel rahatsızlıkları en aza iner. Peki bu nasıl oluyor? Ne demiştik? “Her şey birbiri ile ilintilidir.” Beden ve ruh birbirinden ayrı varlıklar değil, tam tersine bir bütünü oluşturan parçalardır. Bir tarafta ortaya çıkan olumlu gelişmeler öbür tarafı da olumlu biçimde etkiler ve olumlu sonuçlar kişi tarafından hemen algılanmaya başlanır.

Ancak buradan şu sonucu çıkarmayalım sakın. Ruhsal gelişme için gereken şey kişinin arzu ve zevklerinden ya da fiziksel ihtiyaçlarından tamamen vazgeçmesi ve tümünü terkederek hatta belki bir köşeye çekilerek tüm zamanını ibadet ve huşu içinde geçirmesi değildir. Tam tersi olarak, ezoterik sistemler kişinin ruhsal açıdan gelişmesi için bir toplum içinde yaşaması gerektiğini belirtirler. Bazı sistemlerde var olan inziva vs. türü yaklaşımlar ezoterik sistemlerde bir ruhsal gelişme aracı değildir. O halde yapmamız gereken, bir yandan fiziksel yaşamımızı sürdürürken diğer taraftan yaşantımız sırasında edindiğimiz deneyimlerimizi değerlendirmek ve bunları gelişmemizin bir aracı olarak kullanmaktır. Elbetteki bu iş söylendiği kadar basit değildir. Ruhumuzun en alt seviyesini oluşturan nefsimiz ya da Hayvansal Ruhumuz’a (İng. Animal Soul) karşı koymak son derece zordur. Bunun yanında yaşantımız boyunca duygularımızla da sürekli

bir biçimde savaşmak zorunda kalırız. Ayrıca geçim sıkıntısı vs. gibi etkenler de bizi bu amacımızdan uzaklaştırır. Ama yapacak bir şey yok. Yaşam budur işte. Kişi yaşantısı sırasındaki tüm bu çabaları sayesinde bir şeyler öğrenir. Önemli olan tek şey ise bunun bilincine varabilmektir. İnsan hatalarından ders aldığı, yaşadığı deneyimleri bir sonraki aşamalarda kullanabildiği sürece gelişir. İşte bu ruhsal gelişmedir.

Evrensel (makrokozmetik) anlamda Yaratılış'ın var edilme nedenini sorguladığımızda ise bu son seviye yani Krallık tezahürü Hayat Ağacı'nın "meyvesi" olarak anlaşılmalıdır. Eğer Yaratılış sürecinin amacı, Sınırsız Yaratıcı'nın Öz'ünde var olan şeylerin yaşama geçirilmesi ise bu durumda Krallık seviyesi bu tanrısal planın bu biçimde tamamlanmış bir sonucu olarak karşımıza çıkar.

Bu seviye insan ruhunda (mikrokozmetik) ise ruhun kendini fiziksel âleme ifade edebilmesinin gücüyle ilişkilendirilir. Böylece genel anlamda baktığımızda ezoterik anlayış ruhun kendini ifade etmeyi başarabilmesini sağlayan üç temel unsur olduğunu ortaya koyar. Bunlar;

1. Ruhun kendisini yine kendisine (içeriye) doğru ifade etmesini sağlayan "Düşünce",
2. Başkalarına (dışarıya) doğru ifade etmesini sağlayan "Konuşma",
3. Düşüncelerini uygulamaya dönüştürmesini sağlayan "Eylem" ya da "Davranış".

Krallık tezahürü ise bu aşamalardan çoğunlukla, ruhun kendisini dış dünyaya ifade etmesinin en önemli aracı olan "konuşmanın" âlemi olarak tanımlanır ve kelimelerin ve onlar sayesinde de kendini ifade etmenin temel aracı olarak gösterilir. Üstelik bu araç sadece kişinin kendisini dış gerçekliğe ifade etmesine olanak sağlamakla kalmaz aynı zamanda bu gerçekliği etkiler ve yönlendirir de. Dolayısıyla konuşma yeteneği kişinin, bu seviye-

nin kelime anlamı olan egemenliği, otoriteyi ve dolayısıyla Krallığı test etmesine olanak sağlar. Krallık ayrıca dış gerçekliği tanımlamaya da hizmet eder. Egemenliği test etmek ve deneyimlemek, kişinin yönetmeyi istediği âlemin gereklerine karşı üstün duyarlılık gerektirir. Ruh, tanrısallığı ancak Krallık seviyesinin kapısı ve penceresinden algılayarak bir üst boyuta yani bir üst âleme geçebilir. Yani, “Ruhsal gelişme için ilk adım bu âlemin kapılarından geçebilmektir” diyebiliriz.

Yaratılışın ve Ruhun başlangıcı açısından baştan beri izlediğimiz sıra, kişinin ruhsal gelişmesi açısından ele alındığında ise –tahmin edebileceğimiz gibi– tam tersi yönde işler. Buna göre, bilinçli olarak içinde bulunduğumuz ya da idrak edebildiğimiz seviye anlamında baktığımızda bizim için başlangıç seviyesi işte burasıdır. Yani Hayat Ağacı’nın en alt seviyesi. Hepimiz ruhsal gelişimimize buradan başlarız. Ancak tabiidir ki hepimiz aynı aşamadan başlamayız. Çünkü bu âlem de kendi içinde pek çok farklı seviye içerir ve her birimiz ruhsal anlamda –geçmiş yaşamlarımızın sonucu edindiğimiz ruhsal deneyimlerin bir sonucu olarak– içinde bulunduğumuz bu âlemin farklı bir aşamasındayızdır ve gelişmemize oradan başlarız. Ancak sonuç olarak burası ruhsal gelişmemizin ilk basamağıdır ve basamakları yukarıya doğru birer birer çıkmaya buradan başlarız. Bu açıdan baktığımızda ise bu âlemin kapısı geçmemiz gereken ilk kapıdır.

Buraya kadar anlattıklarımıza bakarak en yukarıdaki ruhsal Öz ile ağacın en alt seviyesinde bulunan etherik ve fiziksel beden seviyelerinin –aralarındaki bu sonsuz gibi görünen uzaklık nedeni ile– birbirlerinden tamamen kopuk olduğunu düşünmeyiniz. Tam tersine onlar birbirlerine sıkı sıkı bağlıdırlar. Önemli olan tek şey kişinin idrakini bu bağlantıya açabilmesidir. Ruhsal Öz ile fiziksel ve etherik beden arasında var olan ilişkiyi ezoterik açıdan özetlediğimizde ise karşımıza aşağıdaki tablo çıkar:

Ruhsal Öz-Beden İlişkisi

Hayat Ağacı'nda daha önce bahsettiğimiz, Bilgelik-Anlayış seviyesinin zaman kavramını ifade etmesine benzer olarak Ruhsal Öz-Beden (Taç-Krallık) bağlantısı da insan doğasının “iyi-kötü boyutunu” ifade eder. Taç seviyesi Yaratıcı'ya en yakın seviye olarak İyi'yi, Krallık seviyesi ise O'ndan en uzak seviye olarak Kötü'yü temsil eder. Benzer biçimde arada kalan altı tezahürden oluşan bölge ise üç boyutlu uzayı ortaya koyar. Böylece Hayat Ağacı beş boyutlu bir üst uzayın on temel yönünü tanımlar. Bu durumda Hayat Ağacı'nın bütününe baktığımızda Yaratılış'ın, bilimin öngördüğü gibi üç boyutlu olmayıp beş boyuttan oluştuğunu görüyoruz. Bunlar: Uzayın, bilimin de ortaya koyduğu üç fiziksel boyutu (genişlik-uzunluk-yükseklik), dördüncü boyut olarak Zaman ve beşinci olarak da Ruhsal boyut.

Şimdi. Yaratılış'ın ve Ruh Varlığı'nın yapısı ile ilgili olarak başlangıçtan buraya kadar tüm anlattıklarımızın ışığında yaratılışımızın yapısını ve oluşum nedenlerini ruhsal ve ezoterik açıdan incelediğimizde aşağıdaki sonuçlara varıyoruz:

Yaratıcı ve Yaratılış arasında var olan en temel ilişki “Neden-Sonuç” ilişkisidir ve bu ilişki Hayat Ağacı'nda Taç-Krallık seviyeleri ve Ruh Varlığı'nda ise Ruhsal Öz-Etherik Beden arasında var olan ilişki ile ifade edilir. Buna göre; Yaratıcı “Tüm Nedenlerin En Yüce Nedeni'dir” (İng. Cause of All Causes) ve Yaratılış ise en yüce Sonuçtur. Bu kavramlara felsefi açıdan baktığımızda ise bu neden-sonuç ilişkisi bize bir başka yeni kavramın yolunu açar ki bu da “Karşıtlar” kavramıdır. Çünkü biliyoruz ki bir şeyin nedeni ve sonucu birbirine karşıt kavramlardır. Ancak karşıtlardan bahsedebilmek için de aynı zamanda “Benzerlik” kavramını da gündeme getirmek gerekir. Bu durumda neden-sonuç ilişkisine ek olarak karşımıza benzerlik-karşıtlık ilişkisi de çıkar. Felsefik açıdan ise bunları “Tez” ve “Antitez” olarak niteleyebi-

liriz. Hayat Ağacı modelinde ise Karşıtlar, Bilgelik ve Anlayış tezahürleridir.

Benzerlik ve Karşıtlık terimleri bizi yine bir başka ara kavrama yani bunların aralarında var olan “İlişki” kavramına götürür ve bu da felsefik açıdan bakıldığında “Sentez” olarak adlandırılır. Sonuç olarak ezoterik açıdan Yaratılış’ın ve Ruhun oluşumu ve yapısı birbirine karşılık gelen aşağıdaki beş kavramda toplanabilir ve özetlenebilir. Bunlar:

1. “Neden” – Taç. Ruhsal Öz
2. “Sonuç” – Krallık. Fiziksel Beden ya da Fiziksel Evren
3. “Benzerlik” - Bilgelik.
4. “Karşıtlık” - Anlayış
5. “İlişki” ya da “Bağlantı” - Geri kalan altı tezahür.

İşte burada Yaratılış sürecinin bütünü kavramsal olarak bir arada görebiliyoruz. Taç ile ifade edilen Tanrısal İrade tüm şeylerin en yüce nedenidir. Bilgelik ise benzerliktir. Çünkü O, Yaratıcı’nın iyiliğini diğerlerinin üzerine yayma ve yarattıklarını mümkün olduğunca Kendine benzetebilme isteğini ifade eder. Anlayış ya da İdrak ise farklılıktır. Yaratıcı’yı idrak etmektir. Çünkü O’nun diğerlerinden ne kadar farklı olduğu gerçeğinin kavranmasını içerir. Geri kalan altı tezahürün oluşturduğu plan da aradaki ilişki ya da bağlantıdır ve Tanrısal Olan’ın Işığı için bir “kap” olma, onu içinde tutabilme, biriktirebilme kavramını içerir. Bu anlamda bu altılı bölge “aşağıdaki” insanın “yukarıdaki” karşılığıdır. Ve son olarak da Krallık sonuçtur. Çünkü tüm Yaratılış sürecinin nihai etkisi, insanın Yaratıcı’ya bağlanması gerektiğidir.

Bu anlattıklarımıza baktığımızda Hayat Ağacı modelinin, nedeni, yapısı ve sonucuyla tüm Yaratılış’ı ve aynı zamanda da Ruh Varlığı’nı sembolize ettiğini, bir başka deyişle onun bir prototipi olduğunu kolayca görebiliriz. İşte bu yapı ya da model tarih boyunca ezoterikler tarafından Evren’den (Makrokozmos)

insan bedenine ve ruhuna (mikrokozmos), felsefi düşünceden, öğrenmeye ve insan DNA'sına kadar Yaratılış'ın tüm aşamalarına uygulanmıştır.

Sonuç

Hayat Ağacı olarak nitelendirilen bu sistem teolojik açıdan, hem insanın içsel doğasını ve hem de Tanrısal Olan'ın yaratıcılığını anlamaya yarayan bir yapı, psikolojik açıdan ise insan kişiliğinin ya da ruhunun özsel, kavramsal, kültürel ve bireyler arası boyut olarak gelişmesini sağlayan bir rehberdir. Ayrıca üzerinde çalışan kişiye içinde bulunduğumuz ruhsal ve fiziksel âlemimizin anlaşılması açısından da olanak sağlar. Tüm ezoterik öğretiler Yaratıcı, İnsanlık ve yaratılmış Âlem(ler) arasında dairesel bir etkileşim olduğunu öngörür ve ağaç bu üçünün buluştuğu ortak boyutlar ya da arketipler olarak hizmet verir. Ancak anlattıklarımıza bakarak onu yalnızca statik, yapısal terimler olarak almak bizi büyük bir yanılgıya götürür. Çünkü sistem kendi içinde dinamik bir ilişki içindedir. Bu yüzden de pek çok öğreti onu, yaşayan kozmik, evrensel bir insan (*Adam Kadmon*) ya da bir ağaç biçiminde (Hayat Ağacı) tasvir eder. Boyutsal açıdan ise ağacı oluşturan planlar ya da seviyeler hem Evren ve hem de insanlık içinde sürekli olarak birbiri ile etkileşir (ayırır, birleştirir, mücadele eder, karıştırır ve yeniler).

İşte bu da bize fiziksel, astrolojik ve metafiziksel açıdan, âlemlerin her an değiştiği ve bir anın sürekli bir biçimde diğerinden farklı olduğu gerçeğini gösterir. Hayat Ağacı Sınırsız, Bir ve Tek Olan'ın kademeli biçimde tezahürünü ve Kendini yine Kendi yarattığı sonlu âleme ifşa edişini ve nihayet, bu ifşaat sonucunda yaratılan sonlu âlemi açıklamaya çalışan bir sistemdir. Bu sistem dışsal boyutu ile Yaratıcı'nın Niteliklerini ya da Sıfatlarını ortaya koymaya çalışır. Ama asla O'nun Özünü değil. Çünkü daha önce de belirttiğimiz gibi Öz tüm Yaratılış'ın ve ölümlülerin idrakinin ötesinde, asla kavranamayan, bilinemeyen, Adı konu-

lamayan, hiçbir zaman tanımlanamayan ve asla tanımlanamayacak olandır. Mutlaktır!

Buraya kadar anlattıklarımız ile ezoterik açıdan Hayat Ağacı'nın ne olduğunu ve onun hem mekân hem de ruhsal olarak Yaratılış sürecine nasıl uygulandığını ve seviyelerinin neleri ifade ettiğini kısaca açıklamaya çalıştık. Şimdi ise konumuzun esasını oluşturan ruhsal gelişim sürecini işlemeye devam edeceğiz.

Ruhsal gelişim dediğimize göre, öncelikle, gelişimini incelemeye çalışacağımız o varlığın, yani “Ruh” kavramının biraz üzerinde durmamızda yarar var. Gelişimini incelemeden önce ruhun ne olduğunu, yapısını ve seviyelerini ezoterik açıdan kısaca incelemeye çalışalım şimdi.

7. EZOTERİZM'DE “RUH” KAVRAMI

7.1. Ruh nedir?

Fark ettiğiniz gibi kitabımızın başlangıcından buraya kadar sürekli bir biçimde vurguladığımız bir gerçek vardı. O da, “Yaratıcı’nın Özü’nün hiçbir biçimde kavranamayacağı” idi Ancak bu gerçek, bizim Yaratıcı’yı hiçbir şekilde anlayamayacağımız ya da O’nu hiçbir şekilde idrak edemeyeceğimiz anlamına gelmez. Bu ilk bakışta bir çelişki gibi görünebilir, ama değildir. Burada dikkat etmemiz gereken anahtar kavram “Öz” kavramıdır. Evet, Yaratıcı’nın Mutlak Öz’ü hiçbir şekilde idrak edilemez bu doğru. Ancak O’nun, Hayat Ağacı’nı anlatırken de sözünü ettiğimiz Nitelikleri, Sıfatları ya da bir başka deyişle Kendini Yaratılış’a yansıtma biçimleri idrak edilebilir. İşte bizim de burada, Yaratıcı’yı idrak edebilmekten kastımız budur. Yani içinde bulunduğumuz fiziksel ve ruhsal boyutta Yaratıcının –Öz’ünün değil– Niteliklerinin idrak edilebilmesi. Dikkat ediniz! Biraz önce söylediğimiz bu amaç aynı zamanda tüm Yaratılış’ın da var oluş nedenidir. İçinde bulunduğumuz fiziksel dünyaya beden olarak doğma ya da popüler deyişi ile enkarne olma nedenimizdir. İşte bu amaca yönelik çaba da bizi fiziksel beden kavramının yanı sıra ruh kavramına götürmektedir.

“Ruh vardır. Çünkü ben olduğuna inanıyorum.” tarzı yaklaşımların, bize bu varlığın mevcudiyetini açıklamaya yetmeyeceği kesindir. Ezoterizm’in yolunu incelediğimize göre bu kavrama hem mantıksal, hem akılsal ve hem de inançsal bir neden göstermek durumundayız. “Falanca yerde yazıyor. O halde ruh vardır.” ya da “Falanca kişi diyor ki: Ruh vardır” türü yaklaşımların da bu anlayışın uygulama biçimi olmadığını daha önce söylemiştik. Bu durumda bakalım olaya nasıl yaklaşacağız.

Şimdi. Hepimiz büyük bir kesinlikle ve hiçbir şüpheye yer olmadan “Beden vardır” diyebiliyoruz değil mi? Neden? Çünkü onu gözümüzle görüyoruz, ellerimizle dokunabiliyoruz vs. Yani onu beş duyumuz sayesinde algılayabiliyoruz. O halde ruhun varlığını kanıtlamanın bir yolu benzer bir yaklaşımı ruh varlığı için de söz konusu etmektir. Ancak burada işimiz çok daha zor. Çünkü fiziksel bedenimizin aksine ruhu fiziksel duyularımızla ne görebiliriz, ne duyabiliriz, ne de ona dokunabiliriz. Ama bu yine de onu algılamayız demek midir acaba? Bu zor sorunun yanıtını verebilmek için insan zihninin ve bilincinin yapısını, nasıl işlediğini, dış ve iç âlemleri nasıl algıladığını incelemek gerekir. Bakalım maddesel olanı algılayabildiğimiz gibi ruhsal olanı da algılayabiliyor muyuz. Eğer algılayabiliyorsak o zaman bu “o vardır” anlamına gelir. Ya algılayamıyorsak? O zaman varlığını başka türlü ortaya koymak gerekir. Biz de burada bunu yapacağız. Çünkü maalesef bire bir olarak, fiziksel olayları ve maddeleri algıladığımız gibi ruhu da duyusal olarak algılayabilmek son derece zor ve bunu yapabilen kişilerin sayısı da son derece azdır. Yaşayan kişilerin ruhları ile temas kurabilmek ise bir o kadar daha zor hatta neredeyse olanaksızdır. Sadece son derece özel ruhsal yetenekleri olan kişiler gelişmiş duyuları ile bedensiz ruh varlıklarını hissedebilir, hatta onlarla temas kurabilirler. Ancak çok büyük bir çoğunluğumuz için bunun hiç bir önemi yoktur. Çünkü çoğumuz ruhu hissedemediğimiz gibi gözle görüp elimizle de dokunamadığımız için bu tür bir temasın olabi-

leceğine de asla inanmayız. (Elbette bunun için kimse bizi suçlayamaz.) Bu nedenle bu yolla ruhun varlığına dair bir kanıt elde etmemiz mümkün değil. Bu yüzden burada, ruh varlığının neden var olması gerektiği konusunda başka bir yol izleyeceğiz.

Yine de algılama konusuna ruhsal gelişim aşamalarını anlatırken tekrar döneceğiz. Bunun yerine şimdi ezoterik bakış açısı ile ruhun yapısını ve onun Yaratılış'ın mekânları (Hayat Ağacı'nın seviyeleri) ile olan ilişkisini inceleyeceğiz. Böylece tüm Yaratılış'ın nasıl yaşam dolu olduğunu göreceğiz aynı zamanda nasıl bunca sınırsız sayıda varlık arasında yine de "her şeyin Bir olduğunu" anlayacağız. Bunun sizde ruhun varlığı konusunda bir farkındalık yaratacağını umuyorum. Daha sonra yani ruhsal gelişimimizi incelerken de ruhun varlığının algılanması konusunda daha aydınlatıcı şeyler söyleyeceğiz. O halde şimdi ruhun yapısıyla başlayalım.

7.2. Ruhun yapısı.

Sınırsız Işığın "başlangıçta" tek bir noktaya yoğunlaşarak daha sonra sınırsız bir açılmayla Yaratılış'ı (hem ruhsal ve hem de maddesel açıdan) oluşturduğunu daha önce ifade etmiştik. Âlemleri oluştururken de başlangıçtaki muazzam şiddetini kademe kademe azalttığını ve ruhsal, soyut bir aşamadan maddesel, somut bir aşamaya doğru tezahür ettiğini de eklemiştik. Son olarak, bu yolla yaratılan her âlemin yaratılış öncesinde var olan ve adına hiçlik dediğimiz bir aşama ile birlikte bir bütünün parçalarını oluşturduğunu açıkladık. Bu bütüne (elbetteki Öz'ü de dahil ederek) ise Yaratıcı adını verdik.

Yaratıcı'nın Öz'ü hariç tüm Yaratılış'ı bir arada ortaya koyan en çarpıcı sembol olan Hayat Ağacı örneğinde ise bu Bir oluş son derece güzel bir biçimde ortaya konur. Bildiğimiz gibi bir ağaç, kökler, dallar, gövde, yapraklar, meyveler gibi birçok bölümden oluşur. Tüm bu kısımlar da, tek tek birbirilerinden fark-

lı varlıklar olsalar bile bir arada ağacı bir bütün olarak ortaya koyarlar. Baktığımız zaman hiçbiri tek başına ağaç değildir. Ama o bütünün bir parçası olarak bütüne dahildirler ve onun bazı özelliklerini içinde taşırlar. İşte benzer biçimde, Yaratıcı'nın suretinde yaratılmış olan insan da, O'ndan bir parça olması dolayısı ile O'nun bazı özelliklerini içinde barındırır. Ancak bazıları'nın talihsiz bir biçimde karıştırdığı gibi buna bakarak asla "İnsan bir anlamda T-nrı'dır" diyemeyiz. Ama rahatlıkla -bir yansıması olması nedeniyle- "O'na benzer" diyebiliriz. Yaratıcı ve Yaratılan Bir olduğuna göre bunu söyleyebiliriz. Zaten, "ruhsal gelişmemizin nedeni de budur" demiştik. Yani, kişinin yaratılışı ile birlikte sahip olduğu tanrısal özelliklerini keşfetmek sureti ile O'na benzemeye, yaklaşımaya çalışma çabası.

Ağaç örneğinin ortaya koyduğu bu birliğe bir başka güzel örnek olarak Güneş ve ondan yayılan ışınları verilebilir. Ağaç örneğinde olduğu gibi Güneş'ten yayılan ışınlar da Güneşin kendisi değildir; ama onun sıcaklığını ve görkemini bütün güçleriyle yansıtırlar. Yani onunla aynı özelliklere sahip olmaları dolayısıyla ondan bir parçadırlar. İşte benzer bir ilişki Yaratıcı ile ruh varlığı arasında da mevcuttur. Tıpkı Güneş ve ondan bize yansıyan ışınları gibi ruh varlığı da yaratılmış olan bu sonsuz ve sınırsız bütünün içinde Yaratıcı'nın bir yansıması ve ışıması olarak bütün Yaratılış'a yansır ve alt (maddesel) âlem ile üst (ruhsal) âlemleri birbirine bağlayan bir köprü görevi yapar. Bir başka çok önemli deyişle, "Yaratılan'ı Yaratıcı'ya bağlar." O, bilincimizin ya da zihnimizin üst âlemler ile arasındaki bağlantıdır. Ancak bu tanıma bakıp da ruhun fiziksel varlığımızın dışında ya da üstünde var olan ayrı bir varlık olduğunu düşünmeyin sakın. O aynı zamanda bizim içimizdedir de. Tabii içimizdedir derken fiziksel bedenimizin içindedir anlamında söylemiyoruz. Bu konuya bir açıklık getirmek gerekirse (her ne kadar tam olarak yeterli bir tanım olmasa da) bunu "bilincimizin içindedir" ya da bir başka deyişle "algılamamızın dahilindedir" biçiminde ifade edebiliriz. O

bir yanıyla bizde, bir yanıyla ise başka âlemlerdedir. Üstelik de bu hem orada hem burada var oluşu aynı andadır. O aynı anda hem bizdedir hem başka bir yerde. Belki bu tanım size biraz karışık gelmiş olabilir. Ama tüm Yaratılış'ın bir bütün olduğunu ve mekânla (yani uzayla) birlikte zamanın da yaratılmış bir varlık olarak bu bütünün içinde olduğunu düşünürseniz, ruhun zamandan ve mekândan hem bağımsız ama hem de onlara bağımlı olduğunu anlayabilirsiniz. İşte ruha “köprü” sembolünü verirken tüm bunları kastediyorum. O gerçekten hem zamanda ve hem de mekânda bir köprü gibidir. Bu köprünün biraz önce bahsettiğimiz inanılmaz karmaşıklığındaki işlevini sürdürmesini sağlamak üzere de en alt maddesel âlemden en üst ruhsal âlemlere doğru giden çeşitli seviyeleri vardır. Ruh varlığı bu seviyelerin her birinde varlığını sürdürür. Çünkü başka türlü aynı anda farklı mekân ve zamanlarda olamaz. Bu kavramdan hareketle ezoterik anlayış ruh varlığının, “hepsi birlikte bir bütünü oluşturmak üzere” (ve bireysel anlamda insan ruhunu da içine alacak biçimde) dört ayrı seviyeden oluştuğunu ortaya koyar. Yalnızca Kabala'da diğerlerinden farklı olarak seviyelerin sayısı beştir.

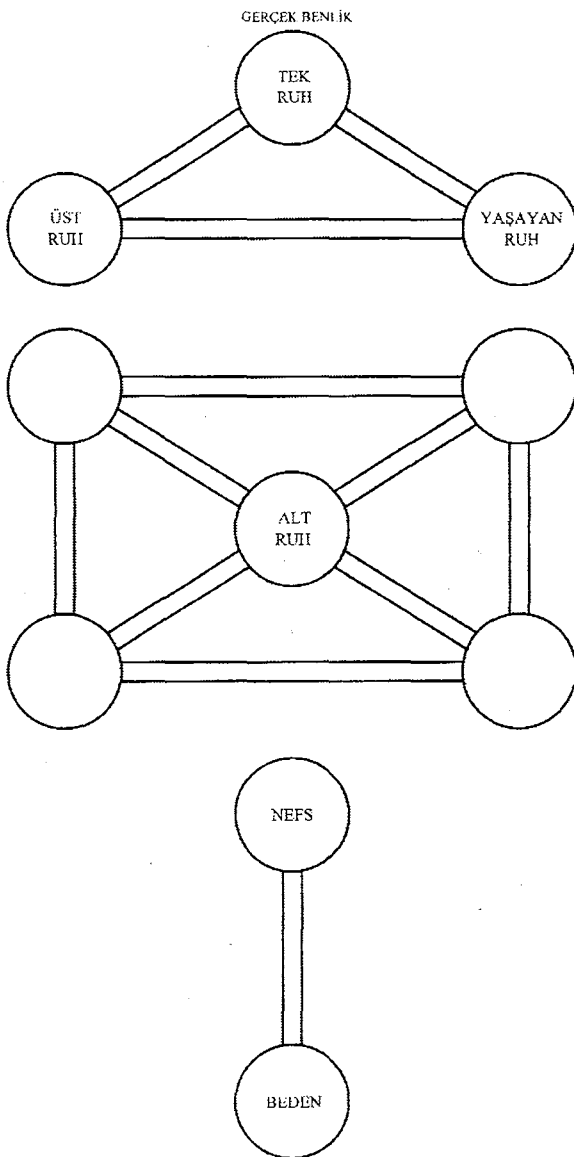
Şimdi burada biraz duralım. Fark ettiyseniz burada ruhun yapısıyla ilgili çok önemli bir şey söyledik. “Ruh varlığının da tıpkı Yaratılış'ın mekânları gibi farklı seviyelerden oluştuğu” gerçeği ezoterik anlayışın tüm diğer anlayışlardan farklı olarak ortaya koyduğu çok önemli bir farktır. Şimdi öncelikle ruh varlığımızın yapısını ortaya koymak üzere bu seviyeleri en aşağıdan en yukarıya doğru önce kısaca adlandıralım. Bu yapıyı açıklarken onun, Yaratılış'ın yapısı yani Hayat Ağacı ve onun seviyeleri ile olan benzerliğine ve ilişkisine de dikkatinizi çekmek istiyorum. Ruhun tüm Yaratılış'ı dolduran ve ona yaşam veren varlığını böylece daha kolay anlayabileceksiniz. Yalnız dikkat edin! Yaratılış'ın mekânlarını (âlemlerini) açıklarken en üstten en alta doğru inmiştik. Ancak ruhun varlığını ise en altan en üste doğru açıklayacağız. Bu sizi yanıltmasın! Bu sıra ruhsal gelişimin amacını bize

yansıtması açısından daha doğru bir sıralamadır. Böylece ruhun kademe kademe nasıl geliştiğini daha kolay görebileceğiz.

Şimdi, yaratılmış olan âlemleri dolduran ve bu sayede onlara yaşam veren olgu olan ruh varlığının yapısını en alt seviyeden en üste doğru kademeli bir biçimde inceleyeceğiz. Elbetteki içinde bulunduğu mekân ile bir bütün halinde olan bu varlık, içinde olduğu seviyenin koşullarına göre farklı boyutlar ve şekiller alır. Ne demek istediğimizi biraz sonra ayrıntılı olarak açıklayacağız. Tekrar edeyim okurken ruhun seviyelerini mutlaka, içinde bulunduğu ya da işgal ettiği âlem ya da mekân ile birlikte düşünmeye çalışın. Önce kısa bir giriş yapalım.

Yaşam Gücü ya da Hayvansal Ruh-Nefs: İnsan ruhunun bu en alt ve maddesel seviyesi, insanın fiziksel davranışları, tüm arzuları ve içgüdüleri ile doğrudan ilişkili olan seviyedir. Ezoterik anlayışta Yaşam Gücü olarak da adlandırılır. Ruhun, Yaratılış'ın bizim de fiziksel bedenimizle içinde olduğumuz en alt seviyesine ait olan kısmıdır. Bilimsel açıdan baktığımızda ise fiziksel bedeni canlı tutan ve onun biyolojik olarak yaşantısını sürdürmesini sağlayan kısmıyla bağlantılı olan seviye olarak da açıklanabilir. Bu özelliği ile pek çok inanışta kan ile ilişkilendirilen bu seviye çeşitli öğretilerde; *Nephesch* (Nefeş, Kabala), *Nefs* (Sufizm), *Kha* (Mısır), *Animus* (Neoplatonik), *Id* (Freud) vs. olarak adlandırılır.

Dış ya da Alt Ruh (İng. Soul): Ruhun, nefsimizin üzerine inşa edildiği seviyedir ve “duyguları” ile doğrudan ilişkili olan bir üst seviyedir. O, insanın kişiliği, bildiği ve içinde bilinçli olduğu, sürekli olarak değişen niteliğidir. Biz buna günlük yaşamda bildiğimiz deyimle “Ben” diyoruz. Ruhun bu seviyesi Hayat Ağacı'nda Arketipsel Ruh seviyesi ile sembolize edilir. Ruhumuzun, Yaratılış'ın Şekillenme Âlemi adını verdiğimiz mekânını dolduran seviyesidir. Çeşitli öğretilerde ona verilen bazı adlar arasında *Ruach* (Ruah, Kabala), *Ka/Ba* (Mısır), *Psyche* (Neoplatonik), *Ego* (Freud) vs verilebilir.

Şekil.8 GOP

İç ya da Üst Ruh (İng. Spirit): Ruhun, duyguların hakim olduğu Alt Ruh planının üzerinde yer alan ve akıl (zeka) özellikleri ile ilişkili olan daha yüksek bilinç seviyesidir. Hayvansal ve Alt Ruh seviyelerinin üzerindedir ve hepsini bir arada ve aynı anda kapsar ve kucaklar. Bu özelliği ile “gerçek Ego” ya da “gerçek Ben” adını da alır. Bu nitelik Hayat Ağacında Ruhsal Sevgi planı olan İdrak seviyesi ile ilişkilendirilir. Ruhun, Yaratılış Âlemi adını verdiğimiz ikinci mekânı dolduran seviyesidir. Bu seviyeye verilen bazı adlar arasında *Neschamah* (Kabala), *Akh* (Mısır), *Pneuma* (Neoplatonik), *Superego* (Freud) vs sayılabilir.

Yaşayan Ruh (Göksel Olan): Ruhun çokluktan (bireysel ruhlar) birliğe eriştiği bu bir üst seviye Yaratılış’ta bilinçli kavrayışın ilk ışığı olarak nitelendirdiğimiz Ruhsal İrade (Bilgelik) ile onun bilinçüstü kaynağı olan Ruhsal Öz (Taç) arasında var olan köprüdür. Yaratılış’ın, İlk Çıkış Âlemi dediğimiz en yüce mekânını doldurur ve oluşturur. Ruh bu seviyede Yaratıcı’nın varlığını, O’nun âlemi her an ve sürekli bir biçimde yeniden yaratışı (rekreasyonu) biçiminde deneyimler. Bu seviye ruhun semavi dinlerde artık tanrısal bir isim alan seviyesidir. Örneğin Hristiyanlıkta var olan Kutsal Ruh (İng. Holy Spirit) seviyesi işte burasıdır. Bu seviyeye verilen bazı diğer adlar arasında *Chiah* (Hayah, Kabala), *Sekhem* (Mısır), *Nous* (Neoplatonik) vs verilebilir.

Tek ya da Eşsiz Ruh (Tanrısal Olan): Ruhun en üst seviyesi olan bu seviye Hayat Ağacı’nın ve dolayısıyla tüm Yaratılış’ın üzerinde yer alır. Yaratıcı’nın Öz’ünde var olan nihai ve en yüce birliğe karşılık gelen bu aşama insan ruhunda, saf inanç, mutluluk adayış ve kişinin yaşamını sürekli olarak Yaratıcı’ya adanmaya hazır olması biçiminde tezahür eder. Ruhun bir fiziksel bedene bağlıken deneyimlemesi olanaksız olan böyle bir seviyenin varlığı diğer ezoterik öğretilerden farklı bir biçimde yalnızca Kabala’da söz konusu edilir ve *Yechidah* (Yehidah) adıyla anılır.

İnsan ruhunun yukarıda saydığımız bu farklı seviyeleri için-

de bulundukları fiziksel ve ruhsal mekânlarla doğru orantılı olarak maddesel, somut ve bireysel (bireysel ruhlar) bir seviyeden başlayıp giderek ruhsal, soyut ve kollektif (tek ruh) seviyelere ve en sonunda da Yaratıcı'nın ruhuyla birliğe doğru gitmektedir. Birlik kavramı uyarınca ruhun yukarıda bahsettiğimiz tüm bu seviyeleri birbirinden tümüyle bağımsız seviyeler değildir. Tam aksine birbirlerine tıpkı bir zincir biçiminde bağlı ve iç içe-dirler. Böylece her bir seviye bir altında ve bir üstündeki seviye ile arada bir bağlantı görevi de yapar.

Söz konusu beş farklı seviyeyi bazı öğretilerden örneklerle birlikte bir tabloda aşağıdaki biçimde toplayabiliriz.

Ortak Adı	Kabalistik	Mısır	Neoplatonik	Freud
Hayvansal Ruh, Yaşam Gücü-Nefs	Nephesch	Kha (Beden)	Animus	Id
Dış Ruh (Soul)	Ruach	Ka/Ba (Ölümlü Ruh)	Psyche	Ego
İç Ruh (Spirit)	Neschamah	Akh (Ölümsüz Ruh)	Pneuma	Superego
Yaşayan Ruh Tanrısal Kıvılcım	Chiah	Sekhem (Tanrısal Ruh)	Nous	
Tek Ruh ya da Eşsiz Ruh	Yechidah			

Şimdi insan ruhunun bu yukarıda kısaca bahsettiğimiz seviyelerini en aşağıdan en yukarıya doğru biraz daha ayrıntılı bir biçimde tanımlayalım. Burada, ruhun seviyelerinin Yaratılış ya da Hayat Ağacı seviyeleri ile olan ilişkisine de dikkat edelim. Pek çok ezoterik öğretilerde sık sık adı geçen Makrokozmos (Evren) ve Mikrokozmos (İnsan) kavramları da buradan çıkmaktadır. Makrokozmos içinde bulunduğumuz fiziksel ve ruhsal evrenlerdir. Mikrokozmos ise kolayca tahmin edebileceğiniz gibi ruhsal ve bedensel insandır. Ve ikisinin Bir olduğu gerçeği de

sanırım şu ezoterik söyleyiş ile son derece çarpıcı bir biçimde vurgulamaktadır: “Her insan minyatür bir evrendir.”

şimdi ruhun aşamalarını aşağıdan yukarıya doğru inceleme-ye başlıyoruz.

7.2.1. Yaşam Gücü, Hayvansal Ruh ya da Nefs

İnsan ruhunun sahip olduğu bu en alt seviye ezoterik görüş tarafından tüm insanlarda var olan en kaba ruhsal seviye olarak değerlendirilir. Bu seviye, bilincimizin hayvansal/bitkisel seviyesidir ve ruhta hayvansal içgüdüler dediğimiz ve yalnızca fiziksel olarak yaşayabilmemiz ve hayatta kalabilmemiz için gereken şeyleri temin etmek amacıyla kullandığımız arzularımızı ve duygularımızı idare eder. Bu nedenle ruhun bu en alt düzeyine bazen Hayvansal Ruh adı da verilir. Ruhumuzun bu en düşük seviyesi, fiziksel bedenimiz ile ruhsal bedenimizi birbirine bağlayan ara seviyedir. Ruhumuzun bu en kaba şekli ve aynı zamanda fiziksel bedenimize yaşam sağlayan kısımdır. Bu özelliğı ile de beden ve ruh arasında bir geçiş oluşturur.

Ruhumuzun bu en alt seviyesi Yaratılış'ın en alt seviyesi ya da mekânı olan Hareket Âlemi'nin içinde yerleşiktir. Ya da bir başka deyişle, ruhumuzun bu seviyesinin algılayabileceğı mekân yalnızca Hareket Âleminin maddesel seviyesidir. Fizik, Kimya gibi pozitif bilimler dediğimiz bilimler tarafından açıklanabilen ışık, elektromanyetik dalgalar ya da partiküller biçiminde enerjinin diğerk biçimleri vs. hepsi fiziksel ve gözlemlenebilir evren dediğimiz ve fiziksel olarak içinde yaşadığımız bu âleme aittir. Bu fiziksel evren içinde var olan tüm cansız varlıklar yalnızca maddesel bir beden ve bu bedene ait bazı fiziksel ve kimyasal özellikler içerirken yaşayan, canlı organizmalar ise sahip oldukları bu maddesel bedene ek olarak ayrıca içlerinde onlara yaşam veren ruhsal enerjiyi de taşırlar. İşte bu ruhsal enerji ezoterik öğretilerde Yaşam Gücü ya da Nefs adını alır.

Bazı ezoterik öğretiler ve hatta semavi dinler hiç bir fiziksel

niteliği olmayan bu ruhsal yaşam gücünün fiziksel bir madde olan kanımızda mevcut olduğunu öngörürler. Kanın fiziksel bedene yaşam vermesi gibi nefis de etherik bedene yaşam verir ve bu ikisi birlikte vücudumuzun yaşam gücünü oluştururlar. Bu nedenden dolayı hemen tüm ezoterik öğretilerde ve yine semavi dinlerde kan içmek, kanı iyi temizlenmemiş ya da kan içeren yemekleri yemek yasaklanmıştır.

Ruhumuzun sahip olduğu bu en alt seviye fiziksel bedenimizin yani biyolojik yaşamımızın taşıyıcısı olarak değerlendirilir. Buna göre Hayvansal Ruh-Nefs kişinin fiziksel bedeninin canlılığını sağlayan yaşam gücüdür. Ezoterik anlayış, ruhun maddesel dünyaya enkarne olmasıyla yani bedensel olarak doğmasıyla birlikte Nefsin ona doğrudan bağlandığını öngörür. Aralarındaki bağ öylesine güçlüdür ki Nefs olmadan fiziksel beden canlılığını sürdürmesi olanaksızdır. Bunu ezoterik bir deyişle ifade edersek, “Nefs fiziksel beden üzerine oturduğu, gözle görünmez bir biçimde saf astral ışıktan yapılmış etherik bedendir” diyebiliriz.

Nefsimiz fiziksel bedenimizle tam bir uyum ve armoni içinde olan yaşamsal elementtir ve fiziksel yaşamımızın tüm içgüdülerinin, arzularının ve tutkularının ana kaynağıdır. Dolayısıyla kolayca tahmin edebileceğiniz gibi günlük yaşantımızda pek çoğumuzun yine pek çok davranışını kontrol eden de odur. İşte bu yüzden de ruhsal gelişimin ilk aşaması bütünüyle onu “yenmek” ve “boyunduruğundan kurtulmak” kavramları üzerine oturtulur. O ruhun hayvansal yanıdır ve onun dış evrenin maddesel kuvvetlerle temas eden elementidir. Bu bazda baktığımızda da ikili bir yapıya sahip olduğunu görebiliriz. Nefsi oluşturan iki element ise şöyle açıklanır:

a) Hindularda *prana* olarak da telaffuz edilen elektriksel, dinamik ve can veren kısım -Yaşam ve b) *Astral Beden*. Bunların ikisi bir arada Yaşam Gücü-Nefs olarak adlandırılırlar. Bu ikili yapıya baktığımızda da astral beden yardım olmadan yaşa-

mın varlığını ve hareketini sürdürmesinin mümkün olamayacağını görürüz.

Astral bedenin varlığı ezoterik öğretilerin tümü tarafından kabul edilir ve astral beden, fiziksel beden içinde fiziksel maddeyi yanı sıra var olan “bir şey” olarak görülür. Her an sürekli bir biçimde değişen ama hiç şüphesiz doğumdan ölüme kadar bir ve aynı kalan “bir şey”.

Ezoterizm’de fiziksel bedenimiz sürekli bir akış ve hareket halinde olan süreksiz ve devamsız bir yapı olarak düşünülür. Bir andan diğerine asla aynı kalmaz ve yedi senelik periyotlarda yepyeni bir set parçacıklar ya da atomlar edinir. Ama fiziksel beden bu sürekli yenilenmesine karşın astral beden doğumdan ölüme kadar durumunu çok az değiştirir. Ama bedene oranla sürekli olan, hep aynı kalan ve bedene tüm yaşam süresi boyunca fiziksel görüntüsünü sağlayan şeydir. Bu Astral Duple ya da Işık Beden fiziksel ya da biyolojik bedenden daha farklı bir maddeden oluşur. Daha soyut, manyetik ve elektriksel.

Ruhumuzun en alt seviyesi olan nefsimiz aynı zamanda bilinçaltımızın da var olduğu alt astral seviye ve fiziksel bedenlerin de içinde mevcut bulunduğu etherik beden seviyesine karşılık gelir. Ruhun nefis seviyesi ezoterizmde genel olarak fiziksel beden ve egomuzun otomatik işlevleri ile ilişkilendirilir. Nefsimizden bir üst seviyede bulunmakla birlikte egomuz bağımlılığını ve önsezilerini nefsimizden alır. Aralarında son derece sıkı ve güçlü bir bağ vardır. Bu bağ öylesine güçlüdür ki çoğu zaman hangisinin hangisini kontrol ettiğini anlamak olanaksızdır.

7.2.2. Dış ya da Alt Ruh (İng. Soul)

Fiziksel bedenimizden ve onun ötesinde bulunan nefsimizden ruhun üst seviyelerine doğru giderek yükseldikçe karşımıza çıkan ilk seviye Alt Ruh olarak adlandırdığımız seviyedir. Bu bir üst aşama Yaratılış’ın mekânlarında, Tanrısal Olan (Kozmik Bilinç) ile Yaratılmış Olan’ı (Yaratılışın geri kalan kısmı) birbirin-

den ayıran Büyük Boşluğun (abyss) hemen altında yer alan ilk seviyeye karşılık gelir. Ruhumuzun bu seviyesinin doğasından bahsetmeye başlamadan önce Büyük Boşluk olarak bahsettiğimiz bu mistik mekân hakkında kısaca bilgi vermenin de ayrıca yararlı olacağını düşünüyorum. Çünkü burası, kendisi bir seviye olarak görülmemekle birlikte mekân olarak ruhsal gelişim açısından oldukça büyük bir öneme sahiptir.

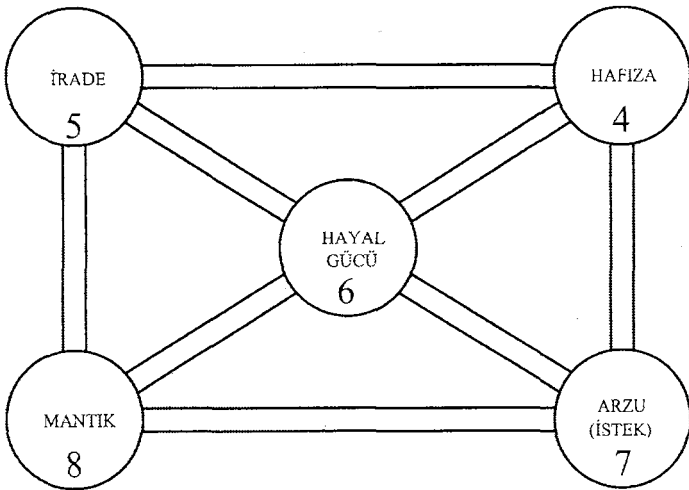
Onun hakkında çeşitli öğretilerde çok sayıda ad ve benzetme bulunmakla birlikte bunlardan en fazla bilineni “abyss” olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun dışında Sınırsız Boşluk, Büyük Boşluk, Dipsiz Boşluk vs de ona verilen adlardan bazılarıdır. Ancak ondan her ne kadar kelime olarak boşluk biçiminde bahsediyorsak da –daha önce de söylediğimiz gibi– bu kavramı “içinde hiçbir şey olmayan” anlamında almamak gerekir. Bunu daha ziyade soyutluk açısından düşünmek daha doğru olur. Artık çok iyi biliyoruz ki boşluk deyişi sadece bir semboldür. Yaratılış’ta boş olan hiçbir yer yoktur. Çünkü her yerin Yaratıcı’nın sınırsız varlığı ile dolu olduğu gerçeğini daha önceki bölümlerimizde belirtmiştik. O halde neden boşluk deniyor? Birazdan nedenini açıklayacağız. Bu sonsuz boşluk Yaratılış’ta var olan tüm bireysel ruhları içeren Alt Ruh’un (çokluk) mekânı olan Şekillenme Âlemi ile onun üzerinde bulunan ve tüm bu ruhların kaynağı olan Yaşayan Ruh’un (birlik) mekânı olan Yaratılış Âlemi arasında yer alan bir yer, mekân ya da ruhsal açıdan söylersek bir bilinç seviyesidir. Buraya boşluk dememizin nedeni ise Yaratılış’ta var olan tüm şeylerin (sadece ruhsal anlamda değil her anlamda) bu boşlukta potansiyel olarak mevcut bulunmalarıdır. Yani bizim tarafımızdan algılanmaları açısından henüz var olmamışlardır, ancak yok da değildirler. “Var olma potansiyelleri vardır.” Yani var ile yok arasında bir aşamadaırlar. Artık bu kavrama yabancı değiliz öyle değil mi? Bir başka deyişle bu sonsuz boşluk, geçmişte var olmuş olan, şimdi var olan ve gelecekte var olacak olan tüm nedenlerin ve etkilerin kaynağı ve tüm fe-

nomenlerin içinde depolandığı yerdir. Ruhsal açıdan da, geçmişte yaptığımız, şu an yapmakta olduğumuz ve gelecekte yapma olasılığımız olan tüm düşünce, duygu, davranış ve hareketlerimizin kaynağı işte bu yüce bilinç seviyesidir. Burası, var olacak ya da var edilecek olan tüm nedenlerin, fikirlerin, duyguların, düşüncelerin, bedenlerin kısaca tüm “şeyleri” potansiyel olarak içeren seviyedir. Dinler de dahil olmak üzere hemen tüm semavi ve mistik öğretilerde adından bahsedilir. Kısaca burası “negatif varoluş’tan” (hiçlik, hiçbir şey) “pozitif varoluşa” (varlık, bir şey) doğru giden yoldaki ara aşama yani “potansiyel varoluş” seviyesidir.

Ruhun, bu sınırsız ilahi boşluğun hemen altında, Nefsinin (Hayvansal Ruhunun) ise hemen üzerinde yer alan seviyesi olan Dış ya da Alt Ruh ise insanın bireysel zekasını ve etrafında var olan şeylerin farkına varan, onları arzulayan, isteyen ve onlara tutunmaya çalışan bilincini oluşturur. O, Benlik tarafından, kişinin evrenin doğasını araştırabilmesi amacıyla icat edilmiş, yaratılmış ve evrimleştirilmiş bir tür makine gibidir. İnsan ruhunun bu seviyesi esas olarak duyulardan, sezgilerden, düşüncelerden, coşkulardan ve arzulardan oluşan kısımdır. Bu özelliği ile hemen altında yer alan nefsi yönetir ya da yönetmeye çalışır. Şimdi yeri gelmişken belirtelim ki ruhsal gelişme adını verdiğimiz şey de zaten bu iki ruh seviyesinin arasında geçen büyük mücadeledir. Kişi nefsinin kendisini yönetmesine engel olup Alt Ruhunun hakimiyet sahasına doğru yönelebildiği sürece ruhsal açıdan gelişiyor demektir. Bu konuyu ileride ruhsal gelişim kısmında açıklayacağız.

Alt Ruh, ruhta aklın muhakeme etme ve onun merkezsel koordine etme gücünü oluşturur. İçinde yer aldığı mekânın (Şekillenme Âlemi), Yaratılış içinde var olan tüm bireysel ruhların mekânı olması nedeniyle de bu seviye oldukça karmaşıktır ve çeşitlilik arz eder. Ruhsal anlamda baktığımızda da ruhun altı farklı işlevine karşılık gelir. Daha kolay kavranabilmesi amacı-

la ezoterik öğretilerde dört uzuva sahip fiziksel bir beden biçiminde sembolize edilir. Bu uzuvlar Hayat Ağacı'nın merkezinde yer alan ve insan ruhunda Kişisel Benlik (Ego) seviyesine karşılık gelen Güzelliği (Hayal Gücü ya da İmajinasyon) çevreleyen dört tezahüre karşılık gelirler. Bu sembolizmde, ağaçta arketipal ruh seviyesi olan Sevgi (ruhta Hafıza) ve Sertlik (ruhta İrade) tezahürleri Dış Ruhun "elleri" ya da yönetici gücünü ve üst astral seviyenin iki tezahürü olan Zafer (ruhta Arzu ve Duygular) ve Gökem (ruhta Mantık ve Düşünce) ise "ayaklarını" ya da yürütücü gücünü oluşturlar.

Şekil. 9 GOP

Bunların da altında bulunan tezahür olan Temel ise fiziksel bedende genital organlar ve cinsellik ile bağlantılıdır ve ruhta alt seviyeli arzuların ve otomatik bilincin yeridir. Bu seviye Dış Ruhun en düşük tezahürüdür ve fiziksel bedenimizde Hareketi ya da Davranışı simgeler. Toparlayacak olursak ruhun Alt Ruh se-

viyesini oluşturan özellikler şunlardır: 1. Hafıza, 2. İrade, 3. Arzu (İstek), 4. Hayal Gücü (İmajinasyon), 5. Mantık, 6. Davranış (Hareket).

Ruhsal gelişim sürecinin en önemli aşamasını oluşturan bu seviyeye ait olan bu özellikleri şimdi biraz daha yakından inceleyelim:

Hafıza bilincin kendi malzemesidir ve aklın, tüm çeşitli duyuları ve sezgileri bir araya getiren ve birbirine bağlayan mimarisinin temel harcıdır ve aralarında var olan her türlü ilişkiyi –zaman boyutunu da işin içine katmak üzere– birbirine bağlar. O olmadan birinden diğerine geçmek olanaksızdır.

İrade ise Arzu (İstek) tarafından tetiklenen ve hareket ettirilen daha üst, yansız ve tarafsız prensiptir. Ruhsal benliğin günlük yaşantıda eylemleri ya da davranışları için kullandığı güçtür. Günlük yaşamda insanın hizmetinde değildir. Tam tersine kişiye kaçmaya çalıştığı şeylere tıpkı bir demir çubukla bağlar ve yönetir. Yani buna göre irademiz arzu ve isteklerimiz tarafından tetiklenir ancak o, arzu ve isteklerimizi yerine getirip getirmeme konusunda tamamen tarafsızdır.

Nefsimizin ortaya koyduğu arzuları yani duygularımızı dengelemeye çalışan özelliğimiz ise mantık yani düşünceci. Buna göre yaşantımızda arzu ve duygularımız ile mantık ve düşüncelerimiz arasında amansız bir mücadele söz konusudur. Bu mücadele ise irademiz tarafından yönetilir. İşte bu yüzden iradesine hakim olabilen kişi sadece arzu ve duygularının ya da sadece mantık ve düşüncelerinin esiri olmayan, tersine bunlar arasında bir denge kurabilecek biçimde onları yönetebilen kişidir. Bu özelliği ile de iradesine hakim olabildiği ölçüde yaşamında uç noktalara kaymadan yani ruhsal gelişmesine engel olabilecek yollara sapmadan yaşantısını sürdürebilir. Ancak Nefsimiz bu dengeyi sürekli bir biçimde aşağı doğru bozma yönünde zorlar. Bu yüzden bu mücadele hiç de kolay olmayan, son derece etin ve amansız bir mücadeledir.

Ruhumuzda arzularımızın ya da duygularımızın bir sonucu olarak ortaya çıkan Coşku ya da Heyecanlarımız ise Freud'un "Id" kavramına karşılık gelirler. Bu özelliği ile de tıpkı yukarıda bahsettiğimiz biçimiyle ya tamamen nefsin egemenliği altındadırlar ya da Dış Ruh'un üzerindeki bir üst seviye olan İç Ruh tarafından kontrol edilirler. Tıpkı Arzu-Mantık (Duygu-Düşünce) mücadelesinde olduğu gibi coşku ve heyecanlarımızın da nefsimizden çok ruhumuzun üst seviyeleri tarafından kontrol edilmesi için uğraşmamız gerekir. Eğer onları tamamen nefsimizin kontrol etmesine imkan verirse bunun ruhsal açıdan bize hiç bir yararı olmayacaktır. Günlük yaşantımızın özellikle fiziksel ihtiyaçlarına karşılık verecek biçimde coşkularımız ve heyecanlarımız bizi bir yere götürmeyecektir. Ancak bunun başarmak, coşku ve heyecanlarımızı nefsimizin egemenliğinden kurtarıp ruhun üst seviyelerinin emrine vermek yine sanıldığı gibi kolay değildir. Nefsimizin bedenimiz ve ruhumuz üzerindeki hakimiyeti o kadar güçlüdür ki çoğumuz coşkuları ve heyecanları günlük yaşamın daha doğrusu ruhun içgüdüsel ve doğal bir işlevi olarak görürüz. Kızınca sinirlenir, memnun olunca güler, kahkaha atarız ve bunu son derece doğal bir şey olarak değerlendiririz. Bunlar doğru ve doğaldır elbette ama diğer yandan insan heyecanlandığında ya da kızdığında doğru olmayan ve aslında hiç yapmak istemediği şeyler yapar ve çoğu sonradan kendini sorguladığında bunu son derece doğal olarak kabul eder ve kendini haklı görür. "Beni kızdırmasa ona vurmazdım" der mesela. Vurması sonucu ortaya çıkan durumu görmezden gelir. Çünkü bu onun için bir tür savunma mekanizmasıdır. Gördüğümüz gibi coşku ve heyecanlar üzerinde hakimiyet kurmak son derece zordur ve bunun tek yolu, onları olabildiğince nefsin kontrolünden çıkarıp ruhumuzun daha üst seviyelerinin kontrolüne vermeye çalışmaktır. Bu çaba da ruhsal gelişimin temel taşlarından biridir.

Hayal Gücü (İmajinasyon) ise insanlarca genellikle yanlış an-

laşılan ve yanlış değerlendirilen bir özelliktir. Büyük çoğunluk onu gündüz kullanılan, aslında var olmayan ve insanların çoğu zaman günlük sıkıntılarından kaçmak amacıyla kullandıkları bir fantazi gibi görür. Gerçekte ise o, İrade ile birlikte kullanıldığında pratik sanatların (ki buna büyü de dahildir) temel itici gücüdür. Biraz daha açarsak burada söz konusu ettiğimiz şey, var olmayanı daha doğrusu potansiyel olarak var olanı iradeyi kullanmak suretiyle şekillendirmektir. İşte bu kavram bu boyutu ile sanatın yanı sıra yüzyıllar boyunca büyüye yönelik olarak çeşitli kişilerce kullanılmış ve hala da kullanılmaktadır. Biraz önce de bahsettiğimiz gibi Büyük Boşlukta her şey potansiyel bir var oluş durumundadır. Onları varlığa getiren şey ise iradedir. İradenin gücüyle onlar soyut durumdan düşünce, duygu ve davranış biçiminde daha somut bir duruma geçerler. Bu yüzden ezoterik anlayışta denir ki; “İradenin yapamayacağı hiçbir şey yoktur!”

Daha önce, “Alt Ruh her ne kadar ego (benlik) olarak adlandırılrsa da o aslında gerçek ego değildir” biçiminde bir ifade kullanmıştık. O, ezoterik anlayışta “sahte bireysel ego” olarak adlandırılır. Neden sahte? Çünkü O, bizim kendisini “Ben” olarak adlandıran kısmımız ama aslında “Ben olmayan” prensibimizdir. Çünkü durumu yaşamamız süresince geçen yıllar boyunca devamlı olarak değişir ve hatta içeriği bir dakikadan diğerine bile hiç bir zaman aynı kalmaz. İşte Alt Ruh’un (Ego) üzerimizde sağladığı egemenliğin bağlarının kırılması ve ondan bir üst seviye olan İç Ruh’un ışığının günlük yaşantımıza ve zihnimize işlemesi olgusu ezoterik anlayışta ruhsal gelişme olarak adlandırılır ve tüm ezoterik öğretilerin en önemli konularının başında gelir.

Dış (Alt) Ruh kendisinin bir üstündeki seviye olan İç (Üst) Ruh seviyesi ile bir altında yer alan Nefs (Hayvansal Ruh) arasında var olan geçiş seviyesidir. Bu açıdan baktığımızda o, kendisinden daha yüce bir seviyeyi oluşturan İç Ruh ya da Yaşam Gücünün bizim sonlu, fiziksel âlemimizde var olabilmesi ve var-

lığını sürdürebilmesi için gereken güçtür. Ancak pozitif bilimler ruh fikrini ya da ruh varlığının mevcudiyetini kesin bir biçimde reddederler. Çünkü Dış Ruh'un varlığı beş duyumuzla algılanamaz. O, gözle görülemez, kulakla duyulamaz, dokunulamaz, bilimsel yöntemlerle ölçülemez ya da fiziksel aletler ile etkilenebilir. Ancak bazı istisnai durumlarda, mesela ruhsal açıdan gelişmiş, çok hassas bazı kişiler (psşik) onu hissedebilir ya da algılayabilir. Tersine olarak ise bir takım bedensiz ruhlar da, çok özel bazı koşulların sağlanması ile, fiziksel âlem üzerinde bazı etkiler yaratabilirler. Bunun dışında bizler zaman zaman bilinçli ya da bilinçsiz olarak rüya sırasında ya da Dış Ruh'u Şekillenme Âlemi'ne yansıtmak suretiyle (astral projeksiyon) bu âlemi deneyimleyebiliriz.

Şimdi bu geldiğimiz noktada bir başka çok önemli olguyu açıklamamamız gerekiyor. Tanım olarak, "ruh varlığının Yaratıcı'nın yarattıklarını öğrenebilmek amacıyla bir fiziksel bedenden diğerine yaptığı yolculuk" biçiminde ifade edilebilecek olan bu olgu günümüzde popüler adıyla re-enkarnasyon olarak bilinir. Bu olguyu bu noktada açıklamamızın iki ana nedeni var aslında. Bunlardan biri bu sürecin ruhsal gelişimin olmazsa olmaz bir parçası olması ve diğeri de söz konusu olgunun ruhun şu an açıkladığımız seviyesi olan Alt Ruh seviyesinde ve mekân olarak da Şekillenme Âlemi'nin sınırları içinde gerçekleşiyor olmasıdır. Şimdi inceliyoruz.

Ruh Göçü, Re-enkarnasyon ya da Transmigrasyon

Ruhumuzun Alt Ruh seviyesi ve onun içinde bulunduğu mekân olan Şekillenme Âlemi halk arasında "re-enkarnasyon" ya da "yeniden doğuş" adlarıyla bilinen ruhsal sürecin gerçekleştiği mekândır. Söz konusu olgu ezoterizmde ise -bence konunun gerçek anlamda hakkını veren deyişi ile- "Ruh Göçü" ya da "Transmigrasyon" (Transandantal Migrasyon) adlarıyla anılır. Günümüzde pek çok inanç ya da öğretilen kişi tarafından yo-

ğun bir biçimde tartışılmakta olan Ruh Göçü semavi dinler harici hemen tüm öğreti ve inanışlar tarafından -farklı biçimlerde de olsa- varlığı kabul edilen bir olgudur. Aslında semavi dinlerde durum biraz karışıktır. Dinlerin bu fenomeni kesin bir dille reddettiklerini söyleyenler olmasına karşın kutsal kitapların bazı ayetlerinde ruh göçünü işaret eden bölümler olduğunu söyleyen kişiler de vardır. Ezoterik anlayış ise bu kavramın varlığını sadece kabul etmekle kalmaz, onu aynı zamanda ruhsal gelişimin olmazsa olmaz bir unsuru olarak görür. Bu konu hakkında birazdan oldukça ayrıntılı olarak bahsedeceğiz. Ezoterik öğretilerin tümü ruh göçünün varlığını kabul eder, ancak onu tam anlamıyla “yeniden doğuş” kavramıyla eşleştirmezler. Bunun nedenini biraz sonra sistemin işleyişini anlatırken daha iyi anlayacaksınız. Ancak isterseniz bu sürecin işleyiş biçimini açıklamaya başlamadan önce hem varlığını ezoterik açıdan kanıtlamaya ve hem de “Neden?” sorusuna bir yanıt vermeye çalışalım. “Ruh Göçü diye bir olgunun varlığını nasıl ve nereden biliyoruz?” Ve, “Neden böyle bir durum gerekmektedir?” Ruhun bir fiziksel bedenden diğerine ya da bir âlemden diğerine göçünü gerektiren sebep nedir acaba?

Bu soruların yanıtı aynı zamanda insanın ve âlemlerin yaratılışının nedeninde de gizlidir. Kısaca açıklamaya çalışalım:

Tüm ezoterik öğretiler ve bütün semavi dinler ortak bir biçimde insanın Yaratıcı’nın suretinde yaratıldığını kabul ederler. Hem Eski Ahit’te, hem Yeni Ahit’te ve hem de Kuran-ı Kerim’de -her ne kadar farklı biçimde yorumlansalar da- buna ait ayetler mevcuttur. Ezoterik görüş de buna benzer biçimde ve daha önce de vurguladığımız gibi, insanın Yaratıcı’nın suretinde yaratılması dolayısıyla O’ndan bir parça, bir yansıma olduğunu söyler. Tıpkı Güneş ve ondan yansıyan ışınları gibi insanoğlu da Yaratıcı’nın bir yansımasıdır. O’nun Yaratılış’taki, bir başka deyişle “aşağıdaki” yansıması olması dolayısıyla ve doğası gereği insan (ruh) varlığı, suretinde yaratıldığı o muhteşem ve yüce kaynağa

dönmeye çalışır. Yaratıldığı andan başlayarak sürekli bir biçimde O'nu arar. Peki ama nasıl geri dönecektir? O sınırsız ve sonsuz varlığı yani kendi kaynağını nasıl bulacak ve O'nunla nasıl Bir olacaktır? Kutsal kitaplar da dahil olmak üzere pek çok yazıtta sembolik bir biçimde anlatıldığı gibi Adem ve Havva'nın Cennet'ten kovuluşu sonucu fiziksel ve ruhsal âlemlere doğan (düşen, İng. Fall) daha doğrusu doğmak zorunda kalan insan varlığı yeniden, yaratıldığı o muhteşem yere, o cennet bahçesine nasıl ulaşacaktır? İşte ezoterikler bu noktada, O'na ulaşabilmenin (yani geri dönüşün) tek yolunun O'nu tanımak ve doğasını anlamaya çalışmak olduğunu ve insanlığının ancak bu sayede yaratıcısının sırlarına yaklaşabilmenin tek yolu olduğunu ifade ederler. Yaratıcı'yı tanıyabilmenin yolu ise O'nun yarattıklarını tanımaktan, anlamaktan ve bilmekten geçer. Çünkü -dikkat edin!- sadece insan varlığı değil yaratılan "her şey" O'ndan bir parçadır. Bundan dolayı, insan varlığı yaratıcısına ulaşabilmek amacıyla O'nun yarattıklarını öğrenmeye, anlamaya çalışır. Ancak Yaratılış yaratılmış sınırlı varlıklara göre sınırsız bir yapı gösterdiğinden, bu çaba bir insan ömrüne sığmayacak kadar uzun sürecek bir çabadır. İşte bu nedenle ruh varlığı -yaratıcısına giden yolda- yaratılmış âlemleri öğrenebilmek için en aşağıdan başlamak ve kademeli bir biçimde en yukarıya doğru yükselmek zorundadır. Bunun da mekân olarak ilk basamağı, bizim de fiziksel bedenimizle içinde bulunduğumuz en alt âlem olan fiziksel ya da maddesel âlem ve ruhsal olarak da Nefs seviyemizdir. Fiziksel âlemi öğrenmenin tek yolu ise fiziksel bedenlere doğmak ve burada geçirilen süre yani "yaşam" boyunca onu deneyimlemektir. Ruh varlığı ancak bu sayede bu alt âlemi öğrenebilir. Buna göre, her ruh *kendi gelişmişlik seviyesine göre değişen sayıda doğuşlar ile fiziksel bedenlere doğarak* içinde bulunduğumuz maddesel âlemi öğrenmeye çabalar. Bu çaba sonucunda belli bir ruhsal seviyeyi edinebilen bir ruh ise bir daha fiziksel âleme doğmaz ve gelişimini daha üst âlemlere doğ-

mak suretiyle sürdürür. Şimdi, bu geldiğimiz noktada hemen şunu belirtelim ki “ezoterik açıdan ruhsal gelişim her zaman ileriye doğrudur.” Ezoterizm geri doğuşların asla gerçekleşmediğini öngörür. Ona göre bazı Uzak Doğu öğretilerinde söylendiği gibi bir insan hiçbir şekilde sonraki yaşamında bir hayvan ya da bitki olarak doğmaz. (Ya da bir ruh varlığı hiçbir şekilde bir insan bedeninden bir hayvan bedenine geçmez) Çünkü bu tekamül yasasına yani ruhsal gelişimin doğasına aykırıdır.

Toparlayacak olursak ruh varlığının yaratılmış âlemleri deneyimleyebilmek ve bu sayede yaratıcısına ulaşabilmek amacı ile bir bedenden diğerine olan göçü ya da yolculuğu Ezoterizm’de bu nedenle “Ruh Göçü” olarak adlandırılır. Yeniden doğuş terimi ise pek tercih konusu değildir. Çünkü ruh varlığının ölmesi diye bir şey söz konusu olmadığından yeniden doğması diye bir şey de söz konusu değildir. O ölümsüzdür. Bir bedenden diğerine geçer ve bu göçler sonucu gelişim seviyesini yükselterek, suretinde yaratıldığı o yüce kaynağa ulaşmaya çabalar.

Ruh Göçü’nün var olma nedenlerinden bu şekilde çok kısaca bahsettikten sonra şimdi ezoterik görüşün bu sürecin işleyiş biçimine bakışını biraz daha ayrıntılı açıklamaya çalışalım:

Biraz önce her ruhun kendi gelişmişlik düzeyi oranında ruh göçü ya da re-enkarnasyon sürecine tabi olması gibi bir kavramdan bahsettik. Bunun anlamı şudur: Bazı ruhsal bedenler fiziksel bedenin ölümünden sonra yeterli gelişimlerini sağlamamışlarsa bir sonraki yaşamlarında yine bir fiziksel bedene doğarlar. Tersine olarak, yeterli gelişimlerini sağlamışlarsa artık bir daha fiziksel bir bedene geçmeyip gelişimlerini daha üst ruhsal bedenlerde ve âlemlerde sürdüreceklidir. Buna göre fiziksel bedenin ölümünden sonra Dış Ruh eğer gelişimini ya da tekamülünü, olması gerektiği gibi tamamlamışsa bir üst seviyeye yani İç (Üst) Ruh seviyesine yükselir. Onun bundan sonraki gelişimi artık fiziksel bir bedene bağlı olmadan devam edecektir.

Fiziksel yaşam boyunca edindiği deneyimleri sonucu gelişim

seviyesine bağılı olarak bir üst seviyeye yükselemeyen ruh ise Astral Işığın içinde kalır ve zamanı geldiğinde de bir sonraki fiziksel bedenine doğar. İşte burada bir başka çok önemli noktadan daha bahsetmek gerekir. Çünkü bu nokta da ruhsal gelişim sürecinin anahtarlarından biridir. O da şudur: Yeni fiziksel bedene bağlanarak fiziksel âleme doğan bir ruh varlığı hiç bir şekilde eski yaşamını ve orada edindiğı deneyimlerini hatırlamaz. Bu unutmama, ruhsal gelişimin en önemli noktalarından biridir. Ruh şimdiye kadar yaşadığı tüm deneyimleri, daha sonra tekrar (yani fiziksel bedenin ölümünden sonra) hatırlamak üzere tamamen unutarak fiziksel dünyaya doğar. Bu onun yeni tecrübeler edinebilmesi ve öğrenebilmesi açısından şarttır. Ancak fiziksel bedene bağliken –bunun bilincinde olmasa da– daha önceki yaşantısında edindiğı “olumlu” ruhsal deneyimleri şimdiki yaşantısına taşır. Yani o, bir önceki yaşamına oranla daha olgun ve ruhsal açıdan daha gelişmiş bir kişiliktir artık. Her ne kadar önceki yaşam deneyimlerinin hiçbirini hatırlamıyorsa da onların mevcut yaşamında ona büyük katkıları olacaktır. Karşılaştığı olaylara, davranışlara, çevreden gelen etkilere eski kişiliğinden daha farklı bir biçimde tepkiler verecektir. Burada çok dikkat edelim ki “ruhun eski kötü deneyimleri yeni yaşama aktarılmaz. Çünkü bu, ruhsal gelişimin doğasına aykırıdır. Daha önce de söylediğimiz gibi ruhsal gelişim her zaman ileriye doğrudur ve kişi her yeni yaşamında –tamamen düzelmiş olmamakla birlikte– bir önceki yaşamına oranla daha ileri bir kişilik edinir. Ancak bu elbetteki önceki yaşamı süresince kişinin yaptığı kötülükler öldükten sonra yanına kalır anlamına gelmez. Bu tanrısal adaletin ilkelerine aykırıdır. Peki ne olur? Burada süreç nasıl işler? Örneğin Hitler gibi binlerce, on binlerce kişinin ölümünden sorumlu bir ruh, bedenin ölümünden sonra nasıl bir sürece tabi olmaktadır? Bunun yanıtı ise şudur: Her ruh fiziksel bedenin ölümüyle ruhsal âleme doğduğunda mevcut yaşamı süresince yaptığı tüm iyilik ve kötülükleri hatırlar ve hisseder. Yaptığı iyiliklerden büyük haz ve memnuni-

yet duyar. Ancak yaptığı kötülüklerin azabını da olanca şiddetiyle hisseder. Kutsal kitap sembolizmlerinde Cehennem ya da Cennet olarak bahsedilen işte budur. Bunun nasıl bir his olduğunu elbette burada açıklamak olanaksızdır; ancak bunun, yapılan yanlışlık ve kötülüklerin miktarı oranında bir memnuniyet ve azap olduğunu söyleyebiliriz. İşte ruh bu aşamada, yaptığı tüm iyilik ve kötülüklerin sonuçlarının kendince muhakemesini yapar ve onlardan dersler çıkarır. Zaten ruhsal gelişme de, yapılan yanlışlar ve kötülüklerin sonuçlarından ders çıkarmak ve onu tekrarlamamak üzerine kurulmuştur.

“Ruh bir sonraki yaşamına bir öncekini tamamen unutarak başlar”, demiştik. Bununla birlikte farklı durumlar da vardır. Ruhsal açıdan gelişmiş bazı kişiler bilinçli olarak olmasa da eski yaşantılarına ait bazı deneyimleri kısmen hatırlayabilirler. Bu hatırlama tamamen bilinç düzeylerinin gelişimi ile orantılıdır. Ancak dediğimiz gibi bilinçli olarak değil de anlık gel-gitler şeklinde eski deneyimlerini hatırlarlar. Ancak bu hatırlama olayın doğasına aykırı değildir. Tam aksine, onların gelişimi için gerekli olan bir durumdur. Bunlar istisnai durumlar olduğundan burada ayrıntısına girmeyeceğiz. Ancak kısaca bunun da planın bir parçası olduğunu ve o kişilerin gelişmesi açısından gerekli olduğunu söylememiz yeterli olur. Çünkü daha önce de belirttiğimiz gibi Yaratılış’ta hiçbir şey nedensiz değildir. Yaşamımız boyunca karşılaştığımız her şey ve yine evrende olup biten her şey önceden ve mükemmel bir biçimde tasarlanmış o kusursuz tanrısal planın bir parçasıdır. “Önceden tasarlanmış” deyince bu noktada sanırım herkesin aklına bir kavram geliyor. Kader! Aca- ba her şey önceden hazırlanmış ve planlanmış ise bu kader midir? Ya da alın yazısı dediğimiz şey gerçekten var mıdır? Kader ya da alın yazısı konuları da yine tıpkı ruh göçü ya da re-enkarnasyon gibi günümüzde konuyla doğrudan ilgili olsun ya da olmasın pek çok insanın üzerinde tartıştığı bir olgudur. Kader nedir? Var mıdır yok mudur? Bu sorunun yanıtını ruh göçünün iş-

leyişini açıkladıktan sonra vereceğiz. O yüzden şimdi sadece adını vermekle yetinip sonradan açıklamak üzere ruh göçünün işleyişini açıklama yolunda devam edelim.

Şimdi, acaba ne tür bir mekanizma ya da sistem (tabii varsa!) ruhun yeniden bir fiziksel bedene bağlanmasından ya da bir bedenden diğerine göçünden sorumlu olabilir? Bu olayı kontrol eden nedir? Kuramsal olarak bu noktada üç farklı olasılık akla gelebilir: 1. Doğada bunu sağlayan basit ve kendiliğinden gelişen bir süreç olabilir. 2. Ruh göçü ya da re-enkarnasyon süreci tanrısalsal ya da göksel bir güç tarafından (mesela Yaratıcı) yönetiliyor olabilir. 3. Böyle bir olay hiç olmayabilir. Yani bir başka deyişle ruh göçü diye bir şey yoktur.

Son olasılığı yani ruh göçü diye bir olgunun olmaması olasılığını sanırım yukarıda oldukça ayrıntılı biçimde açıkladık. “Ruh göçü vardır” dedik ve nedenlerini ezoterik anlayışın bakış açısına göre belirttik. Eğer böyle bir süreç hiç var olmasaydı o zaman ruh göçü gerçekleşmez ve fiziksel bedeni terkeden bir bireysel ruh sonsuza kadar astral ışığın yani Kutsal Ruh’un bir kısmı olarak kalırdı. Ayrıca fiziksel dünyamızda da ruh göçünün varlığını gösteren pek çok somut kanıt (geçmiş yaşamları hatırlama, dejavu vs) vardır. Birçok kişi herkesi hayrete düşürecek bir biçimde geçmiş yaşamlarına ait birçok ayrıntı ve anıyı hatırlamaktadır. Burada bunun ayrıntısına girmeyeceğiz. Buna ek olarak ruh göçünün olmaması tekamül yasasına da aykırıdır. Yani bu ruhsal gelişimin olmaması demektir. Bütün bu açıklamalarla, ezoterik açıdan baktığımızda son olasılığı ortadan kaldırmış oluyoruz. Bu durumda şimdi geriye kalan diğer iki seçeneği inceleyelim.

İkinci olasılıkla yani ruh göçünün ilahi ve göksel bir güç (mesela Yaratıcı) tarafından gerçekleştirilip kontrol edilmesi olasılığı ile ilgili olarak ise şunları söyleyebiliriz:

Bazı öğretiler ruhun ölümden sonra tanrısalsal ya da göksel bir güç tarafından yargılandığını ve bu yargılamanın ruhu ya ödül

olarak bir üst âleme yükselttiğini ya da cezalandırılmak üzere alt âlemlere indirdiğini ya da yaşamak üzere fiziksel dünyaya enkarne ettiğini ortaya koyarlar. Semavi dinler ise fiziksel bedenin ölümlüyle ruhun Yaratıcı seviyesine çıkarak yaşamı boyunca yaptığı işlerin hesabını verdiğini ve hangi tarafın ağır bastığına bağlı olarak Cennet ya da Cehennem adı verilen farklı mekânlara(!) gönderildiğini belirtirler. Burada bunun tartışmasını yapmadan sadece bu konudaki karar verici mekanizmanın işleyişi üzerinde duracağız. Ezoterik açıdan baktığımızda ise ruhsal ve fiziksel âlemlerin işleyişinde dış ya da üst bir gücün (Yaratıcı gibi) araya girmesi Doğa yasasına aykırıdır. Örneğin yağmur yağmasına, deprem olmasına ya da dünyaya bir göktaşının düşüp düşmemesine vs. bir üst güç hiçbir zaman müdahale etmez. Bunlar tamamen fiziksel, doğal bir takım olayların birbirini peşi sıra izleyerek gerçekleşmesi sonucu ortaya çıkarlar. Ancak burada elbette işin temelini oluşturan Yaratıcı kavramını iyi bilmek gerekir. Evet sonuçta her şeyi yaratan ve kontrol eden O'dur. Ancak Kendi koyduğu kurallar dahilinde olmaktadır bu. Ve bu kurallara Kendi de dahil olmak üzere hiçbir şey dışarıdan müdahale etmez, edemez. Hep söylediğimiz gibi zaten belli bir seviyede olmak üzere tüm Yaratılış T-nrı'dır. Yani onun varlığından bir parça, bir yansımadır. Bu anlamda baktığımızda olay daha net ortaya çıkmaktadır. Sistem mükemmel bir biçimde tasarlanmış ve uygulanmaktadır hiç bir ruhsal ve fiziksel olguya dışarıdan bir müdahale söz konusu değildir. Buna en güzel örnek olarak ezoterik öğretilerden Kabalanın daha önce de söylediğimiz şu sözünü verebiliriz: "Yaratıcı kuralları koyar ve koyduğu kurallara Kendisi de uyar." Ruhsal anlamda da bu böyledir. (Çünkü Yukarısı Aşağısı gibidir!) Dolayısıyla bir üst varlığın ve hatta Yaratıcı'nın bu sürece müdahale etmesi bu yasaya aykırı düşmektedir.

Bu durumda geriye yalnızca birinci olasılık kalmaktadır. Yani doğal(!) ve kendiliğinden yürüyen, işleyen bir mekanizma ya da bir sistem. Ezoterik anlayış bu mekanizmanın Kutsal Ruh

olarak adlandırdığımız (Ruh-ül Kudüs, Ruach Ha Kodesh, Holy Spirit) tüm ruhları içeren tek, yüce ruhun içinde gerçekleştiğini ortaya koyar. Bir Alt Ruh, kişinin tüm yaşamları boyunca edindiği tecrübeler sonucu oluşan tüm düşüncelerin, anıların ve kişiliklerin astral ışık içindeki bir izlenimidir ve diğer tüm bireysel ruhlarla birlikte Kutsal Ruh'u oluşturur. Kutsal Ruh ise sadece var olan tüm bu ruhların toplamı değil ama aynı zamanda da fiziksel ya da ruhsal bedenlere doğacak olan tüm yeni ruhların da kaynağıdır. Buna ek olarak, yaratılışından bu yana geçmişte var olan ve tüm insanlığın ruhsal ve fiziksel tekamülüne ait tüm kayıtların da yeridir. Bu kayıtlar pek çok anlayışa paralel olarak ezoterik anlayışta da Akaşik Kayıtlar adını alırlar. Buna göre her bir ruh bu ortak nokta içinde var olan ve tüm zamanlar ve mekânlar süresince geçirdiği yaşamları boyunca edindiği bilgi ve tecrübeleri doğrultusunda bir sonraki yaşamı için gereken pozisyona kendiliğinden atanır. İşte bu söz konusu ortak nokta yani Kutsal Ruh nedeniyle, *ruh göçü ya da reenkarnasyon süreci, bir ruhun bir tek bedene bağlandığı tekil bir süreç değil, ama her ruhun Kutsal Ruhun bir parçası olduğu kolektif bir olaydır.* Buna göre her ruh Kutsal Ruh'tan ya da Kutsal Ruh'un içine doğar. İşte bu da bize neden bir sürü insanın eski yaşamlarında aynı kişiler olduklarını (bir Kleopatra, Sezar vs) iddia ettiklerini kanıtlıyor öyle değil mi? Çünkü tüm, anılar, düşünceler, tecrübeler vs. -en yüce seviyede- ortak ve tek bir ruha aittir.

Bu seviye ruhun gelişimiyle doğrudan ilişkili olduğundan bizi oldukça ilgilendiren konuları içeriyor. Bu nedenle üzerinde ayrıntılı biçimde duruyoruz. Yine ruhun gelişimi sürecine ait olması açısından bir başka kavramı daha açıklayalım şimdi. Bu kavram günümüzde pek çok kişi tarafından da ayrıca merak edilen ve üzerinde tartışılan popüler bir olgu olan "Ruh Eşi" ya da diğer adıyla "Eş Ruh" kavramıdır.

Ruh Eşı (Eş Ruh) kavramı:

Tıpkı Ruh Göçü gibi Eş Ruh kavramı da günümüzün popüler konularındandır ve aslında ruhun gelişmi ile doğrudan bağlantılıdır. Şimdi varlığı, yokluğu ve işleyiş mekanizması ile üzerinde oldukça tartışılan bu konuya ezoterik anlayışın nasıl yaklaştığına kısaca bir bakalım.

Öncelikle hemen ifade edelim ki ezoterik anlayış Eş Ruh ya da Ruh Eşı kavramının varlığını tamamıyla kabul eder ve bunun tıpkı Ruh Göçü gibi ruhsal gelişimimizin kritik bir parçası olduğunu ortaya koyar. Önce bunun nedenini ve daha sonra da işleyiş mekanizmasını kısaca açıklamaya çalışalım.

Tüm ezoterik öğretilerin ve hatta kutsal kitapların da ortak bir biçimde vurguladıkları gibi Yaratıcı insanı kendi suretinde, “erkek ve dişi olarak” yaratmıştır. Ancak dikkat edin! Bu tanım da söz konusu edilen insan beşer insanı –fiziksel insan- değildir. Daha önce *Adam Kadmon* olarak adlandırdığımız “mükemmel” ya da “ilahi insandır”. Ezoterik görüş ilahi insanın erkek ve dişi olmak üzere birbirini tamamlayan iki yarından oluştuğunu ortaya koyar. Buna göre yukarıda bu biçimde olduğu gibi ruhsal âlemde de (Kutsal Ruh seviyesinde) ancak bu iki cinsin uygun iki yarısı bir araya geldiğinde ve birbirini tamamladığında bir “kişi” oluşur.

İşte ruhsal âlemde Bir ve Tek olan bu ruhsal “kişi” (ruhsal varlık) fiziksel dünyamıza erkek ve dişi olmak üzere iki ayrı biçimde enkarne olur yani doğar. İşte biz bu iki ayrı parçaya ruh eşı ya da eş ruh adını veriyoruz. Ancak bu süreç görüldüğü gibi basit olmayıp son derece karmaşıktır. Öncelikle bu iki yarı her zaman eş zamanlı olarak fiziksel âleme enkarne olmayabilir. Ezoterik görüş birbirinin ruh eşı olan erkek ve kadının ancak belli bazı koşulların bir araya gelmesi –ikisinin de erdemli kişiler olması- durumunda eş zamanlı olarak enkarne olmalarının söz konusu olabileceğini ortaya koyar.

Ruhun erkek ve dişi olmak üzere iki yarıdan oluşması nedeniyle fiziksel dünyamızda erkek ve dişi arasında bir çekim olduğu bir gerçektir. Ancak ne yazık ki pek çoğumuz doğamız ya da gelişim seviyemiz gereği bu ilgiyi seksüel çekimin en alt seviyelerinde algılarız. Örneğin “ilk bakışta aşk” gibi. Halbuki bu tür bir aşk sadece ve sadece biyolojik bir çekimdir ve içinde hiç bir ruhsal öge içermez.

Ezoterik öğretiler bir eş sahibi olmadan kişinin ruhsal anlamda düzeltmeyi gerçekleştiremediğini ortaya koyarlar. Bu nedenle kişinin maddesel dünyada mutlaka kendine bir eş bulmaya çalışması gerektiğini vurgularlar. Buna rağmen bu gene de, “evlenen ya da eş sahibi olan her çift birbirinin ruh eşidir” anlamına gelmez. Aslında genelde günümüzde olan durum da budur. Yani çoğunlukla çiftler birbirlerinin ruh eşi değildirler. Bir kişinin ruhsal eşini bulabilmesi için ise onlar için belirlenen ruhsal düzeltme (rektifikasyon) işlemini tamamlamış olması gereklidir.

Eğer bu dünyaya doğan kişi ruhsal açıdan gelişmiş ise (belli bir seviyede) ve üstesinden gelmesi gereken ağır bir yükü yoksa, ruh eşini bulması daha kolaydır. Eşlerden birinin gelişimini tamamlamış diğerinin ise henüz fiziksel âleme enkarne olmasının gerektiği özel durumlarda ise gelişimini tamamlamış eş de diğerine yardımcı olmak amacıyla fiziksel dünyaya doğabilir. Bu durumda kişinin onun bulması için büyük bir çaba sarf etmesi ve çabalaması gerekir. Ancak taşıdığı yük yani geçmişteki kötü davranış ve eylemleri (popüler adlarıyla günahları ya da kötü karması) nedeni ile işi hiç de kolay olmayacaktır. Farkındaysanız sürekli bir, birbirini bulamama ve bunu verilmesi gereken çaba ve mücadelelerden bahsediyoruz. Hiç bir şey hemen ve kolayca olmuyor. Burada da mesela ruh eşleri birbirlerini hemen bulamıyor. Uzun çabalar, mücadeleler gerekiyor. Bazen bunun sonucu bile o yaşamda birbirlerini bulmaları söz konusu olmuyor. Bize her ne kadar zor gelse de bu çaba ruhsal açıdan gelişim mekanizmasının bir gereğidir.

Bu noktada, çok az kişi tarafından bilinen ilginç ve oldukça önemli bir noktayı daha vurgulayalım hemen. Ezoterik anlayış, kozmik yasada erkek ve kadının dünyaya göçleri ya da doğmalarıyla ilgili olarak aralarında bir fark olduğunu ortaya koyar. Buna göre genellikle –ama her zaman değil– fiziksel dünyaya doğarak ruhlarını düzeltmek durumunda olanlar erkeklerdir. Kadınlar ise ruhsal düzeltmelerini daha üst ruhsal seviyelerde gerçekleştirmek durumundadırlar. Yani genelde kadınların fiziksel dünyaya doğma nedenleri kendilerinin değil ama eşlerinin ruhsal gelişimine yardımcı olmaktır. Ezoterik anlayışta oldukça geniş bir biçimde kabul edilen bu görüşe göre kadının ruhu erkeğe oranla daha yüksek bir ruhsal seviyede bulunur. Günümüzde her ne kadar maddesel anlamda kadınlar erkeklere bağımlı bir durumda bulunurlarsa da ruhsal seviyede tam tersine olarak erkek eşine bağımlı durumdadır.

Eğer kişi yaşarken ruhsal eşini gerçekten bulmak istiyorsa yaşantısı boyunca çok büyük bir efor sarf etmek zorundadır. Aslında burada kastettiğimiz şey doğru kişiyi bulmaktan ziyade “doğru kişi olmaktır”. Bundan neyi kastediyoruz? Açıklayalım. Ruhsal gelişim sürecinin yani ruh göçünün gereği olarak erkekler dünyaya enkarne olduklarında eşleri de onlara yardımcı olabilmek amacıyla aynı işleme tabi olurlar. Ancak her ne kadar ikinci, üçüncü vs doğuşlarla fiziksel dünyada edindiğimiz tecrübeler gereği ruhsal açıdan gelişirsek de fiziksel anlamda tam tersine olarak önceki yaşamlarımızın günahları ve kötü davranışları sonucu yükümüz artar. Buna paralel olarak aramızdaki bağ nedeniyle eşimizin de durumu aynı olur. Yani biri nedeniyle öbürü de düşer. Genellikle 20 yaşlarından sonra geçmiş yaşamlarımızın kötülükleri bizim ruhsal görüşümüzü bulandırmaya ve ruhsal gerçekliğimizi perdelemeye başlar.

Bundan dolayı hepimiz doğru kişiyi bulmak ister ama kim olduğunu bir türlü bilemeyiz. Aslında içimizde “bir şey” bize ne aramız gerektiğini söylemektedir. Ancak genellikle bu şey ol-

dukça belirsiz, mantıksal ve somut bir biçimde tanımlanabilen bir temele dayanmayan bir şeydir. Bu nedenle bu konuda daha fazla mantık da bize pek yardımcı olmaz. Peki ne yapmalıyız? Yapmamız gereken şey mantıksal düşünceye ek olarak temiz ve iyi eylemlerde, davranışlarda bulunmaktır. Böylece ruhsal görüşümüzü temizlediğimiz ölçüde önümüzdeki bu perde açılır ve ruh eşimizi bulma yolunda mesafe alırız.

Ruh göçü ve ruh eşi kavramlarını bu biçimde kısaca açıkladıktan sonra isterseniz şimdi bu seviyeye ait olmak üzere ve son olarak ruhsal gelişimi yine yakından ilgilendiren ve ileride açıklayacağımızı söylediğimiz bir başka olguya, kader kavramına geri dönelim.

Kader

Yaratılış'ta hiçbir şeyin nedensiz olmadığını ve yaşamımız boyunca karşılaştığımız ve evrende olup biten her şeyin önceden ve mükemmel bir biçimde tasarlanmış kusursuz bir planın parçası olduğunu artık görebiliyoruz. “Önceden tasarlanmış” dediğimizde ise aklımıza şöyle bir düşünce gelebilir: “Madem geçmişte olmuş olan, şimdi olmakta olan ve gelecekte olacak olan her şey önceden tasarlanmış, o halde bir insanın yaşamı boyunca geçmişte yaptığı, şimdi yapmakta olduğu ve gelecekte yapacak olduğu her şey, başına gelecek tüm olaylar vs. önceden bellidir ve ne olursa olsun insan bunun önüne geçemez.” Evet, günümüzde pek çok insan böyle düşünür ve bu düşünce tarzı da bizi bugün bu biçimde algıladığımız, kabul ettiğimiz, çoğu zaman boyun eğdiğimiz ve başımıza gelen ya da şu an içinde bulunduğumuz durumun ya da yaşam biçiminin sorumlusu olarak gördüğümüz kader ya da alın yazısı kavramına götürür. Pek çok kişi olayı biraz önce belirttiğimiz biçimiyle kader olarak değerlendirir. Başına bir kötü olay geldiğinde, “Ne yapalım kaderim böyleymiş” der. Bu teslimiyetçi düşünce tarzı ruhsal gelişimimizi engelleyen sakıncalı bir tarzdır aslında. Ancak yanlış an-

laşılmasın! “Kader olgusu ezoterik anlayışta yoktur” demiyoruz. Sadece algılama biçimi oldukça farklıdır. Biraz önce yaptığımız kader tanımının, en azından bir kısmı ezoterik açıdan da kabul görür. Yani her şeyin önceden ve kusursuz bir biçimde tanımlandığı gerçeği bütünüyle kabul edilir. Ancak durum bu noktadan sonra tamamen farklılaşır. Çünkü hatırlarsanız göksel bir gücün (ya da Yaratıcı’nın) Yaratılış’a dışarıdan bir müdahalesinin söz konusu olmadığını ve var olmakta olan her şeyin belli kurallar dahilinde kendiliğinden geliştiğini daha önce söylemiştik. Buradan hareketle kişinin tıpkı önceden programlanmış bir robot gibi, kendisi için önceden belirlenmiş bir yaşam çizgisinde yürümesi ve başına gelecek her olayın önceden belirlenmiş bir biçimde ve yine önceden belirlenmiş bir sırayla oluşması kavramı ezoterik anlayışta geçersizdir. Biraz daha açıklayalım:

Buradaki anahtar kavram, “ilahi bir gücün Yaratılış’a, onun içinde bulunan varlıkların ve kişilerin yaşamına doğrudan müdahale etmediği” gerçeğidir. Yani ezoterik anlayış yukarıdaki bir tanrısal gücün ya da belki Yaratıcı’nın Kendisinin, günlük yaşamlarımızı, evrenin işleyişini, ruhsal âlemleri dışarıdan ve kendi istediği gibi yönettiği anlayışını reddeder. Çünkü tüm şeylerin yaratılışı aşamasında Yaratıcı “hem aşağıdaki ve hem de yukarıdaki insana” iyi ve kötü arasında bir seçim yapabilmek ve böylece fiziksel yaşamını ve ruhsal gelişimini yönlendirmek ve sürdürebilmek için başka hiç bir canlıda ve hatta meleklerde bile bulunmayan bir özellik vermiştir. Bu özellik Serbest İradedir (İng. Free Will). Buna göre kişi, kendisine verilmiş ya da ruhsal gelişim süreci boyunca kendisinin kazandığı bir takım başka özellik ve niteliklerinin de yardımıyla (kişiliği, vicdanı vs gibi) serbest iradesini kullanmak suretiyle tüm yaşamı boyunca düşüncelerine, konuşmalarına ve davranışlarına yön verir ve kendi yolunu bir anlamda kendi çizer. Ancak buraya kadar anlattığımız bu kavram yani insanın serbest irade sahibi olması gerçeği, bize kaderin olmadığını tamamen kanıtlamaya yetmiyor gibi

değil mi. Bunu neden söyledik? Çünkü kişinin günlük yaşamında kendi iradesi dışında başına gelen bir sürü olay da vardır. Mesela başına gelen bir takım kazalar, yakınlarının başına gelen işler, yolda yürürken durup durukken düşmesinden bir kişiyle tanışıp evlenmesi gibi sayısız olay vs. Bunun dışında kişisel bazdan evrensel baza geçtiğimizde ise iş iyice karmaşıklaşır. Mesela doğal olaylar, afetler, bir afetin neden bizim başımıza gelip de başkasının başına gelmediği vs. gibi örnekler sonsuz derecede çoğaltılabilir. Kısacası olay son derece de hatta sonsuz derecede karmaşıktır. Peki durum böyleyse nasıl işliyor bu mekanizma? Toparlayacak olursak, ilk söylediğimiz serbest irade olgusu bize kaderin olmadığını ve insanın serbest iradesi ile yaşamını kendisinin yönlendirdiğini (ya da yönlendirebileceğini) anlatırken daha sonra bahsettiğimiz olgu da etrafımızda gelişen doğal olaylara ya da başkalarının bizim kontrolumuz dışındaki davranışlarına vs bizim hiç bir müdahalemizin olamadığını ve dolayısıyla bir kaderin olması gerektiğini ortaya koyuyor. Burada büyük bir paradoks ile karşı karşıyaymışız gibi görünüyor değil mi? Bir yandan olayları kendimiz yönlendiriyoruz ve dolayısıyla kader gibi bir şey yokmuş gibi görünürken diğer yandan olaylar istemimiz dışında yürüyor ve biz de bunun adına “kader” diyoruz. Peki nasıl çıkacağız bu işin içinden? Nasıl yürüyor? Kim ve nasıl yönetiyor bu sonsuz derecede karmaşık sistemi?

Bu soruların yanıtı ezoterik düşüncede sanıldığı kadar zor değildir aslında. Olayı çözebilmek için öncelikle göz önüne almamız gereken şey Her Şeyin Bir olduğu gerçeğidir. Buna göre her şey yani zaman ve mekân da dahil olmak üzere tüm Yaratılış bir defada var edilmiştir. Yaratıcı açısından baktığımızda zaman ve mekân kavramları yoktur. Her şey tektir. “O’ndan başkası yoktur” çünkü. Ancak yaratılan varlıklar yani bizler ve var edilmiş diğer her şey açısından bu “bütün” sonsuz ve sınırsız gibi görünür. Mesela fiziksel ve ruhsal evrenler bize sonsuz gibi görünür. Ancak Yaratıcı’ya göre her şey sonlu ve sınırlıdır. Çün-

kü hatırlayalım ki “O var olan her şeyin toplamıdır!” Dolayısıyla bu bütün, tek bir yaşayan sistemdir ve onun içinde var olan her şey de birbiri ile doğrudan temas ve etkileşim halindedir. Yani yaratılmış olan her bir şey yine yaratılmış olan başka her bir şeyi doğrudan etkiler. Kaos teorisi bu kavramın çok güzel bir açıklamasını yapar ve der ki: “Bir kelebeğin kanat çırpması bile tüm evrende bir etki yaratır”. Ancak Yaratılış, yaratılmış tüm varlıklar tarafından sonsuz gibi görüldüğünden, yani bireyin algı düzeyi tüm kozmosu bir arada algılamaya yetmediğinden, bizler bu bağlantıları asla kuramayız. Çünkü buna ne idrakimiz ne de gücümüz yeter. Cereyan eden tüm olayların birbiriyle bağlantısını kuramadığımızdan dolayı da onları sanki birbirleri ile ilgisiz gibi görür ve tüm bunlar sanki bir başka ilahi güç tarafından yönetiliyormuş gibi algılarız ve buna “kader” adını veririz. Başımıza istemimiz dışında bir olay geldiğinde; “Ne yapalım kader böyleymiş!” deriz. Ancak yine de çok dikkat etmemiz gereken bir nokta var. Özünde, gerçekten de bir ilahi güç yani Yaratıcı her şeyi yaratmış, kurallarını koymuş ve çalıştırmıştır. Hiç bir şey O’nun koyduğu kuralların dışında cereyan edemez. Bu açıdan bu kaderdir. Ancak o kuralların içinde de her şey birbiriyle bağlantılı olarak ve sonsuz derecede karmaşık bir biçimde cereyan eder. Bu açıdan da kader yoktur. Bir çelişki mi? Hayır değil. Bununla neyi kastediyoruz açıklayalım.

Başlangıçta Yaratıcı kendi Öz’ünden bir Varoluş yaratmıştır. Dolayısıyla Yaratıcı açısından var olan bir tek şey vardır. “Kendisi!” Ancak Yaratıcı Varoluşun kendisi olduğundan ve de yaratıklarına göre sonsuz ve sınırsız olduğundan, yarattıkları açısından bakıldığında da Yaratılış sonsuzdur. İşte bu yaratılmış olan sonsuzluğun içinde var olan her şey birbiriyle sonsuz derecede ilintili ve bağlantılıdır. İşte bu, kader dediğimiz olgu açısından en kritik ve önemli noktadır. Buna göre en basitinden en karmaşığına, en küçüğünden en büyüğüne, bildiğimiz her şeyden bilmediğimiz her şeye kadar var olan tüm şeyler birbiriyle bağlantılı-

dır ve birbirlerini doğrudan etkilerler. Biz bu etkileri ve bağlantıları algılasak da algılamasak da. Ya da bilsek de bilmesek de. Bu ne demektir düşünebiliyor musunuz? Tüm Yaratılış da her bir şey için ve her bir kişi için sonsuz sayıda olasılık var demektir. Sonsuz sayıda yaşam olasılığı ve her olasılığa karşılık gelen sonsuz sayıda değişik yaşam biçimi demektir. Bir düşünün. Ruhsal ve fiziksel olarak bizim ve içinde yaşadığımız dünyaların başına gelen her şey ya da var olan her şey orada cereyan eden tüm şeylerin karşılıklı etkileşimi sonucu oluşmaktadır. Ve bu olasılıklar sonsuzdur. Bir başka deyişle buna “paralel evrenler” adını da veriyoruz. Biraz karıştı gibi değil mi? Bunu bir örnekle açıklayalım daha kolay olsun:

Gittiğiniz bir tatilde birisiyle tanıştınız, birbirinizden hoşlandınız, evlendiniz ve yaşamınız bir yöne doğru gitti. Ama o tatile gitmeseydiniz başka biriyle başka bir zamanda karşılaçacak (ya da belki öyle biri hiç olmayacak) ve yaşamınız başka bir yöne doğru gidecekti. Evlendiğiniz kişiyle başkası evlenecek başka sonuçlar doğacaktı. Bu sonuçlar başkalarının yaşamını ve onlar da başkalarının yaşamlarını değiştirecekti. Tabii hepsini buraya yazmak mümkün değil ama düşünce tarzını anladınız değilmi? Şimdi sizin de kolaylıkla anlayacağınız gibi bunun ilahi bir güçle ya da kaderle bir ilgisi yok değil mi? Bir düşünce tarzı, bir davranış, bir konuşma bir diğerini ve onlarda bir diğerini etkiler ve sonsuz derecede değişik olası sonuç oluşur. Hangisini seçtiğinize bağlı olarak da başka sonuçlar doğar. İşte bunlar paralel evrenlerdir. Çünkü her bir seçime ya da davranışa hatta düşünceye karşılık farklı yaşamlar ve bunu sonucu olarak da farklı âlemler ortaya çıkar. Bunun tek tek herkes ve her şey için geçerli olduğunu düşünürseniz olayın sonsuzluğu bütün görkemiyle ortaya çıkar. Buradan çıkan bir başka muhteşem sonuç ise şudur: Karşılıklı etkileşimler sonucu var olma olasılığı bulunan tüm bu sonuçlar ve onlara bağlı olarak var olacak olan tüm âlemler ve yaşamlar her şey, Yaratıcı'nın sonsuz varlığı içinde potansiyel

olarak mevcuttur. İşte O'nun sonsuzluğu da buradadır zaten.

Dikkat ettiyseniz Yaratılış'ta cereyan eden tüm olaylar ya tamamen insanların düşünce ve davranışları (serbest irademiz) sonucu ya da fiziksel, kimyasal vs. gibi doğal yasalara bağlı olarak konulan kuralların dahilinde ortaya çıkan etkileşimlerin bir sonucu olarak cereyan ederler. Bunlara hiç bir dış müdahale olmaz. Yani mesela Yaratıcı, "Bu insan kötü onun canını alayım" ya da "Bu insanlar kötü onları yok edeyim" demez. Onlar kendi düşünceleri, davranışları ve bunlara bağlı başka olaylar sonucu ölürler ya da belki de ölmezler. Ama konulan kurallar gereği de ölüm sonrası yine kendileri ile yaptıkları karşılığında yüzleşir ve derslerini alırlar. Deprem, doğal afetler vs de Yaratıcı'nın müdahalesi ile değil ama O'nun koyduğu yasalar dahilinde cereyan eden etkileşimler sonucu ortaya çıkarlar. Mesela Yaratıcı yağın bir yağmuru bir yeri sel basacak diye durdurmaz. Tüm bunlar mevcut olasılıklar dahilinde cereyan eder. Bunun güzel bir örneği bugün yaşadığımız küresel ısınma vs gibi olaylar karşısındaki dünyamızın durumudur. Etki-tepki yasası bu açıdan evrende tek geçerli yasadır. Verdiğimiz her bir etkiye karşılık bir tepki gelir ve sonuçları da dolayısıyla ortaya çıkar. Her şey belli kurallar (ruhsal ve fiziksel) dahilinde bir diğerini etkiler ve sonuçlar da buna göre oluşur. Bir göktaşının dünyaya çok yaklaşmasının ya da bir kuyruklu yıldızın günün birinde dünyaya düşmesinin kaderle hiçbir ilgisi yoktur. Her şey belirli kurallar dahilinde işler. Sanki bu kader gibi görünür ama aslında değildir. Çünkü her an her biçimde ve tamamen belli doğal, davranışsal ve kuralsal ama asla ilahi olmayan nedenlere değişebilir. Ha tabii ki siz bunu kader olarak da adlandırabilirsiniz. Ama tanımdan da anlayacağımız gibi gene de bunu belirleyen ilahi bir güç değildir. Dışarıdan hiç bir ilahi müdahale olmaz. İşte sistem bu biçimde sürer gider.

Bunu kısmen bir futbol maçına benzetebiliriz. Belli kurallar dahilinde oynanan ama bir anı bir anına asla uymayan bir maç

oynanır değil mi her seferinde? Oynanan hiçbir maçın hiçbir anının bir diğeriyle benzerliği yoktur. Ama kurallar aynıdır. Bir takımın kazanması öbürünün kaybetmesi ise kader değil, maç sırasındaki hareketlerin davranışların ve hatta düşünce ve niyetlerin sonucudur ve bu haliyle bile olasılıklar sonsuzdur.

Sanırım kader dediğimiz olgunun ezoterik anlayışta nasıl ele alındığı hakkında bir fikir sahibi olduk. Muhteşem değil mi? O ve O'nun yarattıkları sonsuz ve sınırsızdır. Ama O gene de Tektir!

Ruhumuzun bu seviyesini böylece açıkladıktan sonra ruhsal seviyelerin merdivenlerini yukarıya doğru çıkmaya devam edelim artık.

Alt Ruh seviyesinin hemen üzerinde yer alan ve ruhun bir üst gelişmişlik düzeyini ortaya koyan seviye ezoterik anlayışta İç ya da Üst Ruh seviyesi olarak adlandırılır. İnceleyelim.

7.2.3. İç ya da Üst Ruh (İng. Spirit)

Ruhun, Nefs ve Alt Ruh seviyelerinin hemen üzerinde bulunan ve artık bireysel aşamadan (çokluk) tekliğe yükseldiği seviyesi olan Üst Ruh, Yaratılış'ta, bireysel egonun (Ben) üzerinde var olan ve Kişi Ötesi Ruh (transpersonal spirit) olarak adlandırdığımız en yüce seviyeyi oluşturan Göksel Üçlü'nün (Ölümsüz Varlık) birinci ve en alt aşamasıdır (Bkz. Ruhun yapısı) Bu aşama Hayat Ağacında İdrak, Farkındalık ya da Ruhsal Sevgi seviyesi adını alan mekândır. Üst Ruh seviyesi de bu mekânda yerleşiktir. Göksel Üçlü'den bahsederken kullandığımız "kişilik ötesi" deyişinden kastımız bu seviyenin bireysel ruhların mevcut olduğu ruhsal seviyenin üzerinde yer almasıdır. Üst Ruh ise bu üçlünün en üst seviyesi olan Ruhsal Öz'ün (Monad) iradesinin anlaşılması için gerekli olan özellik yani Sezgi'dir. Ruhun "çokluktan" (personal) "birliğe" (transpersonal) giden yoldaki ilk ve en alt seviyesi olan bu ruhsal seviye, çeşitli ezoterik öğretilerde *Neschamach* (Kabala. Neşamah), *Pneuma* (Neoplatonik), *Superego* (Freud), *Akh* (Mısır) vs gibi isimler ile anılır. Biz ise kitabı-

mızda ruhun bu seviyesini Türkçe isimlendirmek amacı ile Üst Ruh ya da İç Ruh olarak adlandırdık.

Üst Ruh insan varlığını var olan diğer tüm canlılardan ayıran ruhsal seviyedir. Çünkü bu seviye ruha bilinç kavramının eklendiği seviyedir. Üst Ruh, Alt Ruh'un üzerine inşa edilmiş olan ve bize kaderimizi tayin edebilme yeteneğini veren daha soyut ve daha yüksek olan ruhsal bilinçtir. Ruhun bu iki aşaması pek çok kişi tarafından sıklıkla birbirine karıştırılır. Örneğin İngilizce'de her ikisi de ruh anlamına gelen "soul" ve "spirit" terimlerinin yarattığı kargaşa gibi. Halbuki Alt Ruh fiziksel niteliklerimizi ve duygularımızı bir arada içeren bir seviye olmasından dolayı bilincin sadece bir yansımasıyken Üst Ruh, insan idrakinin ötesinde olan ve kendisinden bir yukarıdaki seviyede bulunan Yaşayan Ruh'un taşıyıcısı olan göksel bedendir. Bir başka deyişle, eğer ruhun seviyelerini en yukarıdan en aşağıya doğru; **1. Tek Ruh** (Tanrısal Olan), **2. Yaşayan Ruh** (Göksel Olan), **3. Üst (İç) Ruh**, **4. Alt (Dış) Ruh**, **5. Nefs** (Hayvansal Ruh) biçiminde ifade edecek olursak, Alt Ruh fiziksel bedenin bir yansıması olarak aşağıdan gelirken Üst Ruh tersine olarak Yaşayan Ruh'un yansıması biçiminde yukarıdan gelir. Alt ve Üst Ruh seviyeleri aralarında bulunan büyük boşluk (abyss) tarafından birbirinden ayrılırlar. Dolayısıyla Üst Ruh tanrısal ve transpersonal (tek) Alt Ruh ise daha somut ve personal (çok) bir yapıdadır. Bu seviyede bulunan ruh İncil'de Kutsal Ruh ya da İsa'nın Ruhu ve Kaba-la'da da ise kişinin "ölümsüz ruhu" olarak adlandırılır. Bu seviye saf iradenin ve ruhsal bilincin mekânıdır ve tüm ruhların geçmiş yaşamlarının bütün anılarını içerdiği halde hiçbir kişilik içermez. Çünkü kendinden bir üst seviye olan Yaşayan Ruh'un taşıyıcı planı olarak işlev görür ve bu nedenle de ezoterik öğretilerde, "Yaratıcı'ya tutunmak için gereken göksel ip" deyişiyle bir geçiş seviyesi olarak algılanır.

Çokluktan birliğe geçiş seviyesi olması dolayısıyla bu seviye ezoterik anlayışta "Yaratıcı herkesin içinde ve herkes Yaratı-

cı'nın içindedir" deyişinin kaynağıdır. Yaratıcı ve Yaratılış'ın birliğini son derece güzel bir biçimde ortaya koyan bu deyiş maalesef özünü iyi algılayamayan kişiler ve hatta bazı filozoflar tarafından tarih boyunca, "Herkes bir anlamda T-nrı'dır" biçiminde olmak üzere son derecede yanlış ve tehlikeli bir şekilde yorumlanmıştır. Hallac-ı Mansur'un, "En-el Hak" (Ben Hak'kım) sözü de yine aynı yanlış anlayışa uğramıştır. "Yaratıcı herkesin içinde, herkes Yaratıcı'nın içindedir" deyişi asla; "Her insan bir anlamda T-nrı'dır" anlamına değildir. Bundan daha önce de bahsettik. Dedik ki: "İnsan Yaratıcı'nın suretinde yaratılmıştır." Ama dikkat edin sadece suretinde. Buna göre insan varlığı Yaratıcı'nın sadece bir yansımasıdır. Asla Kendisi değildir. Aradaki bu ince farkı en güzel biçimde açıklayan söz ise sanırım şu ezoterik deyiştir. "Yaratıcı var olan her şeydir. Ama var olan her şey Yaratıcı değildir."

İnsan ruhunun bu iki seviyesi arasında var olan ilişki uyarınca Üst Ruh etkisini yukarıdan aşağıya Alt Ruh'a doğru egomuzun merkezine yani benliğimize yakın olarak yansıtır. Ruhsal ve fiziksel bedenler arasında var olan ilişki uyarınca üst ruhumuzun fiziksel bedenimizde yerleştiği yer ise kalbimizin üst kısmı olarak ifade edilir (Hayat Ağacı sembolizminde, Sevgi seviyesinden Temel seviyesine ama daha çok ağacın merkezinde bulunan Güzellik planına doğru). Burası bedenın merkezi kalesidir ve özellikle alt ya da düşük (fiziksel) bireysel iradenin mekânıdır. Kişilik ötesi olan yüksek irade ise tanrısalır ve ruhun en yüce seviyesi olan Ruhsal Öz'de bulunur (Hayat Ağacı'nda Tac seviyesi). Yüksek İrade'nin ruhumuzda tecelli edebilmesi için onun İç Ruh tarafından alçak iradenin içine yansıtılması gerekir.

Biraz karışık geliyor olabilir. Söylemek istediğimiz şudur: Aşağısı ve Yukarısı kavramları uyarınca irade de tanrısal (yukarısı) ve kişisel (aşağısı) olmak üzere iki yönlüdür. Tanrısal İrade Yaratılış'ın en üst seviyesinde (Ruhsal Öz) bulunurken Bireysel İrade benliğimizde yani Alt Ruh'un merkezinde yerleşiktir.

Yukarıda tüm anlattıklarımıza bakarak, “Üst Ruh sadece potansiyel olarak vardır” da diyebiliriz. Çünkü o, ruhun en üst seviyesi olan Ruhsal Öz’ün bir kuvveti olmaktan ziyade bu kuvveti ruhun alt seviyelerine doğru transfer eden bir olgudur. Ara ve taşıyıcı seviyedir. Dolayısı ile “alçak” (kişisel, çoklu) ve “yüksek” (kişilik ötesi, tek) iradenin bu ikili (dual) şekli İç Ruh aracılığı ile birbirine bağlanır. Buna göre bu kavramı, “Üst Ruh, ruhumuzun yüksek özelliklerini idare eder” şeklinde ifade edebiliriz.

Üst Ruh ile ilgili söyleyeceğimiz son nokta ise Ruh Göçü sürecinde oynadığı rol olacaktır. Üst Ruh da elbetteki bu işleyişe tâbidir. Çünkü O da aşağıdaki ruh seviyeleri tekamül ettikçe onlarla birlikte tekamül eder. Ancak çokluktan birliğe geçiş seviyesi olmasından dolayı sahip olduğu yüce ruhsal özellikleri nedeni ile daha farklı bir gelişime maruz kalır. Fiziksel beden ölümünden sonra bedeni terkeden bir bireysel Alt Ruh’un Kutsal Ruh’un bir parçası haline geldiğini ve eğer yeterince tekamül etmemiş ise o muazzam ruhlar denizinden yeniden bir fiziksel bedene geçerek ruhsal evrimine devam ettiğini söylemiştik. Üst Ruh açısından ise durum biraz daha farklıdır. Çünkü O bireysel bir özellik arz etmez. Dolayısıyla bu üç seviyenin (Nefs-Alt Ruh-Üst Ruh) ruh göçü sürecinde geçirdikleri aşamalara bir arada bakarsak karşımıza şöyle bir tablo çıkar:

Bedenin ölümü ile Alt Ruh yükselir, bireyselliğini kaybeder ve o büyük bütünün bir parçası olur. Üst Ruh ise daha soyut, daha üst ve kişilik ötesi olması nedeni ile beden ölümünden sonra Alt Ruh’un aksine ayrı bir bilinç olarak kalır. Nefs ise ruhsal gelişim döngüsünü kırıp tanrısal İlk Çıkış Âlemine yani Yaratılış’ın en yüce seviyesine geri dönecek biçimde gelişinceye (aydınlanıncaya) kadar sürekli bir biçimde geri dönüp Kutsal Ruh’tan gelen yeni bir Alt Ruh ile örtünür ve yeniden fiziksel âleme doğar. Ölüm anında bu Alt Ruh yeniden Kutsal Ruh’un içinde erir ve Üst Ruh ise bir kere daha yeni bir Alt Ruh ile ve Alt Ruh ise yeni bir Nefs ile örtünür. Yani fiziksel beden her

ölümü ile Nefs-Alt Ruh-Üst Ruh üçlüsü arasındaki bu döngü devam eder ve bu döngü yukarıda bahsedilen aydınlanmaya kadar işlemeyi sürdürür. Her bir ruhsal döngü bu üçlünün sahip olduğu ruhsal özellikleri artırır. İşte ruh göçü ya da yeniden doğuş dediğimiz sürecin gerçek döngüsü bu biçimde işler ve tamamlanır.

Bu seviye hakkında söyleyeceklerimiz bu kadar. Gördüğümüz gibi üst seviyelere doğru yükseldikçe, ruh varlığı giderek daha soyut daha yüce bir hal aldıkça bahsedeceklerimiz azalıyor. Olması gereken de bu zaten. Konumuz ruhsal gelişim olduğundan üst ruhsal seviyeler bizi fazla ilgilendirmiyor. Bu nedenle sadece kısaca bilgi vermekle yetiniyoruz. Şimdi yükselmeye devam ederek ruhun bir üst seviyesi olan dördüncü seviye ile devam edelim. Bu aşama “Yaşayan Ruh Seviyesi” adı ile anılır. Şimdi bu seviye hakkında kısaca bilgi vermeye çalışalım.

7.2.4. Yaşayan Ruh

Aşağı seviyelerden başlayıp giderek Yaratılış’ın ve onun her yerini dolduran ruhun en üst mekân ve seviyelerine doğru çıktıkça işimiz gittikçe zorlaşır. Çünkü insanın bu seviyeler hakkındaki algılaması ve farkındalığı giderek azalmakta ve bu da bu seviyelerden bahsetmeyi gittikçe güçleştirmektedir. Özellikle Gök-sel Üçlü dediğimiz, Yaratılış ve Ruhun en yüce seviyesinde bu zorluk iyice kendini gösterir. Bu aşamalarla ilgili bilgi oldukça az sayıda öğretinin ilgi alanı içindedir. Bunlar içinde ruhun ve Yaratılış’ın bu seviyeleri ile ilgili bilgi veren nadir öğretilerden biri ise Kabaladır. Bu nedenle bu son iki en yüce seviye ile ilgili bilgileri bu öğretilerden aktaracağız.

Ruhun, İç Ruh seviyesinin de üzerinde yer alan yüce seviyesini dolduran aşaması Yaşayan Ruh adını alır ve Tanrısal İrade’nin merkezidir (Bkz. Ruhun yapısı). Tıpkı kendisinden de yukarıda bulunan ve Sınırsız Işığa (Kozmik Bilinç) bağlanan en yüce ruhsal seviye olan Tek Ruh gibi Yaşayan Ruh seviyesi de in-

san kavrayışının ve idrakinin tamamen dışındadır. Onu gerek fiziksel gerekse ruhsal açıdan doğrudan deneyimlememiz ya da kavramamız mümkün değildir. Ancak üst ruhumuzun yansıtıcı etkisi ile onun etkisini hissedebiliriz. Bir başka deyişle ruhsal iradenin bu yüce seviyesi bizi üst ruhumuzun aracılığı ile sarar ve etkiler. Bu yüce seviyeye çeşitli ezoterik öğretilerde *Chiah* (Ok. Hayah, Kabala), *Sekhem* (Mısır), *Nous* (Neoplatonik) gibi adlar verilir. Kabala’da bu seviyeye karşılık gelen ad olan Chiah İbranice “yaşam” anlamına gelir. Çünkü bu seviye ruh varlığını oluşturan zincirin içinde “yaşamın kaynağı” olarak adlandırılan seviyedir. Burası Varoluş içinde yer alan herhangi bir ruhsal tecellinin ilk seviyesidir.

Daha önce kitabımızın başında, Yaratıcının Sınırsız Işığı’na (sınırsız ruhsal varlığına) ne ruhsal ne de fiziksel ve maddesel hiçbir yaratılmış varlığın dayanmasının mümkün olmadığını ancak diğer yandan Işık olmadan da ne fiziksel ne de ruhsal hiçbir şeyin var olmayacağına, varlığını sürdüremeyeceğine değinmiştik. Bir paradoks gibi görünen bu durumun aslında hiç bir şekilde çelişki olmadığını da ifade etmiştik. Yaratılış’ın var olabilmesi ve varlığını sürdürebilmesi için gereken şeyin, Sınırsız Işığın şiddetinin giderek azalması ve yaratılmış varlıkların dayanabilmeleri ve böylece var olabilmeleri için gereken seviyeye kısaca sonsuz derecede soyuttan giderek somuta doğru yoğunlaşması olduğunu söylemiştik. İşte bu amaca yönelik olarak Yaratıcı’nın sınırsız varlığını süzen ilk ruhsal seviye olan Tek Ruh’a en yakın seviye olan Yaşayan Ruh da Sınırsız Olan’ın Işığını bir kademe daha süzerek ya da bir başka deyişle filtre ederek altında bulunan İç Ruh seviyemizin zarar görmeden alabileceği bir düzeye indirir.

Ruh varlığının buraya kadar olan seviyelerinin işleyiş biçimine topluca baktığımızda ise Yaratılış’ın mekânları ve onları dolduran ruhun seviyeleri hakkında şunu söyleyebiliriz:

Yaratılış’ın ilk ve en yüce âlemi olan İlk Çıkış Âlemi’ni dol-

duran Yaşayan Ruh, kendisinden daha yukarıda bulunan Tanrısal Ruh tarafından bir altındaki seviye olan Üst Ruh'un içine "yansıtılır". Bir geçiş seviyesi olan Üst Ruh'un ışığı ise altında bulunan Alt Ruh'un yükselmesini ve böylece fiziksel bedenlere yaşam vermesini sağlar. Buna göre İlk Çıkış Âlemi'nin Yaşayan Ruh'u bulunduğu seviyeden aşağı doğru yansır ve Yaratılış Âlemi'nde Üst Ruh tarafından "örtülür". Sonra bu iki seviyeyi bir arada içeren Üst Ruh daha da aşağı inerek Şekillenme Âlemi'ne girer ve burada bir Alt Ruh (Ruach, psyche ya da astral kabuk) oluşturur. Bu Alt Ruh da benzer biçimde Üst Ruh'u (ve onun örttüğü diğer iki ruhu) örter. Ölüm anında ise Alt Ruh yeniden Şekillenme Âlemi'ne yükselir. Ancak bireyin Üst Ruh'u yeterli ruhsal gelişimi sağlayamamışsa yeni bir Alt Ruh ve daha sonra da yeni bir Nefs ve yeni bir fiziksel beden oluşturacak biçimde yeniden şekillenmek için geri döner (göçer ya da re-enkarne olur). Yaratılmış olan tüm bireysel ruhlar için geçerli olan bu işlem tüm ruhların gelişimlerini tamamlamalarına kadar sürer. Yaratılmış ve yaratılmakta olan tüm ruhlar gelişimlerini tamamladıklarında ise Yaşayan Ruh serbest kalır ve Tanrısal'a (Tek Olan) geri döner. İşte bu son aşama Yaratılış'ın amacının tamamlanması aşamasıdır. Bu aşamadan sonra var edilmiş olan her şey ve tüm varlıklar yavaş yavaş Sınırsız Işığın içinde erimeye başlar. Kaba-la'da "Günlerin Sonu" sembolizmi ile ifade edilen bu aşama başlangıçtan bitişe kadar şu kısa paragraftaki gibi ifade edilir:

"Yaratılış'ın ruhsal döngüsünün başlangıcında Tanrısal Bilincin itici gücü İlk Çıkış Âlemi'nden başlayarak kademeli bir zincir boyunca önce Yaratılış Âlemi'ne ve oradan da aşağıya doğru, maddenin içinde tam olarak tezahür etmek üzere iner ve tecrübe ile dolu olarak yeniden geriye Yaratılış Âlemi'ne yükselir. Ve bu ruhsal döngünün son gününde(!) sondan bir önceki aşama başlar. Bu günde, tasarlanmış, yaratılmış, şekillendirilmiş ve can verilmiş olan her varlık yaşadığı tüm zaman içindeki kişisel performansına göre değerlendirilerek Yaratılış içinde hak ettiği ye-

re gönderilir. Bundan sonra ruhsal gelişimlerini tamamlamış olan tüm varlıklar tanrısal İlk Çıkış Âlemi'nde *Adam Kadmon*'un tanrısal varlığı içine gömülür."

...Ve Adam Kadmon var olan bu her şeyin deneyimini emip tümünü idrak ettiğinde, Tanrısal'ın sureti kimin içerde ve kimin dışarıda olduğunu bilir. Ve bu gerçeğin aynasında Yüz, Yüz'e bakar ve toplam Birlik oluşur. Ve Varoluş Yaratıcı'yı tek başına bırakarak yavaş yavaş gözden kaybolmaya başlar.

İşte bu yukarıdaki paragraf ruhsal döngünün tüm aşamalarını kısmen sembolik ama son derece çarpıcı bir biçimde açıklar. Ve son noktayı da şöyle koyar:

T-nrı, T-nrı'yı gördü!

Hatırlarsanız daha önce Yaratılış'ın var edilme amacını, "T-nrı T-nrı'yı görmek istedi" deyişi ile ifade etmiştik. Yani Yaratıcı'nın Kendini yarattıklarında görme isteği. İşte bu nedenle, ruhsal gelişimin yaratılmış olan tüm ruhlar için tamamlandığı bu son aşama aynı zamanda Yaratılış sürecinin de son aşamasıdır. Ve tüm ruhlar tanrısal bilgiye ulaşip gelişimlerini tamamladıklarında ise süreç amacına ulaşmış ve Yaratıcı Kendini Yaratılış aynasında görmüştür.

7.2.5. Tek Ruh (Tanrısal Olan)

Ruhun, Tanrısal Işık (Kozmik Bilinç) ile arasındaki bağlantıyı sağlayan bu en yüce seviyesi aslında Kabala dışındaki ezoterik öğretilerde öngörülmez. Kabala'da ise *Yechidah* olarak adlandırılan bu ruhsal aşama Hayat Ağacı'nın en yüksek seviyesine (Taç, *Kether*) karşılık gelen "Ruhsal Öz" ya da "Kaynak'tır". Bölünmeyen, Bir ve Tek olan ruhsal güç ya da bilinçtir (Bkz. Ruhun yapısı). "Yaşayanlar arasında haz almak amacıyla" bir zamandan diğerine sürekli bir biçimde enkarne olan, ölümsüz ruhsal gezgin sıfatı ile nitelendirilen Tek Ruh, Eşsiz Ruh ya da

Gerçek Benlik olarak da adlandırılır. Ruhsal Bilincin bu en yüce seviyesi insanı tanrısallığın diğer tüm kıvılcımlarıyla eşit kılan özsel noktasıdır. Buna göre her bireysel ruh ya da bilinç, Kozmik Bilince ya da Tanrısâl'a bu noktada bağlanır.

Tek Ruh ruhun fiziksel bir bedene bağliken deneyimlemesinin olanaksız olduğu bir seviyeyi oluşturur. Gerçekte bu seviyedeki bir ruh fiziksel bir çerçeveye sığmaz. Daha önce de belirttiğimiz gibi bu seviye ruhun beş seviyesinin en yüce olanıdır ve Yaratıcı'nın Işığıdır (O'nun Yaratılış sırasında "diğerlerine" vermek için yarattığı Sınırsız Işık). O kadar kutsal ve soyuttur ki hiçbir şekilde insanın idrakine sığmaz. Bu nedenle ondan ancak güçlükle bahsedilebilir. Ama o, Yaratıcı'nın ışığını ruhun kendisinden daha aşağıda bulunan alt seviyelerine iletmek ve bu sayede "ruhsal ve fiziksel yaşamı yaratmak ve varlığını sürdürmek" amacı ile alan ilk ve en önemli bağdır. Tek Ruh, Sınırsız Olanın Işığını aldıktan sonra onu bir altında bulunan seviye olan Yaşayan Ruh seviyesine iletebilmek için bir kademe süzer ve bir miktar yoğunluğunu azaltır. Sonsuz Işığın neden kademeli olarak şiddetinin ve parlaklığının azalması gerektiğini Hayat Ağacı bölümünün başında açıklamıştık. Bunun, varlıkların var olabilmeleri ve varlıklarını sürdürebilmeleri için gerekli olduğunu artık biliyoruz. Tek Ruh seviyesi ile ilgili söylenebilecek bundan daha fazla şey yoktur. Dediğimiz gibi o, kişinin fiziksel bir bedene bağliken asla idrak edemeyeceği bir seviyedir ve ruhun ulaşabileceği en üst noktadır.

Ruh varlığının seviye ve aşamalarını da bu biçimde kısaca açıkladıktan sonra şimdi her bireysel ruh varlığının fiziksel âleme doğma amacı olan ruhsal gelişim sürecini incelemeye başlayabiliriz.

8. RUHSAL GELİŞİM SÜRECİ

Ruhun yapısını ve onun tüm Yaratılış'ı dolduran seviyelerini anlatırken sürekli bir biçimde bahsettiğimiz bir şey vardı: Ruh'un gelişimi! Yaratılış'ın var oluş nedenini, sürekliliğini ve canlılığını ortaya koyan gerçek olgu budur işte. Tüm sistem ruhun sürekli gelişmesi kavramı üzerine oturur. Çünkü ruhun gelişim süreci sonuçlandığında artık Yaratılış var olma amacına erişmiş olacağından varlığını dürdürmesi için bir neden kalmaz. Yaratıcı Kendini Yaratılış aynasında görür ve her şey özüne dönerek son bulur. Buna ait sembolik anlatımı yukarıda yaptık. Şimdi ise var oluşumuzun nedeni olan ve ruhun en alt seviyelerden başlayarak en üst seviyelere doğru çıkması süreci olarak tanımlanabilecek olan ruhsal gelişim olgusunu inceleyelim.

Konunun başında ruhun, gelişimini sürdürebilmek amacıyla bir ya da birkaç defa fiziksel bedenlere doğduğundan, doğmak zorunda olduğundan bahsetmiştik. Ancak hemen ekleyelim ki ezoterik anlayış bu doğuşların sayısı ile ilgili olarak bir görüş belirtmez. Bazı öğretiler bunu üç ya da dört gibi sayı ile sınırlarlar. Ancak buna bir sayı vermek yaratılmış varlıkların, hakkında fikir yürütmesinin mümkün olamayacağı bir durumdur. Ezoterik görüş "Kaç kere fiziksel dünyaya doğarız?" sorusuna tek bir yanıt verir: "Yeteri kadar!" Daha önce de söylediğimiz gibi bu do-

ğuşların sayısı ruhun fiziksel âlemde kendini geliştirebilme ölçüsüne, yani gelişiminin derecesine bağlıdır. Bir insan çok nadiren de olsa eğer yeterince kendini geliştirebilme yeteneğine sahipse tek bir yaşamı boyunca biraz önce yukarıda saydığımız üç aşamayı (Nefs-Alt Ruh-Üst Ruh) birden geçebilir. Bu geçişler ve doğuşların sayısı tamamen kişinin kendi elindedir. Şimdi aşamalara yakından bakalım:

Ruhsal gelişim sürecinin başlangıç noktası, maddesel olarak fiziksel âleme doğum aşamasıdır. Her ruh varlığı gelişim sürecine bu noktadan başlar ve fiziksel dünyada geçirdiği yaşam süresi içinde hem kendi iç âlemi ile ve hem de dışındaki âlem ile olan etkileşimi ve bu etkileşimin sonuçlarını kullanmak ve bu sonuçlardan ders almak sureti ile de yavaş yavaş kendini geliştirir. Dikkat ettiyseniz, “dış âlem ile etkileşimi” dedik. İşte bu nokta ruhsal gelişim sürecinin en temel gereklerinden biridir. Daha önce de belirttiğimiz gibi ezoterik görüş inziva vs tarzı toplumdan izole bir ruhsal gelişmenin mümkün olmadığını ortaya koyar. Çünkü insan ancak toplum içinde geçirdiği süre boyunca edindiği deneyimler sonucunda içinde yaşadığı dünyayı öğrenir. Toplum ile arasında var olan etkileşim ve kendisinin toplumdan gelen etkilere verdiği tepkilerin derecesi de bu gelişimin gidişatını ve büyüklüğünü ortaya koyar. Etki, tepki, karşılıklı etkileşim ve dolayısıyla da iletişim kavramları işin içine girdiğine göre bu aşamada, ruhun bu ilişkiyi sağlayabilmek için kullanmak zorunda olduğu araçları ve yaşam(lar)ı boyunca geçtiği ruhsal gelişim aşamalarını incelememiz bundan sonra atmamız gereken adımdır.

Karşılıklı etkileşim söz konusu olduğuna göre karşılıklı algılama da olayın anahtar aşamasıdır. Çevreden ve kendisinden gelen etkileri alabilmek için kişi önce dış dünyayı ve kendi iç dünyasını algılamalı ve vereceği tepkileri ona göre belirlemelidir. Tepkilerinin sonucunda ortaya çıkacak olan durumu da yine bir şekilde algılayarak kendi durum değerlendirmesini yapmalıdır.

Gördüğümüz gibi algılama son derece kritik bir olgudur. O zaman bu amacımıza yönelik olarak ilk yapmamız gereken şey insan varlığının dış dünyayı algılama aşamalarını ve yollarını araştırmaktır.

8.1. Algılama

Fiziksel yapımızın ya da doğamızın bir gereği ve sonucu olarak bizler içinde bulunduğumuz fiziksel âlemi ya da Evren'i beş fiziksel duyumuzun sayesinde algılarız. Buna göre, dış dünyadan gelen her türlü fiziksel "bilgi" (ses, koku, renk, tad vs.) önce bedenimiz tarafından birtakım fiziksel işlemlerden geçirilir. Bu işlemlerin sonucunda da algısal olarak bedenimizde dış dünyaya ait bir imaj, bir görüntü oluşur. İşte bu süreç, bizim dış dünyayı, daha doğrusu fiziksel âlemi algılama yolumuzdur. Olayın bu aşaması kolaylıkla anlayacağımız gibi pozitif bilimin görüş ve kapsama alanı içine girer. Çünkü beş duyumuzun algılamalarının sonuçları fiziksel olarak ölçülebilir, varlıkları somut olarak ortaya konulabilir ve kanıtlanabilir. Ancak insan varlığının yalnızca bir bedenden oluştuğu ve beden öldüğünde de tamamen yok olduğu anlayışı artık günümüzde neredeyse tamamen çürütülmüştür. Bilimsel açıdan da çok iyi biliyoruz ki Evren'de hiçbir şey yoktan var ya da vardan yok olamaz³⁷. Buna göre, var olan her şeyin bir kaynağı, yani bir nedeni vardır. Bu da bize tüm Yaratılış'ta sürekli bir dönüşüm olduğu mesajını açıkça verir. Yaratılış sürekli bir değişim süreci içindedir. Buna göre var edilmiş olan tüm şeyler bir şekilden diğerine sonsuz bir dönüşüm sürecine tabidir. Fiziksel âlemden bir başka (ki biz buna ruhsal diyoruz) âleme, oradan tekrar fiziksel âleme ya da bir

37 Madde ve Enerjinin Korunumu yasaları. Herhangi, bir süreçte var olan madde miktarı sabittir. Madde vardan yok, yoktan var olamaz (Lavoisier). Ancak enerjiye dönüşebilir. Yine herhangi bir süreçte enerji miktarı sabittir. Enerji de vardan yok, yoktan var olamaz (Einstein)

başka ruhsal âleme vs. olacak biçimde. Bu da varlığın içinde bulunduğ u âlemlerde var olduğ u ve o âlemleri yaşadığı, deneyimlediğ i anlamına gelmektedir. Maddesel beden in ölümüyle insan varlığı yok olamayacağına göre bir başka biçime dönüşmekte ve bir başka âlemin var oluş sahası içine girmekte ve oradaki yaşamı süresince o âlemi deneyimlemektedir. İşte biz bu söz konusu âlemlere ruhsal âlemler ve insan varlığının o âlemlerdeki var oluş biçimine de ruhsal varoluş ve o varlık biçimine de “ruh” diyoruz. Ancak burada dikkat etmemiz gereken nokta şudur: Ezoterik öğretiler ruh varlığının esas olduğ u, fiziksel beden in yalnızca bir taşıyıcı olduğ u ve ruh varlığının da fiziksel beden in var oluş sebebi olduğ u gerçeğini ortaya koyarlar. Ruh varlığı fiziksel âlemde ancak fiziksel beden sayesinde var olur. Bulunduğ u bedene hayat verir ve yaşamını sürdürmesini sağlar. Dolayısıyla bu iki varoluş biçimi birbirlerini tamamlar. Bu kavram ezoterik açıdan şu sözle çok net bir biçimde ifade edilebilir: “Bizler ruhu olan bedenler değ il, bedeni olan ruhlarız.”

Daha önceki deyişlerimizde ruhsal gelişimin tek yolunun Yaratıcı’yı anlayabilmek ve bunun için de yine tek yolun O’nun Niteliklerini ya da yarattıklarını anlamaya çalışmak olduğunu belirtmiştik. İşte bu amaçla önceki yaşam(lar)ını unutarak (çünkü bu ruhsal gelişmenin olmazsa olmazıdır) fiziksel âleme doğ an ruh varlığı, maddesel beden in ölümünden sonra, tüm fiziksel yaşamı boyunca edindiğ i deneyimlerle dolu olarak ruhsal âleme geri döner. Ancak fiziksel yaşamı boyunca da bu iki âlem ya da var oluş biçimi arasındaki bağlantıyı zihninin ya da bilincinin bir yerinde, ruhsal gelişmişlik düzeyi ile orantılı bir şiddetle (bazısı çok, bazısı az) sürekli olarak hisseder. İşte bu hassas nokta da ruhsal gelişim sürecimizi belirler.

Buna göre algılamamız, sadece içinde bulunduğ umuz fiziksel âlemle sınırlı değ ildir. Ruhun yapısını anlatırken de söylediğ imiz gibi ruh varlığı aynı anda tüm seviyelerde birden bulunur. Ancak biz gelişim seviyemize bağ li olarak, farkındalık seviyemi-

zin yetersizliğinden dolayı o âlemlerin hepsini aynı şiddette algılayamayız. Ancak yine de bir fiziksel bedene bağlıyken aynı zamanda ruhsal âlemleri de algılamamız söz konusudur. O halde fiziksel evrenimizin üzerinde yer alan ruhsal âlemleri nasıl algılayacağız? Maddesel bedenimiz fiziksel dünyada var olduğuna göre aynı anda ruhsal dünyada olamaz. Bu doğanın yasalarına aykırıdır. Peki o halde üst âlemleri nasıl algılıyoruz?

Gerek semavi dinler ve gerekse başka pek çok görüş ya da öğretide olduğu gibi ezoterik öğretiler de bilincimizin ya da varlığımızın söz konusu ruhsal âlemleri algılama ve orada ikamet etme yolu olarak ruh varlığını gösterirler. Ezoterik anlayışa göre tüm Yaratılış yaşam doludur ve her mekânda o mekânın koşullarına uygun varlıklar bulunur. Bir başka biçimde bu kavram, “İçinde Yaratıcı’nın olmadığı hiçbir yer yoktur!” deyişiyle de ifade edilir. Bu, “Yaratıcı’nın Sınırsız Varlığı tüm âlemleri doldurur, onlara hayat verir ve sürekliliğini sağlar” anlamına gelir. İşte O’nun ruhsal âlemleri dolduran parçası ruh varlığıdır. Ruh varlığının algılama mekanizması da aslında tıpkı fiziksel varlığımızın diğer beş duyusu gibi çalışır. Yani beden ve ruhun dış âlemleri algılama yolu birbirleriyle aynıdır. O’nu beş duyumuzdan farklı kılan tek şey ise ruhun algılama sahasıdır.

“Beden ve ruhun dış âlemleri algılama yolları birbirleriyle aynıdır” deyişini biraz açıklayalım. Fiziksel duyularımızın dış âlemi algılayabilmeleri için kendi iç titreşimlerini dış âlemin titreşimlerine uydurmaları ve onlarla aynı ortak frekansta bulunmaları gerekir. Örneğin gözün görebilmesi için söz konusu ışık kaynağının belli bir dalga boyu aralığında olması ya da kulağın duyabilmesi için seslerin belli bir frekans aralığında olması şarttır. Ruh için de aynı durum geçerlidir. O da tıpkı duyularımız gibi dış âlemden gelen kendi yapısına uygun titreşimleri alır ve aldığı bu titreşimler ile kendisine bir imaj, bir görüntü oluşturur ve bu sayede dış ortamı algılar. İşte bu nedenle algılama açısından her ikisi de birbirine çok benzerler. Ancak algılamanın işle-

yiş biçimi bakımından aralarında çok büyük bir temel fark vardır ve bu fark ruhsal gelişim adını verdiğimiz olayın ve sürecin temel nedenini oluşturur. Buna göre fiziksel bedenimiz, beş fiziksel duyusu tamamen işlevsel ve hazır bir biçimde fiziksel âleme doğar. Doğduktan çok kısa bir süre sonra gözü görmeye, kulakları duymaya, tad almaya, dokunmaya ve koku almaya başlar. Ancak ruh varlığı için durum böyle değildir. Fiziksel duyularımız dış dünyaya doğumla birlikte işlevlerini tam anlamıyla yerine getirmeye başlarken o bunun tam tersine olarak çevresinden tamamen habersiz bir biçimde doğar ve tüm bedensel yaşamı boyunca kendini yavaş yavaş üzerindeki o sınırsız [ruhsal] dış âleme uydurmaya çalışır. İşte biz ruhun öğrenme yoluyla dış dünyaya uyum sağlama ve onu keşfetme sürecine “ruhsal gelişim” adını veriyoruz.

Ancak bu süreç tamamen biyolojik bir biçimde, kendiliğinden yürüyen bedensel gelişimin aksine bütünüyle kişinin kendi çabasına bağlı olan, çoğu zaman tek bir fiziksel yaşama sığmayan ve kademeli olarak yürüyen bir süreçtir. Daha önce ruhun yapısı bölümünde de gördüğümüz üzere tıpkı Hayat Ağacı’nın seviyeleri olduğu gibi ruhun da belirli algılama seviyeleri vardır ve bunlar arasında geçiş yapabilmek ise yine belirli algılama ya da uyum sağlama çabalarını gerektirir. Yani bir üst seviyeyi algılayabilmek için bir alt seviyenin gereklerini tamamen yerine getirmek gereklidir. Bunları ileride anlatacağız. Ancak buraya kadar açıkladığımız haliyle anlamamız gereken çok önemli bir nokta şudur: Her ruh, dış âlemi ancak o andaki kendi gelişim seviyesi kadar algılayabilir. Ne anlama geliyor bu? Yani mevcut ruhsal yeteneğimizden daha yüksek bir görüntüyü ya da boyutu, içinde bulunduğumuz seviyede algılamamız mümkün olmaz. Ancak diğer taraftan ruhsal gelişmenin temel gereği de bunu mümkün kılabilmeye yani mevcut durumumuzdan daha üst seviyedeki ruhsal duruma atlamaya çalışmaktır. Ve bu da bir çaba gerektirir. İşte bu çabanın içine girmekle birlikte kişi ruhsal ça-

lışmasını başlatıyor demektir. Bu başlangıcın ana sürücü gücü ise ezoterik anlayışta “istek” ya da “arzu” kavramı ile açıklanır. Yani kişinin ruhsal bakımdan gelişmeyi istemesi, arzu etmesi ruhsal gelişim sürecinin ana sürücü gücünü oluşturur. Tüm süreçlerin, her şeyin ve hatta Yaratılış sürecinin bile başlangıç noktası budur işte. “İstemek!” (Yaratılış’ın dahi var edilme nedeninin, Yaratıcı’nın Kendi Öz’ünden gelen yaratma “isteği” olduğunu daha önce söylemiştik.) İnsanın fiziksel dünyaya doğması’nın gerçek nedeni ve yaşamdaki gerçek görevi de zaten budur: *Ruhsal gelişimini sürdürmek*. Bu gelişimi sürdürmenin gerek koşulu ise önce onu istemektir.

İsteyerek bu çabanın içine giren bir kişi ise bir süre sonra “karşıdan” da bazı benzer titreşimler algılamaya başlar ve bu yolda tek başına olmadığını anlar. Çünkü tüm Yaratılış tek bir canlı organizmadır ve gelen her türlü etkiye mutlaka bir karşı tepki verir. Buna göre kişi dışarıya verdiği her etkide, yaşamı boyunca verdiği her uğraşta mutlaka dış dünyadan bazı karşı titreşimler alacaktır. Gelen bu titreşimler ise bazen büyük, bazen küçük, bazen negatif ve bazen de pozitif olacaktır. Ancak burada tam olarak ya da bildiğimiz anlamda, “eş zamanlı olarak pozitif etkiye pozitif tepki, negatif etkiye negatif tepki gelir” durumu söz konusu değildir. Aslında sonuçta iş oraya gider, evet. Yani her pozitif etki karşılığında bir pozitif tepki ve her negatif etki de karşılığında bir negatif tepki doğurur. Ancak bu sonucun zamanlaması her zaman anlık olmaz. Örneğin her iyi davranışımız hemen o an karşıdan olumlu bir tepki yaratmayabilir. Ya da her kötü davranış hemen kişiye olumsuz bir tepki olarak geri dönmeyebilir. Bu durum ise ruhsal gelişme sürecinin gereğidir ve insan mekanizma ise aklının alamayacağı karmaşıklıkta bir yapıdır.

Bu noktada insanın hemen aklına gelen en mantıklı soru şudur kuşkusuz: Neden hep pozitif ve büyük titreşimler gelmiyor ki? Böylece daha çabuk yol alırdık ve gelişimimiz de daha hızlı olurdu. Bu soruya ezoterik öğretilerde verilen yanıt ise şudur:

“Eğer öyle olsaydı yaratılmamıza zaten hiç gerek olmaz ve dolayısıyla yaratılış için hiç bir neden kalmazdı.” O halde bu aşamada kişinin kendisine sorması gereken soru şu olmalıdır: Gelen titreşimlerin hangisini alıp hangisini almamalıyım ve bunları ne oranda yapmalıyım? İşte ezoterik anlayış bu ayrımı yapabilmek için insan varlığına meleklerde bile olmayan büyük bir yeteneğin bahşedildiğini ifade eder. Serbest İrade! İnsan, kendisini yaratılmış olan diğer tüm canlılardan ayıran bu en büyük özelliği sayesinde iyi-kötü, doğru-yanlış, güzel-çirkin, yapması-yapmaması gerekenler arasında bir ayrım yaparak ve bunları deneyimleyip, bu deneyimlerinden de dersler çıkararak ruhsal yolda gelişimini sürdürür. Bu gelişim ise kişinin geçmiş yaşamlarından gelen karması ya da ezoterik deyiimi ile ruhsal gelişmişlik düzeyi doğrultusunda bazen son derece hızlı, bazen son derece yavaş, bazen de ortalama bir hızla gerçekleşir. Ruhsal gelişmişlik düzeyi kavramı aynı zamanda insanlar arasında var olan seviye farklarını da bize açıklar. Aynı fiziksel yaştaki iki ya da daha fazla kişi neden birbirinden bu kadar farklıdır? Kimi daha olgun, ağırbaşlı, kimi daha uçarı vs. Ancak bahsettiğimiz bu fark kişinin içinde bulunduğu mevki anlamındaki fark değildir. Buna özellikle çok dikkat etmek gerekir. Son derece fakir, yüzüne bakılmayacak bir durumdaki bir insan ruhsal açıdan bazen (ve çoğu zaman) çok akıllı görünen, mevki ya da statü sahibi birinden çok daha iyi durumda olabilir.

Doğa ya da Yaratıcı -ki daha önce de belirttiğimiz gibi belli bir seviyede ikisi de aynı şeydir- zaten bizi ruhsal duyumuzu en üst düzeye çıkarma yönünde zorlayarak ruhsal gelişim sürecinin sürücü gücünü oluşturur. Bu süreç ise -yani ruhsal duyumuzun en üst düzeye çıkma çabası- ezoterik açıdan ruhun “restorasyonu” ya da “düzeltmesi” olarak adlandırılır. Biraz önce söylediğimiz Doğa ve Yaratıcı’nın aynı şey olması kavramı size garip gelmiş olabilir. Burada bu konuya ayrıntılı biçimde girmemekle birlikte kısaca şunu söylemekle yetinelim: Ruhsal

algının en üst düzeye çıkması işlemi ruhsal restorasyonun sonu olarak açıklanır. Yani Yaratıcı olarak adlandırılan dış âlemin tamamen idrak edilmesi. Neden “Yaratıcı olarak adlandırılan” dedik? Çünkü söz konusu âlemler O’ndan bir parçadır ve O Kendisinden ruhsal ve fiziksel evrenleri ve ayrıca yarattığı bu evrenleri idrak etmemiz için de insanı yaratmıştır. O halde insan varlığı nedir? Basitçe, Yaratıcı’yı idrak edendir. Tüm varlığıyla Doğa ise tüm Evrende var olan doğa yasasıdır ve bu nedenle de Yaratıcı olarak adlandırılır. Ve O, yarattığı insanı Kendisini tam anlamıyla kavramaya ve keşfetmeye zorlar.

8.2. Ruhun gelişimi

Resmin bütününe baktığımızda daha önce Sınırsız Işık ilk aşamada Yaratılış’ın Tek Ruh’u haline geldiğini ve daha sonra da bunun bireysel ruhlara kademeli bir biçimde dönüştüğü açıklamıştık. Var edilen bu bireysel ruhlara ise Yaratılış’ı öğrenme ve bu sayede gelişme yoluyla yeniden bu Tek Ruh’a ulaşma ve onunla bir olma çabası içindedirler. Bu amaca ulaşmaya çalışan bireysel bir ruhun gelişimini fiziksel bedenimizle karşılaştırmalı olarak üç aşamada değerlendirebiliriz.

8.2.1. Birinci aşama

Fiziksel gelişimimizin birinci aşaması hepimizin bildiği gibi fiziksel doğum yoluyla bir maddesel beden edinerek maddesel âleme dahil oluş ile başlar. Bedensel gelişmemizin bu ilk aşamasında henüz dış dünyadan habersiz, bilgisiz ve tamamen başkalarına muhtaç bir durumda bulunuruz. Kendi başımıza yaşayamaz, ancak anne ve babamızın sayesinde varlığımızı sürdürebilir ve kişisel ihtiyaçlarımızı giderebiliriz. Aynı senaryo ruhsal doğum için de geçerlidir. Ruhsal anlamda doğumumuz da bencilliğin (egoizmin) kötü bir şey olduğunu farketmemiz, kendi egoizmimizi reddetmemiz ve kendimizi ruhsal olarak düzeltebilmek ve -bilincimiz içinde üst ruhsal âlemleri algılayabilecek bir

varlık yaratabilmek amacıyla- üst âlemlerin iradesine teslim olmaya karar vermemiz ile başlar. Egoizmin kötülük olduğunu idrak ve kabul etmemiz de ruhsal doğum adını verdiğimiz ilk aşamanın başlangıcını oluşturur. Fiziksel doğum sonrası ebeveynlerin üstlendiği, bebeğin korunma ve varlığını sürdürmesine yardımcı olma işlevini burada ruhsal anlamda Yukarısı yerine getirir.

Bu aşamada daha önce bir kaç kere sözünü ettiğimiz ve bundan sonra da sık sık bahsedeceğimiz Yukarısı kavramını biraz açıklamakta yarar var sanırım. Yukarısı deyince elbetteki ilk aşamada insanın zihninde, gökyüzünde ya da bizim üstümüzde var olan bir yer ya da bir varlık vs canlanmaktadır. Ancak buraya kadar olan tüm anlattıklarımızdan da kolayca çıkarabileceğimiz gibi ezoterik öğretilerde Yukarısı deyince fiziksel anlamda “tepemizde” ya da “üstümüzde” değil ama ruhsal anlamda bizden ve fiziksel âlemimizde var olan diğer tüm varlıklardan çok daha fazla gelişmiş bir seviyede var olan ruhsal varlıkların oluşturduğu bir zaman ve mekân ya da bir başka deyişle bir seviye (plan) kastedilmektedir. Bu oldukça karmaşık bir kavramdır aslında. Ancak Hayat Ağacı’nı da daha önce açıkladığımızdan Yukarısı deyince kısaca, “Yaratılış’ta bizim fiziksel âlemimizin yer aldığı seviyenin üzerinde bulunan tüm seviyeler ve bu seviyelerde bulunan varlıklardır” şeklinde bahsedebiliriz.

Şimdi ruhsal gelişimin aşamalarını açıklamaya devam edelim. İlk aşama olan, egoizmin kötü bir şey olduğunu idrak etmemiz ve bu sayede tıpkı bir bebek gibi ruhsal âleme doğmamız aşamasından sonra bize gereken şey ise henüz yeni yeni farkına varmaya başladığımız ruhsal doğamızı tamamen yenilememiz ve onu kendi arzularımız ya da egoizmimiz doğrultusunda kullanmamamız gerektiğidir. Ancak bizler bu başlangıç aşamasında henüz bunu başaracak, yani kendi başına egoizmimizin üstesinden gelebilecek, onu yenebilecek algı seviyesinde değilizdir. Bize gereken şey ise Yukarısı tarafından sağlanacak olan

ruhsal güç ya da yardımdır. Bu aşamada ruhsal doğamızı kendi yararımıza değil de başkalarının yararına kullanabilmemiz için önümüzde basitçe iki yol vardır. Kişisel arzularımızı bir perde oluşturmak suretiyle onları örtmek ya da onları kısıtlamak ve arzularımızı minimum bir seviyeye indirebilmenin ve onları orada tutabilmenin koşullarını kabul etmek. İşte bu isteyerek kabul ediş insanda, “idrakin” ya da “ruhsal arzunun doğumu” olarak adlandırılır. Bu idrak sonucu bilincimizi, bulunduğumuz mevcut ruhsal seviyeden daha üst ruhsal seviyelere doğru açmış oluruz. Bu açış ise daha önce de bahsettiğimiz etki-tepki yasası çerçevesinde hemen karşılığını bulur ve idrakimizin sonucu olarak üst ruhsal seviyelerin farkına varmaya ve bazı ruhsal zevkler algılamaya başlarız. Ancak bu aşamada çoğu kişi, içinde gittikçe büyüyen bu ruhsal gelişme arzusunun rağmen ruhsal açıdan hala bir bebek(!) durumunda kalmayı tercih eder. Çünkü henüz tam bir ruhsal bilgiye sahip değildir ve ruhsal âlemde neler olup bittiğinin farkında da değildir. Tıpkı nerede olduğunun farkında olmayan yeni doğmuş bir bebek gibi bilinçsizdir. Bu nedenle bu aşamada henüz herhangi bir bilinçli ruhsal harekette bulunmamız pek söz konusu olmaz. Ayrıca idrakimizin sonucu olarak bize açılan bu kapıdan girmemizle birlikte yaşadığımız şok ve bu şokun sonucu gösterdiğimiz pek çok çaba, zaman zaman ruhsal gelişimimize engel olacak engeller de çıkarır karşımıza. Bunun sonucu olarak da ruhsal anlamda pek çok kez tökezler, düşeriz. Ayrıca nefsimize hakim olamadığımızdan dünyasal yaşamımızda çeşitli hatalar yapar ve bunun sonucunda bir takım hayvanal ya da dünyasal zevklere kapılabiliriz.

Ancak gösterdiğimiz bu düşüş, ruhsal gelişim sürecimizin başarısızlığa uğraması ya da sona ermesi anlamına gelmez. Bunda panikleyecek bir durum yoktur. Tam tersine olarak ruhsal gelişme açısından bir başarısızlık ya da bir çelişki gibi görünen bu durumun bir gerekçesi vardır. Bu düşüş sanılanın aksine bizim gelişmemizin bir gereğidir. Kişi bu düşüşü sayesinde gerçekte

kim olduğunu ve ruhsal isteklerinin başlangıçta ne kadar önem-
siz ve zayıf ama bunun karşılığında ise egoist doğasının ne ka-
dar güçlü olduğunun farkına varır. Eğer yaşadığımız tüm bu
olumsuzluklara ve başarısızlıklara rağmen hala yolumuzu korur
ve Yukarıya tutunabilirsek işte o zaman gerçek anlamda geli-
memiz başlıyor demektir. Çünkü önümüze çıkan tüm engellere
karşın hala devam etmekte ve yavaş yavaş önümüzdeki engel-
leri aşmaya başlıyoruz demektir.

Ruhsal gelişimini azimle sürdürmeye çalışan insanın yaşamı
boyunca karşısına çıkan ve kendinin üstesinden gelemediği en-
gelleri aşabilmek için yardım isteyeceği makam ise elbetteki Yu-
karısıdır. Bu tür bir yardım talebi söz konusu olduğunda Yuka-
rısı bize mutlaka yardım eder. Ancak burada önemli bir noktaya
dikkat çekelim. Genel kanının aksine bu yardımı alabilmemiz
için ille de Yukarıya yalvarmamız ya da bir şekilde kendimizi
küçültmemiz, alçaltmamız gerekmez. Yani kişinin bu yardımı
alabilmesi için deyim yerindeyse, dua etmesi ve el açıp yardım
istemesi şart değildir. Peki bu durumda mekanizma nasıl çalışır?
Basit olarak açıklamamız gerekirse bu aslında kendiliğinden iş-
leyen doğal bir süreçtir (daha önce dışarıdan müdahalelerin ol-
madığını söylemiştik hatırlayın). Ruhsal ya da duygusal açıdan
zayıflığımızı hissettiğimiz her anda kendi içimizde Yukarıdan bir
yardım alma arzusu oluşur. Ancak bu aşamada bilgece hareket
etmeyen ve kendi egoizmini anlamaya çalışma arzusunu tek ba-
şına yenemeyeceğini anlayamayan kişi yardım isteme yeteneği-
ni henüz kazanamamış demektir. Bu da, o kişi henüz bir ruh du-
yusu, algılaması edinememiş anlamına gelir. Kısaca bu aşamada
olan kişi hala Nefs ya da Hayvansal Ruh seviyesindedir. İşte bu
nedenle de Yukarısı bize bu ilk aşamada bir hiç olduğumuzu
gösterme yolunu seçer. Bu, kişinin egoist arzularından yeni doğ-
muş bir “bebek ruh” yaratmak için gereklidir. Çünkü fiziksel
âlemde yaşayabilmemiz amacıyla bize verilen ve ruhun ilk ve
en düşük seviyesi olarak adlandırdığımız nefsimiz (hayvansal

ruhumuz) o kadar güçlüdür ki ondan gerçek anlamda kurtulabilmenin başlangıcı ancak bu tür bir şok ile mümkündür. “Bir musibet bin nasihatten iyidir” sözü bu durumu en iyi biçimde açıklayan deyiştir sanırım.

Ancak dikkat edelim. Bu noktada bizim açımızdan bir tehlike de söz konusudur. İnsan bu aşamada karşılaştığı çeşitli zorluklar ve sıkıntılar sonucunda kendi zayıflığını ve önemsizliğini idrak ettiği anda devam etmeyip kolayca pes edebilir ve yürümeye başladığı ruhsal yoldan çıkmayı seçebilir. Çünkü bazen nefsimiz bizi, buna gücümüzün olmadığı konusunda ikna edebilir. Dünyasal arzu ve isteklerimiz ağır basabilir ve kişi yeniden başladığı noktaya geri dönmeyi seçebilir. Peki bu durumda ruhsal gelişmemize nasıl devam edebileceğiz? İşte burada kendi başımıza yetersiz kaldığımız bu durumda sadece daha üst bir yerden gelecek olan yardım bizim ruhsal gelişim yolundan ayrılmayıp bu aşamaya sıkıca tutunmamızı sağlayabilir. Tıpkı karşılaştığı zorluklar ve engeller karşısında yeni doğmuş bir bebeği kollayan bir anne-baba gibi.

8.2.2. İkinci aşama

Kişinin fiziksel bedeninin gelişmesinin bir sonraki aşaması hayatta kalmayı öğrenme sürecidir. Bu aşamada anne ve babanın gücüne ek olarak çocuğun da kendisinde yavaş yavaş, kendine zararlı olabilecek şeyleri almayı engelleme yani kendi kendine bakmayı sağlamanın bilgisi oluşmaya ve gelişmeye başlar. Bu aşamada çocuk çok sınırlı da olsa kısmen deneme yanılma ile ve kısmen de zekasını kullanarak, davranışları ile bu davranışların sonuçları arasında bazı bağlantılar kurar ve kendi başına bazı şeyleri öğrenmeye başlar.

Fiziksel gelişimin bu aşamasına karşılık gelen ruhsal süreçte ise yavaş yavaş üst âlemlerin ruhsal etkisi üzerimizde hissedilmeye ve iki farklı ruhsal etki ruhumuza işlemeye ya da bir başka deyişle farkındalık alanımıza girmeye başlar. Söz konusu bu

etkilerden biri, bizim yavaş yavaş kendimizden ziyade başkalarına verme isteğimizi arttıran güçtür. Bu güç ise alt ruhumuzun etkisidir. Ezoterik anlayışta “Sevgi’nin Işığı” olarak adlandırılır ve Hayat Ağacı sembolizminde Arketipsel Ruh seviyesinden kaynaklanır. Diğer etki ise bu isteğimizi gerçekleştirebilmemiz için gereken ruhsal bilgiyi alabilmemize yardım sağlayan güçtür. Bu güç ise üst ruhumuzun etkisidir ve ezoterik anlayışta “Bilgelğin Işığı” olarak açıklanır ve Hayat Ağacında Transpersonal Seviyede bulunan yüce ışıktır. Bu iki ışık, güç ya da ruhsal etki birbirlerini tamamlarlar. Onların yardımı sayesinde ruhsal bilgiyi alabilir, algılayabiliriz. Tabii ki artık kendi kişisel arzularımız için değil, sadece başkalarına vermek için. İşte bu, kendimizden daha çok başkalarının iyiliğini düşünme kavramı ezoterik öğretilerde “altruizm” olarak adlandırılır ve egoizmin tam karşıtıdır. Dolayısıyla bu çok önemli noktada görüyoruz ki, ruhsal gelişmenin temeli, edindiğimiz ruhsal bilgiyi kendi yararımıza (egoizm) değil, ama ancak başkalarının yararına (altruizm) kullanmamızdır. Bunu yaptıkça biz de ruhsal açıdan gelişiriz. Kısaca, “kendimizi yükseltmenin yolu başkalarını yükseltmektir.” Bunun yalnızca ruhsal olarak değil ama fiziksel yaşantımızda da son derece geçerli bir kavram olduğunu görebiliyor muyuz?

Bilgelğin Işığı olarak adlandırılan Üst Ruh’un bu etkisi, ruhsal gelişim sürecimiz boyunca karşımıza çıkabilecek olan –ezoterik deyişle– “saf olmayan etkilere” ya da “güçlere” (İng. impure powers) karşı nasıl dayanacağımızın ve onların üstesinden nasıl gelebileceğimizin bilgisini veren güçtür. Ancak yanlış anlaşılmasın! Bu saf olmayan güçler de aslında ruhsal gelişmemizin doğal ve olmazsa olmaz bir parçasıdır ve ruhsal gelişme için son derece gereklidirler. Kulağa garip geliyor değil mi? Önce, nedir bu saf olmayan güçler? Açıklayalım:

Bizler doğamız gereği fiziksel ve ruhsal isteklerimizin bize sadece kendi yararımız için verildiğini sanırız. Çünkü kendimiz için istemek ya da arzu etmek bize verilen ya da var olan şey-

lerden zevk almamızı ve onları idrak etmemizi sağlar. Dolayısıyla bizler -hem ruhsal hem de fiziksel anlamda- verdikleri zevklerle bizi kendilerine doğru çeken tüm şeylerin bizim için iyi olduğunu düşünürüz. Genellikle de bizim için, “zevk” ya da “keyif” kavramları ile “bizim için iyi olan” kavramı aynı anlama gelir. Bunun doğal bir sonucu olarak da yaşantımız boyunca, sürekli bir biçimde kendi iyiliğimize, zevkimize yönelik olan şeyleri daha yoğun bir biçimde gerçekleştirerek yaşantımızı sürdürürüz. Ancak tam tersine, ruhsal açıdan aydınlanmaya başlamamızın tek yolu “bencil zevk” (egoizm) ile “kötülük” kavramlarının aslında aynı şey olduğunu anlamamızdır. Bu nedenle ruhsal gelişmemizin ilerleyen aşamalarında, bazı âlemlerde saf olmayan bir takım ruhsal güçler bize çeşitli yollarla, kişisel arzularımız izlediğimiz takdirde büyük ruhsal zevkler alacağımızı söylerler. Eğer bunlara aldanmayıp bunda bizim için kötü olanı görür ve ondan uzak durursak işte o zaman bir sonraki yüksek aşamaya dahil olmuş oluruz. Bu nedenle ruhsal güçleri ya da “varlıkları” olduğunu ve onlarla bazı sorunları çözdüğünü sanan ve söyleyen kişilere çok dikkat etmemiz gerekir. Özellikle günümüzde ruhsal gelişiminin bu ikinci aşamasında bulunan ve bir takım ruhsal farklar elde etmiş, ancak bunu nasıl kullanacağını henüz tam olarak bilemeyen ve bunları kendi yararına değerlendiren pek çok insan mevcuttur. Bu nedenle sahip oldukları güçleri bilinçsizce ve çoğunlukla da kendi yararlarına kullanan bu kişilere şüphe ile yaklaşmak gerekir. Sanırım konu yeterince açık bu nedenle ayrıntısına girmeye gerek yok.

İşte bu kişisel arzular biraz önce bahsettiğimiz, ruhsal gelişimimizin önünde duran (ancak gerekli!) engellerdir. Her ne kadar saf olmayan güçler ya da engeller olarak bahsedilirlerse de bunlar da ruhsal gelişiminin olmazsa olmaz birer parçasıdır ve Yukarısı tarafından bilinçli bir biçimde karşımıza çıkarılırlar. Burada sanki bir çelişki varmış gibi görünmektedir. Yani hem kişinin ruhsal olarak iyi olması isteniyor, ama aynı zamanda da

buna engel olacak güçler ya da zevkler onun karşısına çıkarılıyor ya da çıkıyor. Bir başka anlamda bu, Yaratılış'ın her aşamasında karşımıza çıkan dualizmdir ve temelde kötüdür. Ama aynı zamanda gereklidir de. Derinlemesine incelendiğinde bunun aslında bir çelişki olmadığı görülür. Çünkü kötü olmadan iyinin, nefret olmadan sevginin, karanlık olmadan da ışığın değeri anlaşılmaz. Aslında Yaratılış'ın düzeni o kadar mükemmel bir biçimde kurulmuştur ki insanoğlu kötüyü de iyiyi de kendisi şekillendirir. Sonra da şekillendirdiği bu iyi ve kötü arasında bir seçim yapar ve bu seçiminin sonuçlarıyla yüzleşerek dersini alır. İşte bu aşamada bu sonuçlardan bir şey öğrenirse ruhsal olarak yükseilir. Öğrenemezse eski durumuna döner ve ruhsal gelişmesi için daha fazla uğraşması, çaba göstermeye devam etmesi gerekir. Bu anlamda baktığımızda ise kader dediğimiz şeyin aslında insanoğlunun kendi elinde olduğu gerçeği ile karşılaşırız. Çünkü Yaratıcı, zamanı ve bu zaman içinde var olmuş ve var olacak olan her şeyi bir kerede yaratmıştır zaten. Geçmiş, şimdi ve gelecek gibi zaman kavramları O'nun için söz konusu değildir. Ancak yaratılmış olan bu sürecin içinde var olan insan için geçerlidir. Ve insanoğlu yaratılmışın içinde yaşamı ya da daha doğru bir deyişle tüm yaşamları boyunca yaptığı seçimlerle kendi kaderini oluşturur. Ne yöne gideceğine farkında olmadan kendisi karar verir. Ve Yukarısı buna asla ve hiç bir biçimde müdahale etmez. Hep söylediğimiz gibi bu tamamen kendiliğinden yürüyen doğal bir süreçtir.

Buraya kadar anlattıklarımızı özetleyecek olursak ruhsal yolculuğumuzun aşağıdan yukarıya doğru olan her bir adımında şu aşamaların tümünden geçmek zorunda olduğumuzu söyleyebiliriz: 1. Egoizmin kötülük olduğunu görmek ve bu nedenle ona dayanabilme ve karşı koyabilme yeteneğini edinmek. 2. Kendi zayıflığımızı ya da kendi başına bir şey yapamayacağımız gerçeğini kabul etmek. 3. Yardım için yüzümüzü yukarıya dönmeyi istemek.

İşte tüm bu aşamaları geçebilen bir kişi hem fiziksel ve hem de ruhsal anlamda, ebeveynlerinin kendisini nasıl izlediklerini ve koruyup kolladıklarını hisseder. Onlar onu korur ve iyi ve kötünün ne olduğunu görebilmesi için gereken her türlü engeli ve her türlü yardımı oluştururlar. Böylece “aşağıdaki” kişi yavaş yavaş, iyi ya da kötü idrak ettiği her şeyin kendi ebeveynlerinden geldiğini kavramaya başlar. Onların öğrettiği şeyleri hatırlamak suretiyle bazı şeyleri kendi başına başarmaya başlar. Kademeli olarak, daha fazla ruhsal güç ve bilgi edindikçe de daha fazla gelişir.

Dolayısıyla ruhsal gelişiminin bu aşamasında yapmamız gereken iki temel şey vardır: 1. Yaratıcı ya da başkaları için bir şey yapabilme yeteneğine ya da fırsatına sahipsek bunu kendi başımıza yapmaya çalışmalıyız (altruistik davranış). 2. Bunu yapmadığımız zaman mutlaka Yukarısının yardımını istemeliyiz. Çünkü kişi her ne kadar bulunduğu bu mevcut aşamada her şeyi kendi başına yapabilecek durumda olsa da daha üst seviyelere ulaşabilmesi için Yukarıdan yardım almalıdır. Çünkü bu ruhsal gelişimi için gereken tek yoldur.

8.2.3. Üçüncü aşama

Fiziksel gelişiminin çocukluktan sonraki bu üçüncü aşamasında kişi artık bir yetişkin olma yolundadır. Yaşamının bu döneminde edindiği bilgi ona, yaşadığı fiziksel dünyada bağımsız bir birey olarak var olabilme ve toplumda kendine bir yer edinebilme gücü sağlar. O artık anne ve babasından daha çok etrafındaki insanlara ve topluma bağımlıdır. Artık tek başına bilgiyi edinebilme gücüne ve hatta yeni bir kişi yaratma gücüne (doğum) yani bir başka alt ruhu yükseltme ve onu “ışıkla” doldurma gücüne sahiptir. Bu söz konusu alt ruh kendi çocuğudur. O’nun da aynı kendisi gibi bu dünyada var olabilmesini sağlamak için gerekli olan deneyime artık sahiptir. Buna ek olarak bu deneyimi bir başka kişiye de aktarabilir.

Bir ruh da bu aşamada yine kişinin yukarıda anlattığımız fiziksel deneyimlerine benzer ruhsal süreçlerden geçer. Aradaki tek fark ise elinde var olan malzemeyi kullanacağı alandır. Burada karşımıza iki seçenek çıkar. Egomuza yenilip bencil davranarak, ruhsal gelişme sürecimiz boyunca edindiğimiz bilgiyi kendimiz için kullanmak ya da bu bilgi ve deneyimi başkalarının gelişimi için harcamak. İşte bu nedenle ruhsal olaylar, ruhsal gelişiminin henüz başında olan bizler için bütünüyle kavranması mümkün olmayan olaylardır. Egomuz o denli güçlüdür ki neredeyse yaşamımızı tümüyle kontrol eder. Bu nedenle altruistik davranışın doğası hakkındaki anlayışımız son derecede azdır. Ancak burada, içimizden bazılarının ruhsal açıdan diğerlerine oranla daha fazla gelişmiş olduklarını ve burada anlattığımız genele ait olgudan farklı olabilecekleri gerçeğini de unutmayalım. Takdir edeceğiniz gibi haklarında, “Bir elin parmakları kadardır” diyebileceğimiz bu kişiler tarih boyunca insanlığa yol göstermeye ve altruistik doğaları gereği başkalarını, toplumları hatta tüm dünyayı yükseltmeye çalışmışlardır. Bunlara örnek olarak semavi dinlerin ve diğer öğretilerin peygamberlerini ve başka önderleri saymak mümkündür. Bu kişiler edindikleri ruhsal seviyeler oranında aldıkları ruhsal bilgiyi çeşitli biçimlerde insanlığa aktarmaya, böylece onları da ruhsal açıdan yükseltmeye çalışmışlardır. Buraya kadar anlattığımız bilgiler ışığında siz de kolayca görebilirsiniz ki peygamberlik de seviye seviyedir. Tabii burada asla aralarında bir sınıflandırma yapmıyoruz. Bunu yapmak kimsenin haddi olamaz. Sadece demek istediğimiz şudur. İnsanlık tarihi boyunca üç semavi dine ait olanların dışında da çok sayıda ruhsal yönden çok ilerlemiş ve peygamber sıfatına sahip başka kişiler gelip geçmiştir. Aralarındaki fark ise bulundukları ruhsal seviye dolayısıyla kendilerine verilen ve yerine getirmek için uğraşarak başkalarını ve dolayısıyla kendilerini ruhsal açıdan yükseltmeye çalıştıkları görevlerin büyüklüğü ya da küçüklüğüdür. Yine bir başka yanlış anlaşılma olmasın diye

söylememiz gereken şudur ki, ruhsal açıdan gelişmiş olan bu tür kişiler sadece peygamber ya da benzer dini kişiler değildir. Kişileri, toplumları, ulusları peşlerinden sürüklemiş herhangi bir meslek ya da uğraşı alanından büyük insanlar da yine bu tanımın içine girer.

Şimdi yeri gelmişken deminden beri yazdığımız bu kuramsal kavrama somut bir örnek verelim ki olay daha net anlaşılsın. Bu konuda verilebilecek en çarpıcı örneklerinden biri çok büyük bir şansla ülkemize aittir. Ülkemiz bu konuda insanlık tarihinin gelmiş geçmiş en büyük fiziksel ve ruhsal liderlerden birini görme şansına sahip olmuştur. Bu kişi tahmin edebileceğiniz gibi Mustafa Kemal ATATÜRK'tür. İşin fiziksel mücadele boyutu bir kenara bırakıldığında, bir insanın bir toplumun yapısını bu kadar büyük ölçüde değiştirerek onu kısa bir sürede bu denli yükseltebilmesi gerçekten de insanlığın ruhsal gelişme süreci boyunca görebileceği en müthiş gelişim süreçlerinden biridir. Bireysel hataları yok mudur? Mutlaka vardır. Ama ne dedik? "Ruhsal gelişim süreci bir deneme-ders alma-öğrenme sürecine tabidir." İşte Mustafa Kemal de yaptığı işler ve sonuçları göz önüne alındığında yaşadığı süre içinde hem kendini hem de çevresindekileri ve bütün bir ulusu bir alt seviyeden bir üst seviyeye çıkarmıştır. Hatta başka ulusların kendisini örnek almaları sonucu onların da gelişmelerine dolaylı olarak katkıda bulunmuştur. İnsanlık tarihinin gördüğü en yüksek insanlardan birinin bizim ülkemize ait olması gerçekten de bizim için çok büyük bir şanstır. Bize düşen de, gelineen noktadan üzerine koyarak seviyeyi daha yukarılara çıkarmaktır.

Ezoterik öğretilerin hemen tümü her bir ruhun tanrısal bilgiyi tamamıyla alıncaya kadar fiziksel dünyaya tekrar tekrar doğduğunu ön görür. Bir çelişki gibi gelmekle birlikte fiziksel bilgi olmadan ruh gelişemez ve Yaratıcı'nın onun için tasarladığı hiçbir şeyi alamaz.

Bu noktada, daha önce söz konusu ettiğimiz Tekrar Doğuş ya

da Ruh Göçü kavramına bir parantez açmamızda yarar var. Bazı Uzak Doğu öğretileri başta olmak üzere bir kısım inanışlar ruh göçünün işleyiş biçimine farklı bir yaklaşım getirerek ruhların ceza çekmek amacıyla hayvan ya da bitki gibi alt formlarda dünyaya yeniden doğabildiklerini söylerler. Bu anlayışa göre kişi yaşantısında kötü şeyler yaptıysa cezasını çekmek üzere hayvan ya da bitki olarak yeniden doğabilmektedir. Ancak ezoterik anlayış bunu tümüyle reddeder ve göçün sürekli bir biçimde ileriye doğru olduğunu ortaya koyar. Buraya kadar anlattıklarımız da göz önüne alındığında bunun nedenini kolayca anlayabiliriz. Ruh göçü sürecinin sebebi, tüm yaşamları boyunca tanrısal bilgiye ulaşabilmek amacıyla ruhun gelişmesidir ve bu sürecin kesintiye uğramaması ve başarılı olabilmesi için sürekli bir biçimde ileriye doğru yürümesi gerekir. Dolayısıyla mekanizma, bitkiden hayvana ve hayvandan insana doğru olacak biçimde devam eder. İnsan varlığı sürekli bir biçimde fiziksel ve ruhsal açıdan gelişmektedir ve her zaman ileri gitmektedir. Ancak burada da şunu söyleyelim ki insan formu fiziksel olarak varlığın varlığı son noktadır. Yani insan şekil olarak, fiziksel evriminin gereği olan orantısız ya da bazı küçük boyut değişimleri haricinde şu andaki fiziksel bedeninden başka bir forma dönüşmeyecektir. Sadece bu formu kullanarak ruhsal gelişimini sürdürecektir ve tanrısal bilgiye ulaştığı anda da bir daha fiziksel âleme doğmayacaktır. Bu tanım bir yandan da pek çok kişinin ve özellikle Hristiyan inancının söz konusu ettiği ve beklediği Mesih ve benzeri olayların yani peygamberlerin yeniden dünyamıza dönecekleri kavramlarını çürütmektedir. Kutsal kitaplar da döneceklerine yönelik görüşler vardır. Doğru. Ancak bu görüşler iyi yorumlandıklarında sembolik kavramlar oldukları hemen görülür. Örneğin bir peygamber, ruh varlığı olarak ruhsal gelişiminin oldukça üst aşamalarındadır ve yeniden bir fiziksel bedene bürünmesi artık pek olası değildir. O, ruhsal âlemde kendisi için ayrılan yeri alacak ve gelişimine orada devam ede-

cektir. O halde kutsal kitaplarda yazan Mesih ve benzeri dönüşler nedir? Ezoteriklere göre bunlar bireysel açıdan değil ama birer süreç olarak ele alınması gereken mesajlardır. Çünkü insanlık artık akılsal, duygusal ve ruhsal açıdan, peygamberlere gereksinim duyduğu günleri geride bırakmış ve kendi çabasıyla yükselecek konuma gelmiştir. Bu nedenle Mesih vb kavramları bu yolda var olacak olan belirli süreçler olarak anlaşılmalıdır.

Aslında ruhun tanrısal bilgiye ulaşma zorunluluğunun nedeni bu bilginin kendisinin ruhu geliştirmesi değildir. Ama onun, öğrenebilmek için bu bilgiyi kullanma zorunluluğudur. Aslında ruh doğası gereği bu bilgiyi kendiliğinden edinir. Çünkü tanrısal bilgi olmadan ruh, Yaratıcı'nın yarattığı yüksekliğe ya da seviyeye ulaşabilmekten mahrumdur. Buna göre, "Ruhun gelişimi tamamen aldığı ya da edindiği bilginin derecesine bağlıdır" da diyebiliriz. Eğer tanrısal bilgi olmadan ruhun gelişmesi mümkün olsaydı, yani bir ruh varlığı Yukarısının ışığını ya da tanrısal bilgiyi almadan gelişebilseydi o zaman kendine büyük zararlar verebilirdi. Bu dediğimize örnek olarak bir yaşındaki bir çocuğun zihinsel gelişimine sahip yirmi yaşında bir gencin ne kadar korkunç şeyler yapabileceği gerçeğini verebiliriz. Bir düşünün. Fiziksel dünyamızda örnekleri mevcut olan böyle bir durum akılsız, bilinçsiz ve mantıksız fiziksel güç anlamına gelir ve hem kendine hem de çevresindekilere zarar verebilir.

Ancak, fiziksel dünyada söz konusu olabilecek olan böyle bir durum ruhsal âlemde asla ortaya çıkmaz. Yani ruhun bilgisiz, kendi başına gelişmesi gibi bir durum ruhsal âlemlerde söz konusu değildir. Çünkü kişinin gerçekleştirebileceği ruhsal aktiviteler, gelişim süreci boyunca edindiği ruhsal bilginin derecesiyle sınırlıdır. Yani, "Kişinin ruhsal yaşı tamamen ruhsal ışığı alışı derecesiyle belirlenir (ki biz buna olgunluk da diyebiliriz)" demek istiyoruz. Buna göre, fiziksel dünyamıza doğan bir kişi eğer ruhsal açıdan yeterince gelişmemiş ve yaşamı boyunca gelişimini sağlayacak yolda hiç bir çaba göstermemiş ise sadece fiziksel an-

lamda doğar, tamamen maddesel ve bedensel gereksinimlerini karşılayarak yaşantısını sürdürür ve ölür. Dünyada bu tür insanların sayısının azımsanamayacak derecede çok olduğunu hepimiz biliyoruz. Bu da, “Dünyamız genellikle iki ayaklı fiziksel bedenlerden oluşan ama çok azının içinde bir ruh bulunan kişilerle doludur” anlamına gelir. Varoluş nedenini sorgulayan ve bu yolda ilerleyen kişilerin sayısı ise gerçekten de çok fazla değildir. Ancak yanlış anlaşılmaz! Bu asla, “Sadece bu kavramlardan haberi olan, onların varlığını bilen, bu tür öğretileri çalışan kişiler geliyor, diğerleri ise oldukları gibi kalıyorlar” anlamına gelmez. Ezoterik öğretilerden ya da ruhsal gelişim sürecinden zerre kadar haberi olmayan ya da hiç bir dine mensup olmayan kişiler de son derece başarılı bir biçimde ruhsal gelişme gösterebilirler. Tam tersine olarak da mensup olan ya da ruhsal gelişim hakkındaki bilgisi olanlar da hiçbir gelişme gösteremeyebilir. Daha önce de dediğimiz gibi bunun için gereken tek şey kişinin egoizminin ve egoizmin kötü olduğunun farkına varması ve ona karşı savaşmaya başlamasıdır. Olay aslında bu kadar basittir.

Ruha spirituel gücü veren kaynak ise daha önce de söylediğimiz gibi üst âlemlerin ruhsal etkisi ya da sembolizmi ile söylersek Bilgeliğin Işığıdır. Ruhun gelişmesinin büyük bir kısmı, kişiye kendi çabası olmadan anne-babasının verdiği bilgiyle değil ama kendi iyi eylem ve hareketlerinin bir sonucu olarak gerçekleşir. Bu nokta çok çok önemlidir. Söz konusu bu iyi hareket ve eylemler ise kişinin, başkalarının gelişimini sağlayacak biçimde davranma niyetinin yardımı ile ışığı alabilmesi sonucu ortaya çıkarlar. Yani her şeyin başlangıcı niyet ya da istektir. Tabii ki bu istek kişinin kendisi için değil ama başkalarının iyiliği için bir şeyler yapma isteğidir. Bu isteğin tetiklediği iyi davranışlar sonucu da kişi ruhsal açıdan gelişir. Sonuç olarak, “Ruhsal gelişmenin temel faktörü iyi hareketlerin bir fonksiyonudur ve söz konusu iyi davranışlar da Yukarısının bilgisinin alınmasına bağlıdır.” diyebiliriz.

İyi davranışları sonucu ruhun edindiği bu bilgi onun, kendisinin dışındaki tüm diğer ruhlara da erişebilmesini sağlar. Bu, tıpkı yaşamı boyunca öğrenerek edindiği fiziksel bilgi (pozitif bilimler) sonucu kişinin tüm fiziksel âleme vasıl olabilmesine benzer. Kişi böylece insanlığın doğasına, mentalitesine, alışkanlıklarına ve çevresindeki pek çok şeye akıl erdirebilir. Sahip olduğu bilgiyle kendisini, doğadan ve diğer insanlardan gelebilecek zararlardan korur ve gelişmesine yardımcı olabilecek başka kişilere bağlanmasını sağlar. İnsanlığın bu konuda tarih boyunca çok büyük bir gelişme gösterdiği şüphesizdir.

Tıpkı fiziksel âlemde, Doğanın sırlarının her geçen gün daha büyük bir kısmına erişerek fiziksel açıdan gelişen insan gibi ruhsal âlemde de bir ruh benzer bir gelişme ile, var olan tüm ruhlara erişebilir. Böyle bir farkındalık yani tek bir ruhun var olan tüm diğer ruhlara erişebilmesi durumu sürpriz bir durum değildir aslında. Bu durum tıpkı akıllı ve bilge bir kişinin fiziksel âlemde, kendini bildiğinde, tüm insanlığın doğasına ulaşabilmesi gibidir. Çünkü Yaratılış'ın her bir parçası tüm diğer parçaların temel elementlerini de içinde taşır. Bundan neyi kastediyoruz açıklayalım:

Yaşadığımız dünyada hiçbir birey hiç kimsenin sahip olmadığı bir niteliğe tek başına sahip değildir. Bu ne anlama gelir? Bu, “yaratılış sürecinin doğası gereği her ne kadar minimum derecede bile olsa bir insan var olan tüm insanlık niteliklerinin tamamına sahiptir” demektir. Yani her insan aslında biraz katil, biraz iyi yürekli, biraz sevecen, biraz bilim adamı, biraz dindar, biraz ateist vs. dir. Yaratılış'ta var olan her şey daha doğrusu her türlü akılsal ve duygusal nitelik her bir insanın içinde tek tek mevcuttur. Bu sonuca nereden varıyoruz peki? “Her şey Bir dir!” sözünü unutmayalım. Var olan her şeyin, bir bütünün parçaları olduğu gerçeğinden yola çıktığımızı hep aklımızın bir köşesinde tutmamız gerekir. Ancak burada bir parantez açalım ve çok önemli bir noktayı gözden kaçırmayalım. “Yaratılış'ın tüm nite-

liklerine sahiptir” deyip iyi ve kötü nitelikleri bir arada saydık. Buna bakarak bu kötü niteliklerin Yaratıcı’nın doğasında da var olabileceği mantıksal sonucunu çıkarmayın sakın. Asla! Yaratıcı’nın Öz’ü saf ve sınırsız iyiliktir. O’nun içinde hiçbir kötülük yoktur. Çelişti mi? Hayır! “Peki o halde kötülük kavramı nereden çıktı?” diyeceksiniz. Hatırlayın! Ne demiştik? Ruhsal gelişimi için insana bahşedilen bir kavram vardı. Serbest İrade! İşte iyilik ve kötülük kavramları bu “alt” iradenin kişi tarafından kullanılma biçiminden doğar. Üzerinde biraz düşünün. Yaratıcı’nın Öz’ü haricinde her şeyin yaratılmış kavramlar, şeyler olduğunu hatırlayın. Böylece muhakemenizi daha kolay yapabilirsiniz. Şimdi devam edelim

İnsan, ruhsal olarak kendisini mükemmelleştirmek amacıyla çalışmaya başlamasının daha ilk aşamalarında kendindeki bu farklı iyi ve kötü nitelikleri yavaş yavaş keşfetmeye başlar ve tüm bunların egoistik özellikler olduklarını kavradığında ise kendi içindeki kötülüğün de farkına varır. Bu kötünün kişi tarafından idrakinin üst seviyeye ulaştığı aşamada ise kişi gönüllü olarak bu nitelikleri zararlı olarak görür ve reddeder.

Diğer taraftan bunu yapabilmesi için başkalarının da niteliklerini, olumlu ya da olumsuz özelliklerini doğal karşılayabilmesi ve bunlara katlanabilmesi gereklidir. Bunun için ise yine önce onları kendi içinde keşfetmesi ve hissetmesi yani onların sahip olduğu ve olumsuz olarak değerlendirdiği bu niteliklerin aynı zamanda kendi içinde de var olduklarının farkına varması gerekir. Bunu basit anlamda bir tür empati olarak değerlendirebilirsiniz. Ancak gerçekte bunun tam tersine olarak, pek çok kişi az ya da çok sahip olduğu olumsuz niteliklerin hiç farkına varmaz, ama aynı nitelikleri başkalarında görünce katlanamaz, onları yadırgar, eleştirir vs. Kişi ezoterik öğretileri çalışmaya başladığında ise tam olarak kim olduğunun bilincine varmaya ve diğerlerinin negatif yanlarını tolere etme ve onları affedebilme yeteneğini kazanmaya başlar. Peki onun bu toleransı göstermesini

sağlayan şey nedir? Bunun nedeni kişinin, onların bu negatif yanlarından kolay kolay kurtulamadıkları gerçeğini idrak etmeye başlamasıdır. Kendisinin egoizmini yenmek amacı ile bir zamanlar geçtiği ya da yeni geçmeye başladığı farkındalık aşamalarından karşısındakilerin henüz habersiz olduğunu idrak ettiği anda, kendi önemsizliğinin farkına varma derecesinde, onlara sevgi duymaya başlar. Bir başka deyişle; “Onların içinde kendini görür.” Bu cümle tanıdık geldi mi? (Yaratılış’ın var edilme nedenini hatırlayın)

İşte pek çok din, felsefe, psikoloji, ezoterik ya da ekzoterik öğretide vurgulanan anlayış, hoşgörü, empati vs. kavramlarının aslında gelip dayandığı temel nokta burasıdır. Buna göre kişi önce kendini tanımaya, bilmeye ve düzeltmeye çalışır ve daha sonra ise yüzünü dışarıya, başkalarına döner.

“Her şey Bir’dir!” anlayışı uyarınca Yaratılış’ın her bir parçasının, geri kalan tüm kısımları da içerdiğini sürekli olarak vurguluyoruz. Sonuçta ruhlarmız tek bir ruhsal beden birer parçasıyken bizler birbirimizden sadece egoistik eğilimlerimizle ayrılıyoruz. Bu durumda bu düşünce tarzı bizi çok stratejik bir noktaya getirir. Buna göre, “bir kişi kendini düzelttiğinde tüm âlemi düzeltir”. Burada kastedilen şey, ruhsal açıdan gelişme gösteren her insanın belli bir oranda bütüne yani tüm Varoluş’a olumlu yönde bir katkı sağladığıdır. Söz konusu bu olgu var olan her bir insan ve her bir varlık için geçerlidir. İşte ruhsal gelişmenin önemi de buradan kaynaklanmaktadır. Gerek toplu, gerekse bireysel anlamda söz konusu olan bu düzeltme ya da restorasyon süreci “Yaratıcı’ya dönüş” ya da “Yaratıcı ile Bir olma” vs gibi adlarla değişik öğretilerde ve semavi dinlerde yer alır.

Aralarında bir takım anlayış ve uygulama farklılıkları olmakla birlikte tüm öğreti ve dinler sonuç olarak insanlığın yaratıldığı kaynağına geri döneceği görüşünü benimserler. Peki ama bu amaca yönelik olarak kişi ya da toplumlar neler yapmalıdır? Nedir bu gelişmenin anahtarı acaba? Şimdi bu soruların yanıtlarını

yani ruhsal açıdan nasıl gelişmemiz gerektiğini bulmaya çalışalım birlikte.

8.3. Ruhsal olarak nasıl geliştireceğiz?

Ezoterik sistemler kişinin ruhsal olarak gelişebilmesi için yapması gereken şeyin Yaratılış'ı araştırması olduğunu ortaya koyarlar. Bunu daha önce ifade etmiştik. Bunun esas nedeni ise, "ne şekilde davrandığını anlayabilmek amacıyla Yaratıcı'nın davranışlarını incelemek ve onları taklit edebilme yeteneğini kazanmaktır". Çünkü Yaratılış O'nun bir yansıması yani nitelikleri, sıfatlarıdır. Yaratıcı'nın niteliklerini öğrendiğimiz ölçüde O'nun doğası ve davranışları hakkında da kısmen bilgi sahibi oluruz. Yaratıcı'nın bu söz konusu davranışlarını ise basitçe Yaratılış'ın "doğası" ya da "yönetilme biçimi" olarak tanımlayabiliriz. Aslına bakarsak bilim adamlarının da yaptığı budur değil mi? Onlar da buna "Doğa" (Evren) ya da "Doğa Yasaları" (Evren yasaları) adını verirler ve bu yasaları araştırmaya ve bu sayede Evren'in sırlarını çözmeye çalışarak aslında yine Yaratıcı'nın davranışlarını incelemeye yönelik bir eylem gerçekleştirmiş olurlar. Her ne kadar onlar bunu farklı biçimde yorumlasalar ve kabul etmeseler de sonuçta yaptıkları şey Yaratıcı'yı arayıştır. Bu kavram bize bilimin ve dinler ve her türlü farklı öğretinin aslında aynı noktada olduğunu, aynı amaca yönelik çalıştığını nasıl da çarpıcı bir biçimde ortaya koyuyor değil mi? Daha önceki bölümlerde, belli bir seviyede (ki bu bizim de içinde bulunduğumuz fiziksel âlemdir) Doğa ve Yaratıcı'nın aynı şey olduğunu söylemiştik. Tabii gene belirtelim ki Öz olarak değil yalnızca nitelik olarak. Yani Doğa Yaratıcı'nın Kendisi değildir, ama O'nun Nitelikleridir. Bir başka deyişle, Kendisini bizim sınırlı fiziksel âlemimize yansıttığı Özellikleridir. Dolayısıyla onu araştırmak Yaratıcı'ya giden yolda elimizde var olan tek şansımızdır. Bizler Doğa'yı araştırmak ve sırlarını çözmeye çalışmak suretiyle Yaratıcı'nın doğası hakkında kısmen de olsa bir fikir sahibi olmuş oluruz.

Biraz düşündüğümüz zaman kolaylıkla görürüz ki, yaşantımız boyunca yaptığımız her şey doğayı taklit etmekten ibarettir aslında. Her işimiz, düşüncemiz, meydana getirdiğimiz her şey aslında doğanın bir benzeşmesi ya da bir taklididir. Yaratmaya muktedir olduğumuz -ya da muktedir olduğumuzu sandığımız- tüm şeyler zaten içimizde var olan şeylerin geliştirilmiş ya da şekil değiştirmiş halinden başka bir şey değildir aslında. Yarattığımız hiçbir şey yeni değildir. Bu bakış açısıyla baktığımızda kolaylıkla görürüz ki yaptığımız şey aslında yaratma eylemi değildir. Sadece önceden var edilmiş ya da yaratılmış olan şeyleri bir şekilden başka bir şekile dönüştürmektir. Vücuda getirdiğimiz tüm şeyler yalnızca Yaratıcı'nın, bizim vasıtamızla gerçekleştirdiği hareket ya da davranışlardır. Ancak bize bunları sanki kendimiz kendi irademizle yapıyormuşuz gibi görünür. Çünkü böyle yaratılmışızdır. Sürekli olarak doğa tarafından ön görüldüğü biçimde davranırız ve tamamen kendi kişisel arzularımızı gerçekleştirdiğimizi sanırız. Aslında bu, bizim gelişmemiz için gerekli olan programın bir parçasıdır. Tüm keşfettiklerimiz gerçekte, zaten var olan ama daha önce bizden saklanmış olanlardır.

Fiziksel açıdan incelediğimiz zaman bedenlerimizin temel olarak diğer hayvansal bedenlerden hiçbir farkının olmadığını görürüz. Var olan tüm bedenler fizyolojik açıdan ya da işlevsel açıdan birbirinin aynıdır ve -sadece beden olarak baktığımızda- herhangi bir ruhsal özellik içermezler. Bir bedenın fiziksel faaliyeti neyse diğer tüm bedenlerin de odur. İnsan bedeninde var olan solunum, sindirim, dolaşım vs. tüm fonksiyonlar her beden için aynen söz konusudur ve tıpatıp aynı biçimde çalışırlar. Ancak ruhsal anlamda baktığımız zaman durumun hiç de böyle olmadığını görüyoruz. Her insan birbirine hiç benzemeyen karakter ve zihin yapıları gösterir. Fizyolojik açıdan birbirinin aynı olan tek yumurta ikizleri bile karakter olarak birbirlerinden son derece farklı olabilirler. İşte bu farkı yaratan da sahip olduğumuz ruhsal özellikler ve niteliklerdir.

Ruhsal âlemde kişi Yaratıcı'nın özelliklerine yaklaştıkça O'nu hissetme derecesi artar. Yaratıcı'ya benzemeye çalıştıkça da O'na doğru çekilmeye başlar. Öğrendikçe ve öğrenme sonucu yaklaşmaya yaklaştıkça bu çekilmenin derecesi de giderek artmaya başlar. Tabii ki bu süreç bir seferde değil, zaman içinde ve kademeli bir biçimde gerçekleşir. Edinilen her yeni bilgi ya da ruhsal özellik kişiyi bir sonraki üst dereceye yaklaştırır ya da yükseltir. Gelişimi sonucu bir üst dereceye çıkan kişide yeni ve farklı başka bir özellik oluşur ve bu da onu Yaratılış'ın ortak özelliklerine biraz daha vakıf olmaya yaklaştırır ve bu süreç böylece sürer gider. Peki ama nereye kadar? Bunu kitabımızın başlarında söylemiştik aslında. Bir ruh, sürekli bir biçimde gelişimi sonucunda kaynağı olan Tek Ruh'a ya da diğer adı ile Transpersonal Ruh'a döner ve onun içinde erir. Yani Varoluş'a dahil olur. İşte son nokta budur. Ya sonra? Sonra her şey yeniden başlar. Bu konumuzun dışında o yüzden ayrıntısıyla incele-miyoruz. Devam edelim.

şimdi, sorgulanması gereken konu şudur: Ruhsal gelişmemiz için gerekli olan yeni ruhsal özellikleri nasıl ediniriz? Bunun için ne yapmamız gerekir?

8.4. Ruhsal özellikleri nasıl ediniriz?

Kişide yeni bir ruhsal özelliğin ya da özelliklerin kendini göstermesi durumu belirli bazı aşamaların sonucu gerçekleşir. Daha önce de söylediğimiz gibi ruhsal gelişmesinin başında olan bir kişide önce sadece belli belirsiz bir idrak, bir farkındalık durumu vardır. İnsan bu aşamada zihninde ya da algılarında oluşmaya başlayan bu yeni nitelik ya da düşünceyi tam anlamıyla anlayamaz. Hatta onun varlığının bile tam olarak farkına varabil-diği söylenemez. O sanki belirli durumlarda ara ara ortaya çıkıp kişinin içinde bir yerlerde sürekli olarak dolaşıp duruyor gibidir. Bu belli belirsiz farkındalık durumu bir süre böyle devam eder. Sonra bu özellik yavaş yavaş algılarımızın sınırlarında be-

lirmeye başlar. Önceleri kendini başka diğer özellikler ya da düşünceler ile birlikte açığa çıkarır. Ancak zamanla giderek güçlenir ve bu durum onun ayrı, bağımsız olarak, tek başına var olacak biçimde ortaya çıkmasına kadar devam eder.

Ezoterik bakışla, ruhsal anlamda bir özelliğin insanın kavrayışında oluşmaya başlamasını ya da daha önce söylediğimiz deyişle “doğmasını” tıpkı bir bebeğin fiziksel dünyaya doğumuna benzetmiştik. Nasıl bir bebek ilk olarak anne ve babanın parçalarından oluşur, gücünü onlardan alır ve zaman içinde de bu iki gücün yerine kendi gücünü koyarak gelişmesini kendi başına sürdürürse ruh varlığı da tamamen aynı biçimde gelişir. Fiziksel anlamda, ebeveynin gücü ve etkisi azaldıkça çocuğun kendi etkileri kuvvet kazanır ve bireysel olarak gelişimini bu biçimde sürdürür. Ruhsal anlamda ise, söz konusu bu değişim biraz daha farklıdır. Ruhsal gelişim için kişi kendi gücünü Yaratıcı’nın gücü ile değiştirir ve gönüllü bir biçimde Yaratıcı’nın kurallarına boyun eğer. Bunun bir gereği olarak da kendi mantığının zaman zaman farklı şeyler söylemesine karşın onun kurallarıyla hareket etmeyi ister.

Bu ruhsal isteklerin ortaya çıkmaya başlaması ise hem akılsal (entellektüel) ve hem de fiziksel olmak üzere farkındalığımızın tüm seviyelerinde gerçekleşir. Bu aşamaya kadar olan ilk kısımda ise henüz hiç bir ruhsal isteğe sahip değilizdir ve tamamıyla egoistik isteklerimizin, arzularımızın etkisinde yaşamaktayızdır. İşte ruhsal doğum olarak nitelendirdiğimiz, ruhsal özelliklerin kazanılmaya başlaması aşaması bu egoistik isteklerin altruistik isteklerle yer değiştirmeye başlaması ile gerçekleşir.

Bu aşama her ne kadar büyük ölçüde kendi isteğimiz ve gayretimiz doğrultusunda gerçekleşmek zorundaysa da yine de sadece bizim kendi arzumuz ve çabamıza bağlı değildir. Burada Yukarısı’nın yardımı mutlaka gereklidir. Çünkü yardım olmazsa zaman zaman karşılaştığımız engeller sonucu ümitsizliğe kapılarak nefsimizin esiri olur ve başladığımız noktaya geri dönebili-

riz. Yukarısı'nın yardımı olarak nitelendirdiğimiz şey ise bizimki de dahil olmak üzere tüm âlemlerde ve dünyalarda var olan ve her şeye yaşam veren ruhsal güçtür. Ezoterik öğretilerin ortak anlayışı olan "Aşağısı Yukarısı, Yukarısı Aşağısı gibidir" kuralı uyarınca tüm âlemler birbirinin etkisi altındadır. Buna göre bizim fiziksel dünyamızda yer alan her şey, ruhsal âlemlerde vuku bulan ve bizim üzerimize "inen" olayların bir sonucudur. Aynı şey bunun tersi için de geçerlidir. Aşağıda olan her şey yukarıda olan yine her şey üzerinde mutlaka bir etki yaratır ve onu tetikler.

İşte yukarıdan bize yardım eden bu ruhsal güç sayesinde bizler egoistik doğamızın (nefsimizin) karşı yönde olan son derece güçlü yapısına rağmen ruhsal gelişim sürecimizi sürdürebiliriz. Ayrıca eğer yukarıdan Yaratıcı'nın ruhsal kuvvetinin zorlaması olmasaydı, ruhsal ve fiziksel anlamda bir yaşam ve hareket var olamazdı. Çünkü tüm maddesel tezahürler ve sonuçlar ruhsal kuvvetlerin tezahürleri ve sonuçlarıdır. Ancak sanırım artık Yaratıcı deyince yukarıda var olan insan benzeri ya da insanüstü bir gücü algılamıyoruz değil mi?

Böylece, ruhsal yönden gelişip üst âlemlere ait idrakimizin gücü arttıkça daha üst âlemleri görmeye, onların farkında olma-ya başlarız ve anlarız ki aslında maddesel olan yoktur ve her şey ruhsal kuvvetlerin bir tezahürüdür. Maddesel olanı görmemizin nedeni bizim duyularımız tarafından algılanabilmeleri için bize böyle görünmeleridir. Ruhsal olarak yükseldikçe ve Yaratıcı'ya doğru yaklaştıkça her kademede daha büyük kuvvetler bir öncekilerin yerini alır. Peki bu ne zamana kadar devam eder?

O'ndan başka bir şey olmadığını idrak edene kadar!

İlk ruhsal özelliğin kazanılması ile birlikte insan yavaş yavaş egoistik dünyasını bırakmaya başlar ve kendi içsel hisleriyle birlikte ruhsal âleme dahil olur. İçinde yaşadığımız fiziksel dünyadan farklı apayrı yeni bir niteliğin idrak edilmesi bizi ilk aşama

olarak bu niteliğin ait olduğu ilk ruhsal seviyeye yükseltir. Bu seviye ise daha önce Hayat Ağacı'nı anlatırken bahsettiğimiz, ruhsal âlemin en alt seviyesidir (eterik beden ve duyuların seviyesi olan ve Krallık olarak adlandırdığımız ruhsal âlem).

İşte bu ilk niteliğin kazanılması aşaması ise ruhsal anlamda ilk düzeltilmemizdir ve ezoterik anlayışta “ruhsal doğum” adını alır. Bu ilk adımdan sonra şekil olarak “Yaratıcı’ya benzemek” deyişi ile nitelendirilen ruhsal gelişimimize başlarız.

8.5. Ruhsal Gelişim

“Altruistik olarak nitelendirdiğimiz niteliklerin kazanılabilmesinin tek yolu insanın kendi egoistik niteliklerinin önce farkına varabilmesi, sonra bunları kabul edebilmesi, kontrol edebilmesi ve son olarak da bastırabilmesidir,” demiştik. Bu yolla kişi ilk ruhsal özelliğini kazanabilir ve düzeltme âlemi dediğimiz ruhsal oluşumun içine dahil olabilir. Ancak bu anti-egoist özellikler insan varlığında önceden mevcut değildir ve yalnızca Yükarısının etkisiyle ya da daha doğru bir deyişle “gücülle” kişide oluşmaya başlarlar. İşte bu üst ruhsal güç insanın doğal arzularının ya da tutkularının üstesinden gelmesinde ona yardımcı olan güçtür.

Fiziksel âlemde bir insan embriyosu anne karnındayken nasıl karanlıkta ve henüz hiçbir şeyin farkında olmadan yaşamını sürdürüyorsa, biz de ruhsal anlamda ilk ruhsal uyanışımızı gerçekleştirene kadar aynı durumda bulunuruz. Bu seviyede, tıpkı bir bebeğin annesinden beslenmesi gibi biz de bizi geliştiren ruhsal gücün himayesi altındayızdır. Hiçbir şeyin farkına varmadan yaşantımızı sürdürürüz. Ancak bu aşamada fazla kalmak tıpkı bebeğin anne karnında gereğinden fazla kalması gibi olumsuz sonuçlar doğurur. “Farkına varmadan” dedik ama insan aslında yaşantısı süresince bilinçaltında, içinde bulunduğu ya da taşıdığı egoistik doğasının ve onun kontrolü altında olduğunu farkın-

dadır ve tıpkı anne karnındaki bebek gibi bu durumundan memnundur. Bildiği ya da farkında olduğu halde sanki bilmiyormuş gibi davranır. Çünkü nefsimizin gereği işimize öyle gelir. Ancak belli bir zaman sonra mutlaka ruhsal âleme doğmak, kendi başına nefes almak ve belli bir süre sonra da kendi ayakları üzerinde durmak zorundayızdır. Evet bu rahatımızı bozmak ve çaba göstermek anlamına gelmektedir ama başka çaresi yoktur. Tüm bu aşamalar süresince ise yukarıdaki ruhsal güç hep yanımızda olacak ve bize yol gösterecektir.

Ezoterik sembolizmle konuştuğumuzda ise ruhsal olarak Hayat Ağacı'nın en alt seviyelerinden başlayarak yukarıya doğru tırmanacak, bu yükselişimiz sırasında her kademede yeni şeyler öğrenecek ve Yaratıcı'nın bilgisine giden yolda yürüyeceğiz. İşin en zor kısmı ise tüm bu aşamalar sırasında egoistik doğamızı hiç bir zaman kabul etmeyerek sürekli bir biçimde onu reddetmek zorunda oluşumuzdur. Ruhsal Gelişim adını verdiğimiz bu süreç Yaratılış içinde, çeşitli doğuşlarla devam ederek çıkabileceği en yüksek seviye olan kutsal İlk Çıkış Âlemi'nde bulunan Hayat Ağacı'nın en üst seviyesine kadar devam eder. Bu aşamaya gelen bir ruhsal varlık ise var olan tüm egoistik niteliklerini tamamen reddetmiş (ancak henüz onlardan kurtulmamış) ve altruistik özelliklerle donanmış bir durumda bulunur. Bundan sonraki aşama ise var olan bu egoistik niteliklerin düzeltilmesi ya da ezoterik deyişle yenilenme ya da restorasyon aşamasıdır. Bu aşamalara burada değinmeyeceğiz. Çünkü bu tamamen başlı başına ayrı bir konudur.

Ruhsal gelişim gibi sonsuz ve sınırsız bir konuyu çok kabaca ele almaya çalıştığımız kitabımızın sonuna geldik. Hangi din, öğreti, görüş ya da anlayışta olursa olsun ya da hiçbir dine, öğretiye görüşe sahip olmasın, yaratılmış bir varlık olma sıfatı ile her insan varlığı, içinde bulunduğu Varoluş'un gereğini yerine getirmek durumundadır. Kişi bu konuda bilinçli ya da bilinçsiz olsun bu kaçınılmazdır. Bu kitabı hazırlamamızın nedeni ise buna bir

parça katkıda bulunmak en azından kafanızda bazı soru işaretleri uyandırmaya çalışmaktır. Ruhsal gelişim herkesin yürüdüğü bir yoldur. Güzel olan ise, bu yolda yalnız olmadığımızdır.

O hep bizimledir. Biz de hep O'nunlayız. "Peki nerde o?" dersiniz, etrafınıza bir bakın.

Gördünüz mü?

9. EZOTERİZM VE GÜNLÜK YAŞAM

Buraya kadar anlattığımız tüm bu kuramsal bilgiye bakıp haklı olarak, “İyi güzel de, ruhsal açıdan gelişebilmek için pratikte yani günlük yaşamımızda neler yapmamız, nasıl düşünmemiz, olaylara nasıl yaklaşmamız gerek?” diyebilirsiniz. Çok haklısınız. Buraya kadar anlattığımız tüm bu teorik bilgiyi nasıl pratiğe çevireceğimizden de bahsetmemiz ve bu konuda bazı örnekler vermemiz gerek. Yaşamın sınırsızlığı karşısında olayın bütününe yönelik tüm yaklaşımları ortaya koymak elbette mümkün değil. Ancak yine de bu konuda yol göstermek ve bir fikir vermek amacı ile, günlük yaşama yönelik olarak söylenmiş bazı kısa ezoterik deyişleri ve ne ifade ettiklerini birazdan vermeye çalışacağım. Ama dikkat edin! Vereceğimiz örnek deyişlerin çoğu sembollerle doludur. Çoğu zaman doğrudan okuduğunuzda size anlamsız ya da garip gelebilir. Ancak onları buraya kadar anlattığımız ezoterik görüşün ışığında değerlendirdiğinizde arkalarında yatan bilgeliği göreceksiniz. Deyişleri derin bir bakış açısıyla görmeye, arkalarında yatan anlamı bulmaya, görünmeyeni görmeye gayret edin. Deyişlere çok kısa açıklamalar vereceğiz, ancak yine de her birinin üzerinde düşünüp onları sorgularsanız siz de çeşitli farklı sonuçlara varabilirsiniz. Başlayalım.

– Nerede kural varsa, nerede adalet varsa orada kötülük (de) vardır.

Kulağa ilk bakışta oldukça garip gelen bu deyiş fizikte Newton'un 3. yasası olan "Karşıtlar" ya da "Etki-Tepki" Yasası'nın ezoterik açıdan ifadesidir. Newton yasası şöyle der: "Herhangi bir sisteme dışarıdan yapılan her etki, eşit ancak karşıt bir tepki ile dengelenir." Yani sistem kendine yapılan her etkiye, eşit güçte bir karşıt tepki verir.

Ezoterik açıdan bu yasa şöyle yorumlanabilir: "İyi'nin" hüküm sürdüğü her yerde –mesela insan kalbi (ya da ruhu)– "kötü" de bulunabilir. "İyi" güç kazandıkça yasa gereği dengeyi sağlamak için "kötü" de güçlenir ve böylece insanın karşısına, günlük yaşantısı süresince mücadele edeceği yeni ve çok sayıda zorluk çıkar.

Bu tür bir anlayış pek çok kişiye ilk bakışta ters gelebilir. Ancak "kötünün" varlık nedenini sorguladığımızda bunun gelişmemiz açısından gerekli bir olgu olduğunu anlarız. Burada "kötü" kavramından kastımız insanın yaşamı boyunca karşısına çıkan ve onu yolundan döndürmeye, yaşantısını bozmaya çalışan engellerdir. Kişi yaşamı boyunca bu irili ufaklı engellerle mücadele ederek onları yenmeye çalıştıkça bir şeyler öğrenir. Hatırlayın, ne demiştik? "Ruhsal gelişmenin temelinde zorluklarla mücadele etme ve sonuçlardan ders alabilme vardır. Öğrenmenin tek yolu budur." Yaşantımızda her şeyin iyi gitmesi ütopik durumda ise kişi rahata alışır ve gelişme için hiçbir çaba harca-maz. Unutmayalım ki içinde yaşadığımız dünya bir okuldur. İyi ve kötü bir aradadır. Kötülerle savaşıp ruhsal açıdan güçlenip iyinin oranını arttırdıkça içinde yaşadığımız dünya da bizimle birlikte gelişir.

Dolayısıyla, adaleti her aradığımızda ya da istediğimizde bil-meliyiz ki gerçeğin ve adaletin arasında kötülük de var olabilir. Bu gerçeğin farkına olabildiğince erken varmak ve kötülüğün tamamını varlığımızdan ve ruhumuzdan uzaklaştırmaya çalışmak

gerekir. Bunu yaptığımız yani düşünce, söz ve davranışlarımızdaki “iyi” oranı “kötüyü” aştığı sürece geliyoruz demektir.

– İçindeki kötülüğü kendini sevdiğin gibi sev.

Bu deyiş de yine ilk anda biraz garip algılsa da aslında bize karmaşık yaşantımız hakkında bir fikir sahibi olabilmemiz açısından son derece yararlı ve farklı bir bakış açısı sunar. İçerğine kısaca bakalım.

Öncelikle anlamamız gereken şey, yaşamımızda başımıza gelen tüm kötü olayların aslında bize ait oldukları gerçeğidir. Söz konusu bu kötü olaylar durup dururken ortaya çıkıp kucağımıza kendiliğinden düşmezler. Daha önce de söylediğimiz gibi neden-sonuç yasasının bir gereği olarak, etrafımızda bulunan her yaşayan şeyin bir kaynağı, bir sebebi vardır. Eğer karşımıza olumsuz bir olay çıkmışsa o, aslında sevmemiz ve üzerinde uğraşmamız gereken bir olgudur. Biraz garip oldu değil mi? İnsanın kötü ve olumsuz bir şeyi sevmesi nasıl mümkün olur ki acaba?

“İçindeki kötülüğü sev!” demek, “Başına gelen bu olumsuz duruma şükret ve onunla barışık olmaya çalış!” demektir. Çünkü bilmeliyiz ki karşımıza çıkan bu “kötü” aslında bizimle hiç ilgisi olmayan ve tamamen dışarıdan gelen yabancı bir olgu değildir. Tersine, az ya da çok içimizde var olan kötülüğün biçimlenmiş, şekil almış, dışlaşmış halidir. Fiziksel ve ruhsal evrenlerin yani tüm Yaratılış’ın canlı tek bir organizma olduğunu ve ona yapılan etkilere mutlaka bir tepki verdiğini düşünürsek, yapacağımız iyi etkilerin evrende iyi, kötü etkilerin ise bir şekilde kötü tepkiler olarak mutlaka bize geri döneceğini söyleyebiliriz. Ancak yine daha önce söylediğimiz gibi, tam bir anlık karşılık durumu her zaman söz konusu olmayabilir. Yani bir iyilik yap ve hemen hayatın mutluluk, güzellik vs ile dolsun şeklinde bir yaklaşım da çok gerçekçi değildir. Ancak olayın bütününe baktığımızda olumlu düşünüp olumlu davrandığımız sürece yaşantımızda da mutlaka olumlu karşılıklar alacağımızı söylememiz doğru olur.

Bu nedenle karşınıza çıkan kötüyü kendinizi sorgulamak için bir fırsat olarak görün! Neden diye sorun! Ne yaptım da bana geri döndü? Böylece kötü yanınızı daha iyi tanımış olur ve böylece ondan kurtulmanın yollarını arayabilirsiniz.

- Bana zenginlik, mevki ve güç verme!

Sadece hak ettiğim ödülü ver, yeter.

Günümüzde hemen her toplumda “zenginlik” ve “güç” kavramları insanların yaşamları boyunca elde etmek için büyük uğraş verdikleri kavramlardır. Ancak onları elde etmiş kişilerin çok iyi bildiği gibi bunlar insan ruhunda hiçbir zaman tam anlamıyla tatmin edilemeyen tutkulardır. Çünkü Hayvansal Ruhumuz (Nefsimiz) o denli güçlüdür ki onları doyurmaya çalıştıkça daha da fazla acırız. Daha fazla, hep daha fazla. İnsan nefsinin ve açlığının sonu yoktur.

Yukarıdaki deyişte bize anlatılmak istenen şey ise bir kişinin yaşantısı boyunca izlemesi gereken doğru yolun “ona doğru gelmekte olan yol” olduğudur.

Peki nedir bu “bize doğru gelmekte olan yol”? Yanıt şudur: Davranışlarımız, eylemlerimiz ve işlerimizin sonucu olarak alacağımız ödül. Mesela kişi bir şey satıyorsa onun ödülü sattığı şeyin değeridir, ne bir eksik ne bir fazla. Ya da eğer bir şey yaratıyorsa, ödülü yarattığı o şeyin değeridir.

Zenginlik ve güce olan açlığımız ya da arzumuz ise deniz suyu içmeye benzetilir. Tuzlu deniz suyunu içtikçe susuzluğumuz artar. Ne kadar içersek o kadar susarız. Peki susuzluğumuz ne zaman biter? Tatlı suyu bulana kadar! Yani çalışmalarımız ve yaptığımız işler ve sonuçları öz benliğimizi ortaya koymaya olandığıncaya yaklaştıkça. İşte ancak o zaman kendimizi doymuş ve huzurlu hissederiz.

Zenginlik ve güç cebimizi doldursa da ruhumuzu doyurmaz. Günlük yaşantıya bir bakın. Toplumumuz çok zengin, çok meş-

hur ama ruhsal yönden tatminsiz, ortada ne yapacağını bilmez halde dolaşan, sürekli tökezleyen insanlarla dolu değil mi. Hep-sini televizyonlarda ya da yazılı basında izliyoruz. Yaptıkları ga-riplikleri, topluma aykırı davranışları izliyoruz. Yine de onlara özenen çok sayıda insan var. Bu da doğal. Çünkü insan, nefsi ge-reği bu tutkulara büyük bir açlık duyar.

Sahip olduğumuz maddi zenginliğe karşın ruhumuzu da do-yurabiliyor muyuz? İşte eğer bunu başarabilirsek o zaman biz-den daha mutlusu yoktur. Ancak bu ikisini bir arada başarabil-mek son derece zordur. Ezoterik anlayış özellikle zengin kişinin ruhsal sınavının fakir insaninkinden kat be kat daha zor olduğu-nu ortaya koyar. Çünkü zengin insanın nefsi fakir bir insana gö-re çok daha güçlüdür.

***- Temiz kalple yürüyen yol alır,
inatçı olan ise yolda kalır.***

Önce “temiz kalp” sözüyle ne kastediyoruz onu söyleyelim. Ezoterik anlayış temiz kalbi, “bir konuyla doğrudan ve tarafsız olarak ilişkili olabilme yeteneği” olarak açıklar. Peki inatçı kişi neden yolda kalır? Çünkü bir konu üzerinde inatçı davranan ki-şi o ortama kendi dileklerinin, doğrularının ve inançlarının ta-mamını da beraberinde getirir ve bunları tartışma sırasında kar-sısındaki kişiye ya da topluma tek gerçekmiş gibi öylesine em-poze eder ve bunların üzerinde öylesine ısrarcı olur ki gerçeğin ve adaletin yaşama geçirilmesine engel olur.

Yanlış anlamayın! Kişinin hakları üzerinde ısrarcı olması el-bette gereklidir. Ama belli sınırlar içinde! Bu ısrarın sınırlı tutu-labildiği, değişik görüşlerin, dileklerin ortaya çıkabileceği ve sür-dürülebileceği ve bunun sonucu olarak da adil bir karşılıklı ko-nuşmanın mümkün olabileceği durumları yaratacak ölçülerde ısrar tavsiye edilir. Ancak abartıldığında bu direktme bir negatif enerji oluşturur ve sonunda kendi yaratıcısına zarar verir.

Diğer yandan duruma sübjektif yani kişisel olarak yaklaşıma-

yan temiz kalpli kişi ise sağduyusunu izleyerek, adalet ve gerçeğe yönelerek onların ortaya çıkmasına ve varlıklarını sürdürebilmelerine ortam sağlayacaktır. O, konuya doğrudan girer, kendi egosunu bir kenara bırakır. Olaylara, karşıt görüşlere ve eleştirilere tarafsız olarak yaklaşır. Böylece tam bir uzlaşma ortamı yaratarak gerçeğin bulunmasına yardımcı olur.

Egonu sustur! İnat etme! Başkalarını da dinle! Kazanan sen olacaksın.

***– Kalbinin sesine güvenen değil,
bilgeliliğini kullanan kazanacaktır.***

Aramızda yaşantısı boyunca, üzerinde bir türlü karar veremediği ikilemler, çelişkiler ve sorunlarla karşılaşmayan kimse yoktur. Yukarıdaki bu deyiş ise bu tür durumlarla karşılaşıldığında doğru karar verebilmemize ışık tutmak amacıyla söylenmiş bir söz d r.

Başımızın bedenimizde kalbimizin üzerinde olması sebepsiz ya da rastlantısal değildir. Bunu insan ruhuna uyguladığımızda da görürüz ki doğru sonuçlara gidecek kararları verme sürecini kontrol etmesi ve yönetmesi gereken organımız beynimizdir, kalbimiz değil!

Bu deyişte kalp, Kıskaçlık–Tutku–şöhret elde etme olmak üzere üç negatif kaynaktan doğan tutkuları, dilekleri ve istekleri taşıyan bir kabı yani esas olarak duyguların mekânını sembolize eder. Maalesef günümüzde duygularımız büyük ölçüde aklımızın yerini almış durumdadır. Batı toplumlarının tipik anlayışı olarak egomuz kişiliğimizin merkezini oluşturmakta ve sesini olanca gücüyle bize duyurmaktadır. “şunu al! şunu da! Yüksel, daha çok para isterim!” çeşitli şirketler egomuzun bu doymak bilmez açlığından yararlanarak moda ürünlerinin satışını arttırmak üzere kişinin istek ve tutkularını cesaretlendirmekte ve bütün güçleriyle teşvik etmektedirler.

Ezoterik anlayışta denir ki; “Eğer bir şüphe varsa o zaman hiç şüphe yoktur” Anlamı ise şudur: Eğer aklımız kalbimizin bizi yönlendirdiği bir şeyin yanlış olduğunu söylüyorsa o zaman o şey yanlıştır ve biz bilgeliğimize inanmak ve onu izlemek durumundayızdır. Çünkü bizi kötü durumlardan kurtaracak olan şey bilgeliktir.

Koşuşturmaya bir an için ara ver! Dur ve kendini dinle! Kendini, duygularının değil aklının gücüyle sorgula! Bak bakalım sen gerçekten olduğunu sandığın kişi misin?

– Dostunla yüz yüze bak. Tıpkı birbirini içinde eriyip bir olan iki demir çubuk gibi.

İşte ruhsal gelişmenin temel taşlarından biri olan “gerçek dostluğu” oluşturabilmek ve sürdürebilmek için ihtiyaç duyduğumuz kriterleri gösteren bir deyiş. Dostluk kavramı gerçekten de ruhsal gelişimin temel taşlarından biridir. Çünkü yan yana birbirini yükseltecek olan iki ruh için dostluk çok önemlidir.

İki kişi arasında ayrılmaz bir birlik kurabilmek ise ancak bu iki kişinin birbiriyle “yüz yüze” bakması ile mümkündür. Burada “yüz yüze” terimi ruhsal anlamda, nihai içtenliği ve dürüstlüğü sembolize eder. Tıpkı bir aynaya kendi gözlerimizle bakıp ortada hiçbir yalan ya da sır olmadan kendimizi görüyor muyuz gibi “yüz yüze” bakmak. Karşımızdaki kişiyle yüz yüze durduğumuzda dostumuzun ruhuna bakabilir ve onun gerçek benliğini görebiliriz.

İki kişi arasında gerçek bir sıcaklık yaratmak için içtenlik ve dürüstlük içeren bir bakış açısı, şarttır. Hatta bunlar dostluğun gerçek anlamını oluşturan kavramlardır. Çünkü karşımızdakinin ruhuna baktığımızda gördüğümüz şey her zaman bizim anlayışımızla, dileklerimizle ve ahlaki değerlerimizle uyum içinde olmayabilir. Buna rağmen onu tüm farklılıklarıyla kabul eder ve sevebilirsek (tabii aynı şey karşımızdaki için de geçerlidir) ancak o zaman aramızda gerçek bir bağlantı ve birlik kurulabilir. Bu bir-

lik ise dostluğumuza güç ve dayanıklılık katar. Tıpkı birbirinin içinde eriyip ayrılmaz bir bütün oluşturan iki demir parçası gibi.

– Doymuş bir ruh övgüye tenezzül etmez, aç bir ruha ise acı şey bile tatlı gelir.

Bu deyiş bize günlük yaşantıda karşılaştığımız ruhsal açıdan iki farklı insan tipini anlatıyor. Tatmin olmuş ruh ya da insanlar ile tatminsiz ruh ya da kişileri.

Ruhsal açıdan bir kez doyuma eriştiğimizde kararlarımız kusesursuz ve sağlam olur ve bize sunulan her şeye dengeli bir biçimde yaklaşırız. Örneğin birisi bize çekici bir finansal mevki sunuyorsa ve biz maddi gereksinimlerimizle ilgili olarak ruhsal açıdan dengeli biriyssek (sahip olduklarımız bize yetiyorsa) bu öneriyi berrak bir görüş ile değerlendirip kararımızı öyle veririz.

Diğer yandan eğer ruhumuz açsa, ruhumuzun bu yanı ile ilgili olarak bize gelen her türlü öneriyi kabul etme yönünde değerlendiririz. Örneğin yukarıdaki maddi öneriyi ele alalım. Bu durumda, mantık çerçevesinde değerlendirmeden ve hiç düşünmeden onu kabul ederiz.

Eğer evde ya da işte ruhsal açıdan dengeliyssek övgüye ve çıkarlarımıza yönelik tüm durumları hak ettikleri oranda değerlendiririz. Böylece o öneri ne kadar muhteşem olursa olsun gözümüzü kör edip gerçeği görmemizi engellemez ve bizi mantıklı ve gerçekçi kararlar almaktan alıkoymaz.

Para, mal, mülk her şey değildir. Kendini maddiyatın boyunduruğundan kurtar! Daha zengin olacağını göreceksin.

– Arkadaşının parasına en az kendi paran kadar değer ver.

Bu deyiş bize dostlarımıza karşı sahip olmamız gereken sorumluluklardan birini hatırlatır. Dolayısıyla da konusu hepimizin çok yakın ve aşına olduğu bir şeyle ilgilidir: Para.

Bu dünyada pek çok insan parasına, malına ve mülküne aşırı derecede düşkündür ve onu sıkı sıkı korur. Ancak eğer bize daha az önemli gibi gelen şeylere de aynı derecede ilgi göstermeyi becerebilirsek –mesela arkadaşımızın mülkü, parası vs- gerçek dostluğu elde etmeye çok yaklaşıyoruz.

Borç söz konusu olduğunda ise bu deyiş borç alana yol gösterir: Dostunun parasını kendi paran gibi koru ve onu zamanında geri ödemeye çalış!

Arkadaşımızın mülküne ya da parasına karşı göstereceğimiz bu sıcak ve saygıya değer davranış, paranın en iyi arkadaşları, dostları ve hatta baba oğlu bile birbirine düşman edebildiği dünyamızda daha olumlu bir gelecek yaratılmasını sağlayacaktır.

– Eskilerin tecrübesinden yararlanabilen kişi tatlı üzüm yemiş, yillanmış şarap içmiş gibi tad alır.

Günümüzde bilginin kaynağı artık neredeyse sınırsız. Örneğin herhangi bir bilgiye ulaşmak için internette yapılan bir arama karşımıza yüzlerce, binlerce sonuç çıkarabiliyor ve bu da bilgiyi elemeyi ve doğru bilgiyi seçmeyi ne kadar da zorlaştırıyor. Öyle değil mi?

Ama tıpkı iyi şarabın durdukça değerlenmesi gibi, zamanın ve geçmişten günümüze uygarlığın potasında eriyerek bize kadar gelen kadim bilgi ve tecrübe de bu durumda daha anlamlı ve daha değerli oluyor.

İnsan genç yaşta doğası gereği, heyecanlı ve ataktır. Günümüzde bilgiye ulaşmanın kolaylaşması nedeniyle de artık gençler hızlı öğreniyorlar. Ancak iş dünyasındaki amansız rekabet ve maddeselliğin kısıracındaki bu gençlerin gözü yükselme yolunda hiçbir şey görmüyor. “Benim bildiğim doğrudur” anlayışı doğrultusunda çoğu zaman eskileri hor görüyor onların zamanının geçtiğini düşünüyorlar. Halbuki eskiden günümüze gelen bilgi ve tecrübe çok değerlidir. Günümüzün bilgisi, yılların süz-

gecinden geçmiş ve yıllanmış şarap gibi değerenmiş tecrübenin ve bilginin üzerine inşa edilirse hem sağlam hem de temelli olur. Anak tıpkı temelsiz bir binanın sağlam bir biçimde ayakta durmasının mümkün olmaması gibi eskinin tecrübesinden yararlanmadan edinilmeye çalışılan bilgi de mesnetsiz olur ve bu çaba da zaman kaybıdır.

Batı toplumlarında –ve onların etkisiyle de tüm dünyada– para ve güç sağlamaya yönelik nedenlerle pompalanan moda, modern yaşamımızda giderek daha büyük bir rol oynamakta ve insanları daha çok, daha çok harcamaya yönlendirmektedir. Dev şirketler modayı, satışlarını ve tüketimi arttırmak için bir araç olarak kullanıyorlar. Bunun yanında günümüzde “yeniye” aç insanları doyurmaya yönelik olarak son zamanlarda ortaya çıkan “yeni filozoflar” çıktı. Bunlar da kendi çıkarları için dini ve ezoterik öğretileri kullanarak insanları yönlendiriyor. Ama tıpkı halkın zevki değiştikçe modanın da değişmesi ve zamanla kaybolması gibi, kendilerine kişisel yarar sağlamak için “yeniye” aç insanları ezoterik konuları kullanarak doyurmaya çalışan bir sürü “yeni filozof” da böyle kayboluyor.

O halde unutmayın: Zaman ve modanın zorluklarını aşmış, üzerinde çalışmaya ve sonraki kuşaklara aktarılmaya değer bilgi ve tecrübe eskilerce korunur ve saklanır. Onu küçümsemeyin ondan yararlanın, siz kazanırsınız.

– Bir çocuğa bir şey öğretmek yeni ve boş bir beyaz kağıda yazı yazmaya benzer.

İşte eğitmek ve öğretmenin önemi ve yöntemi ile ilgili çok önemli bir deyiş. Bir çocuğu eğitmenin ne kadar büyük bir sorumluluk gerektirdiğini hepimiz biliriz. Öğretme ya da eğitme yalnızca okul ile sınırlı bir olgu değil ancak insanın tüm yaşamı boyunca süregelen ve ruhsal gelişiminin temel taşı olan bir kavramdır. Bu yüzden öğretme işini yeni bir beyaz kağıda yazı yazmaya benzetmek tesadüf değildir. Peki nasıl?

Yazımızı beyaz kağıda bir kere yazdığımızda ortaya yeni ve eskisinden farklı bazı durumlar çıkar. Bunlar:

1. Kağıt artık beyaz değildir ve üzerinde yazılı kelimeler vardır.
2. Yazılan herhangi yeni bir bilgi ya eklenmiş ya da eski yazılanın yerini almıştır. Bu da eskinin silinmesi demektir ve yeni-yi yazmaktan daha zordur.

Aynı durum çocuk için de geçerlidir. Öğretme işleminden önce çocuğun zihni tıpkı beyaz bir sayfa gibi boştur. Öğretilen şeyler henüz başlangıç aşamasında olan bu ruhla karşılaştığında çocuk artık herhangi istenen bir yöne doğru yönlendirilebilir. Verilen bilgi onun bilincinde kendi akli ve duygusal yapısı doğrultusunda emilerek onun kişiliğini şekillendirir.

Çocuk başlangıçta, ona sunulan bu yön ile ilgili olarak herhangi bir değerlendirme ve geliştirme kapasitesine sahip olmadığından doğru yolun seçildiğini temin etmek ve bunu gözlemeye yönelik her türlü sorumluluk yetiştirene –öğretmen ya da ebeveyn– aittir.

Eğitim ruhsal gelişmenin çok önemli bir parçasıdır. Çocuğa okulda verilen eğitim ise bunun ancak küçük bir kısmını oluşturan fiziksel ya da maddesel bilgidir. Evet gereklidir ama yeterli değildir. En az onun kadar hatta ondan bile daha önemli olan ise çocuğa tüm yaşamı boyunca kullanması için gerekecek olan duygusal, evrensel ve ruhsal bilgidir. Etrafına, çevresine, dünyaya ve tüm evrene yapacağı etkileri ve onlardan alacağı tepkileri ve bunlara karşı nasıl davranması gerektiğini öğreten bilgidir.

Unutmayın! Çocuğunuz sizin mülkünüz değildir. Siz de onun sahibi değilsiniz. O sadece size geçici olarak, yetiştirmeniz için emanet edilen bir varlıktır ve siz onu iyi yetiştirmekten sorumlusunuz.

– Kırbacı esirgeyen çocuğunu sevmiyor demektir.

Korkmayın, sandığınız anlamda bir söz değil bu. Ezoterik de-

yişler arkalarında gizli, bilgece anlamlar barındırırlar. Deyişleri kelime anlamıyla değil arkalarında yatan gizli anlamı görerek değerlendirmek gerekir. Bakalım bu söz bize neyi ifade ediyormuş.

Bu da yine çocukların eğitime yönelik bir deyiş. Çocuklarımızı ruhsal ve akılsal açıdan yükseltmeyi başarabilmek için dilimizi zaman zaman bir kırbaç gibi kullanmamız gerekir. Kişi çocuğunun ya da öğrencisinin bir yanlışını gördüğünde ya da öğrendiğinde çocuğun kendi yanlışının farkına varmasını sağlayacak gerekli sözleri kullanılmalıdır. Bu sözler ise zorlayıcı olmalı, ama asla saldırgan olmamalıdır.

Yukarıdaki deyişte yer alan “çocuğunu sevmiyor” sözü, “ona kötü ya da yanlış eğitim veriyor” anlamına kullanılmıştır. Eğer kişi çocuğunun yanlış davranışını görmesine karşın sessiz kalmayı tercih ederse, çocuk yanlış davranışları karşısında gereken geri beslemeyi alamaz ve akılsal ve duygusal açıdan gelişmesi için gereken denge merkezinden yoksun kalır. Yaptığı hareketin doğru ya da yanlış olduğu bilgisi ebeveyn ya da öğretmenden gelmelidir.

Çocuk doğası gereği doğru yönde yürümesi için gereken yön bulma araçlarından yoksundur. Bu nedenle anne-baba çocuğu, gösterdiği davranışlar karşısında yerine göre bazen cesaretlendirici ama bazen de içlerindeki kişisel stres ve gizli öfkeye kapılmadan (eğer varsa) zorlayıcı sözlerle yönlendirmelidir.

İşte bu çok önemli bir noktadır. Her ne kadar zorlayıcı sözler yaşamın doğal akışına ters ise de diğer yandan sessiz kalmak da çocuğun ileride bir yetişkin olduğunda, sosyal yaşantısında olumsuz sonuçlar elde etmesine yol açar. Bu tür sosyal kurallar ve kalıplar anne-babanın sorumluluğundadır ve erken yaşta verilmelidir. Zorlayıcı ama saldırgan değil. Anne-baba içindeki öfkeyi ya da stresi çocuğuna söylediği söze ya da yaptığı davranışa asla yansıtmamalıdır. Tamamen çocuğun doğru ya da yanlışına yönelik düzeltici bir eylemde bulunmalıdır. Aksi takdirde söz hedefe gitmez.

Çocuğunuzu davranışı karşısında mutlaka doğruya yönlendirin! Bunu yaparken de tarafsız ve sakin olun. Elbette bazen durum zorlayıcı olmanızı gerektirir ama asla gaddar olmayın. Kendi egonuzu ona yansıtmayın. Yoksa sonuç tahmininizden de kötü, hatta bazen felaket olacaktır.

– İnsan kalbi çocuk yaştan itibaren kötüyle doludur.

İşte bir metafor daha. Bakalım altında ne yatıyor:

Gençlerin büyük çoğunluğu yaşadıkları olaylar karşısında yalnızca duyguları doğrultusunda hareket ederler. Çünkü ortak toplumsal değerlere yatkınlıkları ve davranışlarının sonuçlarının farkına varma yeteneği onlarda henüz tam olarak gelişmemiştir. Sadece duygusal niteliklere dayalı davranış ise akıl ve muhakemeden yoksun olduğundan dolayı da ezoterik anlayışta “kötü” deyişiyle sembolize edilir.

Geçiş yıllarında çocuk bir birey haline gelmeye başladığında ise onun ahlaki ve toplumsal değerlerini ve karar verme yeteneğini şekillendiren şey evde aldığı eğitimidir. Olumsuz etkilerin yoğun olduğu ortam ya da toplumlarda çocuk büyütme konusunda olan anne-babanın rolü ise burada daha da büyük bir önem kazanır. Bu tür durumlarda anne-baba, çocuğun içinde bulunduğu toplum nedeniyle alamadığı değerleri ona sağlayabilmek için daha fazla uğraşmak, gayret göstermek durumunda dırlar.

İyi ve kötü arasında bir ayrım yapmak ve iyi davranışların kişiliği ve yakın çevreyi olumlu etkilediğinin bilincine varabilmek; tüm bunlar iyi terbiyenin ve eğitimin çocuğa sağladığı yararlarıdır. İyi ve kötü arasındaki mücadele çocuğun tüm yaşamı boyunca devam eder. Dolayısıyla ona verilecek olan iyi terbiye gelecekte onun doğru kararlar almasına yardımcı olacaktır.

- Çocuğu kendi yapısı doğrultusunda eğitin. Böylece büyüdüğünde bile verdiğiniz bilgiyi hatırlar.

Yine öğretmenin önemine ait bir başka deyiş. Çocuk yetiştirmek ya da ezoterik açıdan bakıldığında “bir başka ruhu eğitmek” ruhsal gelişmemiz ve tekamülümüz açısından son derece kritik ve büyük önem taşıyan bir olgudur. Bu nedenle üzerinde çok duruyoruz.

Hemen hepimiz çocuklarımıza, sevdiklerimize ya da başkalarına öğretmek istediğimiz farklı bilgilere sahibiz. Ancak ne yazık ki bu hiç de kolay bir iş değildir. Çünkü her insanın öğrenme yolu diğerlerinden farklıdır. Kimi hiç durmadan on saat çalışırken bir başkası ayakta durarak, bir diğeri oturarak öğrenir vs. Bu yüzden de öğretme işi son derece zor ve sorumluluk gerektiren bir iştir. Öğretmenin başarıya ulaşabilmesi ve hedefe gidebilmesi için ise öğrencinin öğrenmesini sağlayabilecek en uygun yolun keşfedilmesi şarttır. Bu yolu keşfetmek, çalışmanın ya da terbiyenin başarıyla tamamlanabilmesine giden yoldaki anahtar olgudur.

Yukarıdaki deyiş çocuklarını değişik şekillerde öğrenebilmeleri için zorlayan anne-babalara yol göstermelidir. Anne-babalar! Gözünüzü, kulaklarınızı ve kalbinizi açın, çocuğunuzun karakterini ve anlayış biçimlerini gözleyin ve öğrenin. Çocuğunuzun gereksinimleri ve öğrenme yollarına aşina olmadan ona bir şeyler öğretmeye kalkmayın! Çocuğunuzun ahlaki değerleri ve bilgeliği, sadece bu yolla öğrettiğiniz zaman yaşamının son günlerine kadar onunla birlikte kalacaktır.

- Düşmanın yenildiğinde sevinme!

İşte kişinin egosu gereği, yapabilmesi son derece zor olan bir davranış biçimi. Hangimiz çok kızdığımız hatta düşman olduğumuz bir kişinin yenilmesi ya da düşmesi sonucu içten içe bir memnuniyet hatta sevinç duymayız ki? Ancak, yukarıdaki sözlerde verilen bilgeliği edinebilmek de bize yaşamın genel felse-

fesi içinde şaşırtıcı bir biçimde yol gösterir. Herhangi bir durumu zamanın zorluklarına dayanabilecek en uygun çözümle sonuçlandırabilmek için bizler geleceğe bakmalı ve görmeliyiz. O yüzden [hemen] “sevinme” dedik.

Kendisine bir düşman edinme durumu bir insan açısından olumsuz, negatif bir enerji durumu ortaya çıkarır. İnsanın bir düşmanı olması –henüz onunla yüzleşmemiş olsa bile– ruhsal yapısında bir etki yaratır ve egomuz hemen bu düşmana karşı cephe alarak onunla ilgili bir sürü olumsuz senaryo üretir. Bu senaryolar zaman zaman intikama kadar bile uzanır. Bu ruh durumu ise bizde bir tedirginlik, endişe ve genel bir sıkıntı durumu oluşturur.

Tüm bu ruhsal durumumuza rağmen düşmanımız yenildiğinde ya da zora ve sıkıntıya düştüğünde, eğer içimizde buna sevinmeyecek gücü bulmayı başarabilirsek, bu düşmanın gelecekte bizim dostumuz olması için ilk adımı atmış oluruz. Böylece sorunu benmerkezci bir şekilde çözmek yerine ikimiz için de olası en uygun biçimde halletmiş oluruz. Dolayısıyla eğer düşmanımızı onurlandırmayı dener ve o düştüğünde kutlama yapmamayı başarabilirsek bu davranışımız barış için bir ilk adım olacak ve geçmişteki yaraları iyileştirerek düşmanlarımızı dostlarımıza dönüştürebilecektir.

***– En küçük bir iyi davranışı bile ara ve
yanlıştan uzak dur.***

Çok basit gibi görünen bu deyiş aslında içinde Yaratılış’ın en büyük sırlarından birini barındırır: Bireyin yaptığı her davranış dış ve iç kuvvetlerin etkileri sonucu oluşan ama temel olarak kişinin kendinden kaynaklanan içsel bir sürecin sonucudur.

Açıklamamız gerekirse, kişinin gerçekleştirdiği herhangi bir iyi davranış onun içindeki “iyi gücü” harekete geçirir. Yapılan bir iyi iş, hepsinin yapılan bu ilk iyi işi ya da davranışı izlediği bir “iyi etkiler zinciri” oluşturur. Yapmayı seçtiğimiz her etki içi-

mizde, düşünmeyle başlayan ve daha sonra davranışlarımız sonucu eyleme dönüşen aynı gücü ortaya çıkarır.

Aynı şeyler yanlış eylemler için de geçerlidir. Bunlar içimizdeki “kötü” yanın harekete geçmesini tetikler ve sadece kötü sözlerle sınırlı kalmayan bir kötü davranışlar zinciri oluşturabilirler.

Bu nedenle her birimiz şu kurala uymayı denemeliyiz: Karşılaştığın herhangi bir durumda “doğru şeyi” yapmaya çalış! Çünkü bu “doğru şey” ya da etki bizi doğal olarak bir sonraki olumlu etkiye götürecektir.

- Her konuda elinden geleni yapmaya çalış ve “zenginlerin masasına” göz dikme.

Bu deyiş günlük yaşantımızda oldukça nadir bulunan erdemlerden birini ortaya koyar –alçak gönüllülük. Gerçekten de çok nadir bulunur. Çünkü alçak gönüllülüğün temel koşulu, yapılması en zor davranışlardan biri olan, kişinin kendi egosunu sınırlayabilmesidir. Alçak gönüllülüğün özü ise bu yanıla, her şeyin merkezinde insanın egosunun yer aldığı batı tarzı yaşantı biçimiyle tamamen terstir.

Tevazu bizi gerçeğe doğru yönlendirme gücüne sahiptir. O, “zenginlerin masasında” yer almayı arzulamadan saplantılarımızı sevmemize yardımcı olur. Nedir bu zenginlerin masası deyişinden kastımız? Kişinin dışsal ve davranışsal anlamda daha üstün görüneceği bir sosyal statü yani şeref ve itibar

Halbuki kişinin çalışmaları ve mütevazı davranışları sonucu şeref ve itibar kendiliğinden gelir. Böylece ruhsal durumumuz kuvvetlenir ve kişinin ailesine ve kendisine şerefli bir yaşam sağlar.

Mütevazı olun! Göreceksiniz ki zenginler sizin masanızda yer almak isteyecek.

– Zengin fakiri yönetir, borçlu alacaklının kölesi olur.

Yalnızca zenginliğin, paranın ve materyalist gerçekliğin peşinde koşmanın yararsızlığını anlamamıza yardım eden bir deyiş.

Günümüzde insanlar kendilerini genellikle yalnızca materyalist kriterler ışığında yargılar ve değerlendirirler. Bu tür bir değerlendirme sonucunda da kendilerini fakir bulabilir ve kendini, kendisine oranla daha iyi olanların kölesi gibi düşünebilirler. Kişinin maddi düşüşü devam ederse o insan en hayati değeri olan özgürlüğünü dahi göz ardı ederek çok küçük bir kazanç uğruna vücudunu ve işini ortaya koymak suretiyle başkalarına mahkum, köle duruma düşebilir.

Burada anlamamız gereken şey ise maddesel arzularımızın ve isteklerimizin bir sonu olmadığıdır. Çünkü nefsimiz asla doymaz. Eğer onun bizi yönetmesine izin verirse yukarıda anlattığımız durumlar kaçınılmaz olur. Halbuki kişi içinde bulunduğu koşulları hazmeder, alçak gönüllü olur ve elindekilerle yetinirse hem daha mutlu bir yaşam sürebilir hem de kendisiyle barışık ve yüksek ruh haline sahip biri olabilir.

Unutma! Kişi ancak ruhsal açıdan geliştikçe tam bir insan olabilir –cüzdanındaki para miktarı arttıkça değil!

– Yoksulun çılgınlığına kulaklarını tıkama! Bir gün sen de onun gibi feryat eder ama hiçbir yanıt alamazsın.

Günlük yaşantımızda kendimizle öylesine meşgulüzdür ki kendi işlerimiz için oradan oraya koştururuz. Maalesef bu koşuşturma başka insanların gereksinimlerini görmemize engel olur.

Burada “yoksul” sözcüğü, bu kişilerin toplumca önemsiz kişiler olarak görülmesi nedeniyle seçilmiştir. Kişilerin sahip oldukları maddi zenginlik ile orantılı olarak onlara verilen bu değer aksine her birimiz eşit derecede önemli varlıklarız. Ruhsal âlemde zengin-fakir ayrımı yoktur. Dolayısıyla yoksulun yar-

dım dileğini duymazdan gelmek insanlığın bu temel kuralını yok saymak anlamına gelir.

Bir yardım çağrısını duymazdan gelmek ve yok saymak Yaratılış'ta negatif bir olgu ortaya çıkarır ve bu olumsuz olgu tamamen bizim eserimizdir. Biz de zamanı geldiğinde aynı duruma düştüğümüzde kendi yarattığımız bu olgunun bedelini mutlaka öderiz. Nedir peki bedeli? Duymazdan gelinmek!

O halde unutmayın! Bizden daha zor durumdakilerin gereksinimlerine duyarlı olmak insan olmaktır.

- Kişinin kalbinden gelen tavsiye tıpkı derin su gibidir -bilgelik de onun meyvesi.

Günlük yaşantımız sırasında hemen hepimiz zaman zaman, olayları gerçekten olduğu gibi ve derinden görebilen, dürüst bir kişiden tavsiye almaya ihtiyaç duyarız. Yukarıdaki deyişte yer alan “derin su” deyişi gerçek tavsiyeyi yansıtmaları açısından bilgece seçilmiş bir sözdür. Çünkü su, ağacın köklerini besleyerek ona diğer şeylere göre daha fazla oranda yaşam veren şeydir.

Bilge kişi olaylara derinlemesine bakabilen ve doğrudan sorunun kaynağına inebilen kişidir. Bu sayede başı dertte olan kişinin düşünce ve duygularına ışık tutarak problemlerinin yanıtlarını bulmasına yardım eder Uzun vadede hiçbir yardım sağlamayan geçici tavsiyelerin aksine bilge kişinin derin tavsiyesi “kökleri” besler -tıpkı derin suyun bitkiye yaşam vermesi gibi.

Başkalarını dinle! Söylenenleri kullan! Tavsiyeleri sana ışık tutacaktır.

- Tembel kişi kaşığı tabağa daldırıp da o kadar yorgundur ki ağzına kadar bile götüremez.

Bu deyiş bizi tembelliğin büyük tehlikesine karşı uyarır. Burada “tabak” kelimesi yemeği ifade eder -yani sahip olduğumuz materyalist arzu ve isteklerimizi.

Güvenli fiziksel bir yaşam sürme isteği ve arzusu –eğer kişi buna eğilimliyse– kolaylıkla uyuşuk,tembel ve hareketsiz bir yaşam biçimine dönüşebilir. Bu tür bir uyuşuk yaşam tarzını ise üzüntü, depresyon ve yaşama olumsuz bakma gibi ekstra olumsuzluklar getiren bir bozulma ve yozlaşma süreci izleyebilir. Tembel kişi yalnızca egosunu düşünür. İçinde bulunduğu rahat durumu bozacak her şeyden kaçır. Kendinden başka kimseyi düşünmez.

Maddesel gereksinimlerini kolaylıkla halledebilme olanağı kişiyi esasında ruhsal açıdan gelişme için cesaretlendirmelidir. Ancak tam tersine bu güvenli maddesel yaşam tarzı, günümüzde pek çok insanı, hatta büyük çoğunluğu daha fazla maddesel zevkler edinme yolunda teşvik etmektedir. Merkezinde insan egosunun doyurulması olan batı tarzı yaşam biçimi, insanın nefisini sürekli olarak tahrik ederek kişiyi bu yola itmektedir.

Ruhsal gelişme ancak kişinin realitesi, gayreti ve arkadaşlarına ve ailesine olan sevgisi için olan çabası ve teorinin uygulamaya geçirilmesi eşliğinde yürüyecek çalışmaları sayesinde etkisini gösterir. Ruhsal gelişmenin tek anahtarı uğraşmak, çaba göstermektir. Bu uğraşı ise teori ile desteklenen uygulamalı çalışma ile amacına ulaşır. Tüm bu çalışmalar sırasında kişiyi yolunda tutan şeyler ise kendi gerçekliği, çabası ve ailesi ve dostlarına karşı olan sevgisidir.

– Arkadaşını toplum önünde küçük düşürmektense kendini cehenneme yolla daha iyi.

Bazı kişiler insanları zaman zaman toplum içinde bilerek utandırırılar. Bu deyiş bizi bu tür bir hareketin doğuracağı olumsuz sonuçlar hakkında uyarmaktadır. Bu tür bir olayı incelediğimizde, bir arkadaşını toplum içinde küçük düşürmenin en az üç kişiye zarar verdiğini görürüz: küçük düşen, küçük düşüren ve duruma şahit olan kişi(ler).

Karşısındakini küçük düşüren kişi onun arkadaşlığını kaybeder ve ayrıca kendinden kaynaklandığı için ona ait olan ve bu nedenle de sonunda gene kendisine geri dönecek bir negatif enerji yaratır. Diğer yandan küçük düşen kişi de geçici ya da uzun süreli olarak kişilik ve öz saygı sorunları yaşar. Ve duruma şahit olan kişi ise bu tatsız durumun sonuçlarını zihninin bir köşesinde gelecekteki başka toplantılara taşıyarak buna tahammül etmek zorunda kalır.

Ancak özellikle tartışmalarda kendimizi tutmaya, kontrol etmeye ve kaba sözlerden kaçınmaya çalışmak bizi oldukça zorlar. İnsan bu tür bir durumda genellikle kendisini içten içten yaşıyormuş gibi hisseder. Tıpkı demirin ateş altında dövüldükçe sertleşmesi gibi, böyle durumlarda kendimizi zorlar ve başkalarını acıtan sözler sarf etme arzumuzun üstesinden gelebilirsek ruhlarımızı güçlendirebilir ve dostluklarımızın daha uzun ömürlü olmasını sağlayabiliriz.

Ne yazık ki pek çoğumuz günlük yaşantımızda pek çok defalar insanların hakarete uğradığı, küçük düştüğü durumlara şahit oluruz. Karı ve koca arasında, çocuk ve anne-baba arasında, işveren ve çalışanı arasında vs.

Sarf ettiğimiz olumlu ya da olumsuz her sözcük içinde olumlu ya da olumsuz enerji hapseder. Kullanmak üzere seçtiğimiz sözcüklerimiz de yine kendi düşüncelerimizin, fikirlerimizin ve duygularımızın birer sonucudur. Artık biliyoruz ki negatif enerji taşıyan kelimeler negatif etkiler yaratırlar ve gidecek olayın mevcut sınırlarını aşarak başkalarının kalplerini yaralarlar.

Bu tür bir durumun doğal kötü sonucu ise çok sayıda kurbandır. Yukarıdaki örnekte de söylediğimiz gibi bu tür bir durumun içinde bulunan üç ayrı kurbanın hepsi de er ya da geç bu negatif sözcükler sonucu ortaya çıkan negatif deneyimin kötü sonuçlarını birlikte paylaşırlar. Karşısındakine hakaret eden, onu aşağılayan, küçük düşüren kişi belki kısa süreli bir rahatla-

ma yaşar. Ancak unutmamalıdır ki doğmasına neden olduğu negatif enerji eninde sonunda ona geri dönecektir.

- Sevgi için acele et, aşk için değil.

Özellikle 20. YY da olan toplumsal değişikliklerin bir sonucu olarak yanlış bir anlayış günümüzde insanların zihinlerinde iyice yerleşmiş durumdadır: “Sevgi her türlü sorun ve hastalığa ilaç olabilir.” Pek çok kişinin fazla sorgulamadan inandığı Medya da, doğadaki tüm fiziksel, maddeci ve yüzeysel elementleri bir reklam aracı olarak kullandığından, sevgi de kolayca bir pazarlama aracı olarak lanse edilmiştir. Bunun sonucu olarak da insanlar sevgiye sihirli bir tedavi olarak bakmaya başlamış ve “sevgi” kavramını, onun daha yüzeysel bir akrabası olan “aşık olmak” kavramı ile değiştirmişlerdir.

Yüzeysel yararlarını çeşitli medya kanalları yoluyla ilan etmek yoluyla dinleyenleri, tıpkı bakkaldan süt alır gibi “paranın sevgiyi satın alabileceği” fikrine ikna etmişlerdir. Bunun sonucu olarak da günümüzde pek çok kişi, eğer sevgiye sahip olursa tüm sorunlarının yok olacağına inanmaya başlamıştır. Giyim, güzellik ya da moda gibi “yüzeysel elementlerin” cazibesi aşkı, sevenlerin ana hedefi haline getirmiştir. Ancak aslında burada esas amaç -tam bir benmerkezci davranış olarak- yalnızca sosyal statüyü yükseltmektir. Birbirimizin içsel güzelliğini öğrenme ve takdir etme iradesi ve yeteneği ise bu hengamenin arasında neredeyse tamamen yok olmuştur. Çünkü aşık olmak kolaydır; ama gerçek, içsel sevgiyi aramak ve bulmak için zaman gerekir ve günümüzde nedense buna ayıracak hiç zamanımız yoktur. Bu kolay aşıkların hemen tümü istenilen sosyal statüye ulaşmış da ilk heyecanları sona erdiğinde duygularını “aşık olmak” durumundan gerçek anlamda “sevme” yönüne doğru çevirmek yerine bir an önce başkalarının alanında bulunan yeni hedeflere yönlendirirler. Böylece bir insandan başka insana doğru oradan oraya dolaşırlar.

Gerçek sevgi ise aşık olmaktan çok farklıdır. Aşk fiziksel öğeleri de içinde taşırken gerçek sevgi ise bu fiziksel niteliklere ek olarak fedakarlık, adanmışlık, koşulsuzluk gerektirir. Tıpkı bir annenin çocuğuna ya da inanan bir kişinin Yaratıcı'sına duyduğu sevgi gibi. Bu temellere dayanan sevgi yaşamın sonuna kadar sürer ve kişiyi ruhsal gelişimin sonsuz enginliğine yönlendirir.

- Eğer senden nefret eden kişi aç ise onu doyur, susamışsa ona su ver!

Bizden nefret edenlerden nefret etmek ya da davranışlarımızla onlara karşı öfke ve hıncımızı ortaya koymak egomuzun yapısı gereği yapılacak en kolay şeydir. Ancak duygularımızı susturup bir an durup düşündüğümüzde öfke ve nefretin yalnızca Newton'un 3. yasasına yanıt verdiğini görürüz -rakiplerimizden gelecek olan bir karşı tepki.

Eğer kendimize hakim olup tepkilerimizi mantıklı bir biçimde gözden geçiririrsek nefret ve öfke duygularımızı değiştirebilir ve onların yerine anlayış ve cömertliği koyabiliriz. Eğer kendi benliğimizi ve çocuklarımızı bu yönde eğitebilirsek kendi gerçekliğimizde ve yaşamımızda gerçek değişikliklerin oluştuğunu görürüz.

Kin ve düşmanlık duyguları ise genellikle suistimal, kıskançlık, ihmal ve istismardan doğar. Bu kaynaklara olumlu tutumuzu sürdürerek yaklaşırsak düşmanımız da sonuç olarak yaklaşımını değiştirecek ve zaman içinde insanlar arasında arkadaşlık doğacaktır.

- Çevrendekileri sev!

Toplumda bazı kişiler günlük yaşantılarında evlerinden çıkmayı pek sevmez ve diğer insanlarla sosyal ilişki kurmaya, sosyalleşmeye çok sıcak bakmaz ve hatta bazen bunu tamamen reddeder ve dar bir çerçeve içinde yaşarlar.

Halbuki yaşamımızda karşımıza çıkan değişikliklerin çoğunun önceden tahmin edilemeyen, ani değişiklikler olduğunu biliyoruz. Sosyal olup değişik enerjilere ve değişik ilgi alanlarına sahip insanlarla temasta bulunmak hem zihnimizi ve hem de davranışlarımızı zenginleştirecek ve karşımıza çıkan beklenmedik durumlara tepki verme biçimimizi etkileyecektir..

Yaptığımız her etkinin çevremizde bulunan insanları da etkilediğini daha önce söylemiştik. Her ne kadar zaman zaman sevdiğimiz kişilere karşı olan sevgimizi göstermek bizim için çok kolay olmasa da bunu yapabildiğimiz zaman kendimizi sevmemiz de kolaylaşır ve sevdiklerimize gösterdiğimiz ve verdiğimiz sevgi bize mutlaka (çoğu zaman karşılıklı olarak) geri döner.

- Sevgiyle yenen sebze yemeği nefretle yenen et yemeğinden daha lezzetlidir.

Bu deyiş, başkasının zenginliğini kıskanan kişilere yol gösteren bir pusula niteliğindedir.

Toplumların hemen tamamında, yalnızca sebzelerden oluşan bir yemek et içeren yemeklere oranla genellikle daha zayıf olarak görülür. Ancak bu yemeğin malzemelerinden biri sevgiyse o zaman lüks ama sevgisiz hazırlanmış bir et yemeğine oranla çok daha besleyicidir (hem ruh hem beden açısından). Çünkü sevgi doğada var olan en güçlü uyumsal kuvvettir. Sevginin varlığında ruh beslenir ve daha zengin bir gıdaya olan ihtiyaç azalır ya da tamamen kaybolur.

Burada anlatılmak isteneni kavramak pek zor olmasa gerek. Bu deyişte yemek tüm yaşamımızı simgeleyen bir metafordur. Çok zengin ve şöhret sahibi insanların yaşamı ise her zaman görüldüğü gibi değildir. İçinde sevgi olmayan yalnızca sosyal statü, para vs temeline oturan yaşamlar ve birliktelikler kişilere ruhsal açıdan yükselme şansı vermez, yalnızca egoyu tatmin etmeye yöneliktir. Bu nedenle ekonomik açıdan bizden daha zengin kişileri kıskanmak aslında son derece gereksiz ve yanlışır.

Çünkü onların yediği o zengin görünen yemek belki de nefret, öfke ve kavgadan oluşan tatsız bir yemektir.

- Davranışların bilgeliğinin ötesine geçtikçe bilgeliğin artar.

Bilgi ve bilgelik arasındaki farkı ortaya koyan güzel bir deyiş. Toplumda eğitim seviyesi yüksek insanların çoğu çalışmaları sonucu elde ettikleri bilgiyle çok gururlanırlar. Her ne kadar pek çoğu bunu davranışlarına yansıtmazsa da bunu en azından kendisine karşı bir övünç kaynağı olarak görür. Bazısı ise bunu açık açık her ortamda dile getirir. Ama teorik bilgi ruhsal açıdan gelişmek için yeterli değildir. Sadece bilmek insanı yüceltmez. Önemli olan bu bilgiyi yararlı amaçlar doğrultusunda kullanmak ve çevresine yarar sağlamaktır. Kişi bu bilgeliğini mutlaka işi, yaşamı ve onu çevreleyen dünya ile ilişkilendirmelidir.

İnsan ruhunun işleyiş biçimi olarak, düşüncelerimiz önce zihnimizde oluşur sonra sözcükler haline dönüştükten sonra olgunlaşır ve davranışlarımıza dönüşür. Olumlu bir davranış da gerçek yaşamda bir başka olumlu düşüncenin tohumlarını eker ve onun gerçeğe ve yaşama uygulanmasını sağlar. İşte bu, bilgeliğin davranışı besleme yoludur. Bu olumlu davranış ise bilge kişiye geri döner ve enerjisini yenileyerek tam ve düzenli bir yaşam elde etmesine giden yolda yepyeni bir başlangıç yapmasını sağlar.

Bu nedenle, sahip olduğumuz dünyasal ya da maddesel bilgiyi mutlaka davranışlarımıza olumlu bir biçimde yansıtmalı ve çevremize ve sevdiklerimize yarar sağlayacak biçimde kullanmalıyız. Bunun sonucu geri dönecek olan pozitif enerji de ruhsal gelişimimize büyük katkı sağlayacaktır.

- Küçük bir ışık büyük bir karanlığı aydınlatır.

Bu deyiş hem birey hem de toplum açısından son derece geçerli bir sözdür. Alınan bazı yanlış kararlar ya da benzer diğer koşullar kişiyi bazen hayatında hem ruhsal ve hem de duygusal

açından çok kötü bir noktaya getirebilir. İnsan ne yapacağını, işin içinden nasıl çıkacağını bilemez. İşte bu noktada ümitsizliğe kapılmadan şunu hatırlamak gerekir: Zayıf bir ışık büyük bir karanlığı aydınlatır.

Boyutu ne kadar küçük olursa olsun olumlu, pozitif biçimde davranmak etrafımızı çevreleyen karanlığı dağıtır ve ruhsal açıdan yukarı doğru gidebilmemize olanak hazırlar. Bazen çevrenizdeki insanlar, kendi kontrolleri dışında gelişen birtakım politik, sosyal vs değişiklikler ya da diğer etkenler nedeni ile olumsuz bir çevrede bulunduklarına ve herşeyin kötü gittiğine inanabilirler. Bu tür kötü bir durumda bile birey kendi ışığı ile tüm süreci tersine çevirebilir ve onu pozitif bir yöne doğru yönlendirebilir. Özellikle bu tür zamanlarda, değişik gruplar arasında düşmanlığın ve nefretin arttığı durumlarda her birimiz karşılıklı anlayış, dostluk ve şefkat gibi kavramları çevremize yaymalıyız. Bu tür bir davranış (küçük zayıf bir ışık kaynağı) büyük bir karanlığın dağılmasına yardımcı olacaktır.

Kurtuluş savaşımızı hatırlayın! Bir kişinin ışığı bütün bir ulusu nasıl aydınlatmıştı değil mi?

– Öfkelenmek kolaydır, kazançlar yerine kayıpları telafi etmek de.

Öfke günlük yaşamda insanlar arasında –özellikle aile bireyleri, iş arkadaşları ve komşular– en ortak ifadelerden biridir. İnsan ilişkileri genellikle içlerinde bir dizi birbiriyle çelişen farklı karışık duyguları barındırır. Bu duygular da insanlar arasında sürtüşme yaratır ve sonucunda öfkeyi doğurabilir.

İnsanlarla temasın en önemli kurallarından biri kişinin söz ve davranışlarını kontrol edebilmesidir. Eğer bilgeyseniz (hatta daha iyisi, bilge değilseniz) sessizlik bu konuda iyi bir pratiktir. Ancak öfkeyi kontrol etmek üstesinden gelmesi son derece zor bir konudur. Üstelik çoğu zaman kontrol etmemiz gerektiğini bildiğimiz halde... Bu yüzden sessizliği denemek, onu kontrol etme

yolunda tavsiye edilen yararlı bir deneyimdir. Böylece daha sonra kullanmak üzere durumumuzda ve davranışımızda bir değişiklik yapabilmemiz mümkün olacaktır.

Öfkemizi bastırabilmemiz dinleyenlerin dikkatini de arttıracak ve daha kötü bir hale getirmeden sorunun çözümüne yönelik daha büyük bir çabanın oluşmasına olanak sağlayacaktır.

Öfkeyi bastırmaya çalışmanın gerekmesinin nedeni ise, bu tür anlaşmazlık durumlarında iki tarafın egoları arasında var olan çarpışmanın durdurulabilmesidir. Unutmamak gerekir ki öfke egosentrik yani benmerkezcil bir ifadedir.

***– Bilge kişi “Ben yaşamak için yerim” der,
akılsız kişi ise “Ben yemek için yaşarım!”***

Kişinin yaşamdaki gerçek gereksinimlerini belirleyebilmesi bilgelik gerektirir. Tıpkı bir evi inşa edebilmek için doğru malzemelerin seçilmesi gibi kişi iyi bir beslenme ve daha sağlıklı bir yaşam için doğru yiyecekleri seçmelidir.

Toplumda yaşamın zevklerinin tatmini için verebileceğimiz örneklerden biri de insanların gereksinim duyduklarından fazlasını yemeleridir. Bazı restoranlar da bunu, “Yiyebildiğin kadar ye!” sloganıyla iyice pompalarlar. Böylece özellikle Batı toplumlarında var olan bu, insan egosuna yönelik tahrik nedeni ile aşırı yemeye bağlı fiziksel sorunlar artmıştır. Halbuki yapılması gereken şey açlık hissi yatıştığı zaman yemenin bitirilmesidir.

Bunu ruhsal gelişim açısından yorumladığımızda ise akılsız ya da saf kişinin genellikle maddesel zevkler peşinde olduğunu görürüz ve yemek de onun için sadece bir hedeftir. Yalnızca tad alma zevkini izler ve iyi beslenme ve sağlıklı bir fiziksel yaşam için gerekli olan kurallara pek itibar etmez.

Bilge kişi ise yemeğin kaynak demek olduğunu bilir. Yemek yiyerek vücuduna enerji ve yaşam temin ettiğinin bilincindedir. Vücuduna saygı ve itibar gösterir. Bilir ki böyle yaparak aynı za-

manda ruhunun da gereksinimlerini temin etmektedir. Çünkü sağlıklı bir ruhsal beden için sağlıklı bir fiziksel beden şarttır.

- Bir insan üç şeyi ile tanımlanır: kadehi, cebi ve öfkesi

Birbiri ile ilgisiz gibi görünen bu üç şeyin burada seçilmesi elbetteki tesadüf değildir. Bakalım bu semboller neyi ifade ediyor.

İçkisi: Bir kişinin içki içme tarzının onun karakteri hakkında pek çok şey söylediği herkes arasında bilinen bir konudur. Eğer kişi sınırını bilmiyorsa içki içmek onun açısından (elbette çevresi açısından da) oldukça tehlikeli olabilir. Kişinin sınırlarını bilebilme yeteneği ise bir alkolikten ara sıra içen bir başka kişiye doğru giden bir aralıkta değişebilir. Kişiye verimli yaşama şansının ihsan edilmesi Yaratılış'ın büyük sırlarından biridir. Ancak alkolik, kumarbaz kişiler yaşamın maddesel zevklerinin peşinde koşan kişilerdir. Bu zevklerden olması gerektiği gibi zevk alınabilmesi için ise mutlaka sınırlandırılmaları gerekir.

Cebi: Kişinin parasına olan davranış biçimi de gene karakteristik özelliklerinden biridir -cömertliğe karşı cimrilik. Daha cömert olan kişi ruhsal zenginlik açısından daha fazla yol alır. Gerçek dostluklar ve sevgi kazanır.

Öfkesi: Kişinin gel-gitlerini kontrol edebilme yeteneği bilgelik ve zekâ erdemlerini gerektirir. Bir öfke anında kişi genellikle sonradan pişman olacağı sözler sarfeder. Her ne kadar listede son sıralarda yer alsın da bu özellik bize değişik bireyler arasında ayırım yapabilme olanağı verir ve bu kişiyle dostluk kurulup kurulamayacağı hakkında bilgi sahibi olmamızı sağlar.

- Güneşin parlaklığı bulutlar onu örtünceye kadar anlaşılmaz.

Bu deyiş özellikle aile ve arkadaşlar arasındaki ilişkiler için son derece geçerli bir sözdür.

“Alışkanlık” kavramı, insanın günlük yaşamda diğer insanlarla olan iyi ilişkilerinin güzellik ve değerini unutmama potansiyelini içinde barındırır. Tıpkı Güneş ışığı olmadan yaşam olamayacağı gibi kişinin ailesi ve arkadaşları olmadan da yaşam bulutlu ve kasvetlidir. Alışkanlık tehlikesini anlamak ve bunun farkında olmak arkadaşlarımız, ailemiz ve çocuğumuz ile uyum içine bir arada olmamızı sağlayacaktır.

Sevdiklerimize karşı olan iyi ve olumlu düşünce ve davranışlarımızı günde sadece bir kere ortaya koysak bile bu davranışlarımız onların gerçek değerini bir mücevher gibi ortaya çıkarır ve pırıl pırıl parlatır. Ve bulutlar yukarıda dolaşmaya başladığında kişi hala sevdiklerinin yaşamlarını aydınlatabilir ve karşıdan gelen ışıkla da kendisi de aydınlanır.

– Kulağının, unu geçirip kepeği tutan bir elek gibi davranmasına imkan verme!

Pek çok defalar, bir konuşmanın sonunda farkına varırsınız ki sadece duymak istediğimiz şeyi duymuşuz ama esas söylenen şeyi kaçırmışız. Bu davranışa “seçici duyma” adını veriyoruz. Bizim için gerekli olduğunu düşündüğümüz, “unu” geçiren ama işimize gelmeyen yani “kepeği” eleğin üstünde bırakan bir durum.

Böyle yaparak arkadaşımızın sözlerini çarpıtır, onun gerçek isteklerini, niyetlerini ve düşlerini arkada bırakırız. Bu asla gerçek dinleme olarak tanımlanacak bir şey değildir, sadece sonunda olumsuz sonuçların olduğu ve kişinin dostlarını ondan ayıran bir yoldur.

Size söylenen tüm şeyleri sabırla dinlemeye çalışın. Egonuzu devreye sokmayın, yanıt vermeyin, yanıtlarınızı şekillendirmeyin ve konuşma bitene kadar tahmin yürütmeyin. Dinleyin! Arkadaşınızın niyetleri etkisini kaybedecek ve sizin tepkiniz ise şefkat, yardım ve anlayışla olacaktır. Karşılıklı konuşmanın ikili dinamiği yalnızca gerçek dinleme yoluyla yaşama geçirilebilir.

Benim sözlerim sizin düşüncelerinizi besler. Karşılığında sizin sözleriniz de benimkileri.

- İnsanlar birbirleriyle karşılıklı yer içer ve sonra birbirlerini dilleriyle yaralarlar.

İşte pek çok toplumda yaygın olan olumsuz bir fenomen ile ilgili bir deyiş -ikiyüzlülük.

Günümüzde güç ve sosyal statü elde etme uğruna verilen mücadelede kullanılan pek çok farklı silah vardır. Bu konuda en bilinen yöntemlerden biri ise dedikodudur.

Genel bir yanlış kanı olarak insanlar, dostları ve çalışma arkadaşları hakkında ne kadar çok şey bilirlerse onlarla olan ilişkilerinin o kadar iyi olacağı düşünürler. Ancak işin gerçeği sanıldığı gibi değildir. Pek çok insan tam aksine olarak duygusal ilişkilerini, kalp kırıklıklarını ya da başka davranışlarını ortaya yayan dedikodu ve bunun sonucu ortaya çıkan ikiyüzlü davranışlar sonucu kendilerini istenmeyen kişi gibi hissederler. Çünkü insanlar yüzüne karşı başka konuşurken arkasından başka konuşmaktadırlar.

Alaycılık da pek çok kişi tarafından kınlanlıklarını korumak amacıyla konuşma sırasında kullanılan bir başka tartışmalı silahtır. Kişi alaycı biriyle yaptığı bir konuşmayı sonuç olarak negatif bir deneyim olarak yaşar. Alaycı davranan bir kişiyle yapılan bu tür bir konuşmanın sonucu ise çoğunlukla onunla araya konan mesafe ve nihayetinde yalnızlıktır.

- Topraktan geldik, yine toprağa döneceğiz.

İçinde bulunduğumuz fiziksel dünyada yaşadığımız günler sayılıdır. Ancak yaşarken bu gerçeği kabul etmek genellikle zordur. Pek çok insan bu gerçeği göz ardı eder ve sanki hiç ölmeyecekmiş gibi davranır ve yaşar. Dolayısıyla pek çok insan günlerini "deniz suyu" içerek geçirir. İçtiği her bardakta bir öncekinden daha fazla susayarak.

Ölümlü olduğumuzu kabul edebilme erdeminin ödülü ise bu açmazı anlayabilme becerisini kazanmaktır. Bu beceri ise içinde bulunduğumuz fiziksel gerçekliği şekillendirebilmemizin tek yoludur.

Unutmayalım ki hiçbir maddesel başarıyı bizimle birlikte mezara götüremeyiz. Yine, evler arabalar vs hiçbir mülk ya da para bizimle birlikte mezara gelmez. O yüzden kişi dünyada yaşarken ona bahşedilen günleri çok dikkatli geçirmelidir. Düşünceleri, fikirleri ve davranışları ancak o zaman ölümünden sonra onun meyveleri olarak sonraki kuşaklara geçebilir.

Bu söylediklerimize ek olarak, yukarıdaki deyişte alçak gönüllü bir ders olduğuna dikkat edelim. Topraktan gelip gene toprağa döndüğümüze göre kendini beğenmişliğin ne anlamı var ki?

- Kişinin akli çocuğuyla birlikte dir.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi fiziksel dünyada yaşadığımız günler sayılı ve azdır. Bu gerçek, iyi idrak edilip benimsendiğinde ise ruhumuzun seviyesini yükseltecek bir vinç yapmak amacı ile kullanılabilir. Yukarıdaki deyişin arkasında yatan fikir ise ruhsal işimizin bu dünyayı terkettikten sonra dahi bitirilebileceği gerçeğidir. Bizden sonra gelenlerin zihinlerine ekebileceğimiz bilgelik, bilgi ve iyi davranış biçimleri, bizim yarattığımız doğru yolun sürekliliğini sağlayacaktır. Dünyaya verdiğimiz ışık sürecek ve tamamlanacaktır –bilgelik, kelimeler ve davranışlarla.

- Her insanın bir zamanı ve her şeyin bir yeri vardır.

Günlük yaşamımızda bazen kendimizi, olmayı planlamadığımız yerlerde bulduğumuzdan dolayı yaşıntımızdaki bazı durumlar bize çok garipmiş gibi görünür. Bozulan bir araba sonucu gidilen farklı bir yer ya da bir arkadaşımızı ziyarete gittiğimizde karşılaştığımız yabancı yüzler vs. Ummadığımız zamanlarda ummadığımız yerler ya da başımıza gelen umulmadık olaylar.

Batı kültürü “egoyu” bir simge olarak bayrağına koymuş ve kendi varlığının merkezi haline getirmiştir. Bu kültürde, bir kişiyi tanımlayan temel kavramlar “zaman” ve “mekan” olduğundan kişi bu söz konusu kavramlar kendi gereksinimlerine uygun düşmediği anlarda bir yokluk hissi yaşar. Ne yapacağını şaşırır, kendini boşlukta hisseder.

Ancak, eğer bu hoş olmayan ya da beklenmeyen sonuçlarla karşılaştığımızda durup, üzerlerinde düşünüp onları dikkatle inceleyerek bir sürprizle karşılaşabiliriz: Bu sonuçlar aslında bize bazı şeyleri öğretmekte ve yaşamlarımızı zenginleştirmektedirler.

Dolayısıyla şunu bilmeliyiz ki her ne kadar her şey T-nrı'nın elindeyse de (ya da ateistlerin dediği gibi kaderin elindeyse de) herhangi bir olayı olumlu ya da olumsuz bir deneyime çevirecek silah ya da araç olan seçme hakkımız (serbest irade) her zaman mevcuttur ve onu kullanmak suretiyle yaşamlarımıza yön vermek bizim ellerimizdedir.

– Kişinin düşmanı aslında kendi bedeninin içindedir.

Yaşantımızda zor zamanlarımızda pek çok defalar çeşitli mantıksal kararlar alma ihtiyacı duyarız. Zaman zaman alınması gereken doğru karar aslında açıkça ortadadır ama diğer zamanlarda gözden saklanmış durumda da bulunabilir.

Bu tür, verilmesi gereken kararın açık ve net olarak görülmeyeceği durumlarda kişi “diğer tarafın” yani karşı tarafın güdülerini incelemelidir. Pek çok durumda bu güdüler tutkudan kaynaklanıyor durumdadırlar. Şöhret, zenginlik ya da beden –tamamı fiziksel olan tutkular.

Eğer kafamızın içinde yankılanan ve bizi gerçeğe götüren mantığın sesini dinlersek bedenimizden (içimizden) gelen ve gerçeğe aramızda bir perde oluşturarak onu görmemizi engelleyen tutkunun sesleri dinecek ve zamanla tamamen kaybolacaktır.

Bu deyiş bize ayrıca bazı zamanlarda kişinin en büyük düşmanının gene kendisi olduğu gerçeğini de hatırlatır. Bağımlılıklar, kötü alışkanlıklar, çeşitli belalara bulaşma ve diğerleri. Kişi her zaman kendi kendini yok eden tarafının farkında olmalı ve onun etkilerini elinden geldiğince minimize etmeye çalışmalıdır.

— Daha çok şeye sahip olmak daha fazla üzüntü getirir.

Daha çok ün, şöhret ya da daha fazla para ve mülk biriktirme ihtiyacı, özünde insan egosunun bulunduğu Batı toplumlarının temelinde yatan şeydir. Bu maddesel değerlere ihtiyaç duymanın nedeni ise kısmen evde ve işyerinde kişinin fiziksel varlığını eğlendirmek ve kısmen de daha yüksek bir sosyal değer ya da statü edinmeye çalışmaktan kaynaklanır.

“Hapsolma Kuralı’nın” varlığının farkında olmamak bazen yıkıcı sonuçlar getirebilir. Mülkünü ve sosyal statüsünü arttırma saplantısına kapılmış, bunlara olan tutku ve arzularının içinde hapsolmuş bir kişi kısa bir zaman sonra kendisini, esas olarak ona özgürlük getirmesi için uğraştığı bu nesneleri korumak, onlar hakkında sürekli endişelenmek ve sonuçta onlara köle olmak durumunda bulacaktır.

Örneğin çok güzel ve pahalı bir arabaya sahip olan bir insanı düşünün. Bu kişi onu kullanarak işlerini halletmek yerine bütün gününü onu temizlemekle, parlatıp cilalamakla geçiriyor olsun. Bu derece güçlü bir egoyla ona bağlanan kişi sokaktan gelen her seste yerinde fırlayıp, “acaba değerli arabama bir şey mi oldu” diye sürekli bir endişe ve üzüntü içinde olacaktır.

Yanlış anlamayın sakın fiziksel anlamda mal mülk sahibi olmak ya da şöhret kazanmak kötü bir şey değildir. Tam tersine, içinde yaşadığımız fiziksel dünyanın bir gerçeğidir. Daha önce de söylediğimiz gibi ezoterik anlayış kişinin ruhsal açıdan gelişmesinin tek yolunun toplum içinde yaşamak olduğunu söyler. Toplum içinde yaşamak ise onun kurallarına uymayı gerektirir.

Ancak fark şudur: Sahip olduğumuz ahlaki ve ruhsal değerlerin ve fiziksel nesnelerin gerçek amacını anlamak ve onları amaçlarımız doğrultusunda kullanmak burada yatan gizli bilgeliktir. Eğer kişi mülk ve zenginlik sahibi olacak biçimde şanslıysa bu şansını başkalarıyla paylaşacak kadar akıllı davranmalıdır. Bu yolla zenginlik sizden başkalarına doğru akmaya devam eder. Kredi kartımız ve arabamız biz ayrıldıktan sonra da her şekilde bu dünyada kalacaktır.

- Ne kadar çok et varsa o kadar çok kurt olacaktır.

Bu deyişte vurgulanan olumsuz özellik ise “aşırılıktır”. Aşırılık günümüzde pek çok kişi tarafından paylaşılan bir karakter özelliğidir. Bireyselliğin merkez nokta olduğu her toplumda insanlar genellikle, “Ben her şeyi hak ediyorum” hissine kapılırlar. İşte bu histen ve düşünce biçiminde de aşırılık doğar.

Günlük yaşamdaki rekabet insanlarda sık sık aşağılık kompleksi korkusuyla sonuçlanır. Bu “geride kalma” hissi de, yaralanmış egomuzu kurtarabilmek uğruna sık sık aşırılığı bir araç olarak kullanarak telafi edilmeye çalışılır. İnsan aşağılık kompleksini ya da önemsiz hissetme duygusunu yenmek için pek çok şeyde aşırı davranır.

Bildiğiniz gibi dışarıda kendi haline bırakılmış et kurtlanır. Burada kullandığımız “et” ve “kurt” sözcükleri yaşamımızdaki bu yararsız parçaların içinde dağılmış olan küfü sembolize eden bir metafordur.

Dolayısıyla, yararsız ve gereksiz bu tür nesneleri toplama çabası ile ruhsal değerler edinme çabası yer değiştirmelidir. Bu tür aşırılıklar yerine zamanımızı, gücümüzü ve yeteneğimizi harcayacağımız sanat, bilim gibi ruhsal değerlerimiz her zaman bizim, ailemizin ve dostlarımızın yararına olacak biçimde bize artı değer sağlayan çalışmalar olacaktır.

- Eşi olmayan kişi tam bir gerçeklik edinemez.

Tevrat'ta, Yaratılış öyküsünde (Genesis) T-nrı'nın insanı erkek ve dişi olarak yarattığı ve ona "kişi" (ADAM- ADEM) adını verdiği belirtilir. İşte bu, Yaratılış'ın en büyük sırrıdır. Bu kavram ayrıca "ruh eşi" ya da "eş ruh" adını verdiğimiz fenomenin de anahtarıdır. Buna göre insan yalnızca ruhsal anlamda sevdiği ile birleştiği zaman bir "kişi" olabilir ve bir kişinin taşıması gereken niteliklerin hepsine sahip olabilir. Bu kavramı ruh eşi bahsinde anlatmıştık.

Çiftin karşılıklı olarak birbirlerine vermek için yaşamları süresince "öğrendikleri" gerçek sevgi onları çevreleyen ruhsal gerçekliğe girebilmeleri için gerekli olan açık kalpliliği davet eder ve onların yaşamının en önemli parçası olarak ruhsal gelişimleri sırasında önlerine çıkan engellerin bertaraf edilmesini sağlar.

Aşkta çok acı verici olabilen incinme korkusu ise zaman zaman kişide bazı teoriler üzerine kurulmuş bir alternatif gerçeklik yaratır. İncinme korkusu ile yalnız yaşamayı seçen bir kişi ise kendini yavaş yavaş, içsel dünyasının gereklerine boyun eğen bir dizi kurallarla çevreler. Bu kurallar da onun yaşamdaki tek temel dayanağı olan Alt Ruh'unu yaralayan dış etkilere (aşk gibi) korumaya yöneliktir. Böyle davranarak kendini yavaş yavaş dış dünyadan soyutlar ya da çevresiyle olan ilişkilerini en aza indirerek kendi yarattığı gerçekliğin içinde yaşar. Bu da onun ruhsal gelişimi için son derece zararlı bir durumdur.

- En küçük bir günahdan bile uzak dur!

Çünkü o seni daha büyük bir başkasına götürür.

İçinde yaşadığımız fiziksel dünyanın ruhsal gelişimimiz için bir okul olduğunu artık biliyoruz. Bu fiziksel dünyadaki yaşamımız süresince yaptığımız olumlu ya da olumsuz her türlü davranışımız hem Alt hem de Üst Ruh seviyelerimizi etkiler. Buna göre yaptığımız her olumlu hareket başka olumlu hareketlere yol

açar. Olumlu davranışlarımızın sonuçlarını gördüğümüzde ise kendimize olan öz saygımız artar ve yavaş yavaş başımıza gelen herhangi bir durumda neyin doğru neyin yanlış olduğunu, eskisine oranla daha kolay ayırt edebilmeye başlarız.

Diğer yandan, yalan, hırsızlık, zina vs gibi negatif davranışlar mevcut ahlaki sınırları parçalar ve onları izleyen daha başka negatif davranışlara yol açar. İşte bu yüzden günahlardan uzak durmak tarih boyunca çeşitli dinsel liderler tarafından elzem olarak değerlendirilmiştir. Gerçeğin ve adaletin yolundan ayrılmanın kendine has ödülleri vardır ayrıca. Bunlar her ne kadar anlık olarak ortaya çıkmaz ve gözden saklı gibi görünürlerse de meyveleri baldan daha tatlıdır.

– Kendinden utanmak başkalarının yanında utandırılmaktan iyidir.

Her ne kadar hemen hiçbirimiz aynı fikirde değilseniz de utanma duygusu aslında bize verilmiş bir hediyedir. Bu eşsiz duygunun içimizde uyanması bize kendimizi değerlendirmemiz yolunda bir uyarı olmalıdır. Bir davranışımız sonucu kendimizden utanmışsak, söz konusu davranışımız konusunda kendimizi sorgulamalı ve kendimize sormalıyız: “Acaba sözlerim ve davranışlarım yerinde mi?”

Böyle bir pratik ve kontrol mekanizması bizi başkalarının yanında küçük düşürecek ve utandıracak bazı davranışlarda bulunmaktan alıkoyar. Kişi her zaman kendini incelemeli ve yalnızken bile kendine dürüst olma yolunda daha yüksek bir seviye elde etmeye çalışmalıdır. “Acaba şöyle şöyle olsaydı davranışlarım farklı olur muydu?”

Bu tarz kişisel ölçülerde bulunmak kendimizi utandırabileceğimiz durumlarda hatamızı düzeltmemizi ve toplum içinde küçük düşme olasılığımızı yaratacak durumlara engel olabilmemizi sağlayacaktır. Ayrıca kişinin kendini sorgulaması hatta eleştirebilmesi ruhsal gelişimin çok önemli olgularından biridir.

Ruhsal gelişim aklımızı, duygularımızı, vicdanımızı vs kullanarak yapılan ve deneme-yanılma yoluyla elde edilen sonuçların sorgulanması ve görülen hataların tekrarlanmamasına dayanan bir mekanizmadır. Burada da self-kontrol son derece önemlidir. Ancak kişi kendine karşı dürüst olmalıdır. Çünkü insanın kendini sorgulaması genellikle tek taraflı sonuçlanan ve kişinin kendini hep haklı gördüğü bir süreç izler. Bu nedenle bu süreçte duygusal değil akılsal bir yol izlenmeli ve kişi kendisine karşı dürüst davranmalıdır.

- Kişiyi onur ve şöhret sağlayan şey giysileridir.

Onur çok sık kullandığımız ve her kültür ve toplumda elde edilmesi arzulanan bir kavramdır. “Onur” sözcüğünün gerçek anlamı ise, ister bir eşya, ister bir insan ya da mekân olsun söz konusu varlığın özünü idrak edebilmektir. Bir varlığı onurlandırmak ise o varlığın sahip olduğu işlevi onaylamak ve onu geçerli kılmaktır. Örneğin bir insanı sessizce dinlediğimizde onun sözlerini, yaşlı birine karşı ayağa kalktığımızda onun yıllar boyu edindiği bilgeliği onurlandırmış oluruz.

Bu deyişte söz edilen giysilerimiz ise ezoterik anlayışta, topluma göstermeyi seçtiğimiz, dışa vurduğumuz benliğimizi sembolize ettiğinden onların da onurlandırılmaları yani özlerinin idrak edilmesi gerekir. “Çok çeşitli tip elbisemiz” olduğu için topluma sunmak istediğimiz yanımızı içlerinden seçebiliriz. Mesela kişi asi bir insan olarak görülüp kendini o şekilde tanıtmayı ya da ordu, polis gibi bir grubun bir parçası olup üniforma giymeyi seçebilir. Bunun ruhsal alandaki iz düşümü olarak hangi yolu seçersek giydiğimiz giysiler yani benliğimizi dışa vurum biçimimiz kişiliğimiz hakkında bir ifade ortaya koyar ve eğer bunun bilincinde olursak karşı tarafa vermiş olduğumuz mesaj hakkında da fikir sahibi olabiliriz.

Şimdi buradaki kritik nokta şudur: Eğer kişinin giysileri yani kendini dışarıya tanıtmaya biçimi dürüstce değilse ve öz benliğini

yansıtmıyorsa burada hem kişinin kendisi ile hem de çevresindekilerle arasında bir çelişki oluşur. Kişi bir süre sonra kendisiyle çelişir ve çeşitli içsel sorunlar yaşar. Üstelik çevresiyle de büyük sorunlar yaşar, çünkü bir süre sonra etrafındakiler onun gerçek yüzünü görür ve samimi ve dürüst olmadığının farkına varıp onu dışlarlar.

- Şu küçük uzvumuz. Acıktıkça doyururuz ve doydukça yine acıkacaktır.

Bu bilgece sözler esas olarak seksüel gereksinimlerimiz için söylenmiş gibi gözükmekle beraber arzularımız ve maddesel isteklerimizi tatmin etmeye yönelik çabalarımız için de aynı derecede geçerlidir. Buradaki olay, arzularımızı kontrol etmek ile onları bastırmak arasındaki farkı bilmeye yöneliktir. Sigara, alkol, çikolata ya da seksüel arzular vs doyurulmalarını takiben kişi bunlara karşı duyduğu arzunun söneceğini düşünür ancak görürüz ki tam tersine arzu artar ve daha sık aralıklarla olur. Hatta bazı durumlarda bir bağımlılık oluşur.

Burada kişinin dikkat etmesi gereken şey içtiği suyun temiz su mu yoksa daha fazla susamasına yol açacak deniz suyu mu olduğudur. Daha uzun bir tatminin sağlanması ise yalnızca ruhsal köklerimizden gelen gereksinimlerin beslenmesi yoluyla olmaktadır.

- İnsan gözle Tanrı ise kalple görülebilir.

İnsanlar birbirlerini genellikle, gözleri aracılığıyla edindikleri görsel bilginin ve beş duyularıyla algıladıkları diğer fiziksel özelliklerin zihinlerine yansımalarının bir sonucu olarak ortaya çıkan dış görünüşleri ile yargırlarlar. “Gözlerin ruhun penceresi olduğu” anlayışı toplumda oldukça yaygındır ancak yalnızca fiziksel duyularımızla analiz yapmak bize çok sınırlı bir bakış açısı sağlar. Çünkü bizler kişinin en derinlerinde bulunan içsel benliğini bu yolla görme yeteneğine sahip değiliz.

Diğer yandan tıpkı Yaratıcı'yı beş duyumuzla tam olarak algılamamızın olanaksız olması ve ancak kalp gözü dediğimiz ruhsal niteliklerimiz ile algılanabilmesi gibi (Elbette ki kısmen. Bunu artık biliyoruz) kişi karşısındaki insanı ön yargısız yani ilk görüşte beş duyusunun algılama biçimine itibar etmeden değerlendirmeli ve onun hakkında fikir edinebilmek için görünüşünü değil ama onun hem kendisine hem de çevresindekilere olan düşünce ve davranışlarını değerlendirmelidir.

Dolayısıyla bir kişi ile yeni tanıştığımızda bunu aklımızda tutmalı ve onun hakkındaki ilk yargımız her ne olursa olsun bunun kısmi ve eksik olduğunu ve bu yolla bir sonuca varmamamız gerektiğini hatırlamalıyız.

***- Atalarım maddesel hazineler biriktirdiler,
ben ise ruhsal.***

Maddesel ve ruhsal birikimlerin önemini ve birbirine karşı olan durumlarını ortaya koyan güzel bir deyiş. Yaşantımız süresince, yaklaşan geleceği düşünerek endişelenmek ve "yağmurlu günler" için para biriktirmek son derece doğaldır ve ruhsal gelişim süreci açısından hiçbir sakıncalı yan içermez. Yaşantımız boyunca topladığımız bu birikimler yaşlılıkta bizim tarafımızdan ya da eğitim yaşamları boyunca çocuklarımız tarafından kullanılabilir.

Genellikle kişiye geçici bir yardım sağlayan bu tür parasal birikimlerin tersine insanın yaşamı boyunca kendisi ve çevresine gösterdiği iyi davranış ve eylemler mesela cömertlik, eğitim ve şefkat vs de kişi için büyük yatırımlardır. Bunlar çocukları da dahil olmak üzere insanlık ve topluma fayda sağlar ve olumlu etkileri kişi mezara girdikten sonra bile uzun zaman kendini göstermeye devam eder.

Daha önce beden öldükten sonra kişinin fiziksel yaşantısı süresince yaptığı olumlu davranış ve eylemlerin ruhun gelişimi için çok önemli olduğunu söylemiştik. Yaptığı her pozitif etki ru-

ha bir sonraki fiziksel yaşamı için artı değer sağlar ve onun seviyesini yükseltir.

Bu durumda kişi bilmelidir ki hem maddi hem ruhsal her iki tip birikim de pozitif bir ışık ortaya koyar. Hatta aslına bakarsak yalnızca babaların bıraktığı finansal birikimler sayesinde çocuklar ruhsal yatırımlarını yapabilirler.

- Kulaklar beynin giriş kapılarıdır.

Ezoterik anlayış, bilincimiz ve mantıksal düşünce tarzımızın bazı “kapıları” olduğunu ortaya koyar. Bu kapılar gerekli zamanlarda açılarak içeri bilgi girişini sağlar. Eğer gerekli olduğu anlarda kullanabileceğimiz bir anahtarımız varsa bu kapıları açabiliriz. Bilgiyi idrak edebilmenin en çok kullanılan yollarından biri ise kulaklarımızı kullanarak elde ettiğimiz duyma duyumuzdur.

Yapıcı eleştirileri ya da bilgece sözleri dinlemek bizi bu kapıları kullanmak suretiyle daha derin bir yaşama doğru yönlendirebilir. Bilginin zarar verebileceği ve üzerimizde negatif sonuçlar oluşturabileceği diğer zamanlarda ise bu bilginin idrakimize girmesine engel olmayı bilmemiz gerekir.

Bu durumda neyi dinleyip neyi dinlemememiz gerektiğini seçebilmek ve kontrol edebilmek kritik bir önem taşır. Bu kontrol mekanizması bize zihinimizi “temiz” tutmak ve seçtiğimiz yaşam yolundan ayırabilecek negatif verileri dışarıda tutmak için kullanabileceğimiz daha iyi araçlar kazandıracaktır.

- Dostu olmayan kişi tek yanlıdır. Tıpkı sağ olmadan sadece sol yanın var olması gibi.

Ezoterik öğretilerde fiziksel bedenimizin sol tarafı ruhumuzun Yaratıcı’dan ya da dış çevreden alma isteğini sembolize ederken sağ tarafı da sevdiklerimize, dostlarımıza ve çevremize doğru verme iradesini ve cömertliği gösterir.

Bencil kişinin sadece kendiyle meşgul olması onu, arkadaş-

larıyla karşılıklı alma -verme ve birbirini karşılıklı dinleme temelinde dayalı bir iletişim kurmaya gönülsüz olma ve sonuçta da arkadaşsız kalma sonucuna götürür. İnsanın gerçek dostları ve onlarla kuracağı karşılıklı alma- verme ilişkisi ise onu (ve tabii ki dostlarını) ruhsal gelişim yolunda yukarı seviyelere taşır.

Bu amacımıza uygun olarak cömertliğimizi bilinçli bir biçimde arttırarak sosyal bir dengeye ulaşabilir ve bizimle uyum içinde olan arkadaşlar edinebiliriz. Bu yolla da arzu ettiğimiz mükemmelliği kazanabiliriz. Tıpkı Hayat Ağacı örneğinde sağ ve sol tarafların birbiriyle uyum içinde olarak tüm Yaratılış'a bir denge getirmeleri gibi.

- Domuzun burnunda bir altın halka.

İçinde bulunduğumuz toplumda yaptığımız her davranış ve söylediğimiz her sözde durup arkasından gelecek olan davranışın o ortama uyup uymayacağı konusunda düşünmeliyiz. Bakalım söylediğimiz sözler bizi dinleyen kulaklarda arzu edilen tepkiyi yaratacak mı ya da söz ve davranışlarımız çevremizdeki insanlara pozitif bir etki yapıp onların değerlerine artı değer katacak mı.

Altından bir halka elbette ki bir domuzun burnuna hiç de uygun olmayan bir şeydir. Tıpkı doğası olarak pozitif olan ancak yanlış yerde, yanlış zamanda ya da konu dışı söylenen sözcükler ve yapılan davranışlar gibi.

Sözcüklerimiz ve davranışlarımız mutlaka pozitif bir sonuç yaratmaya yönelik olmalıdır. Ancak yanlış yer ve zamanda söylendikleri zaman büyük olasılıkla tam tersini yaratacaklardır.

- Aşk koşullara bağlı olmamalı. Çünkü o koşullar ortadan kalkarsa aşk da yok olur.

Belli koşullara bağlı olan aşk, dar ve geçici bir ilgi üzerinde var olmuş bir aşktır. Bazı aşklar (hatta çoğu) zenginlik, seks,

şöhret ya da tırmanacak sosyal bir merdiven edinme arzusuna dayalıdır. Çeşitli nedenlerle bu koşullar iptal olduğunda ise görülecektir ki söz konusu şey gerçek aşk değildir. Sadece belli koşullara bağlı sahte bir aşktır.

“Koşulun” kendisi –para, seks ya da şöhret– aslında göz ardı edilmemesi gereken bir nevi hediyedir, bu doğru. Ama aşk onlar üzerine kurulmamalı ve kendi enerjisine, gücüne ve erdemine sahip olmalıdır.

Koşulsuz aşk, eşleri bir arada ruhsal gelişimin üst seviyelerine taşıyan güçlü bir olgudur.

– İçinde sitem ve eleştiri olmayan sevgi gerçek sevgi değildir.

Bir arada yaşayan, seven ve sevilen kişiler zaman zaman birbirlerinden gelecek olan sitem ve eleştiri sözcüklerine hazır olmalıdır.

İnsanın doğası gereği, herhangi bir durumda ona yöneltilen eleştiri sözcüklerini kabul etmeme ya da onları yok sayma eğilimi son derece doğaldır. Bu sözcükler ilişkide var olan bir çatlak durumunda sevgide, acıya ya da sevginin azaldığı korkusuna da neden olabilirler. Bu nedenle eleştiri ya da sitemin hangi niyetle ve hangi ruh durumunda yapıldığı konusu burada farkı yaratan ana etkindir. Kalpten gelen, kişinin egosunu ortaya koymayan ve yapıcı eleştirel sözcükler içinde her zaman şükran duygusunu da barındırır. Eğer onları kabul edip içimize sindirmeyi seçersek karşımızdakiyle daha yakın ve güvenli bir ilişkinin yollarını bulmamız söz konusu olacaktır.

Sitem ya da eleştiri sözcüklerini içine sindirebilme işleminin anahtarı ise kişinin kendi kişiliğini terk etmeden eski davranış biçimlerini değiştirerek yerine yeni ve tekamül etmiş olanları koyabilmesidir.

- Okula giden ancak orada öğrenmeyen kişi yalnızca gittiği için ödüllendirilir.

Bir insan yeni bir şeyler öğrenmek ve daha iyi bir yaşam elde etmek için çalışmaya ve öğrenmeye başladığında bu çalışma ya da öğrenme sonucunda elde edilmesi arzulanan esas şey, bu çalışmaların neticesi olan bir davranış ya da eylemdir. Ancak herhangi bir nedenle çalışmaların tamamlanmasının ardından eylem eksik kalır ve elde edilen şey yalnızca bilgi ve öğrenme olursa sınırlı kalmakla birlikte yine de bu, kişinin yararınadır.

Sadece öğrenme ile sınırlı kalıp eyleme dönüşmese bile bu çaba yine de kendi içinde gelişmeyi tetikler ve her ne kadar içsel bir gelişmeye gidecek değişikliği getirmese de yine de bir gelişme sağlanır ve bilinçaltında pozitif bir süreç başlatır.

Ancak elbette ki esas olan hem okula gitmek hem de orada öğrenmektir.

- Çok uyumayı seversen treni kaçırsın.

Uykuyu günlük gereksiniminin üzerinde seven bir kişi hem maddesel ve hem de ruhsal anlamda fakirleşir. Gereken miktarda uyku ise bizi besler, güçlendirir, yaşam verir ve gerçek yaşamımızda gayretli çalışmamıza olanak sağlar.

Kişinin yatakta kalmayı seçmesi ve bunun sonucunda da yaşama geç kalması ya da yapmak zorunda olduğu şeyleri görmezden gelmesi ise kendi kendini kandırıp her seferinde değişen ve yenilenen bir sürü mazeret üretmesine yol açar. Bu tür bir seçim ise içinde bir yanlış muhakeme perdesi taşır ve kişinin yaşamını pek çok yoldan tehlikeye sürükler. Kişi sonunda yatağı terkettiğinde ise fırsatın kaçtığını ve onu yükseltecek durumun değiştiğini ve bir dezavantaja dönüştüğünü fark eder.

Kendinizi sadece ihtiyacınız olduğu kadar uyuyacak biçimde eğitin. Böylece her sabah yataktan neşeyle kalkar ve gün içinde sizi bekleyen fırsatlara merhaba diyebilirsiniz. Böyle yaparak

sık sık gerçek ihtiyaçlarımızla karıştırdığınız tutkularınızın ya da duygularınızın değil aklınızın “patron” olmasını sağlayabilirsiniz.

- Hiç bir insanın olmadığı yerde, insan olmaya çalış.

Kendimizi günlük yaşamımızda sık sık eyleme geçmeyi gerektiren bir takım durumların içinde buluruz. Ancak bu tür zamanlarda etrafına bakarak bir başkasının sorumluluk alıp harekete geçmesini uman insanları görmek hiç de zor değildir. Eğer herhangi bir durumda eyleme geçebilecek tek kişi sizseniz, niteliklerinizin yeterli olmadığını ve başarı şansınızın az olduğunu hissetseniz bile mutlaka bunu yapmalısınız.

Etrafta sorumluluğu paylaşacak başka kimsenin olmadığı ya da diğerlerinin yapacağınız işi onaylamadığı böyle bir durumda, size değişik bir eylem tecrübesi fırsatı verilmiş demektir. Bu sorumluluk sizin tarafınızdan alçak gönüllülükle alınmalıdır. Anlayış ve bilginizin tamamını kullanarak hareket edin ve yaşamınızı değiştirin - başkalarının da.

- Utangaç kişi öğrenemez, titiz kişi öğretmez.

Ruhsal gelişimin önemli olgularından biri olan öğrenme işlemi üzerine bir başka deyiş. Öğrenme sürecinin verimli bir biçimde yapılabilmesi için her iki taraftaki kişinin de ruhsal yapısı çok önemlidir. Sağlıklı bir öğrenme için, öğrenen kişi sorular sormalı ve öğretmeninin çeşitli konuları aydınlatmasına yol açmalıdır. Ama eğer soru sormaktan çok utanıyorsa konu kısıtlı kalacak, anlayışı pek çok şeyden yoksun kalacak ve öğrenmesi zora girecektir. Unutulmaması gereken şey şudur ki öğretme işi çift taraflıdır. Öğreten kişi de karşısındakine bir şeyler verirken aynı zamanda ondan bir şeyler öğrenir.

Bir oturumda kişi sunuş işlemi tamamen bitinceye kadar beklemeli, sorusunu bekletmelidir. Ancak insan doğasının bir gereği olarak sorular sunuşun hep ilk aşamalarında gelir ve ge-

nellikle de ilerleyen aşamalarında kendiliğinden yanıtlanır. Sabır en büyük erdemlerden biridir. Sabredin, sorunuzu bekletin. Sunuş içinde yanıtını bulamazsanız o zaman bitişte sorun.

Bir başka önemli nokta da konunun içeriğine dikkat edip doğru soruları sormaktır. Yoksa sadece soran kişinin kendisini yansıtan ve egosunu ortaya koyan sorular öğrenme işlemini baltalar.

Diğer taraftan öğretene açısından baktığımızda ise titiz kişinin öğretemediğini söyleyebiliriz. Çünkü ancak eğer öğretmen sabırlıysa ve toleranslıysa öğrencinin kalbi açılır. Ama öğretmen beden dilini ve sözcüklerini kullanarak sert ve çok sıkı davranıyorsa o zaman öğrenme işlemi gerçekleşmez, çünkü kalbin açılması şarttır.

- Bir kaleyi hileyle fethetmektense sabırlı ol ve ruhunu kontrol altında tut.

Fiziksel ve ruhsal arzu ve isteklerimizin kontrol edilebilmesinin önemi üzerine söylenmiş bir söz.

Kişinin günlük yaşantısı sırasında fiziksel ve ruhsal arzularını kontrol edebilmesi içsel güç gerektirir. Surlarla çevrili bir şehri fethetmek cesaret ve güç gerektirir, ancak kişinin kendi arzularını ve öfkesini ele geçirebilmesi için şehri fethetmek için göstereceği o büyük cesareten daha fazla irade gücüne ihtiyacı vardır. Daha önce de söylediğimiz gibi nefsimiz o kadar güçlüdür ki onu yenibilmek gerçekten de oldukça büyük ruhsal güç gerektirir. Bunu yapabilmek için ise nefsimizi yani kendimizi tanımak ve onu yenmeyi gerçekten istemek şarttır.

Yukarıda söylenmiş olan “kale” sözcüğü “beden” anlamındadır. Arzu ve isteklerimizi kontrol ederek fiziksel bedenimiz üzerinde, zamanın yıkımına uğrayacak olan geçici çözümler yerine, gerçek ve doğru bir zafer elde etmemizin olanaklı olduğunu vurgulamaktadır.

- Akıllı ve ince bir yanıt büyük bir öfkeyi yatıştırır.

Hem içeriği hem de söyleniş şekli yumuşak olan bir cevap bize yakın olan kimsenin öfkesini yatıştırabilir. Bu tür bir yanıtın ise söz konusu etkiyi gösterebilmesi için kalpten gelmesi ve manipülatif ve alaycı olmayıp samimi olması gerekir. Ancak o zaman iyileştirici etkisini gösterebilir.

Öfke olgusu genelde egomuzun aşağılanmasıyla doğduğundan (onurumuzun kırılması, rekabet vs) içten gelen yumuşak bir yanıt egomuza değil ama ruhumuza dokunarak gerçek bir şifa etkisi yaratabilir. Eğer kişi aşağılandığı zaman sükunetini sürdürebilir ve kendi kontrolünü elinde tutabilirse o zaman sakin ve barışçıl bir ses tonuyla konuşabilir. Böyle bir yumuşak ton ise karşındaki öfkesini dindirir ve doğal ruh haline dönmelerini sağlayabilir.

Hatta, yapay da olsa barışçıl bir ses tonu gene de öfkenin dindirilmesine yardımcı olabilir. Ancak hissetmeden yani kalpten gelmeden bu tür yanıtları vermek çok zordur.

- Sabır içinde bilgeliği taşır.

Öfkesini kontrol edebilen sabırlı insan bilge insandır. Çünkü öfke kişisel bilincimizi ve farkındalığımızı derinden etkiler ve düşürür. Bu yüzden onu kontrol edebilmek yüksek ruhsal gelişim seviyesi ve anlayış gerektirir.

Öfke genelde egomuzun iradesindeki çelişkiden doğar. Eğer bilgeliğimiz egomuzun üzerinde olursa o zaman öfkemizi kontrol eder ve egoyu ikinci sıraya atar. Yüksek bilgelik ise ancak sabırla dinlemek ve öğrenmek yoluyla elde edilebilir.

Bunlara ek olarak, sabır olumsuz gibi görünen çoğu durumda yardım sağlayan pozitif bir nitelik olarak bize açık bir muhakeme yeteneği de verir.

- Kalbinde bir endişe varsa onu paylaş.

Eğer içimizde bizi sikan, yaşantımızı etkileyen bir endişe do-

ğarsa onu yakın bir dostla paylaşmak, ona endişe ve sıkıntılarımızdan bahsetmek rahatlamamızı sağlar. Böyle yaparak bu duygusal yükümüzü azaltır ve mantıksal yanımızı sorunu doğrudan inceleyecek biçimde serbest bırakabiliriz.

Günlük yaşamda hissettiğimiz endişelerin pek çoğu para, şöhret, tutkular vs den kaynaklanır. Yaşama olan yaklaşımımızı değiştirerek bu maddesel olguların bizde yarattığı üzüntü ve endişelerden kurtulabilir ve gerçek mantıksal bir sürecin gelişmesine ve bizi ruhsal ve duygusal açıdan ilerlemeye sevk etmesine yol açabiliriz.

Kişi genelde kendi endişeleriyle ilgili olarak konuya mantıksal değil duygusal açıdan yaklaşır. Böyle olduğunda da mantıklı düşünemez ve genellikle bir panik havası içinde kendi yarattığı felaket senaryolarının içinde döner durur. Ancak bu endişesini paylaşacağı gerçek bir dost ise ona mantıklı yolları gösterebilecek ve konuyu daha tarafsız ve gerçekçi bir biçimde ele almasına yardımcı olacaktır.

Bir uyarı: Sırrımızı paylaşmak için seçtiğimiz arkadaş sırrımızı güvence taşıyabilecek biri olmalıdır. Bu insanı nasıl seçeceğimizin sırrı ise basittir: Eğer size başkalarının sırlarını anlatıyorsa büyük olasılıkla sizinkini de başkalarıyla paylaşacaktır.

- Akılsız kişinin yolu kendi gözünde doğrudur.

Bilge kişi ise başka tavsiyeleri dinler.

Akılsız kişinin seçtiği yol kendi gözünde hiçbir yanlış karar içermeyen, doğru bir yoldur. Ona göre kendi seçtiği yolun haricindeki tüm diğer yollar hatalıdır. Kimseyi dinlemez hatta başkalarını seçimleri nedeniyle eleştirir. Akılsız kişi yanlış muhakemelerinin niteliği ile kategorize edilir. Onun mantıksal sözü tamamen dışa kapalıdır. Dışarıdan bir kaynaktan gelecek olan tavsiye ve bilgiye dikkat içermez. Esas olarak kendi aklından doğan düşünce ve fikirlerini ortaya koyarak egosunu ilan eder ve böylece kendini gerçek bilgelikten sakınır.

Bilge kişi ise kendine ait olmayan tavsiyeleri, fikirleri ve bilgiyi de serbestçe dinler. Böylece bir tür alçak gönüllölük egzersizi de yaparak dünyasını ve bilgeliğini zenginleştirir.

– Ahlakı seven bilgiyi sever.

Yapıcı eleştiriyi ve yargıyı kabul eden ve onu dikkatle dinleyip kabul eden kişinin bilgeliğı, bilgisi ve ahlakı ilerler ve zenginleşir.

Kişi bazen sert ve katı bir biçimde söylenen sözcüklerin gerçek anlamlarını bulabilmek için eleştiriyi ayırt etme ve onun keskin taraflarını törpüleyebilme yeteneğine sahip olmalıdır. Bunu başarmanın yolu ise egomuzun savunma mekanizmalarını ayıklayabilmek ve söylenen sözleri onlara kişisel bir anlam yüklemekten dinleyebilmektir.

Bunu yapabilmek de bize bu sözlerin içinde saklı bulunan ahlak ve bilgeliğı kazanma olanağı verir ve ruhumuzu zenginleştirerek kibirden uzak durabilme erdemini kazandırır.

Son Söz

Gördüğünüz gibi hiçbirimiz bu dünyada tesadüfen bulunmuyoruz. Tesadüf diye bir şey yok zaten. En küçük ayrıntısına kadar mükemmel bir biçimde tasarlanmış bir oyunun içindeyiz hepimiz. En muhteşemi de yönetmenimizin sınırsız sayıda sahneyi ve bu sahnede yer alan sonsuz sayıda dekoru, perdeyi, her şeyi en ince ayrıntısına kadar tasarlamış olmasına karşın oyunu kendimizin yönlendirip her bir repliğini, her bir sahnesini kendimizin belirlemesi. Her sahnede yanlışlarımızı görüyor, onları düzeltiyor ve sonra oyunu yeniden sahneye koyuyoruz.

O ise oyunu büyük bir dikkatle izliyor. Oyunu izledikçe içinde Kendini görüyor ve bundan büyük bir zevk alıyor.

En ilginç de bu oyununun aslında hiç seyircisi yok. Herkes oyuncu!

Tek yapmamız gereken ise rolümüzü gerektiği gibi oynamaya çalışmak!

Kolay gelsin.

EŞERİN HAZIRLANMASI SİRASINDA YARARLANILAN KAYNAKLAR

1. Rabbi Simeon bar Yohai / Moshe De Leon: "The Zohar 5 Volumes", Soncino Press, 1984
2. Israel Regardie: "A Garden of Pomegranates", Llewellyn Publications, 2004
3. Will Parfitt: "The Complete Guide to Kabbalah", Rider Books, 1988
4. Rabbi Yehuda Ashlag: Ten Luminous Emanations, Vol 1 & 2 (From the Writings Of Rabbi Isaac Luria the Ari) ", The Research Centre of Kabala, 1973
5. S.L. MacGregor Mathers: The Kabbalah Unveiled, translated from the Latin 'Kabbala Denudata', WEISER BOOKS, 1970

Yararlanılan web siteleri:

1. www.hermetics.org
2. www.psyche.com
3. www.exoblivion.com
4. www.kabbalah.info.com
5. www.sufizmveinsan.com
6. www.metareligion.com

W. B. CROW

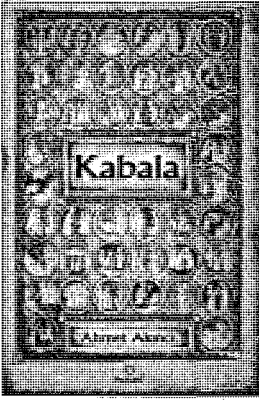
Büyünün, Cadılığın ve Okültizmin Tarihi

B İngiliz bilim adamı, akademisyen ve felsefe doktoru
W.B. Crow, tüm

kültürleri ve çağları kapsayan, son derece etkileyici bir başvuru kaynağı sunuyor. Otuzüç bölümden oluşan *Büyünün, Cadılığın ve Okültizmin Tarihi*, taş devrinin ilkel inanışlarından çağdaş dönemin büyücülerine dek uzanan ayrıntılı bir çalışma.

Dr. Crow, Eski Mısır, Babil, Orta Amerika, İran, Hindistan, Çin ve Tibet'teki okült uygulamaları ayrı ayrı bölümlerde ele alıyor.

Büyünün, Cadılığın ve Okültizmin Tarihi, özgün kaynaklardan araştırılmış, açık bir dille kaleme alınmış ve bu oldukça karmaşık ve gizemli konulara ilgi duyanlar için ideal bir başvuru kaynağı niteliğinde.

AHMET AKINCI

KABALA

Sınırsıza Yolculuk

"Tanrı, Tanrı'yı görmek istedi!"

Kabala'ya göre her şey işte böyle başladı. O, bilinmeyen, idrak edilemeyen Sınırsız Kaynak'tan başlayarak yaratılan her şeyin; yaratılışın dilidir.

Ve de yaratılışın sırlarına giden bir anahtar.

Günümüzde insanlık, evrenin sırlarını yalnızca fiziksel bilgide aramaktadır.

Kabala ise evrensel bilginin fiziksel ve ruhsal anlamda bir bütün olduğunu ve ruhsal bilgeliğin de bütünün diğer yarısı olduğunu vurgular.

Bilimin, dinlerin ve diğer ruhsal öğretilerin bir bütünün parçalarını oluşturduğunu

ve bunların birbirini tamamladığını öğretir.

Kabala bir din, bir öğreti değil; evrensel bir bilgi, inanç ve mantık sistemidir.

